Bu kitaba sığmayan daha neler var!

2023 Eğitim Vizyonu

Karekodu okut, bu kitapla ilgili EBA içeriklerine ulaş!

BU DERS KİTABI MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞINCA ÜCRETSİZ OLARAK VERİLMİŞTİR.
PARA İLE SATILAMAZ.

ISBN 978-975-11-5681-5

Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin Beşinci Maddesinin İkinci Fıkrası Çerçevesinde Bandrol Taşıması Zorunlu Değildir.

MÜZİK VE DRAMATİK ETKİNLİKLER ATÖLYESİ DERS KİTABI 9

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ ALANI

MÜZİK VE DRAMATİK ETKİNLİKLER ATÖLYESİ 9

DERS KİTABI

MESLEKİ VE TEKNİK ANADOLU LİSESİ

ÇOCUK GELİŞİMİ VE EĞİTİMİ ALANI

MÜZİK VE DRAMATİK ETKİNLİKLER ATÖLYESİ 9

Ders Kitabı

Yazarlar

Feryal YILDIZ

Nazlı PATIR ERKEK

Yıldız EMEKTAR AKMAN

DEVLET KİTAPLARI

MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI YAYINLARI _____: 7568
YARDIMCI VE KAYNAK KİTAP DİZİSİ _____:1608

Her hakkı saklıdır ve Millî Eğitim Bakanlığına aittir. Kitabın metin, soru ve şekilleri kısmen de olsa hiçbir surette alınıp yayımlanamaz.

Dil Uzmanları
Arzu ZANBAK
Gülhan TATBAK

Ölçme ve Değrlendirme Uzmanı
Aydemir KELEŞ

Rehberlik ve Psikolojik Danışma Uzmanı
Ahmet ALİŞ

Görsel Tasarım Uzmanı
Regaip Nurdan BAŞARAN

Grafik Tasarım Uzmanları
Cem ŞAHİN
Yunus YILMAZ

ISBN 978-975-11-5681-5

Millî Eğitim Bakanlığının 24.12.2020 gün ve 18433886 sayılı oluru ile
Meslekî ve Teknik Eğitim Genel Müdürlüğünce öğretim materyali olarak hazırlanmıştır.

İSTİKLÂL MARŞI

Korkma, sönmez bu şafaklarda yüzen al sancak;
Sönmeden yurdumun üstünde tüten en son ocak.
O benim milletimin yıldızıdır, parlayacak;
O benimdir, o benim milletimindir ancak.

Çatma, kurban olayım, çehreni ey nazlı hilâl!
Kahraman ırkıma bir gül! Ne bu şiddet, bu celâl?
Sana olmaz dökülen kanlarımız sonra helâl.
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl.

Ben ezelden beridir hür yaşadım, hür yaşarım.
Hangi çılgın bana zincir vuracakmış? Şaşarım!
Kükremiş sel gibiyim, bendimi çiğner, aşarım.
Yırtarım dağları, enginlere sığmam, taşarım.

Garbın âfâkını sarmışsa çelik zırhlı duvar,
Benim iman dolu göğsüm gibi serhaddim var.
Ulusun, korkma! Nasıl böyle bir imanı boğar,
Medeniyet dediğin tek dişi kalmış canavar?

Arkadaş, yurduma alçakları uğratma sakın;
Siper et gövdeni, dursun bu hayâsızca akın.
Doğacaktır sana va'dettiği günler Hakk'ın;
Kim bilir, belki yarın, belki yarından da yakın.

Bastığın yerleri toprak diyerek geçme, tanı:
Düşün altındaki binlerce kefensiz yatanı.
Sen şehit oğlusun, incitme, yazıktır, atanı:
Verme, dünyaları alsan da bu cennet vatanı.

Kim bu cennet vatanın uğruna olmaz ki feda?
Şüheda fışkıracak toprağı sıksan, şüheda!
Cânı, cânânı, bütün varımı alsın da Huda,
Etmesin tek vatanımdan beni dünyada cüda.

Ruhumun senden İlâhî, şudur ancak emeli:
Değmesin mabedimin göğsüne nâmahrem eli.
Bu ezanlar -ki şehadetleri dinin temeli-
Ebedî yurdumun üstünde benim inlemeli.

O zaman vecd ile bin secde eder -varsa- taşım,
Her cerîhamdan İlâhî, boşanıp kanlı yaşım,
Fışkırır ruh-ı mücerret gibi yerden na'şım;
O zaman yükselerek arşa değer belki başım.

Dalgalan sen de şafaklar gibi ey şanlı hilâl!
Olsun artık dökülen kanlarımın hepsi helâl.
Ebediyyen sana yok, ırkıma yok izmihlâl;
Hakkıdır hür yaşamış bayrağımın hürriyet;
Hakkıdır Hakk'a tapan milletimin istiklâl!

Mehmet Âkif Ersoy

GENÇLİĞE HİTABE

Ey Türk gençliği! Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk Cumhuriyetini, ilelebet muhafaza ve müdafaa etmektir.

Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni bu hazineden mahrum etmek isteyecek dâhilî ve hâricî bedhahların olacaktır. Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin! Bu imkân ve şerait, çok namüsait bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dâhilinde iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevlîlerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi vazifen, Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır. Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asil kanda mevcuttur.

Mustafa Kemal Atatürk

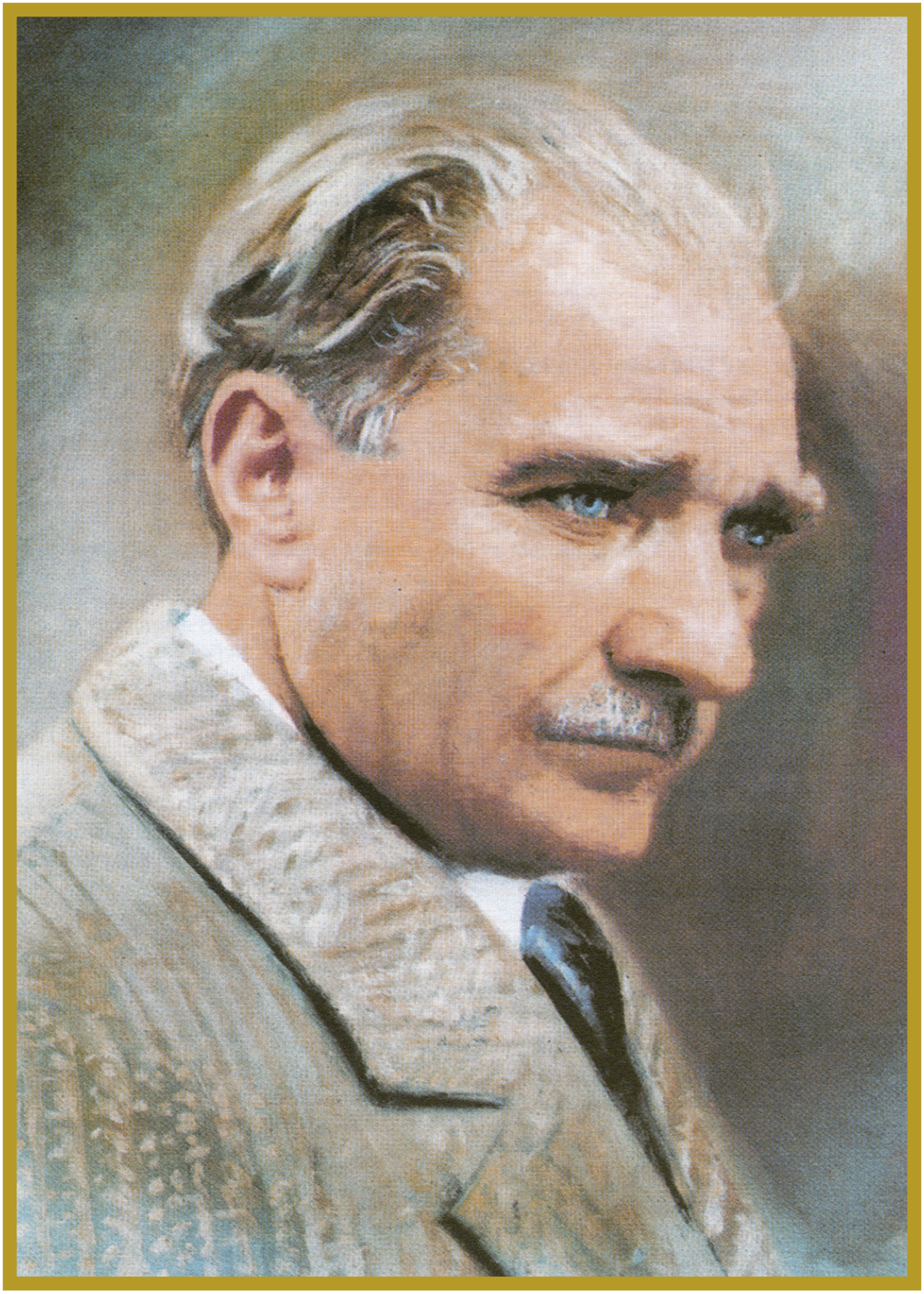

MUSTAFA KEMAL ATATÜRK

İÇİNDEKİLER

KİTABIN TANITIMI 10

1.1. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE MÜZİK 12

1.1.1. Erken Çocukluk Döneminde Müziğin Çocuğun Gelişimine Katkıları 12

1.2. MÜZİK ETKİNLİK ÇEŞİTLERİ 17

1.2.1. Ses Dinleme, Sesleri Ayırt Etme, Ses Üretme Çalışmaları 17
1.2.2. Nefes Açma Çalışmaları 21
1.2.3. Ritim Çalışmaları 24
1.2.4. Şarkı Öğretimi ve Şarkı Söyleme Çalışmaları 27
1.2.5. Yaratıcı Dans Çalışmaları 31
1.2.6. Rontlar 34
1.2.7. Müzikli Dramatizasyon Çalışmaları 38
1.2.8. Müzikli Öykü Oluşturma 41
1.2.9. Müzik Dinleme Çalışmaları 44

1.3. MÜZİK ETKİNLİKLERİNDE RİTİM ARAÇLARI 46

1.3.1. Erken Çocukluk Eğitiminde Kullanılan Ritim Araçları 46

1.4. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE ORFF METODU 53

1.4.1. Orff Metodu 53
1.4.2. Ritim Araçlarıyla Orff Uygulamaları 54
1.4.3. Vücut ve Jestlerle Orff Uygulamaları 54
1.4.4. Orff Çalgılarıyla Ritim Çalışmaları 54
1.4.5. Orff Yönteminin Farklı Etkinliklerde Kullanılması 55
1.4.6. Orff Yöntemiyle Etkinlik Örnekleri 56

2.1. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE ÇOCUKLARIN YAŞ VE GELİŞİM SEVİYESİNE UYGUN MÜZİK ETKİNLİKLERİ SEÇME 66

2.2. KAZANIM VE GÖSTERGELERE UYGUN MÜZİK ETKİNLİK PLANI HAZIRLAMA 70

2.2.1. Müzik Etkinlik Planı 70

2.3. MÜZİK ARŞİVİ OLUŞTURMA 75

2.3.1. Müzik Arşivi Oluşturmada Yararlanılabilecek Kaynaklar 75
2.3.2. Müzik Arşivi Hazırlama 77
2.3.2.1. Çocuklar İçin Uygun Müzik Türleri 77
2.3.2.2. Yazılı ve Dijital Müzik Albümü Oluşturma 83

İÇİNDEKİLER

3.1. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE DRAMATİK ETKİNLİKLERLE İLGİLİ TEMEL KONULAR ____ 90

3.1.1. Erken Çocukluk Döneminde Dramatik Etkinliklerin Çocuğun Gelişimine Etkileri ____ 91

3.1.2. Dramatik Etkinliklerde Kullanılan Teknikler ____ 94

3.1.3. Dramanın Türleri ____ 102

3.2. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE KULLANILAN DRAMATİK ETKİNLİK ÖRNEKLERİ ____ 105

3.2.1. Güne Başlama Zamanında Dramanın Kullanılması ____ 105

3.2.2. Sanat Etkinliğinde Dramanın Kullanılması ____ 106

3.2.3. Türkçe Etkinliğinde Dramanın Kullanılması ____ 106

3.2.4. Hareket Etkinliğinde Dramanın Kullanılması ____ 110

3.2.5. Müzik Etkinliğinde Dramanın Kullanılması ____ 111

3.2.6. Oyun Etkinliğinde Dramanın Kullanılması ____ 112

3.2.7. Fen Etkinliğinde Dramanın Kullanılması ____ 112

3.2.8. Matematik Etkinliğinde Dramanın Kullanılması ____ 113

3.2.9. Okuma Yazmaya Hazırlık Etkinliğinde Dramanın Kullanılması ____ 113

3.2.10. Alan Gezisinde Dramanın Kullanılması ____ 113

3.2.11. Erken Çocukluk Döneminde Kullanılan Dramatik Etkinlik Örnekleri ____ 114

4.1. DRAMATİK ETKİNLİK PLANI ____ 124

4.1.1. Dramatik Etkinlik Planı Hazırlama Aşamaları ____ 124

4.1.2. Dramatik Etkinlik Uygulama Aşamaları ____ 124

4.1.2.1. Isınma ve Hazırlık Çalışmaları ____ 124

4.1.2.2. Esas Çalışma (Canlandırma) ____ 127

4.1.2.3. Rahatlama, Değerlendirme, Tartışma ve Paylaşım Çalışmaları ____ 129

4.1.3. Dramatik Etkinlik Planı Hazırlarken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar ____ 130

4.1.4. Dramatik Etkinlik Planı Şablonu ____ 131

4.1.5. Dramatik Etkinlik Uygularken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar ____ 135

4.1.6. Dramatik Etkinliklerde Yüz ve Vücut Boyama ____ 136

4.2. DRAMATİK ETKİNLİKLERDE ARAÇ GEREÇ KULLANIMI VE ORTAM ____ 141

4.2.1. Dramatik Etkinliklerde Araç Gereç Kullanımının Önemi ____ 141

4.2.2. Dramatik Etkinliklerde Kullanılabilecek Araç Gereçler ____ 141

4.2.3. Dramatik Etkinlikler İçin Araç Gereç Hazırlarken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar ____ 142

4.2.4. Dramatik Etkinlikler İçin Araç Gereç Hazırlama ____ 142

4.2.5. Dramatik Etkinliklerde Ortamın Önemi ____ 149

4.2.6. Dramatik Etkinliklere Uygun Ortam Özellikleri ____ 150

KİTABIN TANITIMI

Öğrenme biriminin numarasını gösterir.

Öğrenme biriminin adını gösterir.

Karekod okuyucu ile taratarak resim, video, animasyon, soru ve çözümleri vb. ilave kaynaklara ulaşabileceğiniz karekod.
Detaylı bilgi için http://kitap.eba.gov.tr/karekod

Konu başlığını gösterir.

Hazırlık Çalışmları alanını gösterir.

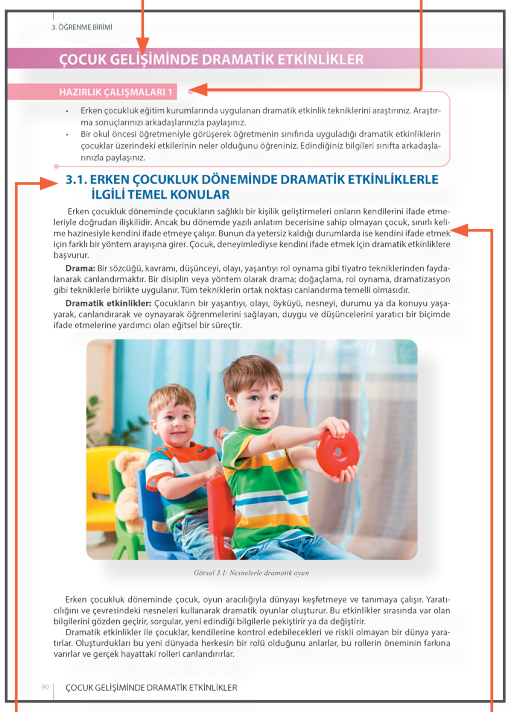

Öğrenme biriminin ana başlıklarını gösterir.

Konu anlatımını gösterir.

'..... kimdir ?' biyografi alanını gösterir.

'Bunu Biliyor muyduz?' notlarını gösterir

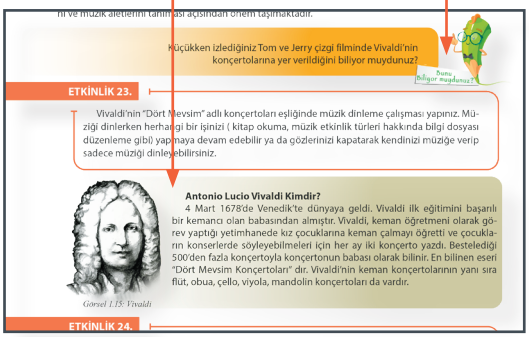

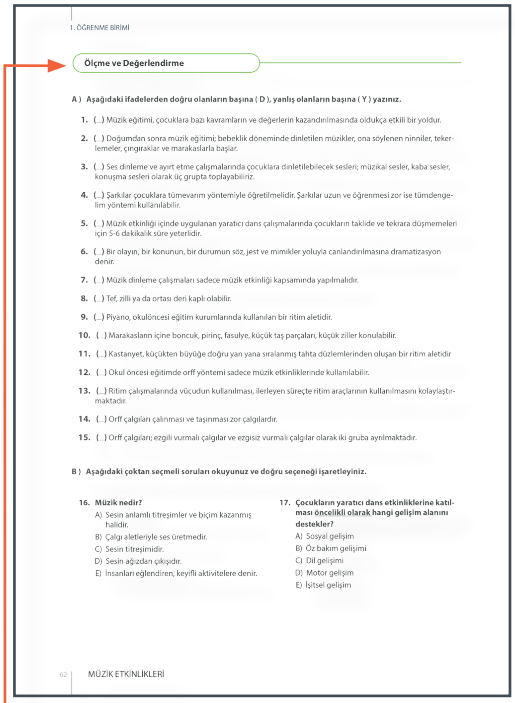

Ölçme ve değerlendirme sayfasını gösterir.

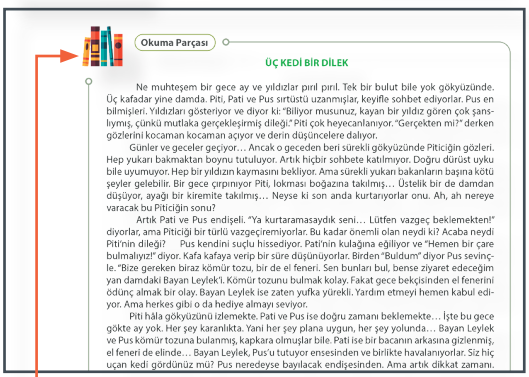

Okuma metnini gösterir.

KİTABIN TANITIMI

Etkinlikler'i gösterir.

Uygulma Faaliyetini gösterir.

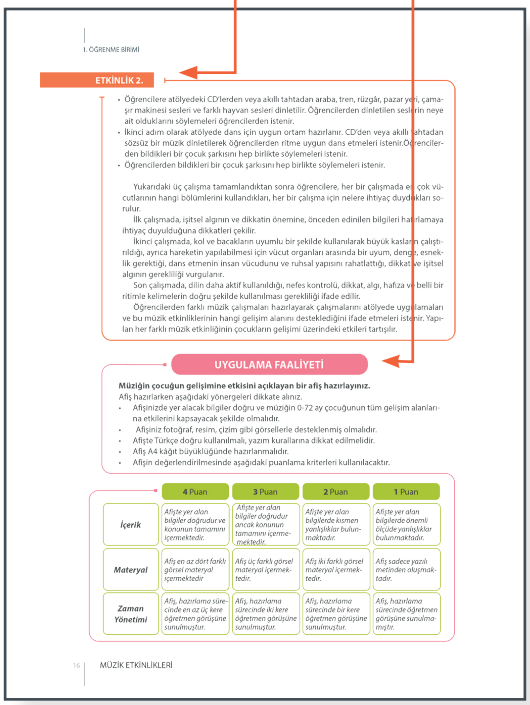

1. ÖĞRENME BİRİMİ

ETKİNLİK 2.

- Öğrencilere atölyedeki CD'lerden veya akıllı tahtadan araba, tren, rüzgâr, pazar yeri, çamaşır makinesi sesleri ve farklı hayvan sesleri dinletilir. Öğrencilerden dinletilen sesleri ne ait olduklarını söylemeleri öğrencilerden istenir.
- İkinci adım olarak atölyede dans için uygun ortam hazırlanır. CD'den veya akıllı tahtadan sözsüz bir müzik dinletilerek öğrencilerden ritme uygun dans etmeleri istenir.Öğrencilerden bildikleri bir çocuk şarkısını hep birlikte söylemeleri istenir.
- Öğrencilerden bildikleri bir çocuk şarkısını hep birlikte söylemeleri istenir.

Yukarıdaki üç çalışma tamamlandıktan sonra öğrencilere, her bir çalışmada en çok yücutlarının hangi bölümlerini kullandıkları, her bir çalışma için nelere ihtiyaç duydukları sorulur.

İlk çalışmada, işitsel algının ve dikkatin önemine, önceden edinilen bilgileri hatırlamaya ihtiyaç duyulduğuna dikkatleri çekilir.

İkinci çalışmada, kol ve bacaklarını uyumlu bir şekilde kullanılarak büyük kasların çalıştırıldığı, ayrıca hareketin yapılabilmesi için vücut organları arasında bir uyum, denge, esneklik gerektiği, dans etmenin insan vücudunu ve ruhsal yapısını rahatlattığı, dikkat ve işitsel algının gerekliliği vurgulanır.

Son çalışmada, dilin daha aktif kullanıldığı, nefes kontrolü, dikkat, algı, hafıza ve belli bir ritmle kelimelerin doğru şekilde kullanılması gerekliliği ifade edilir.

Öğrencilerden farklı müzik çalışmaları hazırlayarak çalışmalarını atölyede uygulamaları ve bu müzik etkinliklerinin hangi gelişim alanını desteklediğini ifade etmeleri istenir. Yapılan her farklı müzik etkinliğinin çocukların gelişimi üzerindeki etkileri tartışılır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Müziğin çocuğun gelişimine etkisini açıklayan bir afiş hazırlayınız.

Afiş hazırlarken aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Afişinizde yer alacak bilgiler doğru ve müziğin 0-72 ay çocuğunun tüm gelişim alanlarına etkilerini kapsayacak şekilde olmalıdır.
- Afişiniz fotoğraf, resim, çizim gibi görsellerle desteklenmiş olmalıdır.
- Afişte Türkçe doğru kullanılmalı, yazım kurallarına dikkat edilmelidir.
- Afiş A4 kâğıt büyüklüğünde hazırlanmalıdır.
- Afişin değerlendirilmesinde aşağıdaki puanlama kriterleri kullanılacaktır.

	4 Puan	3 Puan	2 Puan	1 Puan
İçerik	Afişte yer alan bilgiler doğrudur ve konunun tamamını içermektedir.	Afişte yer alan bilgiler doğrudur ancak konunun tamamını içermemektedir.	Afişte yer alan bilgilerde kısmen yanlışlıklar bulunmaktadır.	Afişte yer alan bilgilerde önemli ölçüde yanlışlıklar bulunmaktadır.
Materyal	Afiş en az dört farklı görsel materyal içermektedir	Afiş üç farklı görsel materyal içermektedir.	Afiş iki farklı görsel materyal içermektedir.	Afiş sadece yazılı metinden oluşmaktadır.
Zaman Yönetimi	Afiş, hazırlama süresinde en az üç kere öğretmen görüşüne sunulmuştur.	Afiş, hazırlama sürecinde iki kere öğretmen görüşüne sunulmuştur.	Afiş, hazırlama sürecinde bir kere öğretmen görüşüne sunulmuştur.	Afiş, hazırlama sürecinde öğretmen görüşüne sunulmamıştır.

16 MÜZİK ETKİNLİKLERİ

Konu alt başlığını gösterir.

'Sıra Sizde ' alanını gösterir.

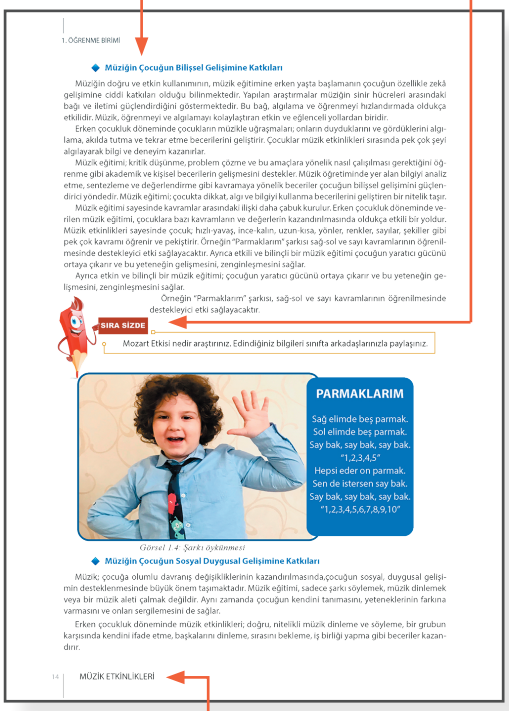

1. ÖĞRENME BİRİMİ

◆ Müziğin Çocuğun Bilişsel Gelişimine Katkıları

Müziğin doğru ve etkin kullanımının, müzik eğitimine erken yaşta başlamanın çocuğun özellikle zekâ gelişimine ciddi katkıları olduğu bilinmektedir. Yapılan araştırmalar müziğin sinir hücreleri arasındaki bağı ve iletimi güçlendirdiğini göstermektedir. Bu bağ, algılama ve öğrenmeyi hızlandırmada oldukça etkilidir. Müzik, öğrenmeyi ve algılamayı kolaylaştıran etkin ve eğlenceli yollardan biridir.

Erken çocukluk döneminde çocukların müzikle uğraşmaları, onların duyduklarını ve gördüklerini algılama, akılda tutma ve tekrar etme becerilerini geliştirir. Çocuklar müzik etkinlikleri sırasında pek çok şeyi algılayarak bilgi ve deneyim kazanırlar.

Müzik eğitimi; kritik düşünme, problem çözme ve bu amaçlara yönelik nasıl çalışılması gerektiğini öğrenme gibi akademik ve kişisel becerilerin gelişmesini destekler. Müzik öğretiminde yer alan bilgiyi analiz etme, sentezleme ve değerlendirme gibi kavramaya yönelik beceriler çocuğun bilişsel gelişimini güçlendirici yöndedir. Müzik eğitimi; çocukta dikkat, algı ve bilgiyi kullanma becerilerini geliştiren bir nitelik taşır.

Müzik eğitimi sayesinde kavramlar arasındaki ilişki daha çabuk kurulur. Erken çocukluk döneminde verilen müzik eğitimi, çocuklara bazı kavramların ve değerlerin kazandırılmasında oldukça etkili bir yoldur. Müzik etkinlikleri sayesinde çocuk; hızlı-yavaş, ince-kalın, uzun-kısa, yönler, renkler, sayılar, şekiller gibi pek çok kavramı öğrenir ve pekiştirir. Örneğin "Parmaklarım" şarkısı sağ-sol ve sayı kavramlarının öğrenilmesinde destekleyici etki sağlayacaktır. Ayrıca etkili ve bilinçli bir müzik eğitimi çocuğun yaratıcı gücünü ortaya çıkarır ve bu yeteneğin gelişmesini, zenginleşmesini sağlar.

Ayrıca etkin ve bilinçli bir müzik eğitimi; çocuğun yaratıcı gücünü ortaya çıkarır ve bu yeteneğin gelişmesini, zenginleşmesini sağlar.

Örneğin "Parmaklarım" şarkısı, sağ-sol ve sayı kavramlarının öğrenilmesinde destekleyici etki sağlayacaktır.

SIRA SİZDE

Mozart Etkisi nedir araştırınız. Edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

PARMAKLARIM

Sağ elimde beş parmak.
Sol elimde beş parmak.
Say bak, say bak, say bak.
"1,2,3,4,5"
Hepsi eder on parmak.
Sen de istersen say bak.
Say bak, say bak, say bak.
"1,2,3,4,5,6,7,8,9,10"

Görsel 1.4: Şarkı öyküsü

◆ Müziğin Çocuğun Sosyal Duygusal Gelişimine Katkıları

Müzik; çocuğa olumlu davranış değişikliklerinin kazandırılmasında,çocuğun sosyal, duygusal gelişimin desteklenmesinde büyük önem taşımaktadır. Müzik eğitimi, sadece şarkı söylemek, müzik dinlemek veya bir müzik aleti çalmak değildir. Aynı zamanda çocuğun kendini tanımasını, yeteneklerinin farkına varmasını ve onları sergilemesini de sağlar.

Erken çocukluk döneminde müzik etkinlikleri; doğru, nitelikli müzik dinleme ve söyleme, bir grubun karşısında kendini ifade etme, başkalarını dinleme, sırasını bekleme, iş birliği yapma gibi beceriler kazandırır.

14 MÜZİK ETKİNLİKLERİ

Öğrenme biriminin adını gösterir.

İçerikteki kavramları gösterir.

3.
ÖĞRENME BİRİMİ

ÇOCUK GELİŞİMİNDE DRAMATİK ETKİNLİKLER

Kavramlar

- Drama
- Dramatik Etkinlik
- Eğitimde Drama
- Yaratıcı Drama
- Psikodrama
- Taklidi Oyun
- Rol Oynama
- Doğaçlama
- Dramatizasyon
- Pandomim
- Hikâyelerden Oyun Oluşturma
- Yaratıcı Dans

Bu Öğrenme biriminde;

- Drama ve dramatik etkinlik kavramlarını,
- Dramatik etkinliklerin çocukların gelişimine etkilerini,
- Dramatik etkinliklerde kullanılan teknikleri
- Drama türlerini,
- Dramatik etkinlikleri ayırt etmeyi,
- Dramatik etkinlikleri uygulamayı,
- Dramatik etkinlik örnekleri hazırlamayı,
- Dramatik etkinlikler dosyası oluşturmayı öğreneceksiniz.

Öğrenme Birimi Konuları

3.1. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE DRAMATİK ETKİNLİKLER İLE İLGİLİ TEMEL KONULAR

3.2. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE KULLANILAN DRAMATİK ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

89

Öğrenme biriminin konu başlıklarını gösterir.

Cevap anahtarlarını gösterir.

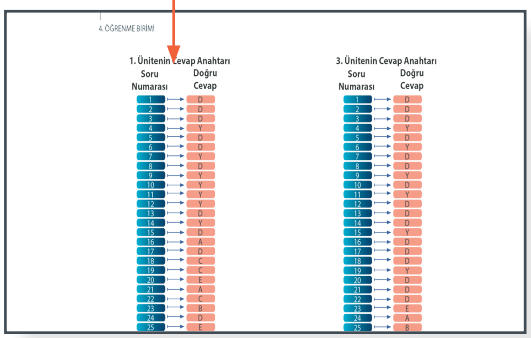

4. ÖĞRENME BİRİMİ

1. Ünitenin Cevap Anahtarı

Soru Numarası	Doğru Cevap
1	D
2	D
3	D
4	Y
5	D
6	D
7	Y
8	D
9	Y
10	Y
11	Y
12	Y
13	D
14	Y
15	D
16	A
17	D
18	C
19	C
20	E
21	A
22	C
23	B
24	D
25	E

3. Ünitenin Cevap Anahtarı

Soru Numarası	Doğru Cevap
1	D
2	D
3	D
4	Y
5	D
6	Y
7	D
8	D
9	Y
10	D
11	Y
12	D
13	D
14	D
15	Y
16	D
17	D
18	D
19	Y
20	D
21	D
22	D
23	E
24	A
25	B

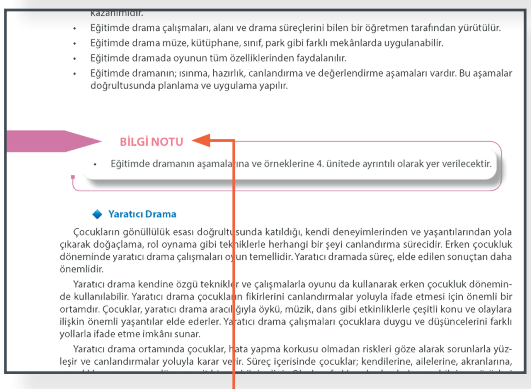

kazanırlar.

- Eğitimde drama çalışmaları, alanı ve drama süreçlerini bilen bir öğretmen tarafından yürütülür.
- Eğitimde drama müze, kütüphane, sınıf, park gibi farklı mekânlarda uygulanabilir.
- Eğitimde dramada oyunun tüm özelliklerinden faydalanılır.
- Eğitimde dramanın; ısınma, hazırlık, canlandırma ve değerlendirme aşamaları vardır. Bu aşamalar doğrultusunda planlama ve uygulama yapılır.

BİLGİ NOTU

- Eğitimde dramanın aşamalarına ve örneklerine 4. ünitede ayrıntılı olarak yer verilecektir.

◆ Yaratıcı Drama

Çocukların gönüllülük esası doğrultusunda katıldığı, kendi deneyimlerinden ve yaşantılarından yola çıkarak doğaçlama, rol oynama gibi tekniklerle herhangi bir şeyi canlandırma sürecidir. Erken çocukluk döneminde yaratıcı drama çalışmaları oyun temellidir. Yaratıcı dramada süreç, elde edilen sonuçtan daha önemlidir.

Yaratıcı drama kendine özgü teknikler ve çalışmalarla oyunu da kullanarak erken çocukluk döneminde kullanılabilir. Yaratıcı drama çocukların fikirlerini canlandırmalar yoluyla ifade etmesi için önemli bir ortamdır. Çocuklar, yaratıcı drama aracılığıyla öykü, müzik, dans gibi etkinliklerle çeşitli konu ve olaylara ilişkin önemli yaşantılar elde ederler. Yaratıcı drama çalışmaları çocuklara duygu ve düşüncelerini farklı yollarla ifade etme imkânı sunar.

Yaratıcı drama ortamında çocuklar, hata yapma korkusu olmadan riskleri göze alarak sorunlarla yüzleşir ve canlandırmalar yoluyla karar verir. Süreç içerisinde çocuklar; kendilerine, ailelerine, akranlarına,

Bilgi notları alanını gösterir.

1.
ÖĞRENME BİRİMİ

MÜZİK ETKİNLİKLERİ

Kavramlar

- Müzik
- Ritim
- Orff

Bu öğrenme biriminde;

- Müzik kavramını,
- Müziğin çocuğun gelişimine etkilerini,
- Erken çocukluk döneminde müzik etkinlik çeşitlerini,
- Müzik etkinliklerinde kullanılan ritim aletlerini,
- Erken çocukluk döneminde Orff metodunu öğreneceksiniz.

Öğrenme Birimi Konuları

1.1. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE MÜZİK
1.2. MÜZİK ETKİNLİK ÇEŞİTLERİ
1.3. MÜZİK ETKİNLİKLERİNDE RİTİM ARAÇLARI
1.4. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE ORFF METODU

MÜZİK ETKİNLİK ÇEŞİTLERİ

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI 1

- Yakın çevrenizde, 0-72 ay çocuğu olan kişilerle görüşünüz ve bu kişilerin çocuklarıyla ne tür müzik etkinliği uygulamaları yaptığını araştırınız. Görüşülen kişilerin uygulamalar ve uygulamaların çocukların gelişimine katkıları hakkındaki düşüncelerini raporlaştırarak sınıfta arkadaşlarınıza sununuz.

1.1. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE MÜZİK

Müzik, sesin biçim ve anlamlı titreşimler kazanmış hâlidir. Bütün toplumlar; tarih boyunca müziğin eğitimde ve iletişim kurmada önemli yeri olduğuna inanmış, müziğe bir iletişim ve eğitim aracı olarak büyük önem göstermişlerdir. Evrensel bir dil olan müzik, insanları aynı ezgide birleştirecek güce sahiptir.

Görsel 1.1: Bebeklik döneminde çıngırak

Müzik etkinliklerinin temel amacı; çocukta müzik sevgisini oluşturmak, çocuğun hayal dünyasını, yaratıcılığını, ritim ve estetik duygusunu, kulak duyarlılığını geliştirmektir.

Yapılan araştırmalar, bebeklerin daha anne karnında 16 haftalıkken müziğe tepki verdiklerini göstermektedir. Doğumdan sonra müzik eğitimi; bebeklik döneminde dinletilen müzikler, ona söylenen ninniler, tekerlemeler, çıngıraklar ve marakaslarla başlar.

Müzik, erken çocukluk döneminde birçok konu ve kavramın öğrenilmesinde, vücudun koordineli bir şekilde kullanılmasında etkili bir yoldur. Müzik etkinlikleri; çocukların duyduklarını, duygularını, düşündüklerini, ritim ve şarkılar aracılığıyla özgürce ifade edebilmelerine, müzik kültürü ve müzik sevgisi kazanmalarına fırsat verir.

Çocuklar; müzik eğitiminde önemli yeri olan işitsel algı eğitimi ile dikkatini yoğunlaştırır, sesleri dinler, tanır, ayırt eder ve ses üretirler.

1.1.1. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE MÜZİĞİN ÇOCUĞUN GELİŞİMİNE KATKILARI

Erken çocukluk döneminde müzik çalışmaları; çocuğun bilişsel, sosyal, duygusal, dil ve motor gelişimlerini destekler.

Müzik çalışmalarına katılan çocuklar rahatlar, bedenini ve sesini özgürce kullanma fırsatı bulur, çocukların motor becerileri gelişir, öz güvenleri ve öz saygıları artar.

Görsel 1.2: Erken yaşta müzik

Müziğin Çocuğun Dil Gelişimine Katkıları

Çocuğun daha anne karnındayken dış dünyadaki sesleri algılamaya başlamasıyla müziksel gelişiminin başladığı kabul edilir. Dil gelişiminde önemli yeri olan ses, aynı zamanda müziğin de yapı taşlarından biridir. Çocuğun yaş ve gelişim düzeyine uygun olarak dinletilen müzik, dil gelişimine de önemli katkı sağlamaktadır.

Çocuklar anadilini çevredeki sesleri taklit ederek öğrenirler. Müziksel öğrenmeler de taklit yoluyla gerçekleşir. Erken çocukluk dönemi müzik etkinliklerinde sesi, sözcükleri dinleme, bunları taklit ve tekrar etme çalışmalarıyla çocuklarda alıcı ve ifade edici dil gelişimi desteklenir. Müzikle ilgilenen çocukların işitsel becerileri diğer çocuklara göre daha iyi geliştiği için sözel ifadeleri de daha hızlı gelişir. Çocuklar; yaş ve gelişim özellikleri doğrultusunda, şarkıları dinleme ve söyleme yoluyla anlamını henüz bilmediği pek çok yeni sözcük öğrenirler. Müzik çalışmalarıyla konuşma hızını kontrol edebilme, nefesini ve konuşma dilindeki ritimleri doğru kullanma, kelimeleri doğru söyleme becerileri kazanırlar.

ETKİNLİK 1.

ARI

Yaz geldi, çiçekler açtı,
Arılar hep çalıştı.
Arı vız vız vız
Arı vız vız vız diye çalışır.
Arı vız vız vız diye çalışır.
Önce menekşeyi koklar,
Sonra gülü emeriz.
Arı balını, arı balını,
Arı balını, arı balını,
Biz çok severiz.
Fırtınalı günde, kışın
Karlı buzlu havada,
Arı uyuklar, arı uyuklar,
Arı uyuklar, arı uyuklar,
Sıcak yuvada.
Yaz geldi nazlı çiçekler,
Güzel güzel açalım.
Haydi arılar, haydi arılar!
Haydi arılar, haydi arılar!
Biz de yuvadan kıra çıkalım.

Görsel 1.3: Bal arısı

- Öğretmen öğrencilere: "Şarkıyı söylerken şarkının nerelerinde daha derin, nerelerinde daha kısa nefesler aldığıma dikkat etmenizi istiyorum." der ve şarkının tamamını ezgisine uygun olarak öğrencilere söyler. Daha sonra öğrencilerden şarkıyı tekrar etmelerini ister.
- Öğrencilere, şarkıyı söylerken nefes alma aralıklarına ve nefesi doğru kullanmaya dikkat etmeleri belirtilir.
- Şarkının sözleri ritme uygun şekilde söylenirken öğrencilerden telaffuz etmekte zorlandıkları kelimeleri belirlemeleri istenir.

Müziğin Çocuğun Bilişsel Gelişimine Katkıları

Müziğin doğru ve etkin kullanımının, müzik eğitimine erken yaşta başlamanın çocuğun özellikle zekâ gelişimine ciddi katkıları olduğu bilinmektedir. Yapılan araştırmalar müziğin sinir hücreleri arasındaki bağı ve iletimi güçlendirdiğini göstermektedir. Bu bağ, algılama ve öğrenmeyi hızlandırmada oldukça etkilidir. Müzik, öğrenmeyi ve algılamayı kolaylaştıran etkin ve eğlenceli yollardan biridir.

Erken çocukluk döneminde çocukların müzikle uğraşmaları; onların duyduklarını ve gördüklerini algılama, akılda tutma ve tekrar etme becerilerini geliştirir. Çocuklar müzik etkinlikleri sırasında pek çok şeyi algılayarak bilgi ve deneyim kazanırlar.

Müzik eğitimi; kritik düşünme, problem çözme ve bu amaçlara yönelik nasıl çalışılması gerektiğini öğrenme gibi akademik ve kişisel becerilerin gelişmesini destekler. Müzik öğretiminde yer alan bilgiyi analiz etme, sentezleme ve değerlendirme gibi kavramaya yönelik beceriler çocuğun bilişsel gelişimini güçlendirici yöndedir. Müzik eğitimi; çocukta dikkat, algı ve bilgiyi kullanma becerilerini geliştiren bir nitelik taşır.

Müzik eğitimi sayesinde kavramlar arasındaki ilişki daha çabuk kurulur. Erken çocukluk döneminde verilen müzik eğitimi, çocuklara bazı kavramların ve değerlerin kazandırılmasında oldukça etkili bir yoldur. Müzik etkinlikleri sayesinde çocuk; hızlı-yavaş, ince-kalın, uzun-kısa, yönler, renkler, sayılar, şekiller gibi pek çok kavramı öğrenir ve pekiştirir. Örneğin, "Parmaklarım" şarkısı, sağ-sol ve sayı kavramlarının öğrenilmesinde destekleyici etki sağlayacaktır. Ayrıca etkili ve bilinçli bir müzik eğitimi çocuğun yaratıcı gücünü ortaya çıkarır ve bu yeteneğin gelişmesini, zenginleşmesini sağlar.

SIRA SİZDE

Mozart Etkisi nedir araştırınız. Edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

PARMAKLARIM

Sağ elimde beş parmak.
Sol elimde beş parmak.
Say bak, say bak, say bak.
"1,2,3,4,5"
Hepsi eder on parmak.
Sen de istersen say bak.
Say bak, say bak, say bak.
"1,2,3,4,5,6,7,8,9,10"

Görsel 1.4: Şarkı öykünmesi

Müziğin Çocuğun Sosyal Duygusal Gelişimine Katkıları

Müzik; çocuğa olumlu davranış değişikliklerinin kazandırılmasında,çocuğun sosyal, duygusal gelişimin desteklenmesinde büyük önem taşımaktadır. Müzik eğitimi, sadece şarkı söylemek, müzik dinlemek veya bir müzik aleti çalmak değildir. Aynı zamanda çocuğun kendini tanımasını, yeteneklerinin farkına varmasını ve onları sergilemesini de sağlar.

Erken çocukluk döneminde müzik etkinlikleri; doğru, nitelikli müzik dinleme ve söyleme, bir grubun karşısında kendini ifade etme, başkalarını dinleme, sırasını bekleme, iş birliği yapma gibi beceriler kazandırır.

Çekingen, içe kapanık, topluluk içinde kendini rahat ifade edemeyen çocuklar; müzik etkinlikleri yoluyla kendilerini daha rahat ifade edebilme ve arkadaşlarıyla iletişim kurma becerisi kazanırlar. Bu sayede öz güven duyguları gelişir, önemsendiklerini hissederler.

Görsel 1.5: Motor gelişimde dans

Müziğin Çocuğun Motor Gelişimine Katkıları

Müzik etkinliklerinde doğru nefes almak, solunum kontrolünü ve akciğer gelişimini sağlar. Müzik aletlerini ve vücudunu kullanarak ritim çalışması yapmak, yaratıcı dans etkinliklerine katılmak çocuğun motor gelişimi olumlu yönde etkiler.

Çocuğun müziğe vücut hareketleriyle tepki vermesi, müziğe uygun dans figürleri oluşturmaya çalışması, el, ayak ve vücudunun diğer bölümlerini kullanarak ritim çalışmaları yapması motor gelişimine katkı sağlamaktadır.

Ritim aleti ya da enstrüman çalmak; çocukların motor gelişimlerinde önemli olan dikkat, koordinasyon, esneklik, güç ve tepki hızı gibi becerilerin gelişimine yardımcı olmaktadır.

Müziğin Çocuğun Öz Bakım Becerilerine Katkıları

Çocuklarda öz bakım becerileri, onların bu becerilerine yönelik olan çocuk şarkıları ile geliştirilebilir. Öz bakım becerilerine yönelik şarkıların söylenmesi, dramatize edilmesi çocuğun bu becerileri kazanmasını ve pekiştirmesini kolaylaştırır.

Görsel 1.6: Müzik ve öz bakım.

ELLERİM TOMBİK TOMBİK

Ellerim tombik tombik, kirlenince ne komik.
Kirli eller sevilmez, güzelliği görülmez.
Saçlarımız bakım ister, hele dişler hele dişler.
Uzayınca tırnaklar, kirlenince kulaklar.
Bize pis derler pis derler.
Bize pis derler pis derler.
Çok koşup da terleme, soğuk sulardan içme.
Çok koşup da terleme, soğuk sulardan içme.
Sonra hasta olursun, koşup doktoru bulursun.
Doktor gelir yanına, iğne yapar koluna.
Ay ay diye bağırma, koşup anneni çağırma.

DİŞLERİNİ FIRÇALA

Yemeğimi bitirince dişlerimi fırçalarım.
Yatmaya gitmeden önce dişlerimi fırçalarım.
Bembeyaz bütün dişlerim, onlara iyi bakarım.
Günde iki kez mutlaka, dişlerimi fırçalarım.

Bir sağa bir sola,
Çalkala çalkala.
Yukarıya aşağıya,
Gargara gargara.

ETKİNLİK 2.

- Öğrencilere atölyedeki CD'lerden veya akıllı tahtadan araba, tren, rüzgâr, pazar yeri, çamaşır makinesi sesleri ve farklı hayvan sesleri dinletilir. Öğrencilerden dinletilen seslerin neye ait olduklarını söylemeleri öğrencilerden istenir.
- İkinci adım olarak atölyede dans için uygun ortam hazırlanır. CD'den veya akıllı tahtadan sözsüz bir müzik dinletilerek öğrencilerden ritme uygun dans etmeleri istenir.Öğrencilerden bildikleri bir çocuk şarkısını hep birlikte söylemeleri istenir.

Yukarıdaki üç çalışma tamamlandıktan sonra öğrencilere, her bir çalışmada en çok vücutlarının hangi bölümlerini kullandıkları, her bir çalışma için nelere ihtiyaç duydukları sorulur.

İlk çalışmada; işitsel algının ve dikkatin önemine, önceden edinilen bilgileri hatırlamaya ihtiyaç duyulduğuna dikkatleri çekilir.

İkinci çalışmada; kol ve bacakların uyumlu bir şekilde kullanılarak büyük kasların çalıştırıldığı, ayrıca hareketin yapılabilmesi için vücut organları arasında bir uyum, denge, esneklik gerektiği, dans etmenin insan vücudunu ve ruhsal yapısını rahatlattığı, dikkat ve işitsel algının gerekliliği vurgulanır.

Son çalışmada; dilin daha aktif kullanıldığı, nefes kontrolü, dikkat, algı, hafıza ve belli bir ritimle kelimelerin doğru şekilde kullanılması gerekliliği ifade edilir.

Öğrencilerden farklı müzik çalışmaları hazırlayarak çalışmalarını atölyede uygulamaları ve bu müzik etkinliklerinin hangi gelişim alanını desteklediğini ifade etmeleri istenir. Yapılan her farklı müzik etkinliğinin çocukların gelişimi üzerindeki etkileri tartışılır.

UYGULAMA FAALİYETİ

Müziğin çocuğun gelişimine etkisini açıklayan bir afiş hazırlayınız.

Afiş hazırlarken aşağıdaki yönergeleri dikkate alınız.

- Afişinizde yer alacak bilgiler doğru ve müziğin 0-72 ay çocuğunun tüm gelişim alanlarına etkilerini kapsayacak şekilde olmalıdır.
- Afişiniz fotoğraf, resim, çizim gibi görsellerle desteklenmiş olmalıdır.
- Afişte Türkçe doğru kullanılmalı, yazım kurallarına dikkat edilmelidir.
- Afiş A4 kâğıt büyüklüğünde hazırlanmalıdır.
- Afişin değerlendirilmesinde aşağıdaki puanlama kriterleri kullanılacaktır.

	4 Puan	**3** Puan	**2** Puan	**1** Puan
İçerik	*Afişte yer alan bilgiler doğrudur ve konunun tamamını içermektedir.*	*Afişte yer alan bilgiler doğrudur ancak konunun tamamını içermemektedir.*	*Afişte yer alan bilgilerde kısmen yanlışlıklar bulunmaktadır.*	*Afişte yer alan bilgilerde önemli ölçüde yanlışlıklar bulunmaktadır.*
Materyal	*Afiş en az dört farklı görsel materyal içermektedir*	*Afiş üç farklı görsel materyal içermektedir.*	*Afiş iki farklı görsel materyal içermektedir.*	*Afiş sadece yazılı metinden oluşmaktadır.*
Zaman Yönetimi	*Afiş, hazırlama sürecinde en az üç kere öğretmen görüşüne sunulmuştur.*	*Afiş, hazırlama sürecinde iki kere öğretmen görüşüne sunulmuştur.*	*Afiş, hazırlama sürecinde bir kere öğretmen görüşüne sunulmuştur.*	*Afiş, hazırlama sürecinde öğretmen görüşüne sunulmamıştır.*

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI 2

- Erken çocukluk eğitim kurumlarında uygulanan müzik etkinliği çeşitlerini araştırınız.
- Erken çocukluk dönemi çocukları için şarkı seçerken dikkat edilmesi gereken noktaları araştırarak raporlaştırınız. İlgili konu işlenirken raporu sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

1.2. MÜZİK ETKİNLİK ÇEŞİTLERİ

Erken çocukluk döneminde çocukların işitsel becerilerinin gelişmesinde müzik etkinliği büyük bir öneme sahiptir. Bu dönemde verilecek müzik eğitimi ile çocukların müzik bilgi ve becerilerinin gelişimi desteklenecek ve çocuklarda müzik kültürünün oluşması sağlanacaktır. Doğru bir müzik eğitiminden bahsedebilmek için ses, söz, ritim, hareket ve yaratıcılık ögelerinin bir arada kullanılması önemlidir.

Erken çocukluk döneminde müzik etkinlikleri şu çalışmalardan oluşmaktadır:

1. *Ses dinleme, sesleri ayırt etme, ses üretme çalışmaları*
2. *Nefes açma çalışmaları*
3. *Ritim çalışmaları*
4. *Şarkı öğretimi ve şarkı söyleme çalışmaları*
5. *Yaratıcı dans çalışmaları*
6. *Rontlar*
7. *Müzikli dramatizasyon çalışmaları*
8. *Müzikli öykü oluşturma*
9. *Müzik dinleme çalışmaları*

1.2.1. Ses Dinleme, Sesleri Ayırt Etme, Ses Üretme Çalışmaları

Ses çalışmaları, çocuklarda sese ve sesin kaynağına karşı farkındalık oluşturmak amacıyla uygulanan çalışmalardır. Çevrede duyulan tüm sesler, müzik etkinliklerinde eğitsel amaçlı kullanılabilir. Bu sesler 3 grupta toplanabilir. **Müzikal sesler**; müzik çalar, televizyon, radyo, bilgisayar gibi araçlar yoluyla ya da bir çalgı aracılığıyla duyduğumuz seslerdir. **Konuşma sesleri**; insanların selamlaşırken, duygularını ve düşüncelerini ifade ederken, alışveriş yaparken kullandığı seslerdir. **Kaba sesler**; doğaya, hayvanlara, taşıtlara ait seslerdir.

Görsel 1.7: Çocuklara dinletilebilecek çeşitli sesler

Ses dinleme, ayırt etme ve ses üretme çalışmalarında çeşitli sesler çocuklara dinletilerek sesin neye ya da kime ait olduğunu bulma, sesin hangi yönden geldiğini ifade etme, sesin uzaklığını, türünü bulma ve eylemlere, duygulara, düşüncelere ses üretme etkinlikleri uygulanabilir. Etkinlikler uygulanırken gözler açık ya da kapalı olabilir.

Ses çalışmaları sayesinde çocuklar; seslere odaklanma, sesi tanıma ve tanımlama, ses ve kaynağı arasında ilişki kurma, sesin yönünü ifade etme, benzer ve farklı sesleri ayırt etme, sesin özelliklerini tanımlama (alçak, yüksek vb.) ve verilen sese benzer sesler çıkarma becerilerini kazanırlar.

ETKİNLİK 3.

Aşağıda verilen ses dinleme, sesleri ayırt etme ve ses üretme çalışmasını uygulayınız.

- Öğretmen, öğrencileri atölyede yarım ay şeklinde oturtur. Karşı tarafa bir masa üzerine öğrencilerin çantalarındaki çeşitli nesneler (kalem, şişe, defter, yapıştırıcı, makas vb.) yerleştirir. Nesnelerin çeşidinin ve sayısının fazla olmasına dikkat edilir.
- Öğretmen, etkinlik sırasında herkesin gözünün kapalı olacağını, masadaki nesnelerle sesler çıkaracağını ve öğrencilerden bu sesin hangi nesneye ait olduğunu tahmin etmelerini istediğini söyler.
- Öğrenciler gözlerini kapatır. Öğretmen bazı nesneleri masaya vurur, bazı nesnelere ise eliyle vurarak sesler çıkarır.
- Öğrenciler ses çıkaran nesnenin ne olduğu hakkında tahminlerini söylerler.
- Öğretmen, aynı tür nesneden birkaç tane varsa (ince kalem, kalın kalem, uzun kalem, kısa kalem, küçük defter, büyük defter gibi.) ses çıkaran nesneyi özelliğiyle tanımlamalarını ister. Örneğin, kalın bir ses çıktığında sesin kısa kaleme ait olduğu söylenir.
- Öğretmen bir süre sonra sınıfta yer değiştirir. Cam, kapı, tahta yanına geçerek nesnelerden ses çıkarır ve hem sesin hangi nesneye ait olduğu hem de sesin hangi yönden geldiğini öğrencilere sorar.
- Etkinliğin sonunda hangi nesnelerin benzer sesler çıkardığı, hangi nesnelerin seslerinin birbirinden çok farklı olduğu, hangi yönden gelen sesi bulmanın kolay ve zor olduğu hakkında konuşularak değerlendirme yapılır.

ETKİNLİK 4.

Müzikal sesler, konuşma sesleri ve kaba seslerden oluşan bir ses arşivi oluşturunuz. Oluşturduğunuz arşivi harici belleğe kaydederek arkadaşlarınızla paylaşınız ve hem yıl içinde müzik etkinliklerinde hem de erken çocukluk eğitim kurumlarında uygulayacağınız etkinliklerde kullanmak üzere saklayınız.

ETKİNLİK 5.

Aşağıda verilen ses dinleme, sesleri ayırt etme ve ses üretme çalışmasını uygulayınız.

- Tüm sınıf ayakta daire olur. Öğretmen; öğrencilere kekin nasıl yapıldığını, kekin içine hangi malzemelerin koyulduğunu, kek yaparken hangi mutfak eşyalarına ihtiyaç duyulduğunu sorar ve kek hakkında sohbet edilir.
- Öğretmen; öğrencilere kek yapacaklarını ve keki hazırlama, pişirme aşamasında yapılan her eyleme uygun sesler üreteceklerini açıklar.
- Öğretmen, öğrencilere önlerinde bir tezgâh ve tezgahın üzerinde kek yapımında kullanacakları malzemeler olduğunu söyler. Kek malzemelerini listeler ve kek yapma konusunda öğrencilere rehberlik eder.
- Örneğin; çırpıcınızı ve çırpma kabınızı önünüze alın (hooop). Yumurtaları birbirine vurarak kırın (çat). Şekeri yumurtaların üzerine ekleyin (sssssssss). Çırpıcıları çalıştırarak şeker ve yumurtayı çırpın (rrrrrrrrrrr). Sütünüzü karışıma ekleyin (lokloklok).
- Tüm aşamalar anlatıldıktan sonra öğretmen herkesin kekine farklı bir malzeme koyacağını (kakao, havuç, ceviz, susam vb.), bu malzemeyi koyarken değişik bir ses üretmeleri gerektiğini söyler.
- Tüm öğrenciler, sırayla önce sesi çıkarır sonra hangi malzemeyi eklediğini söyler.
- Öğretmen; fırının dairenin tam ortasında olduğunu, dairenin büzülüp küçülerek herkesin fırını çalıştırmasını, daha sonra dairenin genişleyerek herkesin tezgâhına dönmesini ve bunu yaparken büzülme ve genişlemeyi ifade edebilecek sesleri çıkarmalarını söyler.
- Bu aşamadan sonra kek harcını kalıba dökme, keki fırına sürme, kekin kabarması, pişmesi, fırından çıkarılması, dilimlenmesi, tadına bakılması aşamalarında da grupça ses üretilir.
- Süreç boyunca grupla sohbet edilerek etkinlik uygulanır. Örneğin; sütü koyduk şimdi ne eklemeliyiz? Herkesin kek harcı hazır mı, fırınlar ısındı mı? Kekin piştiğini nasıl anladınız? Keki pişmeyen var mı?

ETKİNLİK 6.

Aşağıda verilen ses dinleme, sesleri ayırt etme ve ses üretme çalışmasını uygulayınız.

- Etkinlik için kalın, uzun bir ipe ihtiyaç vardır.
- Öğretmen elindeki iple yerde düz, eğri, zikzak, dairesel çizimler oluşturur.

Örneğin;

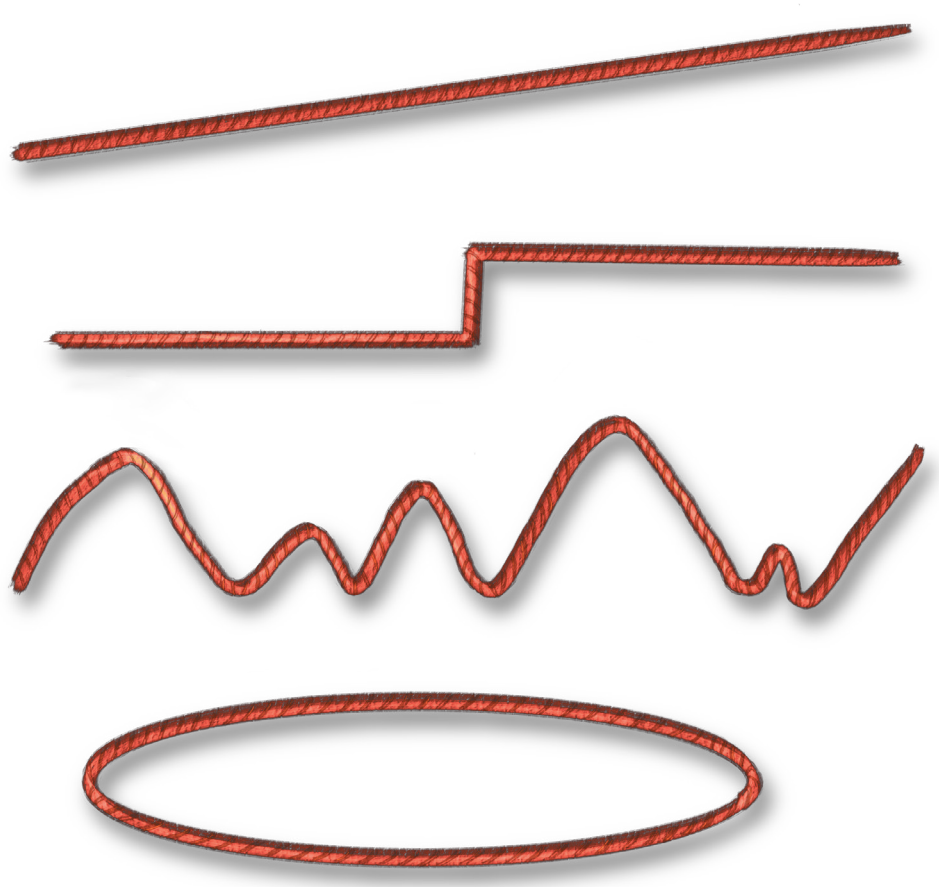

- Öğrencilerden yerdeki çizgileri incelemeleri istenir.
- Öğretmen; öğrencilere, hangi çizginin hangi sesi çağrıştırdığını (aaa,oooo,ııııı gibi), sesin nerede yükselip nerede alçaldığını, hangi noktada ani yükselişlerin hangi noktada yavaş yükselişlerin olduğunu, hangi çizgilerin sesin şiddetini çağrıştırdığını sorar. Bu konuda öğrencilerle sohbet edilir.
- Daha sonra öğretmen, öğrencilerden çizgilerin başladığı noktaya geçmelerini ve ettikleri sohbet doğrultusunda sesler çıkararak çizgiler üzerinde yürümelerini ister. Yürürken ses geçişlerine dikkat etmelerini belirtir.
- Etkinlik küçük gruplarla ya da büyük bir grupla uygulanabilir. Çizgilerin şekilleri değiştirilerek etkinliğe devam edilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk dönemi çocuklarına uygun ses dinleme, sesleri ayırt etme ve ses üretme çalışması planlayınız. Planladığınız çalışmayı sınıfta arkadaşlarınızla uygulayınız.
Etkinliği planlarken ve uygularken şu noktaları dikkate alınız:

- Etkinlikte ders kapsamında hazırladığınız ses arşivinizi kullanınız.
- Kullanacağınız seslerle ilgili görseller de hazırlayınız (kuş resmi, davul resmi vb.).
- Ses çalışmalarında çocukların kazanacağı becerilere (ses dinleme, sesleri ayırt etme ve ses üretme) etkinliğinizde yer veriniz.
- Uygulama sırasında sorun yaşamamak için etkinliğe başlamadan önce kullanacağınız seslerin çalışır durumda olduğunu kontrol ediniz.
- Uygulama sırasında Türkçeyi doğru kullanınız.
- Etkinliğin akışına göre ses tonunuzu ve beden dilinizi etkili kullanınız.
- Etkinliği uygularken göz teması kurunuz.
- Etkinliği uygulamak için 10 dakikanız vardır.
- Etkinliğin değerlendirmesinde aşağıdaki puanlama anahtarı kullanılacaktır.

	4 Puan	**3** Puan	**2** Puan	**1** Puan
İçerik	*Etkinlik amacına uygundur ve etkinliğin kazandırdığı beceriler yeterlidir.*	*Etkinlik amacına uygundur ancak etkinliğin kazandırdığı beceriler kısmen yeterlidir.*	*Etkinlik amacına uygundur ancak etkinliğin kazandırdığı beceriler yetersizdir.*	*Etkinlikte önemli ölçüde eksiklikler vardır.*
Materyal	*Kullanılan ses ve görseller yeterlidir.*	*Kullanılan sesler yeterlidir ancak görseller yetersizdir.*	*Kullanılan görseller yeterlidir ancak sesler yetersizdir.*	*Kullanılan ses ve görseller yetersizdir.*
Sunum Becerisi *(Türkçeyi doğru kullanma, göz teması kurma, beden dili kullanımı,ses tonu kullanımı)*	*Türkçe doğru kullanıldı. Göz teması kuruldu. Beden diline ve ses tonuna dikkat edildi*	*Belirtilen sunum becerilerinden ikisi yerine getirildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden biri yerine getirildi.*	*Sunum becerilerinde önemli ölçüde eksiklikler vardı.*
Zaman Yönetimi	*Verilen süre etkili kullanıldı.*	*Verilen süreye +/- 2 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 4 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 6 dakika uymadı.*

1.2.2. Nefes Açma Çalışmaları

Erken çocukluk döneminde müzik eğitiminin temelini çocukların kendi sesleri oluşturmaktadır. Çocukların seslerini zorlanmadan kullanabilmeleri için doğru bir nefes eğitimi almaları çok önemlidir.

Çocukların doğru ve güzel konuşmaları, doğru ve güzel şarkı söyleyebilmeleri için doğru nefes almaları ve aldıkları nefesi doğru kullanmaları gerekir. Çocuklara bu becerileri kazandırmak amacıyla yapılan çalışmalara **nefes açma çalışmaları** denir.

Nefes, refleks olarak ağız ve burundan alınır, akciğerlere iner. Akciğerlerin üst kısmına alınan nefes, göğsü şişirir ancak alınan bu nefes şarkı söylemek ve güzel konuşmak için yeterli değildir. Doğru nefes akciğerlerin alt kısmına alınan nefestir ki bu nefesle göğüs değil karın şişer. Bu nefese **diyafram nefesi** denir. Yapılacak nefes açma çalışmalarıyla çocuklar, diyafram nefesi almayı öğrenebilir ve geliştirebilirler.

Çeşitli oyun ve canlandırmalarla nefes açma çalışmaları uygulanabilir. Nefes açma çalışmalarına; mum ve yanan bir ateşi üfleyerek söndürme, çiçek koklama, sıcak bir içeceği üfleyerek soğutma, fırından yeni çıkmış ekmeği koklama, balon şişirme, yılan gibi "tıssssss" sesi, tren gibi "çuf çuf çuf" sesi çıkarma örnek verilebilir.

ETKİNLİK 7.

Bir okul öncesi öğretmeniyle görüşerek uyguladığı nefes açma çalışmalarının neler olduğu konusunda sohbet ediniz. Çocukların bu etkinliklere katılım durumu hakkında bilgi alınız. Öğretmenin verdiği örnekleri not alarak görüşme raporunuzu arkadaşlarınızla paylaşınız.

Görsel 1.8: Nefes açma çalışması

ETKİNLİK 8.

Aşağıda verilen nefes açma çalışmasını uygulayınız.

- Öğretmen, öğrencilerden ayakta yan yana durarak küçük bir daire oluşturmalarını ister.
- Öğretmen öğrencilere: "Dairenin ortasında bir balon var ve biz o balonu şişireceğiz. Şimdi hep birlikte yavaş yavaş üfleyelim, biraz daha hızlı üfleyelim, biz üfledikçe balon genişliyor, daha hızlı üfleyelim." der.
- Etkinliğin başında kısa nefeslerle, daha sonra uzun ve derin nefeslerle üflenerek balon şişirilir. Balon şiştikçe daire de yavaş yavaş büyür.
- Balon şiştikçe daire büyür ve öğrencilerin sadece el parmak uçları birbirlerine değecek kadar daire genişler.
- Öğretmenin verdiği yönergeyle son kez burundan derin bir nefes alınır ve alınan nefes yavaş yavaş ağızdan verilir. Son nefesle öğretmen "paaattttt" diyerek balonun patladığını ifade eder ve tüm öğrenciler sınıfın farklı bir noktasına kendini atar.

ETKİNLİK 9.

Öğretmeninizin aşağıda verdiği yönergelerle nefes açma çalışması uygulayınız.

- Etkinlik boyunca konuşmayın ve sadece nefesinizi dinleyin. Gözlerinizi kapatın çok derin bir uykudasınız. Başınızı masaya, bir elinizi de karnınıza koyun. Düzenli bir şekilde nefes alıp verin ve nefesinizi elinizin altında hissedin. Nefes alın ve verin. Karnınızda hangi bölgelerin hareket ettiğine dikkat edin. Nefesleriniz düzenli olsun, nefesinizin sesini dinleyin.
- Güneş yavaş yavaş doğuyor, kollarınızı kaldırıp gerinerek gevşeme hareketi yapın ve yavaş yavaş yerinizden kalkıp konuşmadan odanızın camını açın. Sabahın ilk ışıkları mis gibi bir hava var. Temiz havayı içinize çekin. Burnunuzdan derin bir nefes alın, nefesinizi kısa bir süre tutun ve verin.
- Mutfağa gidin ve kendinize bir bardak sıcak süt alın. Süt fazla ısınmış, kısa kısa üfleyerek sütünüzü soğutun ve için.
- Kısa bir yürüyüş için dışarı çıkın. Kapıdan çıktığınızda temiz havayı tekrar içinize çekin. Nefesinizi doğru bir şekilde almayı unutmayın. Tempolu bir şekilde yürüyün. Nefesinizi burnunuzdan alıp ağzınızdan verin.
- Yürüyüşün sonuna geldiniz, kollarınızı ve bacaklarınızı önce gerip sonra gevşeterek rahatlama hareketi yapın.
- Eve dönerken simit kokusu duydunuz. Kokuyu içinize çekin ve aldığınız nefesi yavaş yavaş verin. Kendinize bir simit alıp yavaş adımlarla eve dönerken etrafınızdaki insanlara gülümseyerek, kafa sallayarak ya da "Günaydın." diyerek selam verin.
- Simidinizi yemek için bulduğunuz uygun bir yere oturun.
- Bu şekilde etkinlik sonlandırılır. Etkinlik boyunca öğretmen, öğrencilerin diyafram nefesi alıp almadığını gözlemleyerek öğrencilere gerekli uyarıları yapar.

ETKİNLİK 10.

Aşağıda verilen nefes açma çalışmasını uygulayınız.

- Etkinlik için ikişer adet masaya ve bardağa, iki büyük parça pamuğa ihtiyaç vardır.
- İki masa aralarında boşluk olacak şekilde uzunlamasına yan yana koyulur.
- Masaların sonuna birer karton bardak yapıştırılır. Bardakların ağzıyla masanın üst yüzeyi aynı hizada olmalıdır.
- Masaların diğer uçlarına pamuk parçaları koyulur ve iki öğrenci pamukları üfleyerek bardağın içine sokmaya çalışır.
- Sınıftaki tüm öğrenciler sırayla etkinliği uygular.

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk dönemi çocuklarına uygun nefes açma çalışması planlayınız. Planladığınız çalışmayı sınıfta arkadaşlarınızla uygulayınız.

Etkinliği planlarken ve uygularken şu noktaları dikkate alınız:

- Etkinliğinizi planlarken amacınızın doğru nefes alıp verme ve nefesi açma olduğunu göz önünde bulundurunuz.
- Etkinlikte en az iki materyal kullanınız.
- Uygulama sırasında Türkçeyi doğru kullanınız.
- Etkinliğin akışına göre ses tonunuzu ve beden dilinizi etkili kullanınız.
- Etkinliği uygularken göz teması kurunuz.
- Etkinliğini uygulamak için 6 dakikanız vardır.
- Etkinliğin değerlendirmesinde aşağıdaki puanlama anahtarı kullanılacaktır.

	4 Puan	**3** Puan	**2** Puan	**1** Puan
İçerik	*Etkinlik, amacına uygundur ve etkinliğin kazandırdığı beceriler yeterlidir.*	*Etkinlik, amacına uygundur ancak etkinliğin kazandırdığı beceriler kısmen yeterlidir.*	*Etkinlik, kısmen amacına uygundur.*	*Etkinlikte önemli ölçüde eksiklikler vardır.*
Materyal	*Kullanılan materyaller amaca uygundur ve yeterlidir.*	*Kullanılan materyaller amaca uygundur ve kısmen yeterlidir.*	*Kullanılan materyaller amaca uygundur ancak yetersizdir.*	*Kullanılan materyaller amaca uygun değildir ve yetersizdir.*
Sunum Becerisi *(Türkçeyi doğru kullanma, göz teması kurma, beden dili kullanımı, ses tonu kullanımı)*	*Türkçe doğru kullanıldı. Göz teması kuruldu. Beden diline ve ses tonuna dikkat edildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden ikisi yerine getirildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden biri yerine getirildi.*	*Sunum becerilerinde önemli ölçüde eksiklikler vardı.*
Zaman Yönetimi	*Verilen süre etkili kullanıldı.*	*Verilen süreye +/- 2 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 4 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 6 dakika uymadı.*

1.2.3. Ritim Çalışmaları

Bir temponun düzenli bir şekilde tekrarlanmasına **ritim** denir. Birden çok ritimden oluşan ritim kümesi ise **ritim kalıbı** olarak tanımlanmaktadır. Bir ritim kalıbını çocuğa elleriyle, ayaklarıyla, tüm bedeniyle, ezgili ve ezgisiz ritim araçlarıyla veya sözlerle tekrarlayabilecek şekilde öğretmeye **ritim eğitimi** denir.

Görsel 1.9: Evdeki materyallerle ritim çalışması

Ritim çalışmalarında basitten zora doğru bir yol izlenmelidir. Bu nedenle ritim çalışmalarında önce çocukların kendi bedenleri sonra basit vurmalı çalgılar kullanılmalıdır. Örneğin, çocukların kendi isimlerine uygun el çırpma çalışması yapmaları ritim çalışmasına başlamak için uygun bir etkinlik olabilir. Ayrıca konuşmanın doğal akışındaki ritmi çocuklara duyurmak, bu amaçla güzel konuşma ve tekrarlama çalışmaları yapmak da ritmin algılanmasını kolaylaştırmaktadır.

Çocukların doğuştan ritme ve ritim çalışmalarına yatkınlığı vardır. Çocuklar bir müziği sessizce oturup dinleyemezler, çok küçük yaşlardan itibaren bir müzik sesi duyduklarında başlarını, ellerini, ayaklarını sallayarak ya da tüm bedenleriyle müziğe eşlik ederler. Çocuklarda var olan bu yatkınlık ritim çalışması olarak ele alındığında hem eğitim ortamı zenginleşmekte hem de çocukların gelişimleri desteklenmektedir.

Ritim çalışmalarında el vuruşları (el çırpma, parmak şıklatma), ayak vuruşları (ayak ucu, topuk), baş, kol, bacak hareketleri, beden hareketleri (bedenin sallanması, eğilmesi, yaylanması) kullanılabilir. Elle bedene ya da nesnelere vurarak ya da ezgili ve ezgisiz ritim araçları kullanılarak ritim çalışması yapılabilir. Ritim çalışmaları ayakta ya da oturularak uygulanabilir.

Görsel 1.10: Ritim çalışması

Ritim çalışmalarında çocuğun şu becerileri kazanması amaçlanmaktadır:

- Ritim duygusunu ve bedensel yeteneklerini geliştirmek
- Dinleme ve farkına varma becerisini geliştirmek
- Eşlik etme ve birlikte hareket etme becerisini geliştirmek
- Odaklanma becerisini geliştirmek
- Hareketlerde çeviklik ve incelik kazanmasına destek olmak
- El, kol, ayak, baş, göz gibi organlar arasında koordinasyon sağlamak
- Mutlu olmasına ve olumlu kişilik geliştirmesine yardımcı olmak
- Öz güven duygusunu geliştirmek
- Öz disiplin kazanmasına yardımcı olmak.

Müzik etkinliklerinde ritim çalışmaları değişik şekillerde uygulanabilir. Ritim araçlarıyla bir şarkıya eşlik etme, müzik eşliğinde yürüme, koşma, demir dövme, kürek çekme, asker gibi yürüme vb. öykünme çalışmaları yapma, verilen bir ritmi aynı şekilde tekrar etme, verilen ritmi değiştirme, tekerleme, şiir ve parmak oyunlarını ritmik bir şekilde söyleme bu çalışmalara örnek verilebilir.

ETKİNLİK 11.

Aşağıda verilen ritim çalışmasını uygulayınız.

- Öğretmen; önce tek sonra iki ve üç heceli isimler söyler ve hecelere göre el çırpar, daha sonra el çırparak kendi adını söyler ve sırayla tüm öğrencilerin kendi isimlerini el çırparak söylemesini ister.
- Öğretmen, herkesin en sevdiği meyveyi ayaklarını yere vurarak söylemesini ister ve etkinliğe kendisi başlar.
- Öğretmen, herkesin en sevdiği yemeği beden vuruşlarıyla (elleri dizlere, yanaklara, omuzlara vurma vb.) söylemesini ister.
- Daha sonra öğretmen, tüm sınıfın kalemlerini eline alarak ayağa kalkıp çember olmasını ister. Öğretmen, çemberin etrafında dolaşır ve bir öğrencinin arkasında duracağını ve kalemleriyle ritim tutacağını söyler.
- Öğretmen, kalemleriyle değişik ritimler vurarak çemberin etrafında dolaşır ve bir öğrencinin arkasında durup ritmi vurur. Öğrenci ritmi doğru vurana kadar öğretmen ritmi tekrarlar. Öğrenci ritmi doğru vurduğunda öğretmeniyle yer değiştirir ve çemberin etrafında gezerek bir arkadaşının arkasında ritim tutar. Öğrencilerin yer değiştirmesiyle etkinlik uygulanır.

ETKİNLİK 12.

Aşağıda verilen ritim çalışmasını uygulayınız.

- Tüm sınıf çember şeklinde oturur. Öğretmen öğrencilere "Ceviz Adam" şarkısını söyler.

CEVİZ ADAM

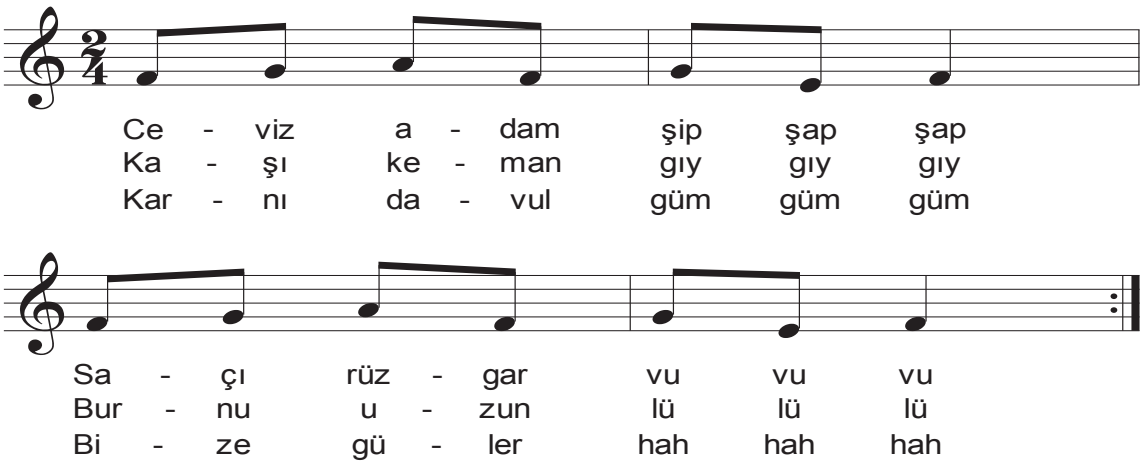

- Öğretmen şarkının tamamını ezgisiyle söyler. Ardından "Şarkıyı benim ardımdan tekrar etmenizi istiyorum." der ve tüm sınıf şarkıyı öğrenene kadar şarkı birkaç kez tekrar edilir.
- Tüm sınıf şarkıyı öğrendikten sonra şarkının ritmine uygun el çırpılarak şarkı söylenir.
- Daha sonra öğretmen, şarkıdaki her söze uygun beden vuruşu ekleyeceklerini söyler ve her satır için hangi beden vuruşunun yapılacağı sınıfça kararlaştırılır.
- Şarkı sözleri ve yapılacak beden vuruşları tahtaya yazılır.
- Tüm sınıf ayağa kalkar ve beden vuruşları yapılarak şarkı söylenir.
- Öğretmen, bu aşamada öğrencilere artık şarkının sözlerini söylemeyeceklerini sadece beden vuruşu yapacaklarını söyler ve sınıfça beden vuruşları yapılır.
- Son olarak öğretmen, her satır için bir öğrenciyi görevlendirir ve sırası gelen öğrenci beden vuruşunu yapar.

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk dönemi çocuklarına uygun ritim çalışması planlayınız. Planladığınız çalışmayı sınıfta arkadaşlarınızla uygulayınız.

Etkinliği planlarken ve uygularken şu noktaları dikkate alınız:

- Etkinlikte bir müzik kullanınız.
- Etkinliği planlarken ritim çalışmalarının çocuklara kazandırdığı becerilerden en az iki tanesine etkinliğinizde yer veriniz.
- Uygulama sırasında sorun yaşamamak için etkinliğe başlamadan önce kullanacağınız müziğin çalışır durumda olduğunu kontrol ediniz.
- Uygulama sırasında Türkçeyi doğru kullanınız.
- Etkinliğin akışına göre ses tonunuzu ve beden dilinizi etkili kullanınız.
- Etkinliği uygularken göz teması kurunuz.
- Etkinliği uygulamak için 10 dakikanız vardır.
- Etkinliğin değerlendirmesinde aşağıdaki puanlama anahtarı kullanılacaktır.

	4 Puan	**3** Puan	**2** Puan	**1** Puan
İçerik	*Etkinlik, amacına uygundur ve etkinliğin kazandırdığı beceriler yeterlidir.*	*Etkinlik, amacına uygundur ancak etkinliğin kazandırdığı beceriler kısmen yeterlidir.*	*Etkinlik,z amacına uygundur ancak etkinliğin kazandırdığı beceriler yetersizdir.*	*Etkinlikte önemli ölçüde eksiklikler vardır.*
Materyal	*Kullanılan müzik etkinliğin amacına ve çocukların yaşına uygundur.*	*Kullanılan müzik etkinliğin amacına uygundur ancak çocukların yaşına uygun değildir.*	*Kullanılan müzik çocukların yaşına uygundur ancak etkinliğin amacına uygun değildir.*	*Kullanılan müzik etkinliğin amacına ve çocukların yaşına uygun değildir.*
Sunum Becerisi *(Türkçeyi doğru kullanma, göz teması kurma, beden dili kullanımı, ses tonu kullanımı)*	*Türkçe doğru kullanıldı. Göz teması kuruldu. Beden diline ve ses tonuna dikkat edildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden ikisi yerine getirildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden biri yerine getirildi.*	*Sunum becerilerinde önemli ölçüde eksiklikler vardı.*
Zaman Yönetimi	*Verilen süre etkili kullanıldı.*	*Verilen süreye +/- 2 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 4 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 6 dakika uymadı.*

1.2.4. Şarkı Öğretimi ve Şarkı Söyleme Çalışmaları

Erken çocukluk döneminde müzik etkinliklerinin merkezinde şarkı öğretimi ve şarkı söyleme çalışmaları yer alır. Şarkılar çocukların dil gelişimlerini desteklemede önemli araçlardır. Çocuklar şarkılar sayesinde sözcük dağarcıklarını genişletirken sözcükleri doğru ve güzel söylemeyi de öğrenirler.

Çocuklara yeni doğan döneminden itibaren ninniler ve şarkılar söylenir. Ninnilere rahatlama davranışlarıyla tepki veren bebekler, şarkılara beden hareketleri ve seslerle tepki gösterirler. İlerleyen dönemde verilen bu tepkilerde farklılıklar görülür ve el çırpma, dans etme, şarkı sözlerini tekrar etme davranışları gözlemlenir.

Çocuklar şarkı söylemeyi, konuşmayı öğrendikleri gibi taklit yoluyla öğrenirler. Bazı çocuklar şarkıları kolay bir şekilde öğrenirken bazı çocuklara zaman tanımak gerekir. Bu nedenle öğrenilen şarkılar, gün içinde farklı etkinliklerde ve sonraki günlerde de tekrarlanarak tüm çocukların şarkıyı öğrenmesine fırsat verilmelidir. Bazı çocuklar ise şarkı söyleme etkinliklerine katılmak istemezler. Bu durumda çocuklar zorlanmamalı ve çocukların şarkıyı dinlemelerine fırsat verilmelidir. Şarkıyı dinleyerek öğrenen çocuklar bir süre sonra nakarat bölümlerini söyleyerek şarkı söyleme çalışmalarına dâhil olurlar ve yavaş yavaş gruba katılırlar.

Çocuklar için şarkı seçerken dikkat edilmesi gereken noktalar şunlardır:

- Şarkılar çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun olmalıdır.
- Şarkı çocukların ilgisini çekmelidir, zevklerine uygun ve onları eğlendirecek nitelikte olmalıdır.
- Şarkı çocukların söyleyebileceği ses aralığında olmalıdır.
- Şarkı çok uzun olmamalı, akılda kolay kalabilmelidir.
- Seçilen şarkının sözleri Türkçeyi doğru ve güzel konuşma konusunda çocuklara destek olmalıdır.
- Şarkının sözleri sade ve anlaşılır olmalıdır.
- Şarkılar; sayılar, renkler, duygular, deniz, orman, gökyüzü, hayvanlar, taşıtlar, okul, ev, aile, vatan ve bayrak sevgisi gibi çocukların günlük yaşamlarıyla ilgili konulardan seçilmelidir.
- Şarkılar; sevgi, saygı, güven, iş birliği, yardımlaşma, sorumluluk, hoşgörü, dayanışma gibi duygu ve davranışları kazandırabilecek nitelikte olmalıdır.
- Seçilen şarkılar çocuklara kazandırılması planlanan kazanım ve göstergeleri desteklemelidir.
- Şarkı sözlerinin yerine çocukların isimlerinin yerleştirilebileceği şarkılar da seçilebilir.
- Şarkılarda öğrenmeyi kolaylaştırmak için tekrarlı bölümler olmalıdır.
- Şarkı seçimlerinde ninni, tekerleme ve okul öncesi çocuklarına uygun halk türkülerine de yer verilmelidir.

Görsel 1.11: Şarkı söyleme çalışması

Erken çocukluk döneminde **"kulaktan öğrenme"** yöntemiyle çocuklara şarkılar öğretilir.

Şarkı öğretilirken şunlara dikkat edilmelidir:

- Şarkı öğretimine geçilmeden öğretmen gün içinde şarkıyı mırıldanmalıdır. Bu, çocukların şarkıyla tanışmalarını sağlayacak ve şarkıyı öğrenmelerini kolaylaştıracaktır.
- Şarkı öğretme çalışmasına geçildiğinde öğretmen, şarkının adını söylemeli ve konusu hakkında bilgi vermelidir.
- Şarkı içerisinde anlamı bilinmeyen bir kelime geçiyorsa kelimenin anlamı açıklanmalıdır. Böylece hem çocukların şarkı sözlerini yanlış söylemelerinin önüne geçilir hem de çocukların kelime dağarcıkları genişler.
- Şarkının rahat söylenebilmesi için şarkıya başlamadan nefes açma çalışması yapılmalıdır.
- Öğretmen tarafından şarkı baştan sona kadar birkaç kez tekrar edilmelidir. Öğretmen şarkıyı söylerken şarkının sözlerini jest ve mimikleriyle desteklemelidir.
- Çocukların şarkıya karşı bir kulak aşinalığı oluştuktan sonra şarkı tümdengelim yöntemiyle çocuklara öğretilmelidir. Tümdengelim yöntemiyle öğretilmesi zor olan şarkılarda tümevarım yöntemi de kullanılabilir.
- Şarkı, tümdengelim yöntemiyle öğretilecekse öğretmen eşliğinde şarkı baştan sona birkaç kez tekrarlanmalı ve her tekrarda öğretmen sesini alçaltarak yavaş yavaş çocukların sesinin ön plana geçmesine fırsat vermelidir.
- Şarkı, tümevarım yöntemiyle öğretilecekse çocuklarla birlikte şarkı baştan sona söylenmeli ve daha sonra parça parça tekrar edilmelidir. Tüm parçalar öğrenildikten sonra şarkı baştan sona söylenmelidir.
- Öğretmenin verdiği yönergelerle çocuklar şarkıyı söylemeye aynı anda başlamalı ve aynı anda şarkıyı bitirmelidir.
- Şarkı öğrenilirken beden vuruşlarıyla ya da ritim araçları kullanılarak ritim çalışması yapılabilir.
- Şarkının akılda kalıcılığını arttırmak için gün içinde farklı etkinliklerde şarkı tekrar edilmelidir. Örneğin, sanat etkinliği uygulanırken bir yandan da öğrenilen şarkı söylenebilir. Ayrıca ertesi günlerde de öğrenilen şarkılar tekrarlanarak çocukların öğrenmeleri kalıcı hâle getirilmelidir.
- Öğretmen müzik aleti kullanabiliyorsa şarkıya çalgı ile eşlik edebilir. Bu, öğrenmenin hem eğlenceli hem de kalıcı olmasına yardımcı olur.

Şarkı söyleme çalışmaları sayesinde çocuklar; sözcükleri doğru, anlaşılır bir şekilde söylemeyi öğrenirler. Dikkatini toplama, dinleme, duyma, anlama, ezberleme, hatırlama becerisi kazanırlar. Kendi seslerini duymayı, kontrol etmeyi ve kullanmayı öğrenirler. Çocuklar yeni şarkılar öğrendikçe sözcük dağarcıkları genişler ve estetik olanın farkına varma, estetik olana yönelme becerisi kazanırlar. Şarkı söylerken doğru nefes alıp vermeyi öğrenirler. Grupça şarkı söyleme çalışmalarında bir gruba ait olmayı, grupla uyum içinde olmayı, yeteneklerinin farkına varmayı, yeteneklerini kullanmayı ve geliştirmeyi öğrenirler. Disiplinli çalışma alışkanlığı kazanırlar. Öğrendikleri şarkılar aracılığıyla içinde yaşadığı toplumu, kültürü tanır, vatan, ulus, bayrak sevgisi kazanırlar.

ETKİNLİK 13.

Okul öncesi eğitime uygun bir çocuk şarkısı seçiniz. Seçtiğiniz şarkıyı ezgisi ve ritmiyle öğreniniz. Şarkıyı, tümdengelim ya da tümevarım yöntemlerinden birini kullanarak sınıfta arkadaşlarınıza öğretiniz.

ETKİNLİK 14.

Öğretmen, aşağıdaki "**Çok Çalışkan Olmalıyız"** şarkısını tümdengelim yöntemiyle sınıftaki öğrencilere öğretir. Daha sonra öğrencilerden ellerindeki kalemlerle ritim tutarak şarkıya eşlik etmelerini ister. Çalışma farklı bir nesne ile ritim tutarak tekrar edilir.

ÇOK ÇALIŞKAN OLMALIYIZ

Söz ve müzik: Sefai Acay

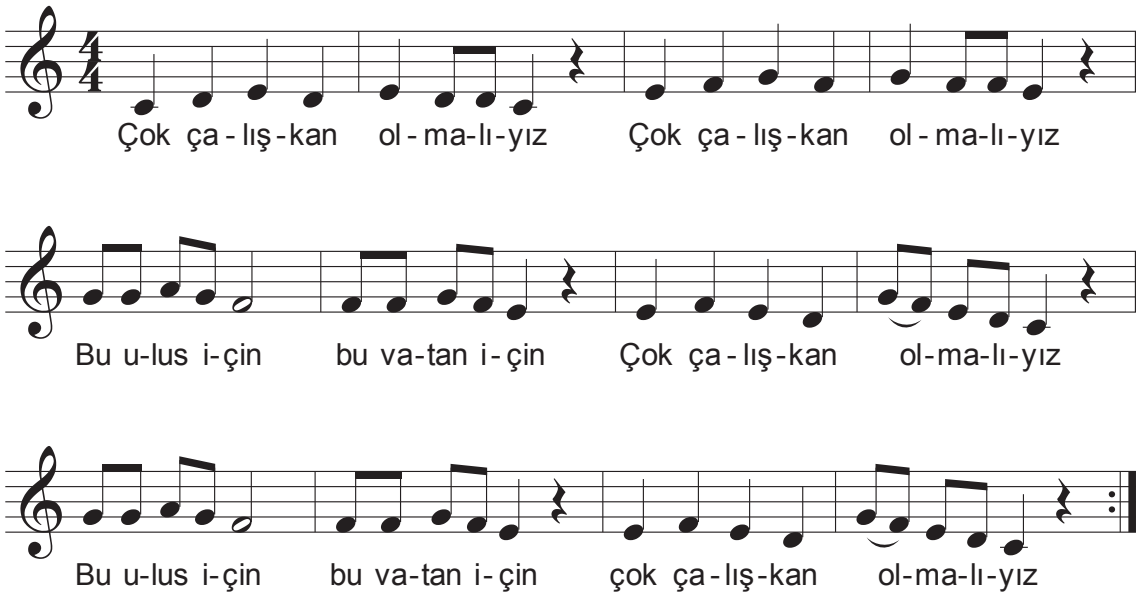

Çok çalışkan olmalıyız.
Çok çalışkan olmalıyız.
Bu ulus için, bu vatan için,
Çok çalışkan olmalıyız.

Tembel tembel durmamalı,
Günler hiç boş kalmamalı,
Bu ulus için, bu vatan için,
Çok çalışkan olmalıyız.

Her iş zordur bilmeliyiz.
Güçlükleri yenmeliyiz.
Bu ulus için, bu vatan için,
Çok çalışkan olmalıyız.

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18584

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk dönemi çocuklarına uygun şarkı öğretimi ve şarkı söyleme çalışması planlayınız. Planladığınız çalışmayı sınıfta arkadaşlarınızla uygulayınız.

Etkinliği planlarken ve uygularken şu noktaları dikkate alınız:

- Çocuklar için şarkı seçerken dikkat edilmesi gereken noktaları göz önünde bulundurunuz.
- Çocuklara şarkı öğretirken dikkat edilmesi gereken noktaları göz önünde bulundurunuz.
- Şarkınıza bir ritim çalışması ekleyiniz.
- Uygulama sırasında Türkçeyi doğru kullanınız.
- Etkinliğin akışına göre ses tonunuzu ve beden dilinizi etkili kullanınız.
- Etkinliği uygularken göz teması kurunuz.
- Etkinliği uygulamak için 10 dakikanız vardır.
- Etkinliğin değerlendirmesinde aşağıdaki puanlama anahtarı kullanılacaktır.

	4 Puan	**3** Puan	**2** Puan	**1** Puan
Materyal	*Kullanılan şarkı, şarkı seçerken dikkat edilmesi gereken noktaların tümüne uygundur.*	*Kullanılan şarkı, şarkı seçerken dikkat edilmesi gereken noktaların 7 tanesine uygundur.*	*Kullanılan şarkı, şarkı seçerken dikkat edilmesi gereken noktaların 5 tanesine uygundur.*	*Kullanılan şarkı, şarkı seçerken dikkat edilmesi gereken noktalara göre seçilmemiştir.*
Uygulama Becerisi	*Uygulamada, şarkı öğretilirken dikkat edilmesi gereken noktalara uyulmuştur.*	*Uygulamada, şarkı öğretilirken dikkat edilmesi gereken noktalardan 7 tanesine uyulmuştur.*	*Uygulamada, şarkı öğretilirken dikkat edilmesi gereken noktalardan 5 tanesine uyulmuştur.*	*Uygulama, şarkı öğretilirken dikkat edilmesi gereken noktalara göre yapılmamıştır.*
Sunum Becerisi *(Türkçeyi doğru kullanma, göz teması kurma, beden dili kullanımı, ses tonu kullanımı)*	*Türkçe doğru kullanıldı. Göz teması kuruldu. Beden diline ve ses tonuna dikkat edildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden ikisi yerine getirildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden biri yerine getirildi.*	*Sunum becerilerinde önemli ölçüde eksiklikler vardı.*
Zaman Yönetimi	*Verilen süre etkili kullanıldı.*	*Verilen süreye +/- 2 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 4 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 6 dakika uymadı.*

1.2.5. Yaratıcı Dans Çalışmaları

Müziğin temposuna uygun bir şekilde yapılan, estetik ve düzenli vücut hareketlerine **dans** denir. Müziğin ritmine ve temposuna göre, önceden planlama yapmadan o an içinden geldiği gibi yapılan dansa **yaratıcı dans** denir. Yaratıcı dansta çocukların özgür olmaları, o an hissettiklerini hareketlerine yansıtmaları çok önemlidir. Yaratıcı dansta rekabet, zorlama, iyi ya da kötü yoktur. Bireysel farklılıklar ve estetik anlayış vardır.

Yaratıcı dans çalışmaları müzik etkinliği içinde ya da ayrı bir etkinlik olarak planlanıp uygulanabilir. Müzik etkinliği dışında bir çalışma olarak uygulanacak yaratıcı dans çalışmalarına 8-10 dakika ayrılabilirken müzik etkinliği içinde uygulanacak yaratıcı dans çalışmalarına 5-6 dakika süre ayrılmalıdır. Sürenin uzun tutulması hâlinde çocuklar yaratıcılıktan uzaklaşıp taklide ve tekrara düşebilirler.

Yaratıcı dans çalışmalarında müzik önemli bir ögedir. **Bu nedenle müziğin seçiminde şu noktalara dikkat edilmelidir:**

- Kullanılacak müzik kayıttan olabileceği gibi canlı bir müzik de tercih edilebilir.
- Müziğin temposu çok hızlı veya çok yavaş olmamalıdır.
- Çocukları farklı hareketler sergilemeye yönlendirmek amacıyla çok değişken olmamakla beraber hızlanıp yavaşlayan müzikler tercih edilebilir.
- Kullanılacak müzik sözlü bir müzikse çocuğun anlamayacağı dilde olmasına dikkat edilmelidir. Çocuk, müziğin sözlerini anladığı takdirde sözlere uygun öykünmeler yaparak çalışmayı müzikli dramatizasyon çalışmasına dönüştürebilir.
- Farklı tarzlardaki ve farklı çalgılarla çalınan sözsüz müziklere yer verilebilir.

Yaratıcı dans çalışmaları uygulanırken şunlara dikkat edilmelidir:

- Yaratıcı dans çalışmalarına en basit düzeyden başlanmalıdır.
- Etkinliğe geçmeden yapılacak ısınma çalışmalarıyla çocukların müzikle tanışmasına fırsat verilmelidir.
- Etkinlik sırasında öğretmenin vereceği basit yönergelerle çocuklar yaratıcılığa yönlendirilebilir. Örneğin, "Bir bulut olsaydınız nasıl hareket ederdiniz?" şeklinde verilen bir yönerge çocukların hareketlerine farklı bir boyut katabilir.
- Yaratıcı dans çalışmalarında model olmak çocukları taklide yönlendireceği için öğretmen model olmaktan kaçınmalıdır.
- Etkinliğin uygulanacağı ortam uygun genişlikte olmalıdır. Bunun için oyun ya da drama odası kullanılabileceği gibi bahçe gibi açık bir alan da tercih edilebilir.
- Çocukları yaratıcılığa yönlendirmek amacıyla balon, kurdele, şal, şapka gibi malzemeler kullanılabilir.
- Öğretmen, etkinliğe katılmak istemeyen çocukları cesaretlendirmeli ancak katılmaları konusunda zorlamamalıdır.
- Etkinlik sırasında bireysel övgülerle çocuklar cesaretlendirilmelidir. Ancak kesinlikle çocuklar karşılaştırılmamalıdır.
- Yaratıcı dans çalışmalarında müzik yerine öykü, şiir, tekerlemeler de kullanılabilir.

Yaratıcı dans çalışmaları sayesinde çocuklar, bedenleriyle neler yapabileceklerini keşfederler. Müziği dinlemeyi, müziğe odaklanmayı ve bedeniyle müziğe tepki vermeyi öğrenirler. Sosyalleşme fırsatı yakalar, ilgi ve yeteneklerini keşfederler. Dans sırasında küçük ve büyük kaslarını kullanarak motor gelişimlerini desteklerler. Koordinasyon becerisi kazanırlar ve iç dünyalarını dışa vurmayı, kendilerini ifade etmeyi öğrenirler.

ETKİNLİK 15.

Aşağıda verilen yaratıcı dans çalışmasını öğretmeninizin liderliğinde uygulayınız.

- Öğretmen CD'den ya da akıllı tahtadan "Edvard Grieg (Edvırd Gıriig): Peer Gynt Suite (Pıır Gıynt Suit) No.1" eserini açar. Öğrencilerden ayağa kalkmalarını ve müziği dinleyerek özgürce sınıfta dolaşmalarını ister.
- Daha sonra "İçinizden geldiği gibi yavaş yavaş dans etmeye başlayınız. Gecenin karanlığını delen, ilk ışıklarını gökyüzüne yayan bir güneşsiniz. Yavaş yavaş geceyi gündüze çeviriyorsunuz." yönergelerini verir.
- " Verdiğim yönergeler sizde nasıl hareket etmeyi çağrıştırıyorsa o doğrultuda dans etmeye devam ediniz."der
- Etkinliğin sonunda çocuklardan dans ederken kendilerini nasıl hissettiklerini arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir.

ETKİNLİK 16.

Aşağıda verilen yaratıcı dans çalışmasını öğretmeninizin liderliğinde uygulayınız.

- Öğretmen "La Mariposa"(La Meeriposa) parçasını CD'den ya da akıllı tahtadan açar.
- Öğrencilerden bir süre müziği dinleyerek ısınma çalışmaları yapmalarını ister.
- Öğretmen öğrencilerden ilkbaharda uçuşan kuşlar, kelebekler, arılar olduklarını hayal ederek dans etmelerini ister.
- Etkinliğin sonunda öğrencilerden, dans ederken kendilerini nasıl hissettiklerini arkadaşlarıyla paylaşmaları istenir.

Görsel 1.12: Mozart

Wolfgang Amadeus Mozart Kimdir?

27 Ocak 1756'da Avusturya'nın Salzburg kentinde dünyaya geldi. Klasik Batı Müziği'nde "Klasik dönem"in etkili ve üretken bestekârlarından biridir. Mozart'ın babası Leopold Mozart Avrupa'nın başlıca müzik hocalarından biriydi. Mozart henüz üç yaşındayken babası onun müziğe olan ilgisini ve olağanüstü yeteneğini keşfetti. Mozart babasının yardımıyla kısa sürede keman, org ve klavye kullanmayı öğrendi. Mozart'ın üç yaşındayken kendiliğinden piyanoda çaldığı parçaları babası dinliyor ve notalara döküyordu. İlk bestesini beş yaşında yaptı. Henüz çocukken ablası ve babasıyla birçok Avrupa ülkesine turneye çıktı. Bu turne sırasında Mozart birçok ünlü müzisyenle tanıştı ve bu müzisyenlerin eserlerini öğrendi. Sadece bir kez dinlediği eserleri bile hafızasına kaydedebilme yeteneğine sahipti. 35 yıllık ömrüne 626 eser sığdırdı.

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk dönemi çocuklarına uygun yaratıcı dans çalışması planlayınız. Planladığınız çalışmayı sınıfta arkadaşlarınızla uygulayınız.

Etkinliği planlarken ve uygularken şu noktaları dikkate alınız:

- Yaratıcı dansa uygun bir müzik seçiniz.
- Etkinliği uygularken "Yaratıcı dans uygulanırken dikkat edilmesi gereken noktalar"ı göz önünde bulundurunuz.
- Etkinlik sırasında basit yönergelerle arkadaşlarınızı yaratıcılığa yönlendiriniz (Örneğin, kozadan çıkmış bir kelebeksiniz vb.).
- Dans sonunda müziğin sizde ne çağrıştırdığını, hangi hareketleri ne amaçla sergilediğinizi anlatarak değerlendirme yapınız.
- Uygulama sırasında Türkçeyi ve ses tonunuzu doğru kullanınız.
- Etkinliğin akışına göre beden dilinizi etkili kullanınız.
- Etkinliği uygularken göz teması kurunuz.
- Etkinliği uygulamak için 5 dakikanız vardır.
- Etkinliğin değerlendirmesinde aşağıdaki puanlama anahtarı kullanılacaktır.

	4 Puan	**3** Puan	**2** Puan	**1** Puan
Materyal	*Kullanılan müzik, etkinliğin amacına ve çocuklara uygundur.*	*Kullanılan müzik, etkinliğin amacına uygundur ancak çocuklara uygun değildir.*	*Kullanılan müzik, çocuklara uygundur ancak etkinliğin amacına uygun değildir.*	*Kullanılan müzik, etkinliğin amacına ve çocuklara uygun değildir.*
İçerik	*Uygulamada, yaratıcı dans çalışmaları uygulanırken dikkat edilmesi gereken noktalara uyulmuştur.*	*Uygulamada, yaratıcı dans çalışmaları uygulanırken dikkat edilmesi gereken noktalardan 5 tanesine uyulmuştur.*	*Uygulamada, yaratıcı dans çalışmaları uygulanırken dikkat edilmesi gereken noktalardan 3 tanesine uyulmuştur.*	*Uygulama, yaratıcı dans çalışmaları uygulanırken dikkat edilmesi gereken noktalara göre yapılmamıştır.*
Uygulama Becerisi	*Etkinlik sırasında uygun yönlendirmelere yer verilmiş ve etkinlik sonunda değerlendirme yapılmıştır.*	*Etkinlik sırasında yönlendirmelere yer verilmiş ancak etkinlik sonunda değerlendirme yapılmamıştır.*	*Etkinlik sırasında yönlendirmelere yer verilmemiş ancak etkinlik sonunda değerlendirme yapılmıştır.*	*Etkinlik sırasında uygun yönlendirmelere yer verilmemiş ve etkinlik sonunda değerlendirme yapılmamıştır.*
Zaman Yönetimi	*Verilen süre etkili kullanıldı.*	*Verilen süreye +/- 2 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 4 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 6 dakika uymadı.*

1.2.6. Rontlar

Ront sözcüğü halka anlamına gelmektedir, müzik eşliğinde yapılan eğlenceli ve ritmik hareketler olarak da tanımlanabilir. **Rontlar,** gösteri özelliği taşıyan kutlama etkinlikleri olarak da ifade edilebilir. Rontlarda ritim, ses ve hareket anlamlı bir bütün oluşturur.

Görsel 1.13: 23 Nisan Rondu

Rontlar, çocuklara sahnede bir grup önünde deneyim yaşama imkânı tanırken özel yetenekleri olan çocukların yeteneklerini keşfetmelerine ve kendilerini ifade etmelerine de fırsat yaratır. Çocuklara müzik dinleme ve yorumlama alışkanlığı kazandırır. Kas kontrolü kazanmalarına ve enerjilerini sağlıklı bir şekilde kullanmalarına yardımcı olur.

Görsel 1.14: Kelebekler Rondu

Rontlar uygulanırken şu noktalar göz önünde bulundurulmalıdır:

- Özel gün ve kutlamalarda sergilenecek rontlar, eğitim öğretim yılı içinde öğretilenlerden seçilmelidir.
- Rontların süreleri kısa olmalı ve çocukları yormamalıdır.
- Eğitim öğretimi aksatacak ve çocukları yoracak düzeyde provalardan kaçınılmalıdır.
- Rontlarda amaç velilere ve çevreye gösteri sunmak olmamalıdır.
- Rontlar eğitim içerikli olmalıdır.
- Rontlar çocuk merkezli olmalıdır.
- Rontlarda o çalışmaya uygun, özenle hazırlanmış kostüm ve aksesuarlar kullanılabilir. Ancak kullanılacak kostüm ve aksesuarların çocukların yaş ve gelişim düzeyine uygun olmaları göz önünde bulundurulmalıdır.

ETKİNLİK 17.

Aşağıda verilen "Karakedi Rondu"nu öğretmeninizin liderliğinde uygulayınız.

KARAKEDİ RONDU

Söz ve müzik: İ. Hakkı Sunat

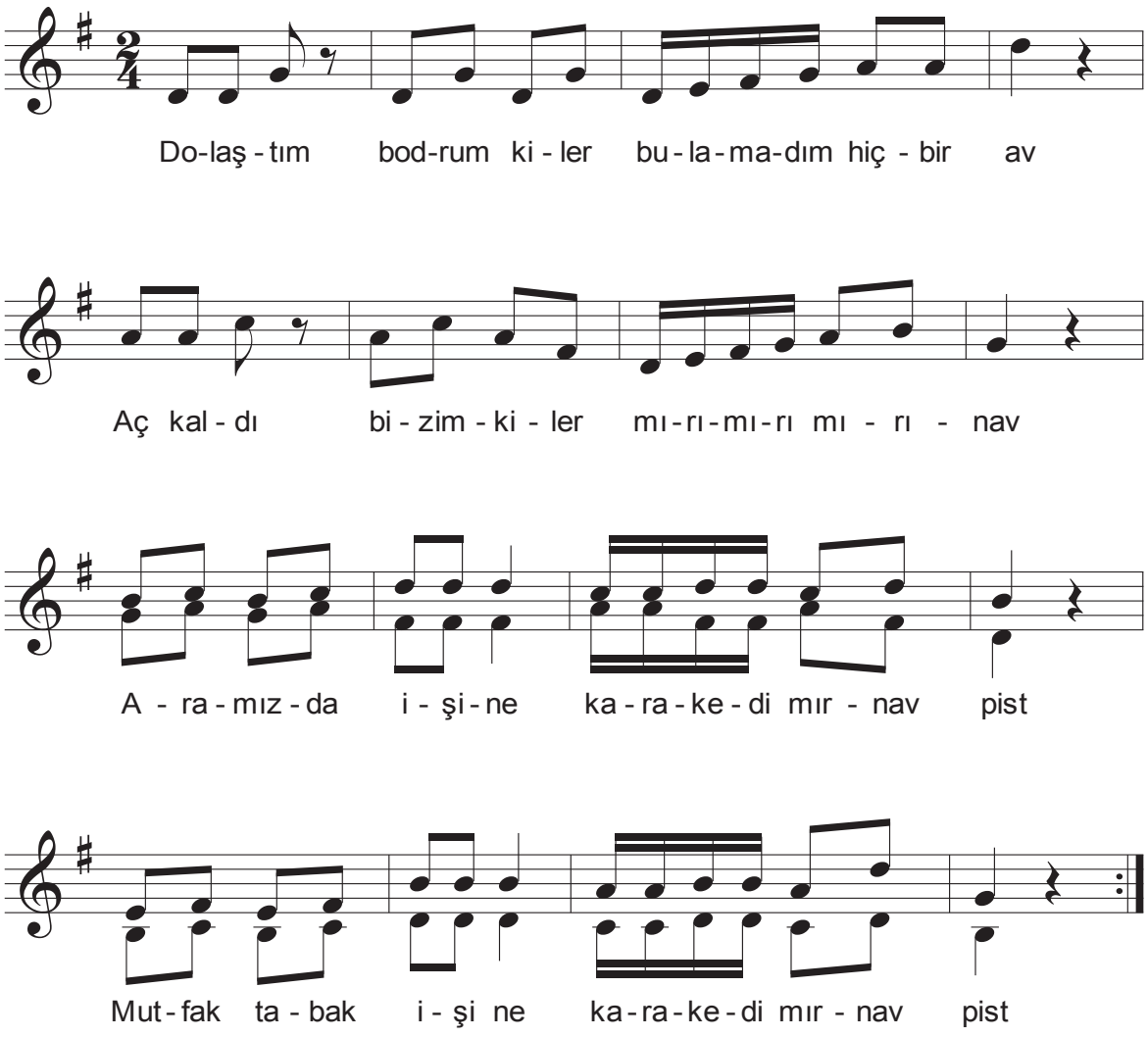

KARAKEDİ RONDU

KARAKEDİ

Dolaştım bodrum kiler,
Bulamadım hiçbir av.
Aç kaldı bizimkiler,
Mırı mırı mır mırnav.

ÇOCUKLAR

Aramızda işin ne?
Kara kedi mırnav pist.
Mutfakta bak işine,
Kara kedi mırnav pist.

KARAKEDİ

Olaydım ben bir köpek,
Isırırdım hav hav hav.
Üstüme varmayın pek,
Mırı mırı mır mırnav.

ÇOCUKLAR

Kirlidir ağzı, yüzü.
Üstü başı pis mi pis.
Kovalım şu yüzsüzü,
Kara kedi mırnav pist.

- Karakedi rolüne girecek öğrenci siyah bir tulum ya da elbise giyer. Siyah çorapları, uzun siyah kuyruğu ve siyah kulakları aksesuar olarak kullanır. Çocuk rolündekiler için özel bir kostüme ihtiyaç yoktur.
- Karakedi ortada çocuklar etrafında halka olurlar. Karakedi aç ve üzüntülü bir şekilde şarkının ilk bölümünü çocuklara söyler.
- Çocuklar ilk bölümlerini söyleyerek kediye cevap verirken bir yandan kedinin etrafında dönerler. "Pist" derken elleriyle kediyi kovma hareketi yaparlar.
- Sıra Karakediye geldiğinde kedi ikinci bölümü söyler ve "Mırı mırı mır mırnav" derken kulaklarını, kuyruğunu sallar. Çocukları tırmalayacakmış gibi tırnaklarını gösterir ve çocukların üstüne doğru yürüyerek çocukları dağıtır.
- Çocuklar üstlerine yürüyen kediyi kovalamaya başlarlar ve şarkının ikinci bölümünü söylerler. Karakedi şarkıyı duyunca oturup dinlemeye başlar. Şarkı bitince karakedi çocukları kovalamaya devam eder ve çocuklardan birini yakalar.
- Yakalanan çocuk,Karakedi olur ve ronda baştan başlanır.

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18585

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk dönemi çocuklarına uygun ront planlayınız. Planladığınız rondu sınıfta arkadaşlarınızla uygulayınız.

Etkinliği planlarken ve uygularken şu noktaları dikkate alınız:

- Karakterlere uygun kostüm ve aksesuar hazırlayınız.
- Uygun şekilde rol dağılımı yapınız.
- Rondun nasıl oynanacağını açık ve net bir şekilde arkadaşlarınıza açıklayınız.
- Uygulama sırasında Türkçeyi doğru kullanınız.
- Etkinliğin akışına göre ses tonunuzu ve beden dilinizi etkili kullanınız.
- Etkinliği uygularken göz teması kurunuz.
- Etkinliği uygulamak için on dakikanız vardır.
- Etkinliğin değerlendirmesinde aşağıdaki puanlama anahtarı kullanılacaktır.

	4 Puan	**3** Puan	**2** Puan	**1** Puan
İçerik	*Etkinlik amacına ve çocuklara uygundur.*	*Etkinlik, amacına uygundur ancak çocuklara uygun değildir.*	*Etkinlik çocuklara uygundur ancak amacına uygun değildir.*	*Etkinlik amacına ve çocuklara uygun değildir.*
Materyal	*Kullanılan müzik, kostüm ve aksesuarlar etkinliğin amacına uygundur.*	*Kullanılan müzik, etkinliğin amacına uygundur ancak kostüm ve aksesuarlar uygun değildir.*	*Kullanılan kostüm ve aksesuarlar etkinliğin amacına uygundur ancak müzik uygun değildir.*	*Kullanılan müzik, kostüm ve aksesuarlar etkinliğin amacına uygun değildir.*
Sunum Becerisi *(Türkçeyi doğru kullanma, göz teması kurma, beden dili kullanımı,ses tonu kullanımı)*	*Türkçe doğru kullanıldı. Göz teması kuruldu. Beden diline ve ses tonuna dikkat edildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden ikisi yerine getirildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden biri yerine getirildi.*	*Sunum becerilerinde önemli ölçüde eksiklikler vardı.*
Zaman Yönetimi	*Verilen süre etkili kullanıldı.*	*Verilen süreye +/- 2 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 4 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 6 dakika uymadı.*

1.2.7. Müzikli Dramatizasyon Çalışmaları

Bir olayın, bir konunun, bir durumun söz, jest ve mimikler yoluyla canlandırılmasına **dramatizasyon** denir. Canlandırmanın müzik eşliğinde yapılmasına ise **müzikli dramatizasyon** denir. Sözün, hareketin ve müziğin bir araya geldiği müzikli dramatizasyon çalışması çocukların oldukça dikkatini çekmektedir.

Müzikli dramatizasyon çalışmalarında çocuk şarkılarının yanında tekerlemeler, ninniler, halk ezgileri ve saymacalar da kullanılabilir. Önemli olan seçilen şarkının sözlerinin canlandırma yapmaya uygun olmasıdır.

Uygulama aşamasında şarkıdaki roller belirlenip çocuklara açıklanır ve çocukların istekleri doğrultusunda rol dağılımı yapılır. Rol almayan tüm çocuklar şarkıyı söylemek üzere koroyu oluştururlar. Canlandırma sırasında rollere uygun basit kostüm ve aksesuarlar ile olayın geçtiği yere uygun dekorlar kullanılması hem etkinliğe renk katar hem de çocukların role bürünmesini kolaylaştırır.

Müzikli dramatizasyon sayesinde çocuklar;

- Sözü, müziği ve hareketi bir bütün olarak algılar.
- Düşüncelerini harekete dönüştürmeyi öğrenir.
- Enerjisini sağlıklı biçimde kullanır.
- Şarkının müziğini hissetme, sözlerini anlama becerisi kazanır.
- Canlandırma yeteneklerini, hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını geliştirir.
- Yeteneklerini keşfeder.
- Öz güvenlerini artırır.
- Dikkatlerini ve odaklanma becerilerini geliştirir.
- Canlandırma sırasında kullanılan küçük ve büyük kasları sayesinde motor gelişimini destekler.

ETKİNLİK 18.

Aşağıda verilen müzikli dramatizasyon çalışmasını öğretmeninizin liderliğinde uygulayınız.

- "Buğdayın Hikâyesi"ni öğrencilere anlatınız.

"Ahmet amca tarlasını traktörle sürdükten sonra suladı ve buğdayları toprağa serpti. Yağan yağmurlar başakların büyümesini sağladı. Güneş gökyüzünde yükseldi ve başakların üzerinde buğday tanelerinin oluşması için ışığını yolladı. Ahmet Amca her gün onların gelişimini izledi. Başaklar artık altın sarısı rengini almıştı. Başaklar rüzgârla savruluyor, ahenkle dans ediyorlardı. Ahmet Amca: "Hasat zamanı geldi." dedi ve tarlasındaki başakları biçti, buğday tanelerini başaklardan ayırdı. Buğdayları değirmene götürdü. Değirmende buğdaylar un haline geldi. Artık bembeyaz toz gibi un olmuşlardı. Fırıncı Hasan Usta değirmenden aldığı unlarla mis gibi kokan ekmekler pişirdi."

- "Hikâyedeki buğday, çiftçi, yağmur, rüzgâr ve güneş rollerine girecek öğrencileri gönüllülük esasına göre seçiniz.
- Rollere uygun kullanabileceğiniz aksesuarları belirleyiniz.
- "Santiago" (Santiyago) müziğini açarak dramatizasyon çalışmasını yapınız.
- Rolleri farklı öğrencilere dağıtarak dramatizasyonu tekrarlayınız.

ETKİNLİK 19.

Aşağıda verilen "Küçük Oduncular" şarkısının müzikli dramatizasyon çalışmasını öğretmeninizin liderliğinde uygulayınız.

KÜÇÜK ODUNCULAR

Baltalar elimizde, uzun ip belimizde.
Biz gideriz ormana hey, ormana!
Yaşlı kütük seçeriz, karşılıklı geçeriz.
Testereyle biçeriz hey, biçeriz!
Ağacın yanında dur, baltayı sağdan savur.
Bir de sol taraftan vur, kuvvetle vur.
Kışın odun yanınca alevler parlayınca,
Şarkı söyler oynarız hey, oynarız!

- Şarkıyı sınıfça birkaç kez tekrar ediniz.
- Oduncu rolüne girecek gönüllü 6-8 kişi seçiniz.
- Elinizde balta olarak kullanacağınız ve belinizde ip olarak kullanacağınız aksesuarlarınızı belirleyiniz.
- Atölyede bulunan malzemeler ve artık materyalleri kullanarak orman dekoru oluşturunuz. Sınıf arkadaşlarınızla şarkı sözleri doğrultusunda canlandırmanızı yapınız.

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18586

ETKİNLİK 20.

Aşağıda verilen "Bilin Bakalım Ben Hangi Hayvanım?" şarkısının müzikli dramatizasyon çalışmasını öğretmeninizin liderliğinde uygulayınız.

BİLİN BAKALIM BEN HANGİ HAYVANIM ?

Bilin bakalım ben hangi hayvanım? Buzlarda yürür etrafa bakarım.
Penguen çabuk ol, penguen başla!
Bilin bakalım ben hangi hayvanım? Boyum çok uzun yukarıdan bakarım.
Zürafa çabuk ol, zürafa başla!
Bilin bakalım ben hangi hayvanım? Sekiz kolum var denizde yaşarım.
Ahtapot çabuk ol, ahtapot başla!
Bilin bakalım ben hangi hayvanım? Toprağı kazar tüneller açarım.
Köstebek çabuk ol, köstebek başla!
Bilin bakalım ben hangi hayvanım? Zıplar giderim havucu severim.
Tavşancık çabuk ol. tavşancık başla!
Bilin bakalım ben hangi hayvanım? Renkli kanadım çiçeğe konarım.
Kelebek çabuk ol, kelebek başla!

Onur EROL

- Şarkıyı sınıfça birkaç kez tekrar ediniz.
- Penguen, zürafa, ahtapot, köstebek, tavşan, kelebek rolüne girecek gönüllü 6 kişi seçiniz.
- Dramatizasyon sırasında kullanacağınız aksesuarları belirleyiniz.
- Görev alan öğrenciler canlandırmayı yaparken tüm sınıf şarkıyı söyleyerek canlandırmaya eşlik ediniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk dönemi çocuklarına uygun müzikli dramatizasyon çalışması planlayınız. Planladığınız çalışmayı sınıfta arkadaşlarınızla uygulayınız.

Etkinliği planlarken ve uygularken şu noktaları dikkate alınız:

- Müzikli dramatizasyon yapacağınız uygun bir şarkı seçiniz.
- Şarkıya uygun şekilde rol dağılımı yapınız.
- Şarkıdaki rollere uygun aksesuar hazırlayınız.
- Uygulama sırasında basit yönlendirmelerle çalışmanın amacı doğrultusunda uygulanmasını sağlayınız.
- Uygulama sırasında Türkçeyi doğru kullanınız.
- Etkinliğin akışına göre ses tonunuzu ve beden dilinizi etkili kullanınız.
- Etkinliği uygularken göz teması kurunuz.
- Etkinliği uygulamak için beş dakikanız vardır.
- Etkinliğin değerlendirmesinde aşağıdaki puanlama anahtarı kullanılacaktır.

	4 Puan	**3** Puan	**2** Puan	**1** Puan
İçerik	*Etkinlik, amacına ve çocuklara uygundur.*	*Etkinlik çocuklara uygundur ancak amacına uygun değildir.*	*Etkinlik, amacına uygundur ancak çocuklara uygun değildir.*	*Etkinlik amacına ve çocuklara uygun değildir.*
Materyal	*Kullanılan müzik ve aksesuarlar etkinliğin amacına ve çocuklara uygundur.*	*Kullanılan müzik etkinliğin amacına ve çocuklara uygundur ancak aksesuarlar uygun değildir.*	*Kullanılan aksesuarlar etkinliğin amacına ve çocuklara uygundur ancak müzik uygun değildir.*	*Kullanılan müzik ve aksesuarlar etkinliğin amacına ve çocuklara uygun değildir.*
Uygulama Becerisi	*İletişim becerileri, etkinliği uygulama ve grubu yönlendirme becerileri yeterlidir.*	*İletişim becerileri yeterlidir ancak etkinliği uygulama ve grubu yönlendirme becerileri yetersizdir.*	*Etkinliği uygulama ve grubu yönlendirme becerileri yeterlidir ancak iletişim becerileri yetersizdir.*	*İletişim becerileri, etkinliği uygulama ve grubu yönlendirme becerileri yetersizdir.*
Zaman Yönetimi	*Verilen süre etkili kullanıldı.*	*Verilen süreye +/- 2 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 4 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 6 dakika uymadı.*

1.2.8. Müzikli Öykü Oluşturma

Seslerin kullanılmasına uygun olarak hazırlanmış öykülere **müzikli öyküler** denir. Bazı nesnelerin ve müzik aletlerinin sesleri doğadaki seslere benzetilir. Örneğin; öyküde geçen gök gürültüsü sesi davulla, saatin sesi ritim sopalarıyla çıkarılabilir.

Müzikli öykü oluşturulurken şu aşamalar takip edilir:

- Öğretmen öyküyü baştan sona kadar anlatır.
- Öykünün sonunda çocuklara öyküde geçen seslerin ne olduğu sorulur. Çocuklardan öyküdeki sesleri hangi materyallerle çıkarabilecekleri üzerine düşünmeleri ve materyalleri belirlemeleri istenir.
- Öyküdeki rollere ve seslere göre rol dağılımı yapılır.
- Seslere göre rol alan çocuklara sesleri çıkaracakları nesneler, ritim aletleri verilir.
- Öykü, dramatize edilirken seslerin geçtiği yerlerde öğrenciler ellerindeki materyallerle uygun sesleri çıkararak canlandırmaya eşlik ederler.
- Öğretmen sözel yönergelerle olayların akışına yön verebilir.

Müzikli öyküler sayesinde çocuklar;

- Seslere odaklanma, sesi tanıma ve tanımlama becerisi kazanır.
- Eşlik etme ve birlikte hareket etme becerisini geliştirir.
- Ses üretme becerisi kazanır.
- İşbirliğini ve birlikte hareket etmeyi öğrenir.
- Bir şey üretmenin verdiği mutluluğu yaşar.
- Nesnelerin farklı amaçlarla kullanılabileceğini kavrar.
- Yaratıcılık becerilerini geliştirir.

ETKİNLİK 21.

Doğaya ve olaylara ait sesleri hangi ritim aleti ya da nesnelerle çıkarabileceğinize dair bir liste hazırlayınız. Hazırladığınız listeyi okulda arkadaşlarınızla paylaşarak tartışınız. Tartışma sonunda ihtiyaç duyarsanız listenizde güncelleme yapınız. Daha sonra uygulayacağınız müzikli öykü çalışmaları için listenizi arşivleyiniz.

Örneğin; rüzgâr, gök gürültüsü, şimşek, yağmur, dolu, dalga, güneş açması, yıldız parıldaması, su akması, su kaynaması, saat, hayvan yürüyüşleri, kapı çalması, yemek taşması vb.

ETKİNLİK 22.

Aşağıda verilen "Bu Ses de Ne?" adlı öykünün müzikli öykü çalışmasını öğretmeninizin liderliğinde uygulayınız.

- Öğretmeninizin okuduğu "Bu Ses de Ne?" adlı öyküyü dikkatlice dinleyin.
- Öyküde geçen sesler hakkında konuşun. Seslerin kalınlığı, inceliği, yüksekliği, alçaklığı, komik ya da korkutucu olması vb.
  - Gürleme sesi
  - Uzaylı korosunun şarkı söyleme sesi
  - Aslan kükremesi
  - Okyanus sularının taşma sesi
  - Devin yürüme sesi
  - Kayanın düşme sesi
  - Kurbağa vıraklaması
  - Meşe palamutlarına vurma sesi
  - Ayının horlama sesi
  - Tava, tencere sesi
  - Yatağın üstünde zıplama sesi
  - Ayının esneme sesi
  - Parlayan güneş sesi
  - Parti sesi

- Sesler hakkında sohbet ettikten sonra öyküdeki sesleri hangi nesne ya da ritim aletleriyle çıkarabileceğinize karar verin (Örneğin; kayanın düşme sesini davulla, ayının esneme sesini kapı açarak ses çıkarma gibi.).
- Daha sonra yukarıda sıralanmış sesleri gönüllü öğrencilere dağıtın.
- Sorumlu olduğunuz sesi hangi nesne ya da ritim aletiyle çıkaracaksanız onu önünüzde hazır bulundurun.
- Öğretmeniniz öyküyü baştan okumaya başlayacak siz de öykü okunurken dikkatle dinleyin ve sorumlu olduğunuz sese sıra geldiğinde elinizdeki ritim aleti ya da nesneyle sorumlu olduğunuz sesi çıkarın.
- Öykü tamamlandıktan sonra öyküde geçen tavşan, porsuk, kurbağalar, tilki, ayı rollerini gönüllülük esasına göre dağıtın.
- Yukarıdaki sesler için de görev almayan öğrenciler arasında yeniden görev dağılımı yapın.
- Tavşan, porsuk, kurbağalar, tilki, ayı rollerine giren öğrenciler öyküyü dramatize ederken ses çıkarmada görev alan öğrenciler sorumlu olduğu sese sıra geldiğinde elindeki ritim aleti ya da nesneyle sorumlu olduğu sesi çıkarır.
- Öykünün sonunda yer alan partiyi tüm sınıf birlikte dramatize eder.
- Etkinliğin sonunda hem yaptığınız dramatizasyonu, hem de müzikli öykü çalışmasını değerlendiriniz.

BU SES DE NE?

Karanlık bir yaz akşamında, tuhaf, gürlemeyi andıran, kısık bir ses duyuldu. Ses arttı gitgide, artık bu gürleme korkutucu oluyordu. "Bu ses de ne?" diye haykırdı Bebe Tavşan, dehşete kapılmıştı. Ama Bebe Porsuk'un yüzünde meraklı bir bakış vardı. "Belki bir uzaylı korosudur, şarkı söylüyorlardır gökte." dedi Bebe Porsuk, göz kırptı neşeyle. "Taa uzaklardan, ormandan gelen bir aslan kükrüyor olamaz mı? Belki de kabaran okyanus suları taşıp bize bir su parkı yaptı."

Bebe Tavşan yanıt verdi: "Hiç duymadım böyle korkunç bir ses daha önce! Dünyanın sonu geldi bence! Ya bir dev GÜMDE-DE GÜMDE-DE geliyorsa üstümüze? Gülle gibi tepemize düşecek koca bir kaya belki de!"

En sonunda Bebe Porsuk şöyle dedi: "Haydi, Tavşancık, yeter bu kadar! Bunca saçma hayal aklımıza zarar." Böylece ormana girip, düştüler gizemli sesin peşine. İlerlediler temkinle, kulakları kirişte.

"Dinle bak, duyduğumuz bu olmalı. Bence korkunç değil, hatta gayet tatlı." Bebe Porsuk işaret etti, her biri zambak yaprağına oturmuş kurbağaları. Orkestra vıraklarken coşkuyla, duruverdi bir kurbağa. "Keşke şu gürleme dursa, başımız şişti gün boyunca!"

Böylece sesi aramaya devam etti minikler, bir o tarafa bakındılar, bir bu tarafa. Sonunda karşılaştılar tilkiyle, vuruyordu sopasıyla meşe palamutlarına. "Bayılıyorum bu oyuna!" dedi Tilki, dişlerini göstere göstere sırıttı bir de. "Ama yoğunlaşamıyorum bir türlü, kulağım hep şu gürültüde!"

Aniden gürleme sesi hiç olmadığı kadar yakından geldi. Bebe Porsuk ile Bebe Tavşan korkuyla kucakladılar birbirlerini. Ses bir mağaradan geliyordu, Bebe Porsuk parmak ucunda girdi içeri. Ama zavallı Bebe Tavşan dehşete düşmüş, taş kesilmişti. Tavşan saklandı Porsuk'un arkasına, Porsuk korurdu dostunu her zorlukta. Ama bakınca içeri, gördüler ki gerek yok korkuya. Bebe Tavşan konuştu: "Bu Koca Ayı değil mi! Oymuş demek ki bu sesin sahibi! Korkulur mu hiç horultudan? Nasıl yanılabildim bu kadar?"

Böylece başladılar çalmaya tava tencere. Çıkıp yatağın üstünde zıp zıp zıpladılar bile! Zaman aldı ama Koca Ayı sonunda uyanıp kafasını kaşıdı. "AGGHHHH, AGGHHHHH!" esneyip gerindi, Koca Ayı. Sesten duvarlar sallandı. "İnanamıyorum uyuyakaldığıma. Bak sen şu yaptığım hataya!"

Koca Ayı mağaradan çıkıp pırıl pırıl parlayan güneşe baktı: "Çok uzun zaman kaldım mağarada. Haydi bakalım şimdi eğlenme zamanı!"

Göz açıp kapayana dek bir orman partisi başlamıştı. Ve Bebe Tavşan korkularıyla baş etmenin önemini anlamıştı. "Sonunda bulduk sesi. Hiç de korkutucu değildi! İyi ki yanımdaydın canım arkadaşım, çok seviyorum seni!"

(Moss, S .(2018). Bu Ses De Ne ?(Çev.Anıl Ceren Altunkanat) İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.)

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18587

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk dönemi çocuklarına uygun müzikli öykü çalışması planlayınız. Planladığınız çalışmayı sınıfta arkadaşlarınızla uygulayınız.

Etkinliği planlarken ve uygularken şu noktaları dikkate alınız:

- Uygun bir öykü seçiniz ya da kendiniz bir öykü yazınız.
- Okul öncesi eğitimde kullanılmaya ve öyküdeki seslere uygun materyalleri hazırlayınız.
- Uygulama sırasında uygulama aşamalarını göz önünde bulundurunuz.
- Uygun şekilde rol dağılımı yapınız.
- Uygulama sırasında Türkçeyi doğru kullanınız.
- Etkinliğin akışına göre ses tonunuzu ve beden dilinizi etkili kullanınız.
- Etkinliği uygularken göz teması kurunuz.
- Etkinliği uygulamak için yedi dakikanız vardır.
- Etkinliğin değerlendirmesinde aşağıdaki puanlama anahtarı kullanılacaktır.

	4 Puan	**3** Puan	**2** Puan	**1** Puan
Uygulama Becerisi	*Çalışma, amacına uygundur ve doğru bir şekilde uygulanmıştır.*	*Çalışma, amacına uygundur ancak uygulamada eksiklikler vardır.*	*Çalışma, doğru bir şekilde uygulanmıştır ancak amacına uygun değildir.*	*Çalışma, amacına uygun değildir ve uygulamada eksiklikler vardır.*
Materyal	*Kullanılan öykü ve materyaller etkinliğin amacına uygundur.*	*Kullanılan öykü etkinliğin amacına uygundur ancak materyaller uygun değildir.*	*Kullanılan materyaller etkinliğin amacına uygundur ancak öykü uygun değildir.*	*Kullanılan öykü ve materyaller etkinliğin amacına uygun değildir.*
Sunum Becerisi *(Türkçeyi doğru kullanma, göz teması kurma, beden dili kullanımı, ses tonu kullanımı)*	*Türkçe doğru kullanıldı. Göz teması kuruldu. Beden diline ve ses tonuna dikkat edildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden ikisi yerine getirildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden biri yerine getirildi.*	*Sunum becerilerinde önemli ölçüde eksiklikler vardı.*
Zaman Yönetimi	*Verilen süre etkili kullanıldı.*	*Verilen süreye +/- 2 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 4 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 6 dakika uymadı.*

1.2.9. Müzik Dinleme Çalışmaları

Kayıttan ya da canlı olarak söylenen bir müzik eserini dinlemeye **müzik dinleme çalışmaları** denir. Müzik dinleme çalışmaları seçilmiş eserler üzerinden planlı bir şekilde uygulanmalıdır.

Erken çocukluk döneminde, çocuklarda müziğe ve müzik sanatına ilgi ve sevgi oluşturmak önemli bir amaçtır. Bu amacın gerçekleşmesi, çocukların estetik algılarının gelişmesi, sanat görüşlerinin oluşması ve bilinçli bir dinleyici olmaları için dinleme çalışmalarının düzenli uygulanması önemlidir.

Planlı müzik dinleme çalışmalarının yanı sıra gün içinde güne başlama zamanı, oyun, drama, Türkçe, sanat gibi etkinliklerde, okula geliş ve okuldan çıkış saatlerinde, yemek ve uyku saatlerinde müzik dinletileri yapılabilir. Ancak çocuğun dikkatinin asıl etkinlikte olması için yapılan çalışmalara uygun müzik seçimine dikkat edilmelidir. Okula geliş saatlerinde daha hareketli, enerjik müzikler seçilirken uyku saatlerinde çocukların uykuya geçişini kolaylaştıracak müzikler tercih edilmelidir.

Müzik dinleme çalışmaları planlanırken çocukların yaş ve gelişim düzeyleri, ilgileri ve dikkat süreleri göz önünde bulundurulmalıdır. Başlangıçta kısa ve ilgi çekici müziklerin kullanılması çocukların etkinliğe katılımlarını arttırmaktadır. Çalgı kullanmayı bilen bir öğretmenin çaldığı bir parçayı çocuklara dinletmesi ya da şarkılar söylemesi müzik dinleme çalışmalarına başlamak için uygun bir tercih olabilir. Bunun yanında çocukların yaş ve gelişim düzeylerine uygun konser ve müzik organizasyonlarına götürülmeleri ya da bunların kayıttan dinletilmesi çocuklar için değişik bir deneyim olabilir. Ayrıca çocuklara farklı türlerde ve farklı dillerde müziklerin dinletilmesi, çocuğun hem kendi kültürünün hem de farklı kültürlerin müziklerini ve müzik aletlerini tanıması açısından önem taşımaktadır.

Küçükken izlediğiniz Tom ve Jerry çizgi filminde Vivaldi'nin konçertolarına yer verildiğini biliyor muydunuz?

ETKİNLİK 23.

Vivaldi'nin "Dört Mevsim" adlı konçertoları eşliğinde müzik dinleme çalışması yapınız. Müziği dinlerken herhangi bir işinizi (kitap okuma, müzik etkinlik türleri hakkında bilgi dosyası düzenleme gibi) yapmaya devam edebilir ya da gözlerinizi kapatarak kendinizi müziğe verip sadece müziği dinleyebilirsiniz.

Görsel 1.15: Vivaldi

Antonio Lucio Vivaldi Kimdir?

4 Mart 1678'de Venedik'te dünyaya geldi. Vivaldi ilk eğitimini başarılı bir kemancı olan babasından almıştır. Vivaldi, keman öğretmeni olarak görev yaptığı yetimhanede kız çocuklarına keman çalmayı öğretti ve çocukların konserlerde söyleyebilmeleri için her ay iki konçerto yazdı. Bestelediği 500'den fazla konçertoyla konçertonun babası olarak bilinir. En bilinen eseri "Dört Mevsim Konçertoları" dır. Vivaldi'nin keman konçertolarının yanı sıra flüt, obua, çello, viyola, mandolin konçertoları da vardır.

ETKİNLİK 24.

Sınıfta herhangi bir müzik aleti çalmayı bilen bir öğrenci varsa çalgısını okula getirir ve arkadaşlarına tanıtır. Öğrenci çalgıyı incelemeleri için arkadaşlarına fırsat verir. Daha sonra çalgısını çalarak arkadaşlarına bir dinleti yapar. Dinleti sonunda çalınan parça ve parçanın çocuklara uygunluğu konusunda sohbet edilir. Eğer sınıfta müzik aleti çalabilen bir öğrenci yoksa öğretmen, sınıfa bir müzik aleti getirerek akıllı tahtadan bu müzik aletinin kullanıldığı bir müzik açar. Daha sonra bu müzik aleti ve aletin okul öncesi çocuğuna uygunluğu hakkında öğrencilerle sohbet edilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk dönemi çocuklarına uygun müzik dinleme çalışması planlayınız. Planladığınız çalışmayı sınıfta arkadaşlarınızla uygulayınız.

Etkinliği planlarken ve uygularken şu noktaları dikkate alınız:

- Okul öncesi dönem çocuğuna uygun bir müzik seçiniz.
- Uygulama sırasında sorun yaşamamak için etkinliğe başlamadan önce kullanacağınız müziğin çalışır durumda olduğunu kontrol ediniz.
- Sınıf arkadaşlarınızı nasıl bir uygulama yapacağınız, bu uygulamada onlardan ne yapmalarını istediğiniz hakkında bilgilendiriniz.
- Uygulama sırasında Türkçeyi doğru kullanınız.
- Etkinliğin akışına göre ses tonunuzu ve beden dilinizi etkili kullanınız.
- Etkinliği uygularken göz teması kurunuz.
- Etkinliği uygulamak için 4 dakikanız vardır.
- Etkinliğin değerlendirmesinde aşağıdaki puanlama anahtarı kullanılacaktır.

	4 Puan	**3** Puan	**2** Puan	**1** Puan
Uygulama Becerisi	*Çalışma, amacına uygundur ve doğru bir şekilde uygulanmıştır.*	*Çalışma, amacına uygundur ancak uygulamada eksiklikler vardır.*	*Çalışma, doğru bir şekilde uygulanmıştır ancak amacına uygun değildir.*	*Çalışma, amacına uygun değildir ve uygulamada eksiklikler vardır.*
Materyal	*Kullanılan müzik, etkinliğin amacına ve çocuklara uygundur.*	*Kullanılan müzik, etkinliğin amacına uygundur ancak çocuklara uygun değildir.*	*Kullanılan müzik, çocuklara uygundur ancak etkinliğin amacına uygun değildir.*	*Kullanılan müzik, etkinliğin amacına ve çocuklara uygun değildir.*
Sunum Becerisi *(Türkçeyi doğru kullanma, göz teması kurma, beden dili kullanımı, ses tonu kullanımı)*	*Türkçe doğru kullanıldı. Göz teması kuruldu. Beden diline ve ses tonuna dikkat edildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden ikisi yerine getirildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden biri yerine getirildi.*	*Sunum becerilerinde önemli ölçüde eksiklikler vardı.*
Zaman Yönetimi	*Verilen süre etkili kullanıldı.*	*Verilen süreye +/- 2 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 4 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 6 dakika uymadı.*

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI 3

- Erken çocukluk eğitim kurumlarında kullanılan ritim araçlarını araştırıp listeleyerek sınıf ortamında arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Artık materyallerden yapılabilecek ve erken çocukluk eğitim kurumlarında kullanılabilecek ritim araçları örneklerini araştırınız. Araştırmanız sonucunda bulduğunuz ritim araçlarının fotoğraflarını çekerek sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

1.3. MÜZİK ETKİNLİKLERİNDE RİTİM ARAÇLARI

Çocuklarda ritim duygusunun gelişimine, kulak eğitimine yardımcı olan, müzik etkinliklerinde uygulanan ritim çalışmaları ve diğer müzik aletlerine eşlik etmede kullanılan vurmalı, ezgisiz çalgılardır.

Çocuklar ritim araçlarını sallayarak, birbirlerine vurarak, sürterek çalar ve bundan büyük zevk alırlar. Duyduğu ritimleri aynı şekilde aktarabilme, zamanlama, tempoyu yakalayabilme, müzikle hareket edip durabilme, dinlemeyi öğrenme gibi birçok beceri ritim çalışmalarıyla kazanılır.

Ritim araçları okul öncesi eğitimde sadece müzik etkinliklerinde değil; hareket etkinlikleri, drama çalışmaları, oyun etkinlikleri, Türkçe etkinlikleri gibi başka etkinliklerde de kullanılabilir.

Görsel 1.16: Okul öncesinde ritim çalışması

1.3.1. Erken Çocukluk Eğitiminde Kullanılan Ritim Araçları

Ritim Çubukları

Ritim çubukları, 25-30 cm uzunluğunda, zımparalanmış tahtadan yapılmış hafif sopalardır. Bu çubuklar her tarafı eşit kalınlıkta hazırlanabileceği gibi uç kısımlarına ahşap, plastik ya da kauçuktan topuz yerleştirilerek de hazırlanabilir. Çubuklar birbirlerine ya da bir zemine vurularak kullanılabilir. Çubukların tırtıklı olanları ise birbirlerine sürterek de çalınabilir. Tutma kısımları boyanarak ya da kumaş, deri gibi malzemelerle kaplanarak daha ilgi çekici hâle getirilebilir.

Görsel 1.17: Topuzlu ritim çubuğu

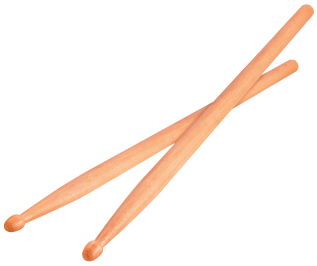

Görsel 1.18: Ahşap ritim çubuğu

ETKİNLİK 25.

- Öğretmen, farklı kalınlıklardaki ahşap çubukları öğrencilere dağıtır ve öğrencilerden çubukları atölyede bulunan ahşap testeresi ile 30 cm ölçüsünde kesmelerini ister. Kesim sırasında güvenlik açısından dikkatli olmaları konusunda öğrenciler uyarılır. Kesilen çubuklar ince zımpara ile zımparalanır.
- Küçük plastik su şişesi, ahşap iri boncuk ya da kauçuk malzeme kullanarak ritim çubuklarına topuz hazırlanır.
- Öğrencilerden yaratıcılıklarını kullanarak ritim çubuklarını çeşitli boya ya da artık malzemelerle süslemeleri istenir.

Görsel 1.19: El yapımı ritim çubuğu

Tef

Tef; müzik etkinliklerinde, ritim çalışmalarında ve şarkı söyleme çalışmalarında en çok kullanılan ritim araçlarından biridir. Tef; zilli, ortası deri kaplı ya da hem zilli hem de deri kaplı olabilir. Tef yapımında kullanılan malzemelerin sağlığa uygun ve dayanıklı olmasına özen gösterilmelidir.

Görsel 1.20: Zilli tef

Görsel 1.21: Deri Kaplı zilli tef

ETKİNLİK 26.

- Öğretmen, öğrencilerden ortalama 30 cm çapında ahşap bir kasnağın üzerini renkli kurdele ya da kumaşlarla kaplamalarını ister.
- Kaplanan kumaşın üzerine belli aralıklarla küçük çanlar ya da ziller dikilir.

İsteyen öğrenciler, ikili kasnağın arasına kumaş ya da dantel gerdikten sonra zilleri kasnağa bağlayarak farklı bir görünüş elde edebilirler.

Görsel 1.22: El yapımı zilli tef

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18588

Davul

Dünyada neredeyse bütün ülkelerde kullanılan en yaygın vurmalı çalgılardan biri davuldur. Büyük bir kasnağın iki yanına deri gerilerek yapılan davul, bir tokmak ve bir çubukla ya da elle vurularak çalınır.

Farklı büyüklüklerde ve farklı materyallerden yapılmış kaplar davul gibi kullanılarak ritim çalışması yapılabilir. Bu çalışmalar, çocuğun ritim duygusunu geliştirmeye yönelik eğlenceli etkinliklerdir.

Görsel 1.23: Davul

ETKİNLİK 27.

- Etkinliğin uygulanmasından bir gün önce öğretmen, öğrencilerden bir tabaka röntgen filmini plastik bir leğende sulandırılmış çamaşır suyuna yatırarak bir gün bekletmelerini, ertesi gün yıkayarak temizlemelerini ister. Öğrenciler, bu hazırlığı yaparken güvenlik açısından plastik eldiven ve maske kullanmaları konusunda uyarılır. Ayrıca her öğrencinin etkinlik için bir yoğurt kabı getirmesi istenir.
- Yoğurt kabı kapağının orta kısmı maket bıçağı ile dikkatlice kesilerek çıkarılır ve ince bir halka elde edilir.
- Bir gün önceden ıslatılmış röntgen, yoğurt kabının ağzına gerilerek bir zımba ile zımbalanır ve yoğurt kabı kapağından elde edilen halka üzerine geçirilir. Yoğurt kabının dışı kumaş ya da deri parçalarla süslenir. Hazırlanan davul daha önceden yapılan ritim sopaları ile çalınabilir.
- Davulun üstünün yapımında röntgen filmi yerine araba tekerleklerinin iç lastiklerinden, tabaklanmış deriden de yararlanılabilir.

Marakas

Bir tür çıngırak olan marakaslar, en çok tercih edilen ve yapımı en kolay olan ritim araçlarından biridir. Erken çocukluk eğitiminde plastikten, su kabağından ve artık materyallerden yapılan marakaslar kullanılmaktadır.

Marakasların içine kesinlikle yiyecek maddesi konulmamalıdır. Küçük çakıl taşları, ucu kapalı küçük ziller, plastik veya ahşap boncuklar tercih edilmelidir.

Görsel 1.24: Marakaslar

ETKİNLİK 28.

- Öğretmen, bir gün önceden öğrencilerin her birinin iki tabaka gazete kâğıdını ya da bir rulo tuvalet kâğıdını parçalara ayırarak ılık suda ıslatmalarını ister. Ertesi gün ıslak tuvalet kâğıtları suyu sıkılarak bir kaba alınır. Kabın içine bir çay bardağı beyaz tutkal ve yumuşak bir hamur elde edecek kadar un eklenip malzemeler yoğurularak kâğıt hamuru elde edilir.
- Her öğrenciye bir küçük plastik su şişesi verilir.
- Plastik su şişesinin üzerine bir fırça yardımıyla beyaz tutkal sürülür ve şişe hazırlanan kâğıt hamuru ile kaplanır. Şişenin ağız kısmı alta gelecek şekilde karton bardak üzerine yerleştirilerek kurumaya bırakılır.
- Ertesi gün kağıt hamurları kuruyunca bu plastik şişelerin içine, öğrencilerin farklı boyutlardaki boncuklardan bir avuç kadar yerleştirmeleri sağlanır.
- Öğretmen, öğrencilere 2 cm çapında, 25-30 cm uzunluğunda ahşap çubuklar verir. Çubukların bir ucuna beyaz tutkal sürülür.
- Çubuklar, tutkallı kısımları şişenin ağız kısmından içeri yerleştirilerek kurumaya bırakılır.
- Tamamen kuruduktan sonra kâğıt hamuruyla kaplanan yüzey öğrenciler tarafından diledikleri şekilde boyanarak süslenir.
- Çalışmada küçük plastik su şişeleri yerine balon kullanılabilir.
- Bu etkinlik, plastik su şişesinin içine boncuklar yerleştirilip kâğıt hamuru yerine keçe ile kaplanarak da yapılabilir.

Görsel 1.25: Kâğıt hamuruyla ve keçeyle kaplanmış plastik su şişesinden marakaslar

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18589

Zil

Farklı boyut ve şekillerde yapılan ziller ritim çalışmalarında kullanılan ilgi çeken araçlardandır. Zillerin kullanımı çok kolay olduğu için bebeklik döneminde ve kendine güveni olmayan çocuklarda müziğe başlamak için ideal bir ritim aracıdır. Ahşap bir çubuğa takılan ziller olduğu gibi bir düzlemden aşağı sarkıtılmış farklı boylarda metal çubuklardan yapılan ziller ve bileklere takılarak kullanılabilecek ziller de bulunmaktadır.

Görsel 1.26: Zil örnekleri

ETKİNLİK 29.

- Öğretmen; her öğrenciye iki adet dil çubuğu, on sekiz adet yassı zil, altı adet uzun çivi ve 30 cm ahşap çubuk verir. İş sağlığı ve güvenliği kuralları çerçevesinde öğrenciler, çivi çakarken dikkatli olmaları konusunda uyarılır.
- Ahşap çubuklar atölyede öğrenciler tarafından yağlı boya ile diledikleri şekilde boyanır ve kurumaya bırakılır.
- Dil çubuklarına 2 cm aralıklarla üçer tane çivi çakılarak her çiviye üçer tane yassı zil takılır. Dil çubuğuna çakılan çiviler, ahşap çubuğun bir ucuna yakın olacak şekilde çakılır.
- Diğer çivili dil çubuğu da paraleline gelecek şekilde çakılır.
- İsteyen öğrenciler; zilin sap kısmını boyamak yerine zilli kurdele, kumaş, deri ya da iple sararak süsleyebilir.

Görsel 1.27: El yapımı zil

Ksilofon

Küçükten büyüğe doğru yan yana sıralanmış tahta düzlemlerinden oluşan bir ritim aletidir. Bu düzlemlere, küçük tokmaklarla ya da ritim sopalarıyla vurularak çalınır. Metalden yapılmış olanlarına ise metalofon adı verilir.

Görsel 1.28: Ksilofon

ETKİNLİK 30.

- Öğretmen; her öğrenciye 22 x 5 cm ebatlarında 2 cm kalınlığında bir ahşap blok, 10 x 5 cm ebatlarında 2 cm kalınlığında bir ahşap blok, bir tabaka kontrplak, iki adet 30 cm uzunluğunda 2 cm kalınlığında ahşap dikdörtgen çubuk ve ince çiviler verir. Ölçüler yapılmak istenen ksilofonun büyüklüğüne göre değiştirilebilir.
- İş sağlığı ve güvenliği kuralları çerçevesinde öğrenciler, kontraplakları keserken ve çivi çakarken dikkatli olmaları konusunda uyarılır.
- Öğrenciler kıl testere ile kontrplak tabakasından 20 x 2 cm ölçüsünde bir adet şerit keserler. Bu şerit ksilofonun "do" sesini oluşturacak ilk çubuktur. Diğer çubuklar; 18 x 2 cm, 16 x 2 cm, 14 x 2 cm, 12 x 2 cm, 10 x 2 cm, 8 x 2 cm, 6 x 2 cm ebatlarında kesilerek hazırlanır.
- 30 cm uzunluğunda 2 cm kalınlığında ahşap dikdörtgen çubuklar bir ucundan 20 x 5 cm ebatlarındaki 2 cm kalınlığındaki ahşap blok üzerine, diğer ucundan ise ve 9 x 5 cm ebatlarındaki 2 cm kalınlığında ahşap blok üzerine aşağıdaki şekilde görüldüğü gibi çakılır.

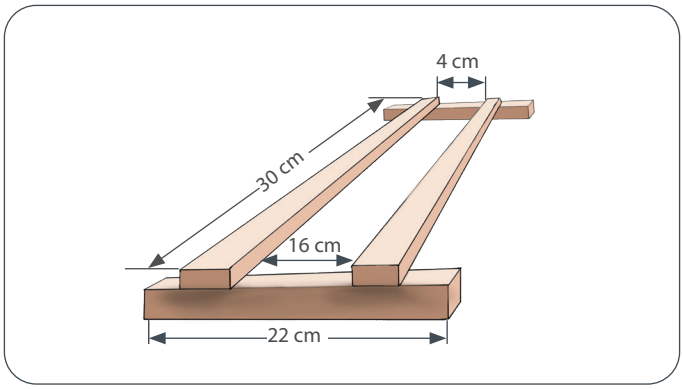

Görsel 1.29: Ksilofonun ahşap iskeleti

- Kontrplaktan kesilen notalar, 32 cm uzunluğundaki ahşap çubukların üzerine büyükten küçüğe olacak şekilde ½ cm aralıklarla çakılır.
- Hazırlanan ksilofon ritim çubukları kullanılarak çalınır.

Görsel 1.30: El yapımı ksilofon

Kastanyet

Kastanyet, genellikle ahşaptan yapılan, bir iple birleştirilmiş iki çukur objeden oluşan ritim aletidir. Parmakların hareketi ile ahşap blokların birbirine vurulması ile ses çıkarmaktadır. Ahşabın dışında plastik, metal gibi malzemelerden yapılmış olan kastanyetler de kullanılmaktadır.

Görsel 1.31: Kastanyet

ETKİNLİK 31.

- Öğretmen her öğrenciden bir cevizin kabuğunu ikiye ayırarak temizlemelerini ister.
- Öğrenciler, atölye masasına yerleştirdikleri mukavvadan 2 x 20 cm ebatlarında bir şeridi maket bıçağı ile keserler.
- Mukavvanın üzerini yapışkanlı kâğıt, keçe ya da renkli kartonla kaplanır.
- Hazırlanan şerit ortadan ikiye katlanır. Temizlenen yarım ceviz kabukları hazırlanan şeritlerin içte kalan kısımlarına silikonla yapıştırılır.
- Kastanyet baş ve işaret parmakları arasına alınarak çalınır.

Görsel 1.32: Ceviz kastanyet

Yağmur Çubuğu (Rainstick)

Orijinali 1 m uzunluğunda ve yaklaşık 15 cm çapında, bambudan yapılmış, boru şeklinde bir müzik aletidir. İçine deniz kabuğu veya ince boncuklar konularak hazırlanır. Hafifçe sağa sola eğerek ya da sallayarak içindeki boncukların hareketiyle ses çıkması sağlanır. Bambunun içi oluklu bir yapıya sahip olduğu için boncuklar birdenbire bir uçtan diğerine gidemez. Bu sayede daha yumuşak bir ses çıkar. Çubuk eğilerek çıkarılan ses, yağmur sesine benzediği için bu müzik aletine yağmur çubuğu denilmektedir.

ETKİNLİK 32.

- Öğretmen her öğrenciye bir tane kâğıt havlu rulosu verir. Bu rulonun çapından biraz daha geniş olacak şekilde kalın kartondan iki daire şekli kesmeleri istenir.
- Bu dairelerin üzerine aşağıdaki gibi kesikler atılır. Daire şekillerinden birinde kesilen kısımların iç yüzeyine yapışkan sürülür ve bu daire şekli, kâğıt havlu rulosunun ağzına kapak olarak yapıştırılır.
- Kâğıt havlu rulosunun dış yüzeyinden içe doğru sık aralıklarla toplu iğneler saplanır. Rulonun içine bir avuç küçük cam boncuk yerleştirilir.
- Daire şeklinde kesilen diğer karton da kapak olarak rulonun açık ucuna yapıştırılır.
- Kâğıt havlu rulosunun dış yüzeyi yapışkanlı kâğıt, keçe ya da dokusuz kumaşla kaplanır.
- Yağmur çubuğunun sağa sola eğilmesiyle boncukların hareket ettirilerek ses çıkarması sağlanır.

Görsel 1.33: Ruloya karton-dan kapak yapımı

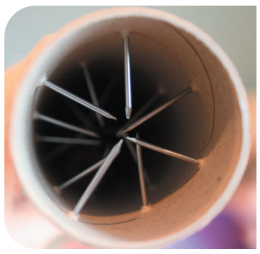

Görsel 1.34: Dokusuz kumaşla kaplanmış yağmur çubuğu

UYGULAMA FAALİYETİ

Bir ritim dizisi hazırlayınız. Hazırladığınız ritmi önce araçsız bir şekilde (Ellerinizi birbirine vurarak, ayaklarınızı yere vurarak, ellerinizi dizinize vurarak vb.) vücudunuzu kullanarak çıkarınız. Ardından aynı ritmi derste yaptığınız ritim araçlarını kullanarak oluşturunuz. Çalışmanızı sınıfta arkadaşlarınıza sununuz.

Ritim çalışmanızı hazırlarken şu özellikleri dikkate alınız:

- Hazırlayacağınız ritmin özgün olmasına özen gösteriniz.
- Ritmi araçsız olarak uygularken en az dört vücut organınızı kullanınız (Ellerin vurulması, ayakların vurulması, ellerin göğüse vurulması, ellerin dize vurulması gibi).
- Ritim dizilerinde hızlı, yavaş, yüksek sesli, düşük sesli tonları kullanınız.
- Oluşturduğunuz ritmi, dört ritim aracı (kendi hazırladığınız ritim aracı ile birlikte atölyede bulunan ritim araçları ya da arkadaşlarınızın hazırladığı ritim araçlarını) kullanarak uygulayınız. Ritim araçlarıyla uygulamadan önce hangi ritim aletini hangi ses için kullanacağınızı tasarlayınız.Çalışmanızı bireysel olarak uyguladıktan sonra, oluşturduğunuz ritmi sınıftaki arkadaşlarınızın da katılımıyla tekrarlayınız.
- Ritim çalışmanızın değerlendirilmesinde aşağıdaki puanlama kriterleri kullanılacaktır.

	4 Puan	**3** Puan	**2** Puan	**1** Puan
Araçsız Ritim Çalışması	*Araçsız ritim çalışmasında en az dört vücut bölümü kullanılmaktadır.*	*Araçsız ritim çalışmasında en az üç vücut bölümü kullanılmaktadır.*	*Araçsız ritim çalışmasında en az iki vücut bölümü kullanılmaktadır.*	*Araçsız ritim çalışmasında bir vücut bölümükullanılmaktadır.*
	Hızlı, yavaş, yüksek ve düşük sesli tonlar uyumlu kullanılmaktadır.	*Hızlı, yavaş, yüksek ve düşük sesli tonlar kullanılmaktadır. Ancak uyum bulunmamaktadır.*	*Hızlı, yavaş, yüksek ve düşük sesli tonlardan sadece üçü kullanılmaktadır.*	*Hızlı, yavaş, yüksek ve düşük sesli tonlardan sadece ikisi kullanılmaktadır.*
Araçlı Ritim Çalışması	*Dört ritim aracı kullanılmıştır.*	*Üç ritim aracı kullanılmıştır.*	*İki ritim aracı kullanılmıştır.*	*Bir ritim aracı kullanılmıştır.*
	Dört ritim aracı seslere uygun kullanılmıştır.	*Üç ritim aracı seslere uygun kullanılmıştır.*	*İki ritim aracı seslere uygun kullanılmıştır.*	*Bir ritim aracı seslere uygun kullanılmıştır.*

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI 4

- Orff yöntemini ve Orff yönteminde kullanılan ritim aletlerini araştırınız. Edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınıza sununuz.

1.4. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE ORFF METODU

1.4.1. Orff Metodu

Orff metodu, Alman besteci ve müzik eğitimcisi Carl Orff (Karl Orf) tarafından geliştirilmiştir. **Orff metodu;** konuşma, ritim, dans üzerinde yapılandırılmış çok boyutlu müzik öğretimi yöntemidir. Orff metodunun çıkış noktası ritimdir.

Orff metodu; konuşma, ses oluşturma, şarkı söyleme, dans etme ve ritmin kullanılmasıyla uygulanır. Bu metot sayesinde çocuklar; araştırmaya, keşfetmeye, doğaçlama ve yaratıcılığa yönlendirilirken kendilerini dil, müzik ve dansla ifade etme imkânını da elde ederler. Bu yöntem erken çocukluk dönemi çocuklarının yaparak yaşayarak öğrenme imkânı buldukları, ilgilerini çeken işlevsel bir yöntemdir.

Orff metodu ile yapılan eğitimde 4 aşama vardır.

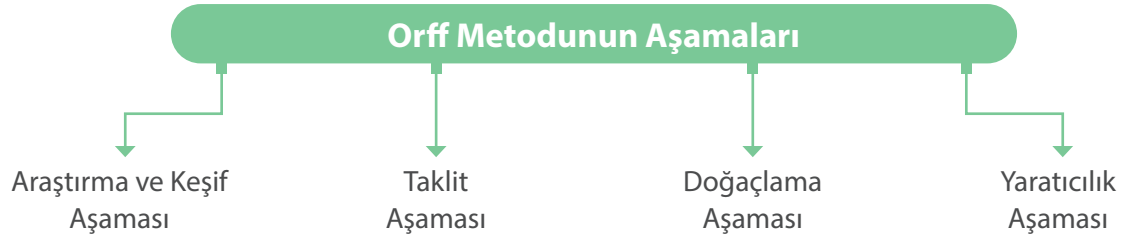

Şekil 1.1. Orff metodunun aşamaları

Araştırma ve Keşif Aşaması: ses ve hareketle ilgili her detayın araştırılıp keşfedildiği aşamadır. Sürecin başında çocuklar hareketi (içeri-dışarı, ağır hafif, aşağı-yukarı) ve çevrelerindeki tüm sesleri (taşıt, kaynama) araştırıp keşfetmeleri için desteklenmektedir. Daha sonra Orff çalgılarının seslerinin keşfine geçilmektedir. Doğadaki sesleri ve Orff çalgılarının seslerini keşfeden çocuktan insan sesini tanıma ve kullanma üzerine keşif yapması beklenmektedir. Hareket ve sesi keşfeden çocuk, hareketi örüntüler aracılığıyla dansa dönüştürmekte ve hareket ile sesi bütünleştirmektedir.

Taklit Aşaması: Orff metodunda en önemli çalgı bedendir. Bu aşama ritim ve beden sesleri aracılığıyla temel becerilerin kazanıldığı aşamadır. Bu aşamada öğretmen taklit edilir. Bu nedenle öğretmenin iyi bir model olması gerekmektedir. Yapılan taklitlerle ilerleyen süreçte çocukların yaratıcılıklarının ortaya çıkmasına zemin hazırlanmaktadır.

Doğaçlama Aşaması: Birbirinin devamı niteliğinde olan çeşitli konular müzik ögeleri ile bütünleştirilerek doğaçlama yapılır. Bu aşamada herkes grubun bir üyesidir ve grup bütünlüğünü sağlayacak şekilde davranmaktadır.

Yaratıcılık Aşaması: Çocukların yeni bir şeyler ürettiği aşamadır. Bu aşamada çocuklar, kendi dans ve müziklerini üretmekte, doğaçlamalarda rol almakta ve kararları özgürce verebilmektedir. Etkinliğin sonunda değerlendirme yapılarak etkinlik süreci ve bu süreçte hissedilenler hakkında sohbet edilmektedir.

Öğretmenler her aşamada çocuklara rehberlik etmekte ancak neyi nasıl yapacakları konusunda bilgi vermeden yönlendirme yapmaktadır. Eğitim her zaman grupla uygulanmaktadır. Tüm aşamalar birleşerek anlamlı bir bütün oluşturmakta ve her grubun çalışması o gruba özgü olmaktadır. Süreç sonunda farklı deneyimler yaşayan çocuklar müzik eğitiminin temel becerilerini kazanmaktadır.

Orff metodunun uygulanmasında ses çalışmaları, ritim çalışmaları, şarkı söyleme ve çalgı çalma çalışmaları, konuşma çalışmaları, hareket, oyun, dans ve drama yer almaktadır. Bu sayede çocuklar bilgiye çok yönlü bir öğrenme süreci sonunda ulaşmakta ve edinilen bilgiler kalıcı olmaktadır.

Orff metoduyla eğitim alan çocukta şu beceriler gelişir:

- Yaratıcı düşünme becerisi gelişir.
- Karar verme becerisi gelişir.
- Gözlem ve taklit becerisi gelişir.
- Problemler karşısında akıl yürütme ve çözüm üretme becerisi gelişir.
- İş birliği yapma, sorumluluk alma becerisi gelişir.
- Çocuk duygu ve düşüncelerini değişik yollarla ifade etme becerisi kazanır.
- Müzikle ilgili temel becerileri kazanır.
- Çocuk keşfetmenin ve üretmenin verdiği hazzı yaşar.
- Grupla hareket etme becerisi kazanır ve sosyalleşir.
- Müzik sevgisi kazanır.
- Çocuğun öz saygı ve öz güveni gelişir.

BİLGİ NOTU

Besteci Carl Orff, müzik ve dans pedagogu Gunild Keetman'la (Günayyld Kitmın) birlikte çalışarak kırklı ve ellili yıllarda geliştirdiği eğitim felsefesine kendi adını vermiştir. Bu eğitim biçimi günümüzde bütün dünyada yaygındır. Avusturya'daki Mozarteum Üniversitesi Orff Enstitüsü'nde Orff pedagojisi ile ilgili olarak sürekli araştırma geliştirme çalışmaları yapılmaktadır.

(Koçak, K.,Erol,O. (2009). Karamela Sepeti. Morpa.)

1.4.2. Ritim Araçlarıyla Orff Uygulamaları

Carl Orff'a göre, ritim hayatın kendisidir ve hayatın içinde yer alır. Ritim öğretilemez sadece doğabilir. Carl Orff, bu görüşten yola çıkarak ritmi Orff yönteminin temeline yerleştirmiştir. Her çocuğun kendine göre bir ritmi vardır ve çocuk bu ritmi çevresindeki bir nesneyi kullanarak ya da kendi içinden geldiği gibi ifade edebilir.

1.4.3. Vücut ve Jestlerle Orff Uygulamaları

Orff metodunda çocukların vücudunu keşfetmesi, tanıması çok önemlidir. Vücudunu keşfe çıkan çocuk bedeniyle hangi sesleri çıkarabileceğini araştırır, dener ve bulur. Vücudunu keşfeden çocuk onu bir ritim aracı olarak kullanmayı öğrenir. İlk aşamalarda vücut; parmak şıklatma, el çırpma, ayağı yere vurma şeklinde kullanılır. Daha sonra öğretmenin yönlendirmeleri, çocukların cesaretlendirilmeleri ve keşifleri sonucunda eller ve kollarla bedenin değişik yerlerine (omuz, diz, göğüs, bacaklar vb.) vurularak değişik sesler üretilir.

Ritim çalışmalarında vücudun kullanılması, ilerleyen süreçte kullanılacak ritim araçları için de hazırlık olması açısından önemlidir.

1.4.4. Orff Çalgılarıyla Ritim Çalışmaları

Orff yönteminde eğitimlerde kullanmak amacıyla çalgılar geliştirilmiştir. Bu çalgılara genel olarak Orff çalgıları denilmektedir. Çalgılar erken çocukluk döneminden başlayarak her düzeyde kullanılmaktadır.

Orff çalgıları, **ezgili vurmalı çalgılar** ve **ezgisiz vurmalı çalgılar** olarak iki gruba ayrılmaktadır.

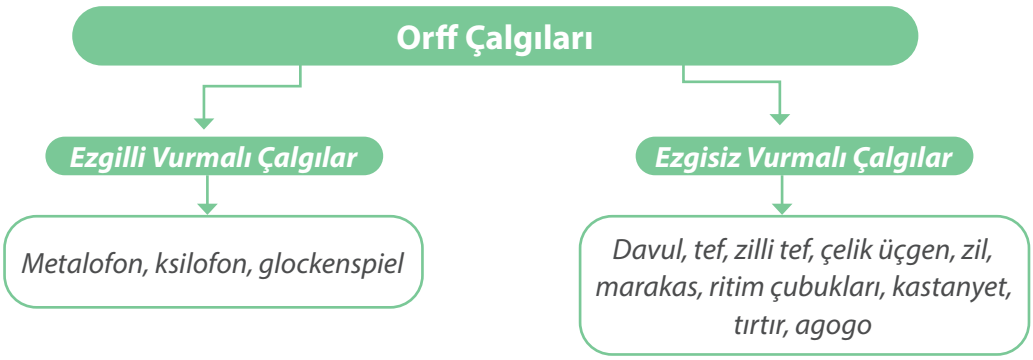

Şekil 1.2. Orff çalgıları

Görsel 1.35: Glockenspiel

Kolay çalınabilir ve taşınabilir olan bu çalgılar çocukların doğal davranışlarından yola çıkılarak geliştirilmiştir ve üretimleri ülkemizde de yapılmaktadır.

Görsel 1.36: Orff çalgıları

1.4.5. Orff Yönteminin Farklı Etkinliklerde Kullanılması

Orff yöntemi, çocuklara yaparak yaşayarak öğrenme imkânı sunar, çocuklarda ilgi ve istek uyandırır, çocukların etkinliklere aktif katılımını sağlar. Bu yöntemin müzik etkinliğiyle sınırlı kalmayıp drama, Türkçe, oyun gibi etkinliklerde de kullanılması çocukların kazanım ve göstergelere ulaşmasında ve tüm gelişim alanlarının desteklenmesinde büyük kolaylık sağlamaktadır.

1.4.6. Orff Yöntemiyle Etkinlik Örnekleri

ETKİNLİK 33.

Aşağıda verilen "Ayak, baş, kol arkadaşım" adlı tanışma oyununu sınıfta uygulayınız.

- Sınıfça çember olunuz.
- "Nani Wale Na Hala" (Nani Veyl Na Hala) müziğini açarak olduğunuz yerde dans etmeye başlayınız.
- Dans ederken ayağınızı sağınızdaki veya solunuzdaki arkadaşlarınızdan birine değdirerek ayak arkadaşınızı belirleyiniz.
- Dans ederek yavaş yavaş karşı tarafa yürüyünüz ve başınızı karşınızdaki arkadaşlarınızdan birinin başına değdirerek baş arkadaşınızı belirleyiniz.
- Müziğe uygun adımlarla özgürce yürüyerek ayak ve baş arkadaşlarınızdan farklı bir kol arkadaşı seçiniz.
- Ayak, baş ve kol arkadaşınızı belirledikten sonra müziği dinleyerek içinizden geldiği gibi dans ediniz.
- Dans ederken öğretmeninizin verdiği komutlar doğrultusunda (ayak arkadaşını bul, kol arkadaşınla bir araya gel vb.) ayak, baş ve kol arkadaşlarınızla bir araya gelip isimlerinizi birbirinize söyleyip, kendinize bir selamlaşma hareketi belirleyiniz. Örneğin; iki ayağı sırayla birbirine çarpma, çak yapma, sırt sırta verip dans etme vb.
- Selamlaşma hareketlerinizi belirledikten sonra dans etmeye devam edin.
- Öğretmeninizin verdiği komutlar doğrultusunda arkadaşlarınızla tekrar bir araya gelin ve onu gördüğünüze şaşırdığınızı, sevindiğinizi, heyecanlandığınızı belirteceğiniz bir hareketle arkadaşınızın adını söyleyerek selamlaşma hareketinizi yapın ve dansınıza devam edin.
- Etkinliğin sonunda, etkinliği uygularken kendinizi nasıl hissettiğiniz, en çok nereyi sevdiğiniz ve nerede zorlandığınız konusunda arkadaşlarınızla konuşarak değerlendirme yapınız.

ETKİNLİK 34.

Aşağıda verilen "Taş" adlı etkinliği sınıfta uygulayınız.

Materyaller: Çeşitli büyüklükte taşlar, guaj boya, fırça.

- Onur Erol'un "Taş" adlı şarkısını CD'den ya da akıllı tahtadan açarak içinizden geldiği gibi dans ediniz. Dans sırasında arkadaşlarınızla el ele, kol kola ya da sırt sırta verip eşli hareketler sergileyiniz.
- Dansın sonunda tüm sınıf yere oturarak çember olunuz.
- Öğretmeninizin çemberin ortasına koyduğu taşları inceleyiniz. Taşların büyüklüklerine, dokularına, ağırlıklarına bakınız.
- Taşları büyükten küçüğe diziniz. Yüzeylerine göre kaygan ve pürüzlü taşlar olarak gruplayınız.
- Sonra taşları birbirlerine ve yere vurarak taşların çıkardıkları sesleri keşfediniz.
- Kendinize iki adet taş seçip çemberdeki yerinize geçiniz.
- Elinizdeki taşları birbirine ve yere vurarak adınızı ritimle söyleyiniz.
  Örneğin, Ha ha ha ti ce. İlk üç vuruşta taşları yere son iki vuruşta taşları birbirine vurabilirsiniz.
- Çemberdeki herkes adını söyledikçe sınıfça arkadaşınızın tuttuğu ritimle adını tekrarlayınız.
- Tüm sınıfın adını söyledikten sonra guaj boyalarla taşlarınızı boyayarak karakterler oluşturunuz.
- Taşlarınızı kuruması için kenara koyup "Onur Erol Taş" şarkısını tekrar açınız.
- Şarkı sözlerini dikkatlice dinleyerek şarkının öykünmesini yapınız.

- Müzik bittiğinde yanınızda hangi arkadaşlarınız varsa onlarla üçlü eş olunuz.
- Arkadaşınızla boyadığınız taşları bir araya getirip içinde taşlarınızın karakterinin yer aldığı bir öykü yazınız.
- Tüm sınıf öykülerini tamamladıktan sonra taşlarınızı kullanarak öykünüzü sınıfta paylaşınız.
- Etkinliğin sonunda, etkinliği uygularken kendinizi nasıl hissettiğiniz, etkinliğin en çok hangi kısmını sevdiğiniz ve nerede zorlandığınız konusunda arkadaşlarınızla konuşarak değerlendirme yapınız.

ETKİNLİK 35.

Aşağıda verilen Orff çalışmasını sınıfta uygulayınız.

Materyaller: Hint kıyafetlerinin, kınalarının ve dans figürlerinin olduğu resimler, değişik boyutlarda artık tül ve kumaşlar, yüz boyası, boş yoğurt kutusu, balon, çeşitli boyalar, fırça, mantar ve ince bir çubuk.

- "Oppula Kuppa Oyyari Bhama" (Aapıla, kapa oyaribaama) adlı Hint müziğini açarak içinizden geldiği gibi dans ediniz. İkili eş olup eşinizle dans etmeye devam ediniz.
- Dansın ardından Hindistan ve Hintliler hakkında sohbet ediniz. Onların giysileri, aksesuarları, dansları, kınaları, yemekleri hakkında bildiklerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Ardından Hint kıyafetlerinin, kınalarının ve dans figürlerinin olduğu resimleri inceleyiniz. Kıyafetlerin renkleri, şekilleri, dans duruşları hakkında konuşunuz.
- Sohbet sonunda öğretmen dans figürü resimlerinden birini ve kına resimlerinden birini öğrenci sayısı kadar parçaya böler ve karıştırıp ortaya koyar.
- Öğretmeninizin ortaya koyduğu parçalardan bir tane çekiniz ve parçayı inceleyiniz. Parçanın hangi resme ait olabileceğini düşünerek aynı resme ait parçaları çeken arkadaşlarınızla bir araya gelerek resmi tamamlayınız.
- Dans figürü resmini tamamlayan öğrenciler olarak dans grubunu, kına resmini tamamlayan öğrenciler olarak ritim grubunu oluşturunuz.
- Ritim grubunu oluşturan öğrenciler olarak birer davul hazırlayınız. Davul için boş yoğurt kutusunu boyalarla istediğiniz gibi boyayınız. Balonun ağzını kesip yoğurt kovasının ağzına geçiriniz. İnce çubuğunuzu mantara geçirerek bagetinizi hazırlayınız ve davulunuzu tamamlayınız.
- Dans grubunu oluşturan öğrenciler olarak gruptaki arkadaşlarınızla birlikte yüz boyalarını kullanarak birbirinizin eline Hint kınası çizimleri yapınız. Artık tül ve kumaşlarla kendinize Hint kostümleri hazırlayınız.
- Her iki grup da hazırlıklarını tamamladıktan sonra Hint müziğini tekrar açınız. Dans grubu müzikle dans ederken ritim grubu öğrencileri olarak hazırladığınız davullarla müziğe uygun ritim tutunuz.
- Etkinliğin sonunda, etkinliği uygularken kendinizi nasıl hissettiğiniz, en çok nereyi sevdiğiniz ve nerede zorlandığınız konusunda arkadaşlarınızla konuşarak değerlendirme yapınız.

ETKİNLİK 36.

Aşağıda verilen Orff çalışmasını sınıfta uygulayınız.

Materyaller: Orff çalgıları, A4 kâğıdı, kalem.

- Öğretmen, Orff çalgılarını aralarında boşluk bırakarak çember şeklinde masaya dizer ve çalgı sayısı kadar gönüllü öğrenci seçerek çalgıların etrafında bir çember daha oluşturur.
- Öğretmen: "Başla komutu verdiğimde herkesin önündeki çalgıyı incelemesini, çalgıya dokunup ses çıkararak onu tanımaya çalışmasını istiyorum." der ve onun komutuyla öğrenciler çalgıyı inceler, ses çıkarırlar.
- Öğretmenin "değiştir" komutuyla öğrenciler ellerindeki çalgıları bırakır ve sağ taraflarındaki çalgıya geçerler.
- Öğrenciler tüm çalgıları tanıyıp deneyene kadar etkinlik sürdürülür. Öğretmenin "dur" komutuyla öğrenciler son çaldıkları çalgıların önünde dururlar.
- Öğretmen, çalgılardan birinin adını söyler ve o çalgı hangi öğrencinin önündeyse o öğrenci çalgıyı kullanır. Çalgı üzerine öğrencilerle sohbet edilir.
- Tüm çalgılar tek tek tanıtılır ve tüm öğrenciler yerlerine geçerler.
- Öğretmen öğrencilerden kâğıtlarını ve kalemlerini çıkarmalarını ister. "Dün nasıl bir gün geçirmiştiniz? Sabahtan uyuyana kadar geçirdiğiniz zamanı düşünün ve bunu birbirini takip eden çizgilerle kâğıdınızda ifade edin." der.
- Öğretmen "2CELLOS –Hallelujah (Tu Çellos Hallaluyah)" parçasını açarak öğrencilerin düşünmesine ve çizimlerini yapmasına fırsat verir.
- Tüm öğrenciler çizimlerini tamamladıktan sonra sırayla kalkıp istedikleri bir Orff çalgısının başına geçerek çizimlerini çalgıyla ifade ederler.
- Öğrenciler ikili, üçlü, dörtlü gruplar oluşturup istedikleri Orff çalgılarının başına geçerek birbirini takip edecek şekilde ritimlerini çalarlar.
- Daha sonra öğrencilerin çizimleri bir duvara yan yana asılır ve müzik tekrar açılır. Öğrenciler sırayla çizimlerin önünden geçerek çizimlere göre dans ederler.
- Etkinliğin sonunda öğrencilere, kimin günün daha hareketli kimin gününün durağan olduğu, etkinlik sırasında kendilerini nasıl hissettikleri, en çok hangi aşamayı sevdikleri, hangi aşamada zorlandıkları sorularak etkinliğin değerlendirmesi yapılır.

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18590

Görsel 1.37: Orff çalgılarıyla etkinlik

ETKİNLİK 37.

Aşağıda verilen orff çalışmasını sınıfta uygulayınız.

Materyaller: Karton bardak, oluklu karton, makas, yapıştırıcı, çöp şiş.

AYI

(1) Bum bum çika çika eşkali benga
Bum bum çika çika eşkali benga
Baleluşi baleluşi eşgali benga
Baleluşi baleluşi bum.

(2) Ormanda bir ayı varmış, bir gün sırtı kaşınmış.
Gitmiş ağaca yaslanmış, bir o yana bir bu yana sallanmış.
Ağaç bundan gıdıklanmış, koşmuş uzağa kaçmış.
Ayı onu yakalamış, yukarıya yukarıya tırmanmış.
Ağaç bundan çok huylanmış, birdenbire hapşurmuş.
Ayının ayağı kaymış, tepetaklak yuvarlanmış.

Onur EROL

- Onur Erol'un "Ayı" şarkısını akıllı tahtadan açarak içinizden geldiği gibi dans ediniz.
- Dansın sonunda ayılarla ilgili sohbet ediniz. Ayılar asıl hayvanlardır? Neleri severler? Neleri sevmezler? Olaylar karşısındaki tepkiler nasıldır? Bunlar üzerine düşününüz.
- Sohbetin sonunda öğretmeniniz yönlendirmesiyle aç bir ayı, uykusu gelmiş bir ayı, sinirli bir ayı, heyecanlı bir ayı, korkmuş bir ayı, enerjik bir ayı, yorgun bir ayı, temizlenen bir ayı rollerine girerek bireysel canlandırmalar yapınız.
- Yine öğretmeninizin yönlendirmesiyle grupça, bir kovan bal bulmuş bir ayıyı canlandırınız. Ardından grupça av görmüş bir ayı olunuz.
- Daha sonra 2 gruba ayrılınız ve ilk grup şarkının birinci bölümünü, diğer grup şarkının ikinci bölümünü alınız.
- Grupça kendi bölümünüzün sözlerini ezberleyiniz ve sözlere beden vuruşları ve hareketler belirleyiniz. Grupça birkaç kez provasını yapınız.
- İki grup da hazır olduktan sonra grupça ayağa kalkınız ve sıranız geldiğinde belirlediğiniz hareketlerle şarkıyı söyleyiniz.
- Sıranızı kaçırmayınız ve arkadaşlarınızı da dikkatlice dinleyiniz ve izleyiniz.
- Birkaç tekrardan sonra tüm sınıf tüm şarkıyı hareketleriyle baştan sona söyleyiniz. Herkesin sözleri doğru söylemesine ve hareketleri doğru yapmasına dikkat ediniz.
- Daha sonra şarkının sözlerini söylemeden tüm sınıf sadece belirlenen hareketlerle şarkıya eşlik ediniz.
- Yerlerinize geçiniz ve yanınızda getirdiğiniz malzemelerinizi çıkarınız. Karton bardaklarınızı oluklu kartonla kaplayınız. Çöp şişi oluklu kartonun üzerinde gezdirerek kendinize bir tırtır hazırlayınız.
- Müziği açınız ve tırtırınızı elinize alınız. Şarkıyı söyleyiniz ve şarkının birinci bölümünde, çöp şişi karton üzerinde yukarıdan aşağı sürtüp ses çıkararak şarkıya eşlik ediniz.
- Etkinliğin sonunda, etkinliği uygularken kendinizi nasıl hissettiğiniz, en çok nereyi sevdiğiniz ve nerede zorlandığınız konusunda arkadaşlarınızla konuşarak değerlendirme yapınız.

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18591

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk dönemi çocuklarına uygun Orff metoduyla bir öğrenme süreci planlayınız.

Etkinliği planlarken ve uygularken şu noktaları dikkate alınız:

- Etkinlikte sınıf arkadaşlarınıza öğretmek üzere bir şarkı kullanınız.
- Etkinlik sırasında, daha önce "müzik etkinliklerinde ritim araçları" konusu içeriğinde hazırladığınız ritim aracını kullanınız.
- Etkinlik sırasında canlandırma yapınız.
- Uygulama sırasında Türkçeyi doğru kullanınız.
- Etkinliğin akışına göre ses tonunuzu ve beden dilinizi etkili kullanınız.
- Etkinliği uygularken göz teması kurunuz.
- Etkinliği uygulamak için 20 dakikanız vardır.
- Etkinliğin değerlendirmesinde aşağıdaki puanlama anahtarı kullanılacaktır.

	4 Puan	**3** Puan	**2** Puan	**1** Puan
Uygulama Becerisi	*Çalışma, amacına uygun ve doğru bir şekilde uygulanmıştır.*	*Çalışma, amacına uygundur ancak uygulamada eksiklikler vardır.*	*Çalışma, doğru bir şekilde uygulanmıştır ancak amacına uygun değildir.*	*Çalışma, amacına uygun değildir ve uygulamada eksiklikler vardır.*
Materyal	*Kullanılan müzik ve ritim aracı etkinliğin amacına ve çocuklara uygundur.*	*Kullanılan müzik, etkinliğin amacına ve çocuklara uygundur ancak ritim aracı uygun değildir.*	*Ritim aracı etkinliğin amacına ve çocuklara uygun ancak kullanılan müzik uygun değildir.*	*Kullanılan müzik ve ritim aracı etkinliğin amacına ve çocuklara uygun değildir.*
Sunum Becerisi *(Türkçeyi doğru kullanma, göz teması kurma, beden dili kullanımı, ses tonu kullanımı)*	*Türkçe doğru kullanıldı. Göz teması kuruldu. Beden diline ve ses tonuna dikkat edildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden ikisi yerine getirildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden biri yerine getirildi.*	*Sunum becerilerinde önemli ölçüde eksiklikler vardı.*
Zaman Yönetimi	*Verilen süre etkili kullanıldı.*	*Verilen süreye +/- 2 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 4 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 6 dakika uymadı.*

UYGULAMA FAALİYETİ

Erken çocukluk dönemi çocuklarına uygun Orff metoduyla bir öğrenme süreci planlayınız.

Etkinliği planlarken ve uygularken şu noktaları dikkate alınız:

- Etkinlikte sınıf arkadaşlarınıza öğretmek üzere bir şarkı kullanınız.
- Etkinlik sırasında kendi vücut ve jestlerinizi kullanacağınız Orff uygulamalarına yer veriniz.
- Etkinlik sırasında Orff çalgılarını kullanınız.
- Uygulama sırasında Türkçeyi doğru kullanınız.
- Etkinliğin akışına göre ses tonunuzu ve beden dilinizi etkili kullanınız.
- Etkinliği uygularken göz teması kurunuz.
- Etkinliği uygulamak için 12 dakikanız vardır.
- Etkinliğin değerlendirmesinde aşağıdaki puanlama anahtarı kullanılacaktır.

	4 Puan	**3** Puan	**2** Puan	**1** Puan
Uygulama Becerisi	*Çalışma, amacına uygun, Orff çalgıları uygun bir şekilde kullanıldı ve uygulamada vücut ve jestler kullanıldı.*	*Çalışma, amacına uygun, Orff çalgıları uygun bir şekilde kullanıldı ancak uygulamada vücut ve jestler kullanılmadı.*	*Çalışma, amacına uygun, vücut ve jestler kullanıldı ancak uygulamada Orff çalgıları kullanılmadı.*	*Çalışma, amacına uygun değildir ve uygulamada eksiklikler vardır.*
Materyal	*Kullanılan müzik etkinliğin amacına ve çocuklara uygundur.*	*Kullanılan müzik etkinliğin amacına uygun ancak çocuklara uygun değildir.*	*Kullanılan müzik çocuklara uygun ancak etkinliğin amacına uygun değildir.*	*Kullanılan müzik etkinliğin amacına ve çocuklara uygun değildir.*
Sunum Becerisi *(Türkçeyi doğru kullanma, göz teması kurma, beden dili kullanımı, ses tonu kullanımı)*	*Türkçe doğru kullanıldı. Göz teması kuruldu. Beden diline ve ses tonuna dikkat edildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden ikisi yerine getirildi.*	*Belirtilen sunum becerilerinden biri yerine getirildi.*	*Sunum becerilerinde önemli ölçüde eksiklikler vardı.*
Zaman Yönetimi	*Verilen süre etkili kullanıldı.*	*Verilen süreye +/- 2 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 4 dakika uymadı.*	*Verilen süreye +/- 6 dakika uymadı.*

Ölçme ve Değerlendirme

A. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına (D), yanlış olanların başına (Y) yazınız.

1. **(_)** Müzik eğitimi, çocuklara bazı kavramların ve değerlerin kazandırılmasında oldukça etkili bir yoldur.

2. **(_)** Doğumdan sonra müzik eğitimi; bebeklik döneminde dinletilen müzikler, ona söylenen ninniler, tekerlemeler, çıngıraklar ve marakaslarla başlar.

3. **(_)** Ses dinleme ve ayırt etme çalışmalarında çocuklara dinletilebilecek sesleri; müzikal sesler, kaba sesler, konuşma sesleri olarak üç grupta toplayabiliriz.

4. **(_)** Şarkılar çocuklara tümevarım yöntemiyle öğretilmelidir. Şarkılar uzun ve öğrenmesi zor ise tümdengelim yöntemi kullanılabilir.

5. **(_)** Müzik etkinliği içinde uygulanan yaratıcı dans çalışmalarında çocukların taklide ve tekrara düşmemeleri için 5-6 dakikalık süre yeterlidir.

6. **(_)** Bir olayın, bir konunun, bir durumun söz, jest ve mimikler yoluyla canlandırılmasına dramatizasyon denir.

7. **(_)** Müzik dinleme çalışmaları sadece müzik etkinliği kapsamında yapılmalıdır.

8. **(_)** Tef, zilli ya da ortası deri kaplı olabilir.

9. **(_)** Piyano, okul öncesi eğitim kurumlarında kullanılan bir ritim aletidir.

10. **(_)** Marakasların içine boncuk, pirinç, fasulye, küçük taş parçaları, küçük ziller konulabilir.

11. **(_)** Kastanyet, küçükten büyüğe doğru yan yana sıralanmış tahta düzlemlerinden oluşan bir ritim aletidir.

12. **(_)** Okul öncesi eğitimde Orff yöntemi sadece müzik etkinliklerinde kullanılabilir.

13. **(_)** Ritim çalışmalarında vücudun kullanılması, ilerleyen süreçte ritim araçlarının kullanılmasını kolaylaştırmaktadır.

14. **(_)** Orff çalgıları çalınması ve taşınması zor çalgılardır.

15. **(_)** Orff çalgıları; ezgili vurmalı çalgılar ve ezgisiz vurmalı çalgılar olarak iki gruba ayrılmaktadır.

B. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

16. Müzik nedir?

A) Sesin anlamlı titreşimler ve biçim kazanmış halidir.
B) Çalgı aletleriyle ses üretmedir.
C) Sesin titreşimidir.
D) Sesin ağızdan çıkışıdır.
E) İnsanları eğlendiren, keyifli aktivitelere denir.

17. Çocukların yaratıcı dans etkinliklerine katılması <u>öncelikli olarak</u> hangi gelişim alanını destekler?

A) Sosyal gelişim
B) Öz bakım gelişimi
C) Dil gelişimi
D) Motor gelişim
E) İşitsel gelişim

18. Aşağıdaki müzik etkinliklerinden hangisi çocukların dil gelişimini en çok destekleyecek müzik etkinliğidir?

A) Ritim çalışması
B) Yaratıcı dans
C) Şarkı söyleme
D) Müzik dinleme
E) Müzik aleti çalma

19. Balon şişirme, çiçek koklama, yılan gibi "tıssssss" sesi çıkarma çalışmaları müzik etkinliği çeşitlerinden hangisine örnektir?

A) Müzikli öyküler
B) Ritim çalışmaları
C) Nefes açma çalışmaları
D) Yaratıcı dans çalışmaları
E) Müzik dinleme çalışmaları

20. Aşağıdakilerden hangisi ritim çalışmalarının çocuğa kazandırdığı becerilerden *değildir?*

A) Dinleme ve farkına varma becerisi gelişir.
B) Odaklanma becerisi gelişir.
C) Ritim duygusu gelişir.
D) Organlar arası koordinasyon becerisi gelişir.
E) Empati becerisi gelişir.

21. Çocuklar için şarkı seçerken dikkat edilmesi gereken noktalarla ilgili aşağıdakilerden hangisi *yanlıştır?*

A) Şarkı öğretmenin ilgisine ve zevkine uygun olmalıdır.
B) Seçilen şarkılar kazanım ve göstergeleri desteklemelidir.
C) Şarkının sözleri sade ve anlaşılır olmalıdır.
D) Şarkılarda öğrenmeyi kolaylaştıracak tekrarlı bölümler olmalıdır.
E) Şarkı çocukların söyleyebileceği ses aralığında olmalıdır.

22. Çocuklara öykü okurken öyküdegeçen su sesinin ksilofonla, gök gürültüsünün davulla, güneşin açmasının çelik üçgenle seslendirildiği çalışmalar müzik etkinliği çeşitlerinden hangisidir?

A) Müzik dinleme çalışmaları
B) Müzikli dramatizasyon çalışmaları
C) Müzikli öykü
D) Ses üretme çalışmaları
E) Ritim çalışmaları

23. Yaratıcı dans çalışmalarının uygulanmasıyla ilgili aşağıda verilenden hangisi *yanlıştır?*

A) Etkinliğe geçmeden ısınma çalışması yapılmalıdır.
B) Etkinliğe katılmak istemeyen çocuklar ısrarla etkinliğe dâhil edilmelidir.
C) Dans sırasında çeşitli aksesuarlar kullanılabilir.
D) Çocuklara bireysel övgülerde bulunarak çocuklar cesaretlendirilmelidir.
E) Çocukların taklit etmemesi için öğretmen model olmaktan kaçınmalıdır.

24. I. Müziğin sözsüz ya da çocuğun anlamayacağı bir dilde olmasına dikkat edilmelidir.
II. Müziğin temposu çok hızlı ya da çok yavaş olmalıdır.
III. Farklı tarzlardaki ve farklı çalgılarla çalınan sözsüz müziklere yer verilebilir.
IV. Kullanılan müzik canlı ya da kayıttan olabilir.

Yaratıcı dans çalışmaları için müzik seçerken dikkat edilmesi gerekenlerle ilgili yukarıda verilenlerden hangileri doğrudur?

A) I ve II B) I, II ve III C) II, III ve IV
D) I, III ve IV E) II ve IV

25. I. Süreleri kısa olmalı, çocukları çok yormamalıdır.
II. Provalar eğitim öğretimi aksatmayacak düzeyde yapılmalıdır.
III. Eğitim içerikli ve çocuk merkezli olmalıdır.
IV. Kullanılacak kostümler çocukların yaş ve gelişimine uygun olmalıdır.

Rontların uygulanmasıyla ilgili yukarıda verilenlerden hangileri doğrudur?

A) I ve IV B) III ve IV C) I,II ve III
D) I, II ve IV E) I, II, III ve IV

26. Aşağıdaki müzik aletlerinden hangisi okul öncesi müzik etkinliklerinde kullanılan ritim aletlerinden *değildir?*

A) Tef
B) Gitar
C) Davul
D) Zil
E) Marakas

27. Orff metodunun temelini aşağıdaki çalışmalardan hangisi oluşturmaktadır?

A) Ses oluşturma çalışmaları
B) Ritim çalışmaları
C) Şarkı söyleme çalışmaları
D) Dans etme çalışmaları
E) Taklit çalışmaları

28. Aşağıdakilerden hangisi ezgisiz vurmalı Orff çalgısı *değildir?*

A) Marakas
B) Kastanyet
C) Ksilofon
D) Agogo
E) Çelik üçgen

29. Aşağıdakilerden hangisi Orff eğitiminin aşamalarından *değildir?*

A) Araştırma ve keşif aşaması
B) Taklit aşaması
C) Doğaçlama aşaması
D) Problem çözme aşaması
E) Yaratıcılık aşaması

30. Orff metodunda çocukların yeni bir şeyler ürettiği aşama aşağıdakilerden hangisidir?

A) Taklit aşaması
B) Yaratıcılık aşaması
C) Araştırma ve Keşif aşaması
D) Problem Çözme aşaması
E) Doğaçlama aşaması

NOT: *Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları veya faaliyeti geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme birimine geçiniz.*

2.
ÖĞRENME BİRİMİ

MÜZİK ETKİNLİKLERİ HAZIRLAMA

Kavramlar

- Kazanım
- Gösterge
- Ninni
- Tekerleme
- Çocuk Şarkısı
- Yazılı Müzik Albümü

Bu öğrenme biriminde;

- Çocukların yaş ve gelişim seviyelerine uygun müzik etkinliği seçmeyi,
- Çocuklar için uygun olan müzik türlerini,
- Kazanım ve göstergelere uygun müzik etkinlik planı hazırlamayı ve uygulamayı,
- Müzik arşivi oluşturmak için uygun kaynakları ve bu kaynakları taramayı,
- Müzik arşivi oluşturmayı,
- Müzik arşivinde bulunan müzik etkinliklerini uygulamayı öğreneceksiniz.

Öğrenme Birimi Konuları

2.1. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE ÇOCUKLARIN YAŞ VE GELİŞİM SEVİYESİNE UYGUN MÜZİK ETKİNLİKLERİ SEÇME

2.2. KAZANIM VE GÖSTERGELERE UYGUN MÜZİK ETKİNLİK PLANI HAZIRLAMA

2.3. MÜZİK ARŞİVİ OLUŞTURMA

MÜZİK ETKİNLİKLERİ HAZIRLAMA

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI 1

- Yakın çevrenizden 0-72 aylar arasında çocuğu olan ailelerle görüşerek ailelerin çocuklarıyla birlikte uyguladıkları müzik etkinliklerini seçerken nelere dikkat ettiklerini öğreniniz. Edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Bir okul öncesi öğretmeni ile görüşerek öğretmenin grubunda uyguladığı müzik etkinlik planlarından birini inceleyiniz.

2.1. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE ÇOCUKLARIN YAŞ VE GELİŞİM SEVİYESİNE UYGUN MÜZİK ETKİNLİKLERİ SEÇME

Çocuklar, yaş ve gelişim seviyelerine uygun müzik etkinlikleri seçildiğinde bu etkinliklere katılmaktan büyük zevk alırlar. Çocuk müziklerinde taşıtlar, insanlar, aile, değerler, canlılar, doğa ve doğa olayları gibi konular yer alır. Müzik etkinlikleri eğlenceli, eğitici ve öğretici nitelikte olmalıdır. Renk, sayı, şekil gibi kavramlar, trafik kuralları, Kızılay, Yeşilay, taşıtlar, doğa olayları, hayvanlar, doğru davranışlar, vatan sevgisi, milli ve dini bayramlar gibi birçok konu çocuğa müzikle anlatılabilir.

0-24 aylık dönemde çocuklar daha çok çalınan melodileri ya da söylenen şarkıları dinlerler. Konuşma dilini öğrenmelerinin ardından taklit yoluyla dinledikleri melodilere benzer sesler çıkarmaya, şarkıların sözlerini mırıldanır gibi yapmaya çalışırlar. Bu dönemde çocukların duyabileceği ses ve ritimlerin çocuğun da katılabileceği bir etkinlikle dinletilmesi faydalı olacaktır. Yapay seslerden oluşan müzik ortamından çok, doğal bir müzik ortamının oluşturulması, müzik aletleriyle çıkarılan doğal seslerden yararlanılması gerekir. Bebeklerin ince ve kalın sesleri tanıması için onlara özellikle piyano, keman ve bağlama gibi müzik aletlerinin dinletilmesi çok faydalıdır. Ayrıca çocukların bu müzik aletlerine dokunarak ses çıkarmalarına fırsat verilmelidir. 2 yaşındaki çocuklar müzikle eş zamanlı hareket edebilirler. Müzik eşliğinde kollarını sallayarak, el çırparak ve sıçrayarak oynamaktan, jest ve mimiklerin çok kullanıldığı şarkılardan hoşlanırlar.

3–4 yaş çocuklarının müzik becerileri şunlardır:

- Motor becerileri oldukça arttığı için dans figürleri zenginleşmiştir.
- Bu dönemde çocuklar aynı kelimelerin sık tekrar edildiği şarkılardan hoşlanırlar.
- Müzik aletine dokunmak ve ritim aletlerini çalmak isterler.
- Basit melodileri tekrarlamaktan hoşlanırlar.
- Ritim aletleri ile katıldığı hareketli, komik ve dramatize edilebilen şarkılardan keyif alırlar.
- Şarkı söylerken birlikte başlayıp bitirme becerisini kazanmaya başlarlar.
- Dönme, adım atma, parmak uçlarında yükselip alçalma gibi pek çok yaratıcı hareketle müziğe eşlik ederler.
- Nesneleri ayırt edebildikleri için seslerin kaynağını, türünü, şiddetini, tonunu ve süresini açıklayıp eşleştirebilirler.
- Bir şarkıyı duygularını ve düşüncelerini anlatmak için kullanabilirler.
- Basit ritim araçlarıyla kolay melodiler üretebilir, müzik aletlerini (elleriyle vurarak, sallayarak, telleri titreterek) kullanabilirler.

Görsel 2.1: 3-4 yaş çocuklarında dans

3- 4 Yaş Çocukları İçin Müzik Etkinlik Örneği

Öğretmen çocuklara ritim sopası, tef, marakas, davul gibi ritim araçları verir. Çocuklardan şarkının hayvan sesleri çıkarılan bölümlerinde (tak tak tak, vak vak vak gibi) ritim araçlarını kullanmaları istenir. Şarkı, çocuklarla ritim araçları kullanılarak söylenir.

Damda Leylek Tak Tak Tak

Damda leylek tak tak tak.
Suda ördek vak vak vak.
Kurbağalar derede vırak vırak.

Evde kedi mır mır nav.
Yolda köpek hav hav hav.
Sevimlidir hayvanlar, sevimli onlar.

ETKİNLİK 1.

- Öğretmen; öğrencilere atölyedeki ritim sopası, tef, marakas, davul gibi ritim araçlarını verir. 3- 4 yaş çocukları için müzik etkinlik örneği olarak verilen "Damda Leylek Tak Tak Tak" şarkısı, ritim araçları kullanılarak öğrencilerle birlikte söylenir.

4–5 yaş çocuklarının müzik becerileri şunlardır:

- Bu dönemde çocuklar gürültülü-sessiz, yüksek-alçak, uzun-kısa gibi ses özelliklerinin ayrımını yapabilirler.
- Grupla beraber şarkı söylemeye isteklidirler.
- Sesleri bir hikâye içinde düzenleyebilirler.
- Bedenlerini kullanarak çeşitli sesler çıkarabilirler.
- Basit ritimleri taklit ve tekrar edebilirler.

Görsel 2.2: Basit ritimleri taklit etme

4-5 Yaş Çocukları İçin Müzik Etkinlik Örneği

- Öğretmen çocuklara: "Bugün sizlere 'Mutlu olmak istiyorsan' adlı şarkıyı öğreteceğim. Bu şarkıyı söylerken vücudumuzu kullanarak bazı sesler oluşturacağız. Bu nedenle şarkıyı söylerken ayakta durmamız gerekiyor." der.
- Öğretmen, şarkının tamamını vücudunu kullanarak yaptığı ritim çalışması eşliğinde söyler.
- Daha sonra şarkı çocuklarla birlikte hareketleriyle tekrar edilir.

MUTLU OLMAK İSTİYORSAN

Mutlu olmak istiyorsan elini çırp.
Mutlu olmak istiyorsan elini çırp.
Mutlu olmak istiyorsan,
Yaşamayı seviyorsan,
Mutlu olmak istiyorsan elini çırp.

Mutlu olmak istiyorsan dizine vur,
Mutlu olmak istiyorsan dizine vur,
Mutlu olmak istiyorsan,
Yaşamayı seviyorsan,
Mutlu olmak istiyorsan dizine vur,

Mutlu olmak istiyorsan ayağını vur,
Mutlu olmak istiyorsan ayağını vur,
Mutlu olmak istiyorsan,
Yaşamayı seviyorsan,
Mutlu olmak istiyorsan ayağını vur.

ETKİNLİK 2.

- Öğretmen; el, kol, ayak, yanak, gövde gibi vücut bölümleri ile ritim tutarak "Mutlu Olmak İstiyorsan" şarkısını öğrencilere söyler.
- Daha sonra şarkı öğrencilerle birlikte hareketleriyle tekrar edilir.

5–6 yaş çocuğunun müzik becerileri şunlardır:

- Şarkıları doğru öğrenir, kendi melodilerini uydurabilir ve basit çalgıları çalabilirler.
- Vurmalı çalgıları diğer yaş gruplarından daha rahat çalarlar.
- Ritim aletlerini müziğin içinde uygun yerlerde kullanmakta daha dikkatlidirler.
- Müzik ile öykü yaratmada değişik fikirler üretirler.
- Sözlerini kendilerinin bulduğu çeşitli besteler yapabilirler.
- Eğitsel amaçlı şarkıları zevkle ve başarıyla seslendirirler.
- Tuşlu ve telli enstrümanların eğitimine başlamak için en ideali 5-6 yaşlardır.
- Fiziksel yönden ve motor yönünden daha gelişmiş oldukları için hızlı ve uyumlu hareketlerle dans edebilirler.

Görsel 2.3: Kendi şarkılarını yapabilirler

Görsel 2.4: 5-6 yaşta piyano eğitimi

5-6 Yaş Çocukları İçin Müzik Etkinlik Örneği

Öğretmen çocukları 4-5 kişilik gruplara ayırır.

Her gruba ses çıkaran onar nesne (tahta bloklar, anahtar, kalem, naylon poşet, pet şişe çam kozalağı vb.) dağıtır. Daha sonra aşağıdaki hikâyeyi anlatır. Hikâyede geçen sesler için çeşitli nesneler kullanır.

"O gün Ali evde yalnızmış. Kapının çalındığını duymuş (Öğretmen elindeki tahta kalemiyle masaya tak tak tak vurur.).

Ali: "Kim o?" demiş. Dışarıdan anahtar sesleri duyulmuş (Öğretmen elindeki anahtarları sallayarak Şangır şungur ses çıkarır.).

Öğretmen hikâyeyi burada keser. Çocuklardan hikâyede geçen sesler için ellerindeki nesneleri kullanarak hikâyeyi tamamlamalarını ister. Bu etkinlik için çocuklara belli bir süre verilir. Daha sonra sırayla tüm grupların ellerindeki nesneleri kullanarak, oluşturdukları müzikli öykülerini anlatmalarına fırsat verilir.

ETKİNLİK 3.

Öğretmen "5-6 Yaş Çocukları İçin Müzik Etkinlik örneği"ndeki gibi 4-5 kişilik gruplara ayırır ve her gruba atölyede bulunan nesnelerden, ses çıkaran onar nesne verir.

"Ulaç ve ailesi deniz kenarında oturmuş dalgaların sesini dinliyorlarmış." (Öğretmen elindeki naylon poşetle dalga sesi çıkarır.)

Birden şemsiyelerin üzerinde dolaşan martının ayak seslerini duymuşlar (Öğretmen kalemle masaya pıt pıt pıt vurarak ses çıkarır.).

Öğretmen hikâyeyi burada keser. Öğrencilerden, hikâyede geçen sesler için ellerindeki nesneleri kullanarak hikâyeyi tamamlamalarını ister. Bu etkinlik için öğrencilere belli bir süre verilir. Daha sonra sırayla tüm grupların ellerindeki nesneleri kullanarak, oluşturdukları müzikli öykülerini anlatmalarına fırsat verilir.

2.2. KAZANIM VE GÖSTERGELERE UYGUN MÜZİK ETKİNLİK PLANI HAZIRLAMA

Okul öncesi eğitimde çocuklara çeşitli beceri ve davranışlar kazandırılması hedeflenmektedir. Bu beceri ve davranışların kazandırılması, öğretmenlerin gruplarında bulunan çocuklara uygun etkinlikler planlamasıyla gerçekleşmektedir.

Çocuğun gelişim düzeyine ve yaşına uygun olarak yapabilmesi beklenen davranışlara **kazanım,** bu davranışları kazandığını bize gösteren hareketlere ise **gösterge** denilmektedir (Çocukların tüm gelişim alanlarına ait kazanım ve göstergelerin yer aldığı Kazanım ve Göstergeler Tablosu, Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Okul Öncesi Eğitim Programı'nda bulunmaktadır.).

Okul öncesi eğitim kurumunda görev yapan öğretmen; grubunda bulunan çocukların yaşlarını, gelişim özelliklerini, ilgi ve ihtiyaçlarına uygun kazanım ve göstergeleri belirler. Bu kazanımlara ulaşılmak için farklı etkinliklerden yararlanır. Bu etkinliklerden biri de müzik etkinliğidir. Öğretmen bu kazanım ve göstergelerde bulunan becerileri kazandırabilecek uygun bir müzik etkinliği seçer ve etkinliğe uygun bir etkinlik planı hazırlar.

Erken çocukluk döneminde programda yer alan müzik etkinlikleri, çocuklar için belirlenen kazanım ve göstergelere müzik eğitimi yoluyla farklı ve eğlenceli bir yoldan ulaşma imkânı sağlar.

Örneğin,

Dil Gelişimi Alanı Kazanım 1. Sesleri ayırt eder. (Göstergeleri: Sesin geldiği yönü söyler. Sesin kaynağının ne olduğunu söyler. Sesin özelliğini söyler. Sesler arasındaki benzerlik ve farklılıkları söyler. Verilen sese benzer sesler çıkarır.)

Bu kazanımda çocuktan "sesleri ayırt etme" becerisi kazanması beklenmektedir. Eğer uygulanan etkinlikler sonrasında çocuk; sesin geldiği yönü, kaynağını, sesin özelliğini, sesler arasındaki benzerlik ve farklılıkları söyleyebiliyorsa verilen seslere benzer sesler çıkarabiliyorsa bu kazanım gerçekleşmiştir. Öğretmen, bir müzik etkinlik planı hazırlarken her kazanımın bütün göstergelerini kullanmak zorunda değildir. Göstergelerden sadece bir tanesine uygun bir etkinlik de planlayabilir.

2.2.1. Müzik Etkinlik Planı

Erken çocukluk eğitimde kullanılan etkinlik planı;

- Etkinliğin adı (Etkinliğe, çocuklarda merak uyandıracak orijinal bir isim konulur.),
- Etkinliğin türü ve yaş grubu,
- Öğrenme Süreci (Müzik etkinliğinde nasıl bir etkinlik yapılacağı, etkinliğin nasıl uygulanacağı ile ilgili ayrıntılı bilgiler bu bölüme yazılır),
- Etkinlik içinde geçen yeni kelimeler, gerekli olan materyaller ve kavramlar,
- Aile katılımı,
- Değerlendirme soruları,
- Uyarlama bölümlerinden oluşur. (Uyarlama; sınıfta görme, işitme, bedensel yetersizlik vb. gibi özelliği olan bir çocuk varsa, onun bu etkinliğe nasıl dâhil edeceğidir.).

Müzik etkinlikleri de bu etkinlik planına göre hazırlanır.

BİLGİ NOTU

Bu ders içeriğinde müzik etkinliğini seçerek öğrenme sürecine yerleştirme, materyaller ve yeni kelimelere yer verme bölümlerini uygulayacaksınız.11. Sınıf Erken Çocukluk Eğitiminde Program dersinde, etkinlik ve plan türleri, plan hazırlama konuları hakkında ayrıntılı bilgi sahibi olacaksınız.

ETKİNLİK 4.

- Öğretmen, öğrencilere Millî Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Okul Öncesi Eğitim Programı'nı tanıtır. Kazanım ve göstergeler öğrencilerle birlikte incelenir.
- Öğretmen, motor gelişim alanından "Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder." kazanımını ve "Müzik ve ritim eşliğinde çeşitli hareketleri ardı ardına yapar." göstergesini öğrencilere okur. "Sizce bu kazanım ve gösterge hangi müzik etkinliği ile gerçekleştirilebilir?" sorusunu sorar.
- Beyin fırtınası yapılarak öğrencilerden tahmin ve cevapları alınır. Bu tahminler tahtaya yazılır. Ardından öğrencilerin her birinin önerdiği müzik etkinlik türü üzerinde konuşularak bu etkinliğin verilen kazanım ve göstergeyi karşılayıp karşılamayacağı değerlendirilir.
- Öğretmen bu kazanım ve göstergeyi karşılayabilecek müzik etkinliği örnekleri verir.
- Daha sonra öğretmen, müzik etkinlikleriyle kazandırılabilecek başka bir kazanım ve göstergeyi, "kazanım ve göstergeler tablosu"ndan öğrencilere verir. Öğrencilerden bu kazanım ve göstergeyi karşılayabilecek bir müzik etkinliği bulmalarını ister. Bulunan etkinliklerin uygunluğu sınıfta tartışılır.

Müzik Etkinlik Planı

Etkinlik Adı : .....

Etkinlik Türü : .....

Yaş Grubu : .....

KAZANIM VE GÖSTERGELER

- *Çocukların gelişimsel özellikleri göz önünde bulundurularak o ay için belirlenen kazanım ve göstergeler arasından o gün için ulaşılması beklenenler öğretmen tarafından seçilir ve gelişim alanları belirtilerek açık olarak yazılır.Bu kazanım ve göstergeler Milli Eğitim Bakanlığı Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından hazırlanan Okul Öncesi Eğitim Programı'ndan seçilir.*

ÖĞRENME SÜRECİ

- *Etkinliğin nasıl uygulandığı ayrıntılı bir şekilde bu bölümde yer alır. Eğitim ortamının nasıl düzenleneceği, çocukların nasıl yönlendirileceği açıklanır.*
- *Materyallerin nasıl kullanılacağı yazılır.*
- *Öğretmenin ve çocuğun süreçteki rolü belirtilir.*
- *Yazımda geniş zaman ifadesi kullanılır.*

MATERYALLER

Etkinlikte kullanılacak materyaller bu bölümde belirtilir.

SÖZCÜKLER : *Etkinlikte çocukların sözcük dağarcığını zenginleştirecek yeni sözcükler varsa bu bölüme yazılır.*

KAVRAMLAR

Öğrenme sürecinde ele alınacak yeni kavramlar kategorileri ile birlikte yazılır.
Örneğin; renk, şekil, mekanda konum, hızlı, yavaş gibi kavramlar varsa hangi kavramların hangi kategoride olduğu bu bölüme yazılır.

Müzik Etkinlik Planı Örneği 1

Etkinlik Adı : Bam Bam Bam

Etkinlik Türü :Müzik (Ritim çalışması)

Yaş Grubu : 48-60 ay

KAZANIM VE GÖSTERGELER

Bilişsel Gelişim:

Kazanım 1. Nesne/durum/olaya dikkatini verir. (Göstergeleri: Dikkat edilmesi gereken nesne/durum/olaya odaklanır.)

Dil Gelişimi

Kazanım 1. Sesleri ayırt eder. (Göstergeleri: Verilen sese benzer sesler çıkarır.)

Motor Gelişim

Kazanım 5. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. (Göstergeleri: Vurmalı çalgıları kullanarak ritim çalışması yapar.)

ÖĞRENME SÜRECİ

- *Öğretmen çocuklardan minderlere oturmalarını ister ve çocukların her birine zilli tef verir, kendisi de bir davul alır. "Şimdi davulla çıkardığım sesleri dikkatle dinlemenizi istiyorum. Daha sonra aynı sesleri elinizdeki tefle çıkarmanızı isteyeceğim." der. Davulla önce iki vuruşluk, ardından hızlı- yavaş ve belli sayılarda ritimler oluşturarak çocukların teflerle tekrar etmelerini ister. Çalışma çocukların ilgilerine göre farklı ritim araçlarıyla tekrar edilebilir.*

MATERYALLER

1 adet davul, çocuk sayısı kadar zilli tef, minderler, her çocuğa bir adet olacak şekilde farklı ritim aletleri

SÖZCÜKLER : -

KAVRAMLAR

Zıt kavramlar:Hızlı-yavaş

Müzik Etkinlik Planı Örneği 2

Etkinlik Adı : Örümcek

Etkinlik Türü : Müzik etkinliği (Nefes açma çalışması, şarkı söyleme)

Yaş Grubu : 48-60 ay

KAZANIM VE GÖSTERGELER

Dil Gelişimi

Kazanım 2. Sesini uygun kullanır. (Göstergeleri: Konuşurken/şarkı söylerken nefesini doğru kullanır. Konuşurken/ şarkı söylerken sesinin tonunu, hızını ve şiddetini ayarlar.)
Kazanım 6. Sözcük dağarcığını geliştirir. (Göstergeleri: Dinlediklerinde yeni olan sözcükleri fark eder ve sözcüklerin anlamlarını sorar. Sözcükleri hatırlar ve sözcüklerin anlamını söyler. Yeni öğrendiği sözcükleri anlamlarına uygun olarak kullanır.

Motor Gelişim

Kazanım 5. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder. (Göstergeleri:Müzik ve ritim eşliğinde dans eder. Müzik ve ritim eşliğinde çeşitli hareketleri ardı ardına yapar.)

ÖĞRENME SÜRECİ

Öğretmen müzik etkinliği için çocukları minderlere alır. "Şimdi, önünüzde çorba kasesi olduğunu hayal etmenizi istiyorum. Çorbalar çok sıcak olduğu için üfleyerek içmemiz gerekiyor." der. Hep birlikte önce yavaş yavaş, daha sonra hızlı hızlı üfleme hareketi yapılır.

Daha sonra öğretmen: "Şimdi de rengarenk çiçeklerin olduğu kocaman bir bahçedeyiz. Bahçedeki bu güzel çiçekleri koklayalım." der. 4-5 kez çiçekleri koklama hareketi yapılır.

Nefes açma çalışmasından sonra çocukların daha önce öğrendikleri bir şarkı tekrar edilir. Ardından öğretmen çocuklara: "Bu gün çok güzel bir şarkı öğreneceğiz. Şarkımızın adı 'Örümcek' bu şarkıyı söylerken hareketlerini yapabilmemiz için ayağa kalkmamız gerekiyor. Beni dikkatle dinlemenizi ve izlemenizi istiyorum." der. Şarkının tamamını birkaç kez ezgisiyle ve öykünmeleriyle söyler. Daha sonra çocuklardan şarkıya eşlik etmeleri istenir.

ÖRÜMCEK
Bak bak bak bak bir örümcek,
Duvara çıkıyor hızlıca.
Tavana çıkıyor ağını örüyor.
Bir sağa bir sola sallanıyor.

Sallan sallan örümcek.
Yaylan yaylan örümcek.

Bak bak bak bak bir yumurcak,
Tavana bakıyor gizlice.
Ağları bozuyor örümcek düşüyor,
Bir sağa bir sola savruluyor.

Sallan sallan örümcek.
Yaylan yaylan örümcek.

MATERYALLER
Çocuk sayısı kadar minder

SÖZCÜKLER : *Savrulmak, yaylanmak*

KAVRAMLAR : *Zıt Kavramlar (hızlı–yavaş)*

Müzik Etkinlik Planı Şablonu

Etkinlik Adı :

Etkinlik Türü :

Yaş Grubu :

KAZANIM VE GÖSTERGELER
ÖĞRENME SÜRECİ
MATERYALLER *:* **SÖZCÜKLER** *:* **KAVRAMLAR** *:*

UYGULAMA FAALİYETİ

- Öğretmeninizin , Okul Öncesi Eğitim Programı'ndan seçerek size vereceği kazanım ve göstergeleri kazandırmaya yönelik bir müzik etkinlik planı hazırlayınız.
- Müzik etkinlik planınızı daha önce bu derste hazırlamış olduğunuz ritim aletlerini kullanarak sınıfta arkadaşlarınıza uygulayınız.

Etkinliğin özgün adının belirtilmesi 5 Puan	*Etkinlik türünün doğru belirtilmesi 5 Puan*	*Seçilen etkinliğin belirlenen yaş grubuna uygunluğu 25 Puan*	*Seçilen etkinliğin belirlenen Kazanım ve göstergelere uygunluğu 25 Puan*	*Öğrenme sürecinin açık, net, anlaşılır bir dille yazılması 15 Puan*
Öğrenme sürecinin geniş zaman ifadesiyle yazılması 5 Puan	*Etkinlikte ritim aletinin uygun kullanılması 15 Puan*	*Materyallerin belirtilmesi 5 Puan*		

Maria Montessori'den Bir Söz

"Tek başıma yapabilmem için bana yardım et ve nasıl yapıldığını bana göster. Bunu benim için yapma. Kendim yapabilirim ve yapmak isterim. Bana nasıl yapacağımı öğretirken sabret. Bu belki uzun sürebilir. Ve belki daha uzun zamana ihtiyacım var. Fakat bilmelisin ki, birkaç deneme ile yapacağım şeyi başarmak isterim. Hata yapabilme ihtimalim olduğunu da düşünmelisin. Ama unutma ki, ben sadece bu hatalarla gerçek manada bir şeyler öğrenebilirim."

Maria Montessori

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI 2

- Müzik albümü hazırlamada ne tür kaynaklardan yararlanılabileceğini araştırınız.
- Yaşadığınız çevrede söylenen ninni ve tekerlemeleri araştırarak not ediniz. Bulduğunuz örnekleri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Çocuk şarkılarına ve çocuk türkülerine örnekler araştırınız. Bulduğunuz örnekleri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

2.3. MÜZİK ARŞİVİ OLUŞTURMA

Okul öncesi dönemde çocukların müziğe olan ilgilerinin, yeteneklerinin keşfedilmesi ve geliştirilmesi için okul öncesi öğretmenlerinin farklı müzik etkinlikleri ile ilgili zengin bir repertuvara sahip olmaları gerekmektedir.

Bir öğretmenin;

- Müzik etkinlikleri konusunda repertuvarını geliştirebilmek,
- Grubundaki çocukların zevkle katılacağı müzik etkinlikleri planlayabilmek,
- Müzikle ilgili bilgi birikimlerini düzenlemek ve zamanla unutulmasını engellemek,
- Müzik bilgisinin üzerine yenilerini ekleyerek gelişmesini sağlamak için müzik arşivi oluşturması önemlidir.

2.3.1. Müzik Arşivi Oluşturmada Yararlanılabilecek Kaynaklar

Okul öncesi eğitimde müzik arşivi oluştururken farklı bir çok kaynaktan yararlanmak mümkündür. Ancak kaynakların çocuklar için uygun içerikte olması çok önemlidir. Bu nedenle erken çocukluk dönemi çocukları için arşiv oluştururken kaynak tarama işleminin titizlikle yapılması gerekmektedir.

Yapılacak eğitime uygun olan bilgileri kaynaklardan seçerek belirlemeye "**kaynak tarama** "denir.

Kaynak taraması yapılırken seçilen şarkıların taşıması gereken özellikler şunlardır:

- Şarkının okul öncesi çocuğunun yaş ve gelişim düzeyine uygunluğu,

- Kazandırılmak istenen davranışlara ulaştırması,
- Sözlerin, çocuğun dil gelişimine uygunluğu,
- Sözlerin anlamının çocuğa uygunluğu,
- Çocuk ses genişliğine uygunluğu,
- Tartımın çocuğa uygunluğu,
- Dramatize edilebilir olması,
- Melodisinin çocuğa uygunluğu,
- Şarkı sözlerinin müzikle uyumlu olması (prozodisinin uygunluğu),
- Uzunluk -kısalık yönünden uygunluğu,
- Çocukların ilgi alanlarına uygunluğudur. Bu özelliklere uygun olan müzik eserleri, kaynak ve besteci belirtilerek müzik arşivi oluşturmada kullanılabilir.

Müzik arşivi oluşturmada yararlanılabilecek kaynaklar şunlardır :

- Kitaplar
- Basın yayın araçları
- Diğer Kaynaklar(Çevredeki kişiler, öğretmenler, besteciler, internet)

Görsel 2.5: Kaynak kitap örnekleri

Kitaplar

Müzik albümü oluşturulurken yararlanılacak kitapların bilinçli bir şekilde seçilmesi ve kullanılması çok önemlidir. Günümüzde çocuklara uygun müzik etkinlikleri hazırlamaya yönelik bir çok kitap bulunmaktadır. Kaynak olarak kullanılacak müzik kitabı yazarlarının alanında eğitimli kişiler olmasına dikkat edilmelidir. Bu, kaynak tarayan kişileri hatalı ve eksik bilgilerden uzak tutacaktır.

Farklı yazar ve bestecilerin yayımladıkları çocuk müzik kitaplarına kitapçılardan, kütüphanelerden, kitap fuarlarından ulaşarak inceleme fırsatı bulmak mümkündür.

Basın Yayın Araçları

Kitapların dışında;

- Okul öncesi dergileri ve ilköğretim ünite dergileri,
- Türk Halk Müziği, Türk Sanat Müziği, Türk Pop Müziği içerikli basılı müzik yayınları,
- Okul öncesi dönem çocukları için gazete ve dergilerde yayımlanan çocuk şarkıları ve müzik etkinlik örnekleri
- Banka ve özel kuruluşların çocuk yayınları,
- Radyo ve TV yayınları,
- Çocuk şarkı kitaplarının CD'leri,
- Çocuklara uygun şarkı, enstrüman müziği ve ses kayıtlarının bulunduğu CD'ler de müzik etkinlikleri arşivi oluşturma ve geliştirmede etkili basın yayın araçlarına örnektir.

Görsel 2.6: "Doğa Senfonileri" CD'leri

Basın yayın kaynakları düzenli incelenerek okul öncesi eğitimde müzik kaynakları zenginleştirilmelidir.

Diğer Kaynaklar(Çevredeki Kişiler, Öğretmenler, Besteciler, İnternet)

Günümüzde teknolojinin gelişmesi ve yaygın şekilde kullanılması, müzik etkinlikleri araştırmalarında ve arşiv oluşturmada internetin oldukça önemli bir yeri olmasını sağlamıştır. Ancak kaynak olarak internet kullanılırken, güvenilir ve eğitim içerikli siteler olmasına özen gösterilmelidir.

İnternet kullanımının dışında, çevremizdeki kişiler, aile büyükleri, öğretmenler ve besteciler de müzik arşivi oluşturmada kullanılan diğer kaynaklar grubunda değerlendirilirler.

Ağızdan ağıza dolaşan, büyüklerin söylediği ninni, tekerleme, saymaca ve türküler diğer kaynaklardan öğrenilmektedir. Annenin çocuğunu uyutmak için söylediği ninniler ilk çocuk müziği denemeleridir ve halk kaynakları olarak değerlendirilirler.

2.3.2. Müzik Arşivi Hazırlama

Müzik çocuğun tüm gelişim alanlarına hitap eder. Müziğe odaklanmak, düşünmek gibidir. Bu nedenle, çocuklar için bir müzik albümü oluşturmaya başlandığında, çocukların müzikal kulağını eğitmeye yardımcı olacak, eğitimlerine ve gelişimlerine destek verecek nitelikte olmasına özen gösterilmelidir. İyi bir müzik arşivi, müzik kütüpanesi gibi olmalı, çocuklar için her türden müzik örneklerini içermelidir.

Bebekler için sakin müzikler ve fon müzikleri çok rahatlatıcıdır. Okul öncesi çocuklar ise daha çok hayvanlarla ilgili şarkılardan ve eğlenceli müzik türlerinden hoşlanırlar. Çocuklar kendileri karar vermeye başlayıncaya kadar onlar için müzikleri aileleri ve öğretmenleri seçerler. Çocuklara yüksek sesli ve aşırı tempolu müzikler dinletilmemeli; dinletilen müziklerin eğitici ve öğretici nitelikte olmasına özen gösterilmelidir.

Ayrıca oluşturulacak müzik arşivine klasik müzikler de eklenmelidir. Bu, çocukların enstrümanlar hakkında bilgi edinmelerine, müziğin farklı türlerini tanımalarına fırsat veren etkinlikler planlamaya ve uygulamaya yardımcı olacaktır.

Görsel 2.7: Eğlenceli müzikler

2.3.2.1. Çocuklar İçin Uygun Müzik Türleri

Çocuklar için uygun olan müzik türleri şunlardır:

- Tekerlemeler
- Ninniler
- Eğitici çocuk şarkıları
- Türküler
- Çalgı müzikleri

Tekerlemeler

Tekerlemeler; çocukları eğlendiren, temel bir konusu olmayan, çocukların oyunlarında da kullandıkları, anlamlı, anlamsız, yarı anlamlı ve birbirini takip eden, kulağa hoş gelen kısa sözlü ifadelerdir. Tekerlemede "portakalı soydum" anlamlı, "eveleme geveleme" anlamsız, "az gittik uz gittik" yarı anlamlı yarı anlamsız, "duma duma dum" birbirini takip eden tekerleme sözlerine örnektir.

Saymaca tekerlemeleri, oyun tekerlemeleri, masal tekerlemeleri en çok kullanılan tekerleme türleridir. Tekerlemeler anonim özelliktedir.

ETKİNLİK 5.

Sayışma Tekerlemeleri

Çık Çıkalım Çayıra

Çık, çıkalım çayıra.
Yem verelim ördeğe.
Ördek yemini yemeden,
Ciyak miyak demeden ,
Çıktım, çıkardım,
Kimi çıkardım?

Fatma Teyze

Fatma teyze Fatma teyze!
Bahçene gireyim mi?
Gir.
Elma alayım mı?
Al.
Kaç tane?
10 tane.
1-2-3-4-5-6-7-8-9-10

"Portakalı Soydum

Portakalı soydum.
Baş ucuma koydum.
Ben bir yalan uydurdum.
Duma duma dum.
Kırmızı mum.
Dolapta pekmez,
Yala yala bitmez.
Ayşecik cik cik cik.
Fatmacık cık cık cık.
Sen bu oyundan çık.

"İğne İplik

Ooooo…
İğne iplik,
Derme diplik,
Çelik çubuk,
Al çık, balçık,
Sana dedim,
Sen çık.

Oyun Tekerlemeleri

Kutu Kutu Pense

Kutu kutu pense,
Elmamı yerse,
Arkadaşım Eliz,
Arkasını dönse.

Aç Kapıyı Bezirgân Başı

Aç kapıyı bezirgân başı,
Bezirgân başı!
Kapı hakkı ne verirsin?
Ne verirsin?
Arkamdaki yadigâr olsun.
Yadigâr olsun.
Bir sıçan, iki sıçan,
Üçüncü de deliğe kaçan.

Masal Tekerlemeleri

Masal Tekerlemesi 1

Evvel zaman içinde,
Kalbur saman içinde,
Develer top oynarken,
Eski hamam içinde,
Horozlar tellal iken,
Pireler hamal iken,
Ben anamın beşiğini
Tıngır mıngır sallarken,
Anam düştü beşikten.
Babam düştü eşikten.
Biri kaptı maşayı.
Dolandım dört köşeyi.

Masal Tekerlemesi 2

Evvel zaman içinde,
Kalbur saman içinde,
Eski harman içinde,
Ben deyim bu ağaçtan,
Siz deyin şu yamaçtan,
Uçtu uçtu bir kuş uçtu.
Kuş uçmadı, gümüş uçtu.
Gümüş uçmadı, Memiş uçtu.
Uçar mı uçmaz mı demeye kalmadı,
Anam düştü beşikten.
Babam düştü eşikten.
Biri kaptı maşayı,
Biri aldı kaşağıyı.
Dolandım durdum dört köşeyi.
Vay ne köşe bu köşe?
Dil dolanmadan ağız varmaz bu işe.

Masal Tekerlemesi 3

Evvel zaman içinde,
Kalbur zaman içinde,
Deve tellal iken,
Pireler berber iken,
Ben ninemin beşiğini,
Tıngır mıngır sallar iken,
O yalan bu yalan,
Fili yuttu bir yılan.
Bu da mı yalan?

- Öğretmen tekerlemeyi ezgisine uygun olarak öğrencilere söyler. Ardından öğrencilerden tekerlemeyi kendisinden sonra tekrar etmelerini ister. Sayışma, oyun ve masal tekerleme örneklerinin hepsi için aynı işlem tekrar edilir.
- Daha sonra öğrenciler derse hazırlık çalışması kapsamında araştırdıkları tekerleme örneklerini sınıfta arkadaşlarına söylerler.

Ninniler

Ninniler de tekerlemeler gibi anonim özelliktedir. Dörtlüklerden oluşan ninniler, çocukları uyutmak için söylenir.

Görsel 2.8: Ninni

ETKİNLİK 6.

Ninniler

Uyusun da Büyüsün

Uyusun da büyüsün ninni.
Tıpış tıpış yürüsün ninni.
E…e…e…e…

Dandini Dandini Dastana

Dandini dandini dastana,
Danalar girmiş bostana.
Kov bostancı danayı,
Yemesin lahanayı.
Eeee eee eee eee…
Biner atın iyisine.
Düşer yolun kıyısına.
Haber verin dayısına.
Şeker alsın kuzusuna.
E…e…e…e…

Dandini Dandini

Dandini dandini danalı bebek.
Elleri kolları kınalı bebek.
E…e…e…e…

- Öğretmen ninniyi ezgisine uygun olarak söyler. Ardından öğrencilerden ninniyi tekrar etmelerini ister. Bütün ninni örneklerinin hepsi için aynı işlem tekrar edilir.
- Daha sonra öğrenciler derse hazırlık çalışması kapsamında araştırdıkları ninni örneklerini sınıfta arkadaşlarına söylerler.

Eğitici Çocuk Şarkıları

Görsel 2.9: Eğitici çocuk şarkısı söyleme

Sözleri ve ezgisiyle çocuklar için oluşturulmuş şarkılara **çocuk şarkıları** denir. Çocuklara öğretmek için, zevkle söyleyebilecekleri eğitici ve eğlenceli şarkılar seçilmelidir.Dostluk, sevgi, saygı, doğa, taşıtlar, kavramlar gibi eğitici konuları içeren şarkılar tercih edilmelidir.

Eğitici çocuk şarkıları üç başlık altında toplanmaktadır:

- Aktarma şarkılar
- Öykünme şarkılar
- Türk okul şarkıları

Aktarma şarkılar, sözleri Türkçe olan, ezgisi yabancı ülkelere ait olan şarkılardır. Örneğin "Cici Köpeğim" şarkısının ezgisi Fransızlara, sözleri Ahmet Muhtar Ataman'a aittir.

CİCİ KÖPEĞİM

Fransız ezgisi
Uyarlayan: Ahmet Muhtar Ataman

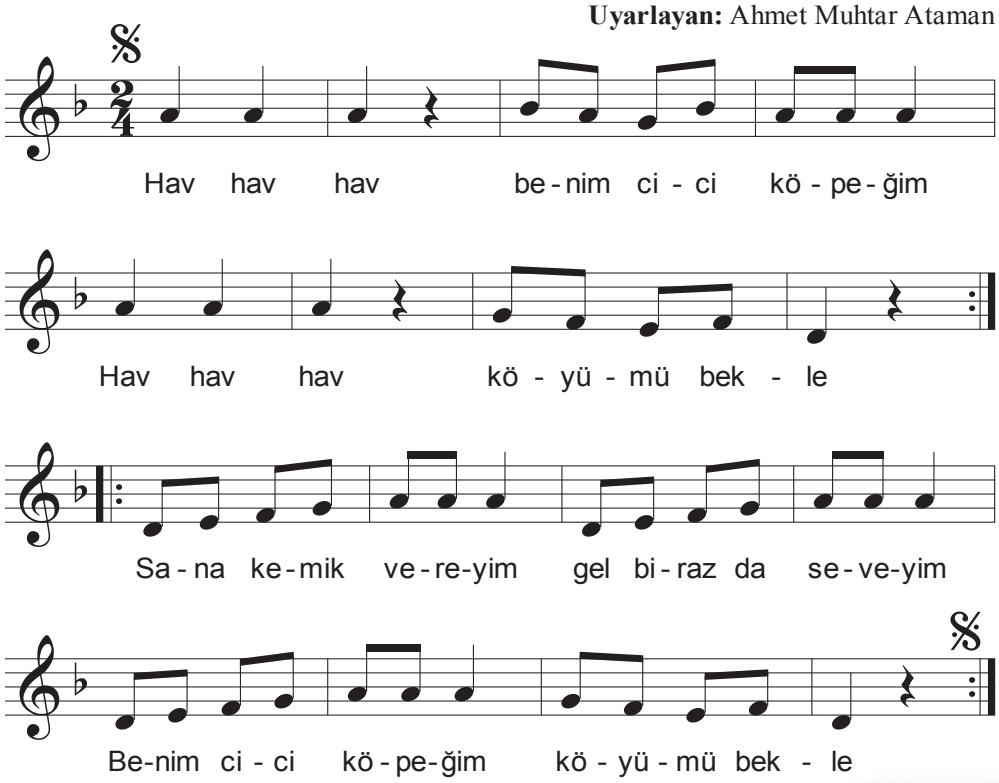

Şarkı sözlerini taklit ile destekleyerek oyunlaştırmaya **öykünme**, bu şekilde söylenen şarkıya da **öykünme şarkı** denilmektedir.

Öykünme şarkılar, Batı müziğinin dizileri ve ölçüleri kullanılarak oluşturulan şarkılardır. Çocuklar şarkı söylerken şarkının sözlerine uygun olarak öykünme hareketleri yaparlar. Ali Babanın Çiftliği, Köpek Uçmak İstemiş, Yaylan Yaylan Örümcek şarkıları öykünme şarkılara örnektir.

Görsel 2.10: 'Köpek Uçmak İstemiş' şarkı öykünmesi

ETKİNLİK 7.

- Öğretmen "Köpek Uçmak İstemiş" şarkısını öğrencilere öykünmeleriyle birlikte söyler. Daha sonra şarkı öğrencilerle beraber öykünmeleriyle tekrar edilir.

KÖPEK UÇMAK İSTEMİŞ

Köpek uçmak istemiş (Kollar hareket ettirilerek uçma hareketi yapılır.),
Bir gün kargaya gitmiş (Yürüme hareketi yapılır.).
Karga ona anlatmış (Eller bilekten birleşik halde gaga gibi açıp kapatılarak hareket ettirilir.),
Bizimki de inanmış.
Tırmanmış koşa koşa (Ellerle yukarıya doğru tırmanır gibi yapılır.),
Balkonun kenarına.
Açmış bacaklarını (Bacaklar açılır.),
Dikmiş kulaklarını (İşaret parmaklarla başın üstünde kulak yapılır.),
Havlamış birkaç kere hav hav hav!
Atmış kendini yere (İki el birbirine vurularak pat sesi çıkarılır.).
Köpek düşmüş vah vah vah! (Eller dizlere vurulur.)
Karga gülmüş hah hah hah! (İki elle karın tutularak gülme öykünmesi yapılır.)

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18592

Türk bestecilerinin yarattığı, kaynağını genellikle halk müziğinden alan okul şarkılarına **"Türk Okul Şarkıları"** denir. Türk okul şarkıları besteleyen bestecilerimizin başında, Cenan Akın, Muammer Sun, Erdoğan Okyay, Saip Egüz, Yalçın Tura, Sefai Acar, Onur Erol gelmektedir.

HAYVANLAR

Söz ve müzik: Saip Egüz

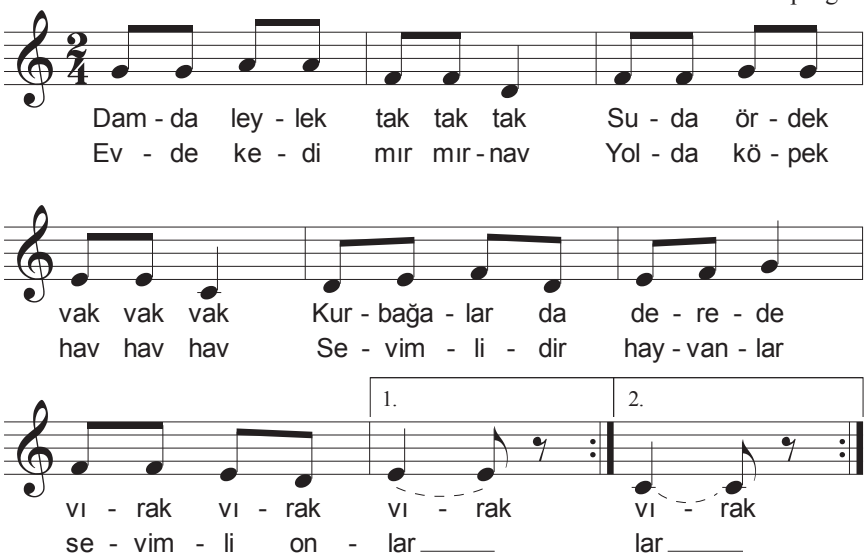

Türküler

Her ulusun kendi halk müziği olduğu gibi, Türk ulusunun da kendine özgü halk müziği ve bunun içinde halk türküleri vardır. Ülkemizdeki halk müzikleri yerel ve bölgesel özellikler taşır. Halk türküleri içinde söz, ritim ve ezgisel yapısı açısından çocuklar için uygun olan türküler vardır ve bunlar çocukların eğitiminde kullanılabilir.

HOROZUMU KAÇIRDILAR

Türkü
Yöresi: Eskişehir

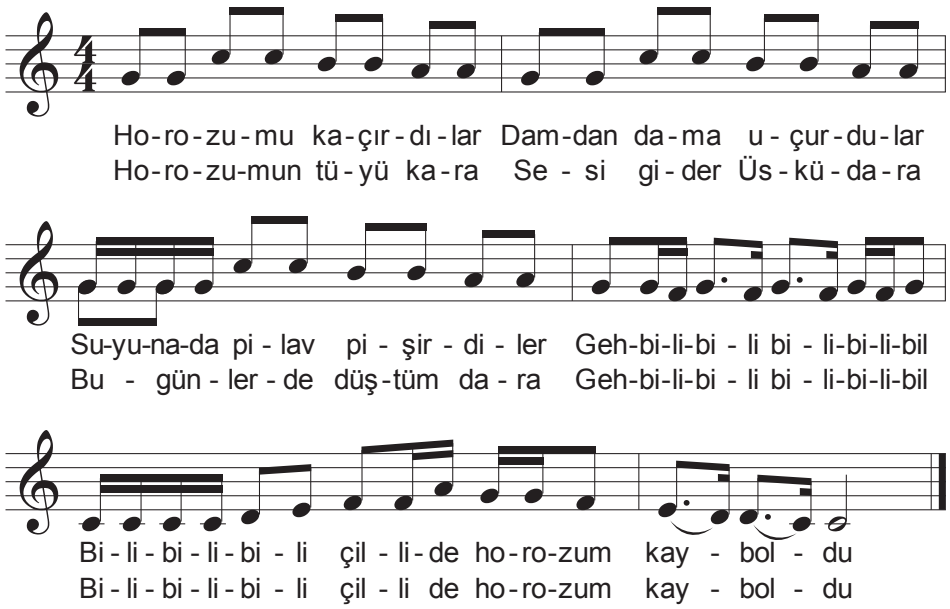

ETKİNLİK 8.

Öğretmen, öğrencilerden derse hazırlık çalışması olarak araştırmasını yaptıkları çocuk şarkıları ve türkülerinden seçtikleri birer örneği sınıfta ezgisiyle söylemelerini ister.

Öğrencilerin hazıladıkları çocuk türküleri ve çocuk şarkıları sınıfça tekrar edilir.

Çalgı Müziği

Çocuklar için uygun olan çalgı müziği iki bölümde incelenebilir:

- Çocukların kullandığı enstrümanlar için yapılan müzik.
- Çocukların dinleyebileceği özellikte, enstrümanlarla yapılan müzik .

Erken çocukluk döneminde çocuğun çalabileceği çalgı müziğinin taşıması gereken özellikler şunlardır:

- Çocuğun çalabileceği çalgı müziğinde ezgi kısa ve kolay olmalıdır.
- Çocuklar, müziğe ezgili vurma çalgılarla (ksilofon - metalafon) eşlik ederken kullanılacak tuş sayısı üç ya da dördü geçmemelidir.
- Çalgı müziğinin hızı, yürüyüş temposunda (orta hızda) olmalıdır.
- Çalgı müziğinde zor ve karışık tartımlar yer almamalıdır.

Görsel 2.11: Telli çalgı örneği

Çocuklara dinletilecek müzikler özenle seçilmeli ve eğitici özellikte olmalıdır. Çocuk şarkıları, çocuklara uygun türküler, Türk ve yabancı bestecilerin bestelerinden çocuklara uygun parçalar dinletilebilir. Çocuklar dikkatlerini uzun süre müzik parçasını dinleme üzerinde yoğunlaştıramazlar. Bu nedenle dinletilecek çalgı müziği 3 dakikadan uzun olmamalıdır.

Çalgı müziği dinlemek için özellikle bir zaman ayrılabileceği gibi Türkçe etkinlikleri, drama etkinlikleri, oyun etkinlikleri, hareket etkinlikleri gibi etkinliklerde ve dinlenme, öz bakım, kahvaltı ve yemek gibi rutin etkinliklerde de çalgı müziği dinletilebilir.

2.3.2.2. Yazılı ve Dijital Müzik Albümü Oluşturma

Okul öncesi eğitiminde kullanılacak olan müzik türleri ve müzik etkinliklerinin yazılı olarak kayıt altına alındığı albüme **müzik albümü** denir.

Yazılı müzik albümü oluştururken şu basamaklara yer verilmelidir:

- Müzik etkinliğinin adı
- Müzik etkinlik türü
- Yaş grubu
- Kaynakça
- Materyaller
- Öğrenme süreci

Müzik arşivi oluşturulurken yazılı derlemelerin yer aldığı müzik albümü oluşturmanın yanı sıra elektronik ortamda da dijital derlemeler yapılmalıdır. Bu sayede; şarkıların melodileri, farklı sesler (doğa, araç, eşya vb.), klasik müzikler kayıt altına alınarak etkinliklerde doğrudan kullanılabilecek bir dijital arşiv oluşturulmuş olur.

Dijital müzik albümü oluşturulurken, müzik etkinlikleri gruplandırılarak elektronik ortamda dosyalanmalıdır.

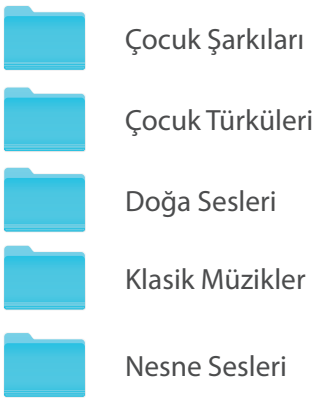

ETKİNLİK 9.

Öğretmen öğrencilere aşağıdaki müzik albüm sayfası formatını verir. Öğrencilerle birlikte format incelenir.

- Müzik Etkinliğinin Adı
- Müzik Etkinlik Türü
- Yaş grubu
- Kaynakça
- Materyaller
- Öğrenme Süreci

Daha sonra öğretmen akıllı tahtadan açtığı müzik albüm sayfası örneklerini incelemeleri için öğrencilere fırsat verir.

Müzik Albüm Sayfası 1	
Müzik Etkinliğinin Adı	Ne Çalıyor?
Müzik Etkinlik Türü	Ses dinleme, ses üretme çalışması
Yaş grubu	36-48 ay
Kaynakça	Anonim
Materyaller	Akıllı tahta, zil, marakas, piyano, saz, keman seslerini içeren CD
Öğrenme Süreci	Öğretmen çocuklara akıllı tahtadan farklı müzik aletlerinin görsellerini gösterir ve seslerini dinletir. Görseller kapatıldıktan sonra CD'den sırayla zil, marakas, piyano, saz, keman sesleri dinletilir. Dinletilen her sesten sonra "Sizce bu hangi müzik aletinin sesi olabilir" sorusu çocuklara yöneltilir. Çocuklardan tahmin ve cevapları alınır. Daha sonra çocuklarla birlikte aynı sesler çıkarılmaya çalışılır.

Müzik Albüm Sayfası 2	
Müzik Etkinliğinin Adı	Sonbahar
Müzik Etkinlik Türü	Şarkı söyleme
Yaş grubu	48-60 ay
Kaynakça	Onur Erol, Karemela Sepeti
Materyaller	-
Öğrenme Süreci	Öğretmen Sonbahar şarkısını çocuklara ezgisiyle söyler. Daha sonra çocuklardan kendisinin ardından tekrar etmelerini ister. Sonbahar Havada uçuşan sarı yapraklar, Yerlere düşünce yolları kaplar. Okula giden neşeli çocuklar, Yol almaya başladı göçmen kuşlar. Sert bir rüzgâr esiyor, Kuru dallar düşüyor. Gök gürleyip bulutlar yağmur veriyor. Sert bir rüzgâr esiyor, Kuru dallar düşüyor. Gök gürleyip bulutlar yağmur veriyor.

Müzik albüm sayfası 3	
Müzik Etkinliğinin Adı	Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler
Müzik Etkinlik Türü	Müzikli dramatizasyon
Yaş grubu	60-72 ay
Kaynakça	Hikâye: Grimm Kardeşler. Şarkı söz ve müzik: Muammer Sun
Materyaller	Öğretmen çocuklara Pamuk Prenses ve Yedi Cüceler hikâyesini okur. Çocukların hikâyenin resimlerini incelemelerine fırsat verdikten sonra, hikâyedeki rolleri (Pamuk Prenses, Cadı, Kraliçe, Kral, Prens, Avcı, Yedi Cüceler) dağıtır. Hikâye kostüm, maske, aksesuar kullanarak canlandırılır. Canlandırma esnasında cücelerin söylediği Yedi Cüce Şarkısı CD'den açılır. Öğretmen çocuklarla birlikte şarkıyı söyler. "Biz tam yedi cüceyiz. On dört kollu bir deviz. Var mı bize yan bakan hey! Yan bakan hey, yan bakan!"

Öğretmen, öğrencilerden taradıkları kaynaklardan öğrendikleri bir müzik etkinlik türünü, verilen örneklerdeki gibi müzik albüm sayfasına kayıt etmelerini ister.

Daha sonra her öğrencinin hazırladığı müzik albüm sayfası ; yaş grubuna uygunluğu, müzik etkinlik türünün doğru belirlenip belirlenmediği, öğrenme sürecinin açık ve anlaşılır olup olmadığı açısından sınıfça incelenir.

ETKİNLİK 10.

Öğretmen ses dinleme, ses ayırt etme, müzik dinleme, şarkı, ront örneklerinin bulunduğu dijital kayıt müzik dosyasını akıllı tahtaya yansıtır. "Hazırlayacağınız ses dosyalarını müzik etkinlik türüne göre kategorilere ayırmanız, daha sonra sizlere kullanım kolaylığı sağlayacaktır." açıklamasını yapar. Öğretmenin hazırladığı bu dijital albümde bulunan ses dinleme, ses ayırt etme, müzik dinleme, şarkı, ront örnekleri öğrencilerle birlikte dinlenir ve incelenir.

Daha sonra öğretmen öğrencilerden dijital albüm oluşturmada kullanabilecekleri

- Ses dinleme ve ses ayırt etme çalışmaları için en az on farklı ses kaydı (kuş sesi, kırılan tabak sesi, araba sesi vb.),
-Beş adet ront müziği ,
-On adet çocuk şarkı ve türkülerinin müzikle söylenişi,
-Beş adet klasik müzik araştırmalarını ve bunları dijital albüm haline getirerek atölye ortamında sunmalarını ister. Öğretmen, öğrencilerin yapacağı bu araştırma ve dijital albüm oluşturma çalışması için onlara bir hafta süre verir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Derste öğrendiğiniz bilgiler doğrultusunda çocuk müzik etkinlikleriyle ilgili kitapları, basın yayın araçları ve diğer kaynakları tarayınız. Kaynak taramada elde ettiğiniz müzik etkinliklerini çocukların yaş, gelişim seviyesine uygun olarak müzik türlerine göre gruplandırınız ve müzik albüm sayfası düzenine göre bir müzik albümü oluşturunuz.

Müzik albümünüzde;

Bebeklik döneminde kullanılabilecek 1 ninniye
36-48 Ay çocuğuna uygun 5 çocuk şarkısı, 1 ront, 2 tekerlemeye,
48- 60 ay çocuğuna uygun 5 çocuk şarkısı, 1 ront, 2 tekerlemeye,
60-72 ay çocuğuna uygun 5 çocuk şarkısı, 1ront, 2 çocuk türküsü, 2 tekerlemeye yer veriniz.

Her yaş grubu için ayırdığınız bölümde fazladan boş sayfalar bırakınız (Ayırdığınız bu boş sayfalara daha sonra öğreneceğiniz şarkı, türkü, ninni, tekerleme ve farklı müzik etkinliklerini ekleyeceksiniz.).

Hazırladığınız müzik albümünden öğretmeninizin belirttiği yaş grubuna uygun, bir tekerleme, bir ninni, bir çocuk şarkısı, bir çocuk türküsü, bir rondu sınıfta uygulayınız. Bu uygulama faaliyetinde sizlere müzik albümü hazırlamak için 8 ders saati, bütün öğrencilerin albümlerinden seçilen etkinlikleri uygulaması için 8 ders saati süre verilecektir.

Hazırladığınız bu uygulama faaliyetinin değerlendirilmesi aşağıdaki kriterlere göre yapılacaktır.

Değerlendirilecek Kriterler	Puan
Bebeklik döneminde kullanılabilecek 1 ninni içermektedir.	1 puan
36-48 ay çocuğuna ve müzik arşivi hazırlanırken yer verilmesi gereken basamaklara uygun 5 çocuk şarkısı İçermektedir.	20 puan
36-48 ay çocuğuna ve müzik arşivi hazırlanırken yer verilmesi gereken basamaklara uygun 1 ront ve 2 tekerleme İçermektedir.	9 puan
48- 60 ay çocuğuna ve müzik arşivi hazırlanırken yer verilmesi gereken basamaklara uygun 5 çocuk şarkısı İçermektedir.	20 puan
48- 60 ay çocuğuna ve müzik arşivi hazırlanırken yer verilmesi gereken basamaklara uygun 1 ront ve 2 tekerleme İçermektedir.	9 puan
60-72 ay çocuğuna ve müzik arşivi hazırlanırken yer verilmesi gereken basamaklara uygun 5 çocuk şarkısı, 2 çocuk türküsü İçermektedir.	28 puan
60-72 ay çocuğuna ve müzik arşivi hazırlanırken yer verilmesi gereken basamaklara uygun 1 ront ve 2 tekerleme İçermektedir.	9 Puan
Albüm, hazırlama sürecinde en az iki kere öğretmen görüşüne sunulmuştur.	4 puan
TOPLAM	**100 puan**

BİLGİ NOTU

Hazırlayacağınız dijital arşiv ve müzik albümünü 11 ve 12. sınıf derslerinde ve uygulamalarda etkin bir şekilde kullanacaksınız.

Ölçme ve Değerlendirme

A. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanları (D), yanlış olanları (Y) olarak işaretleyiniz.

1. **(_)** 2 yaşındaki çocuklar müzikle eş zamanlı hareket edebilirler.

2. **(_)** 5-6 yaş çocukları şarkıları doğru öğrenir, kendi melodilerini uydurabilir ve basit çalgıları çalabilirler.

3. **(_)** Çocuğun gelişim düzeyine ve yaşına uygun olarak yapabilmesi beklenen davranışlar vardır. Bu davranışları kazandığını bize gösteren hareketlere gösterge denir.

4. **(_)** Etkinlik içinde geçen yeni kelimeler, gerekli olan materyaller ve kavramlara etkinlik planında yer verilmelidir.

5. **(_)** Müzik arşivi oluştururken, mutlaka yazarı ve bestecisinin kim olduğu belli olan şarkılar kullanılmalıdır.

6. **(_)** "Portakalı Soydum, Başucuma Koydum" tekerlemesi sayışma tekerlemelerine örnektir.

7. **(_)** Türk bestecilerinin yarattığı, kaynağını genellikle halk müziğinden alan okul şarkılarına aktarma şarkı denir.

8. **(_)** Çocuğun çalabileceği çalgı müziğinin hızı, yürüyüş temposunda (orta hızda) olmalıdır.

9. **(_)** Çocuklara çalgı müziği etkinlik içinde değil, özel bir zamanda dinletilmelidir.

10. **(_)** Çocuklara dinletilecek çalgı müziği en fazla üç dakika olmalıdır.

B. Aşağıdaki çoktan seçmeli soruları okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

11. "Çocuğun gelişim düzeyine ve yaşına uygun olarak yapabilmesi beklenen davranışlara .....denir" tanımı aşağıdakilerden hangisi için doğrudur?

A) Gelişimsel özellik
B) Kazanım
C) Gösterge
D) Beceri gösterme
E) Davranış

12. Motor gelişim alanına ait olan "Nesneleri kullanarak ritim çalışması yapar." kazanımını karşılayabilecek müzik etkinliği aşağıdakilerden hangisidir?

A) Elleri dize vurarak ritim çalışması yapma
B) Davula vurarak ritim çalışması yapma
C) Kalemle masaya vurarak ritim çalışması yapma
D) Ayaklarını yere vurarak ritim çalışması yapma
E) Gitarla ritim çalışması yapma

13. Müzik etkinlik planında etkinliğin nasıl uygulandığının ayrıntılı bir şekilde açıklandığı bölüm aşağıdakilerden hangisidir?

A) Kazanım göstergeler
B) Sözcükler
C) Kavramlar
D) Materyaller
E) Öğrenme Süreci

14. Aşağıdakilerden hangisi müzik etkinlik planında *yer almaz*?

A) Etkinliğin adı
B) Öğrenme süreci
C) Materyaller
D) Aile görüşü
E) Kavramlar

15. I. Sözlerin, çocuk dil gelişimine uygunluğu
II. Çocuk ses genişliğine uygunluğu
III. Uzunluk, kısalık yönünden uygunluğu
IV. Kazandırılmak istenen davranışlara ulaştırması

Kaynak taraması yaparken seçilen şarkıların özellikleri hakkında yukarıda verilenlerden hangileri doğrudur?

A) I ve III
B) I,II ve IV
C) III ve IV
D) II ve IV
E) I,II,III ve IV

16. Radyo ve TV yayınları, çocuk şarkı kitaplarının CD'leri müzik arşivi oluşturmada yararlanılacak kaynaklardan hangisine örnektir?

A) Basın yayın araçları
B) Kitaplar
C) Diğer Kaynaklar
D) İnternet
E) Aile büyükleri

17. "Sözleri Türkçe, ezgisi yabancı ülkelere ait olan şarkılardır." ifadesi aşağıdakilerden hangisinin tanımıdır?

A) Melodi
B) Çocuk türküsü
C) Çocuk şarkısı
D) Aktarma şarkı
E) Öykünme şarkı

18. "Yağ satarım, bal satarım.
Ustam ölmüş ben satarım.
Ustamın kürkü sarıdır.
Satsam on beş liradır.
Zam bak, zum bak,
Dön arkana iyi bak"

Yukarıda verilen örnek, çocuk müziği türlerinden hangisine uygundur?

A) Oyun tekerlemesi
B) Sayışma tekerlemesi
C) Masal tekerlemesi
D) Çocuk şarkısı
E) Öykünme şarkı

19. "Çocukları eğlendiren, temel bir konusu olmayan, çocukların oyunlarında kullandıkları kısa sözlü ifadelerdir" tanımı aşağıdakilerden hangisine aittir?

A) Ninni
B) Tekerleme
C) Masal
D) Aktarma şarkı
E) Öykünme

20. Aşağıdakilerden hangisi Yazılı Müzik Albümünde *yer almaz?*

A) Müzik etkinliğinin adı
B) Müzik etkinlik türü
C) Çocuk müziğinin türü
D) Öğrenme süreci
E) Aile katılımı

NOT: *Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları veya faaliyeti geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme birimine geçiniz.*

3.
ÖĞRENME BİRİMİ

ÇOCUK GELİŞİMİNDE DRAMATİK ETKİNLİKLER

Kavramlar

- Drama
- Dramatik Etkinlik
- Eğitimde Drama
- Yaratıcı Drama
- Psikodrama
- Taklidi Oyun
- Rol Oynama
- Doğaçlama
- Dramatizasyon
- Pandomim
- Hikâyelerden Oyun Oluşturma
- Yaratıcı Dans

Bu Öğrenme biriminde;

- Drama ve dramatik etkinlik kavramlarını,
- Dramatik etkinliklerin çocukların gelişimine etkilerini,
- Dramatik etkinliklerde kullanılan teknikleri,
- Drama türlerini,
- Dramatik etkinlikleri ayırt etmeyi,
- Dramatik etkinlikleri uygulamayı,
- Dramatik etkinlik örnekleri hazırlamayı,
- Dramatik etkinlikler dosyası oluşturmayı öğrenceksiniz.

Öğrenme Birimi Konuları

3.1. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE DRAMATİK ETKİNLİKLER İLE İLGİLİ TEMEL KONULAR

3.2. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE KULLANILAN DRAMATİK ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

ÇOCUK GELİŞİMİNDE DRAMATİK ETKİNLİKLER

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI 1

- Erken çocukluk eğitim kurumlarında uygulanan dramatik etkinlik tekniklerini araştırınız. Araştırma sonuçlarınızı arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Bir okul öncesi öğretmeniyle görüşerek öğretmenin sınıfında uyguladığı dramatik etkinliklerin çocuklar üzerindeki etkilerinin neler olduğunu öğreniniz. Edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

3.1. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE DRAMATİK ETKİNLİKLERLE İLGİLİ TEMEL KONULAR

Erken çocukluk döneminde çocukların sağlıklı bir kişilik geliştirmeleri onların kendilerini ifade etmeleriyle doğrudan ilişkilidir. Ancak bu dönemde yazılı anlatım becerisine sahip olmayan çocuk, sınırlı kelime hazinesiyle kendini ifade etmeye çalışır. Bunun da yetersiz kaldığı durumlarda ise kendini ifade etmek için farklı bir yöntem arayışına girer. Çocuk, deneyimlediyse kendini ifade etmek için dramatik etkinliklere başvurur.

Drama: Bir sözcüğü, kavramı, düşünceyi, olayı, yaşantıyı rol oynama gibi tiyatro tekniklerinden faydalanarak canlandırmaktır. Bir disiplin veya yöntem olarak drama; doğaçlama, rol oynama, dramatizasyon gibi tekniklerle birlikte uygulanır. Tüm tekniklerin ortak noktası canlandırma temelli olmasıdır.

Dramatik etkinlikler: Çocukların bir yaşantıyı, olayı, öyküyü, nesneyi, durumu ya da konuyu yaşayarak, canlandırarak ve oynayarak öğrenmelerini sağlayan, duygu ve düşüncelerini yaratıcı bir biçimde ifade etmelerine yardımcı olan eğitsel bir süreçtir.

Görsel 3.1: Nesnelerle dramatik oyun

Erken çocukluk döneminde çocuk, oyun aracılığıyla dünyayı keşfetmeye ve tanımaya çalışır. Yaratıcılığını ve çevresindeki nesneleri kullanarak dramatik oyunlar oluşturur. Bu etkinlikler sırasında var olan bilgilerini gözden geçirir, sorgular, yeni edindiği bilgilerle pekiştirir ya da değiştirir.

Dramatik etkinlikler ile çocuklar, kendilerine kontrol edebilecekleri ve riskli olmayan bir dünya yaratırlar. Oluşturdukları bu yeni dünyada herkesin bir rolü olduğunu anlarlar, bu rollerin öneminin farkına varırlar ve gerçek hayattaki rolleri canlandırırlar.

3.1.1. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE DRAMATİK ETKİNLİKLERİN ÇOCUĞUN GELİŞİMİNE ETKİLERİ

Erken çocukluk döneminde çocukların gelişim alanları bir bütündür ve tüm gelişim alanları birbirleriyle etkileşim içindedir. Bu dönemde çocuklara sunulan zengin öğrenme deneyimleri çocukların gelişimlerini desteklemektedir. Dramatik etkinliklerin özellikleri ve kazanımları ele alındığında bu etkinliklerin çocukların tüm gelişim alanlarına hitap ettiği görülmektedir.

Dramatik etkinlikler çocukların dünyayı algılayış biçimlerini yansıtır. Çocuklar; çevrelerinde gözlemledikleri sesleri, şekilleri, davranışları, hareketleri ve durumları etkinlik sırasında yansıtarak becerilerini geliştirirler.

Çocuklar oyun aracılığıyla dünyayı keşfetmeye, tanımaya ve anlamlandırmaya çalışırlar. Çevrelerindeki çeşitli nesneleri yaratıcılıklarıyla zenginleştirerek farklı rollere bürünür ve dramatik oyunlar oluştururlar. Bu etkinlikler sırasında çocuklar; önceki bilgilerini gözden geçirir, sorgular ve yeni edindiği bilgilerle pekiştirirler.

Görsel 3.2: Dramatik oyun

Dramatik Etkinliklerin Çocuğun Bilişsel Gelişimine Etkileri

Dramatik etkinlikler aracılığıyla çocuk yaparak yaşayarak öğrenme fırsatını elde eder. Öğrenme sürecinin içinde aktif olarak yer alan çocuk, birçok beceriyi hem hızlı hem de kalıcı bir şekilde öğrenir. Etkinliklerde problemlerle karşı karşıya kalan çocuk; problemi algılamayı, probleme çözüm yolu aramayı, gözlem yapmayı, araştırmayı, keşfetmeyi öğrenir. Böylece çocuğun merak duygusu, yaratıcılığı ve problem çözme becerisi gelişir.

Dramatik etkinlikler sayesinde çocuk, yeni karşılaştığı durumlarda yaratıcılığını da kullanarak denemeler yapar ve yeni bilgilere ulaşır. Bu bilgi ve kavramlar yaşantılar yoluyla somutluk kazanır. Çocuğun çevresine olan farkındalığı artar. Olayları farklı açılardan değerlendirir, duyguları tanımlamayı ve ifade etmeyi öğrenir.

Bilişsel becerilerde görülen ilerlemeler, çocuğun davranışlarında da kendini gösterir. Dramatik etkinlikler, çocuğun sahip olduğu yeteneklerin ve olumlu eğilimlerin ortaya çıkması için zengin bir öğrenme ortamı oluşturur, çocukta var olan potansiyelin ortaya çıkmasında ve desteklenmesinde önemli rol oynar.

Dramatik Etkinliklerin Çocuğun Dil Gelişimine Etkileri

Çocuklar, duygu ve düşüncelerini ifade etmek için iletişim kurar ve dil aracılığıyla etkileşimde bulunurlar. Etkinlikler sırasında sözel ve sözel olmayan dili aktif bir şekilde kullanırlar. Etkinliklerde rol alan çocuk, iletişim becerilerini destekleyecek davranışlar sergiler. Örneğin; arkadaşlarıyla birlikte oyunu kurgular, kurguladığı oyunu diğer arkadaşlarına anlatır, rolleri paylaşır, iş bölümü yapar ve tüm bu süreçlerde sayısız iletişim becerisi kullanır. Böylece çocuğun hem alıcı hem de ifade edici dili zenginleşir.

Uygulamalar sırasında çocuklar birbirleriyle konuşur, fikir alışverişi yapar, birlikte hareket eder ve ortak bir ürün çıkarmak için karar alırlar. Süreç içerisinde çocuklar; hem birbirlerini anlamak hem de kendilerini daha iyi ifade etmek için etkin dinlemeyi, doğru bir şekilde konuşmayı, sesini, jest ve mimiklerini kullanmayı öğrenirler.

Erken çocukluk döneminde çocuklar, kısıtlı kelime hazineleri nedeniyle kendilerini ifade etmede güçlük çekebilmektedir. Dramatik etkinlikler aracılığıyla çocuklar, yeni sözcükleri ve dilin kurallarını öğrenerek kendilerini ifade etmek için farklı anlatım biçimleri denerler. Yeni sözcükler öğrenip cümleler kurarak sözlü ve bedensel ifadeyi kullanmayı öğrenen çocukların ifade becerileri gelişir.

Etkinlikler sırasında çocuklar; büründükleri role uygun konuşmayı, konuşulanları dinlemeyi ve anlamayı, duygu ve düşüncelerini uygun biçimde ifade etmeyi, soru sormayı, soruları cevaplamayı ve problemlere çözüm üretmek amacıyla dili aktif bir şekilde kullanmayı öğrenirler.

Dramatik Etkinliklerin Çocuğun Sosyal ve Duygusal Gelişimine Etkileri

Bir grup etkinliği olan dramatik etkinlikler, grup içerisindeki iş birliğine bağlı olarak ilerler. Tüm grup birlikte bir şeyler oluşturur, duygu ve düşüncelerini paylaşır, yeni bir şeyler üretir ve bunları sergiler. Bu süreçlerde çocuklar bireysel çatışmaları, farklılıkları unutur ve grup dinamiğiyle hareket eder.

Dramatik etkinlikler çocukların bir gruba ait olma, paylaşma, ihtiyaçlarını giderme ve kurallara uyma becerilerini geliştirir. Grup etkinlikleri sırasında çocuklar, bireysellikten ve aile ortamından uzaklaşarak toplum içinde nasıl hareket etmesi gerektiğini öğrenir (sırasını bekleme, saat ve yol sorma, hediye verme vb). Bu etkinlikler sayesinde çocuğun; akranlarının duygu ve düşüncelerini paylaşmayı, başkalarının haklarına saygı duymayı öğrenmesiyle sağlıklı iletişim kurabilme becerileri gelişir. Grup etkinlikleri, utangaç ve sıkılgan çocukların grup içerisinde sorumluluk almasını sağlayarak çocuğa bir gruba ait olma mutluluğunu yaşatır.

Görsel 3.3: Dramatik etkinliklerle iletişim kurma

Çocuklar dramatik etkinliklerle sosyal ilişkiler kurabilme becerisi kazanırlar. Etkinlikler sırasında karşısındakini nasıl dinleyeceğini, sırasını nasıl bekleyeceğini, bir şeyi nasıl isteyeceğini, ne zaman ve nasıl teşekkür edeceğini, hataları karşısında nasıl özür dileyeceğini öğrenen çocuk sosyal becerilerini geliştirme fırsatı bulur.

Dramatik etkinlikler çocukların duygularını ortaya koymaları için onlara doğal bir ortam sunmaktadır. Etkinlikler sırasında çocuklar yargılanmadan, eleştirilmeden duygu ve düşüncelerini ifade etme fırsatı bulurlar. Bu sayede çocuklar hem kendi hem de başkalarının duygularına karşı duyarlılık geliştirirler. Özellikle rol oynama etkinlikleri, çocukların olaylara başkasının gözüyle bakmasını ve onları anlamasını sağlayarak çocukta empati becerisini geliştirir.

Dramatik etkinlikler, çocukların sembolik dünyalarında var olan bastırılmış ve keşfedilmemiş duyguların ortaya çıkmasını sağlar. Çocuk canlandırmalar sırasında kendinin ve başkalarının yaşadığı korku, kaygı, öfke, kızgınlık, üzüntü, kıskançlık, dargınlık gibi duyguların farkına varır. Bu duyguları canlandırmalar yoluyla ifade ederek gerilimden kurtulur ve rahatlama fırsatını yakalar. Dramatik etkinlikler sayesinde çocuk iç dünyası ve aile yaşamı ile ilgili ipuçları da verir. Ayrıca eğlenme ihtiyacının üst düzeyde olduğu bu dönemde canlı ve hareketli olan etkinlikler sayesinde eğlenir ve mutluluk duygusunu yaşar.

Etkinlikler sırasında çocuklar kendilerini tanırlar, yeterliliklerinin farkına varırlar ve yeteneklerinin geliştiğini görürler. Bu durumu yaşayan çocukların benlik algısı ve öz güven duygusu gelişir. Benlik algısı ve öz güven duygusu gelişmiş çocuklar, sınıf ve okul içindeki etkinliklere katılma konusunda daha istekli olurlar.

Dramatik Etkinliklerin Çocuğun Fiziksel ve Motor Gelişimine Etkileri

Motor becerilerin aktif bir şekilde kullanılmasını gerektiren dramatik etkinlikler, uygulamalar sırasında kasların kasılıp gevşemesine ve kas fonksiyonlarının gelişmesine ortam hazırlar. Kaslardaki bu hareketlenme dolaşımı hızlandırırken beden sağlığını da olumlu yönde etkilemektedir.

Yaratıcı dans ve hareket çalışmalarında çocuklar, hissettiklerini ve zihinlerinde canlandırdıklarını müziğin ritmini de dikkate alarak hareketleriyle ifade edebilirler. Bu sırada hareketlerinin daha estetik olması için çaba harcayan çocuk, organlarının birbirleriyle uyumlu çalışmasını da desteklemiş olur.

Çocuklar canlandırmalarda büyük ve küçük kaslarını kullanma fırsatı bulurlar. Kostümleri giyip çıkarırken düğme ilikleme, fermuar çekme, çıt çıt açma kapama, bağcık bağlama gibi küçük kaslarını kullanacakları birçok hareket yaparlar. Aynı şekilde giyinip soyunurken, karakterleri canlandırırken (kanguru gibi zıplama, köpek gibi koşma vb.) de büyük kaslarını geliştirme fırsatını yakalarlar. Bu sayede vücutlarını dengeli, esnek ve koordineli bir şekilde kullanma becerisi kazanırlar.

Görsel 3.4: Canlandırmalarda büyük ve küçük kasların kullanımı

Dramatik Etkinliklerin Çocuğun Cinsel Gelişimine Etkileri

Erken çocukluk eğitim kurumlarında uygulanan dramatik etkinlikler; çocuğun cinsiyetini tanıma, benimseme, kabul etme ve cinsiyetine uyum sağlamasına fırsat vererek cinsel kimliğin kazanılmasında önemli rol oynamaktadır. Canlandırmalar sırasında çocuklar, genellikle cinsiyetlerine uygun rollerde görev almak isterler ve aldıkları rollere uygun davranışlar sergileyerek cinsiyetlerine uygun kostüm ve aksesuarları tercih ederler.

Dramatik Etkinliklerin Çocuğun Öz Bakım Becerilerine Etkileri

Erken çocukluk döneminde öz bakım becerilerinin geliştirilmesinde dramatik etkinlikler önemli rol oynamaktadır. Etkinlikler sırasında çocuklar, bedenlerini ve bedenlerinin parçalarını doğal yollarla tanıma fırsatı bulurlar.

Etkinlikler sırasında çocuklar; temizlik kurallarını, yaşam alanlarını düzenlemeyi, doğru beslenmeyi, günlük yaşam becerileri için gerekli araç gereci kullanmayı (tarak, diş fırçası, çatal, kaşık vb.), giyinip soyunmayı, tehlikeli durumlardan uzak durmayı öğrenirler.

ETKİNLİK 1.

Dramatik etkinliklerin çocuğun gelişimine etkileri üzerine bir el broşürü hazırlayınız. Broşürünüzde her gelişim alanı için ayrı bir başlık açınız ve bilgilere maddeler halinde yer veriniz. Broşürünüzü resim ve çizim gibi görsellerle zenginleştiriniz.

Görsel 3.5: Broşür

3.1.2. DRAMATİK ETKİNLİKLERDE KULLANILAN TEKNİKLER

Erken çocukluk eğitim kurumlarında uygulanan dramatik etkinlikler; çocukların yaratıcılıklarını sergileyecekleri, severek katılacakları ve katkıda bulunacakları çalışmalardır. Okul öncesi programı içinde bazen ayrı bir etkinlik olarak planlanıp uygulanırken bazen de başka bir etkinliğin içinde yer alabilir. Bu etkinlikler, programa uygun şekilde doğru planlanır ve uygulanırsa çocukların kendilerini ifade etmek için tercih edecekleri bir anlatım biçimine dönüşebilir.

Dramatik etkinliklerde kullanılan teknikler şunlardır:

1. *Taklidi oyun*
2. *Rol oynama*
3. *Doğaçlama*
4. *Pandomim*
5. *Dramatizasyon*
6. *Hikayelerden oyun oluşturma*
7. *Yaratıcı dans*

Taklidi Oyun

Bebeklik döneminde taklit basit davranışların kopya edilmesiyle başlar. Örneğin; bardaktan su içme, çorabını çıkarma, el sallama vb. Süreç içerisinde taklit davranışları daha karmaşık bir hâl alır ve çocuklar telefonla konuşma, yazı yazma gibi davranışları sergilerler.

Görsel 3.6: Hayvan taklidi

Taklidi oyunlar: Çocuklara gözlem yapma becerisi kazandıran, kimlik kazanmalarında önemli rol oynayan, yaratıcılıklarını geliştiren, çocukların severek oynadıkları oyunlardır.

Çocuğun taklidi oyuna başlayabilmesi için temsil edeceği konuda bilgi ve deneyim sahibi olması gerekmektedir. Çocuğu taklidi oyuna hazırlamak adına ona zengin uyarıcılar sunmak gerekmektedir. Erken çocukluk döneminde çocuklar; hayvanları, taşıtları ve insanları taklit etmekten büyük keyif alırlar.

Taklidi oyun, erken çocukluk döneminde gözlemlenen ilk etkinliklerden biridir. Bu nedenle 3-4 yaşlarından itibaren dramatik etkinliklere taklidi oyunla başlanabilir. Taklidi oyunda öykülere yer verilmez, onun yerine yönlendirmeler kullanılır. Örneğin; kurbağa gibi zıplayalım, balık gibi yüzelim, uçak gibi uçalım vb. Canlandırma sırasında öğretmen, örnek vermekten kaçınmalı ve çocukları özgür hareket etmeye yönlendirmelidir. Oyun sırasında ses efektleri ve çeşitli materyallerle çocukların yaratıcılıkları desteklenebilir. Taklidi oyunlar sınıfta ya da açık havada uygulanabilir.

Taklidi oyun bittikten sonra değerlendirme yapılmalıdır. Değerlendirmede çocuklar birbirlerini görecek şekilde oturmalıdır. Çocuklara neyin ya da kimin taklidini yaptığı, nasıl hareketler sergilediği, taklidin en çok neresini sevdiği, başka kimin ya da neyin taklidini yapmak istediği sorulur.

ETKİNLİK 2.

- Öğretmen, öğrencilerden hayvan taklidi çalışması yapmak için ayağa kalkmalarını ister. Oyuna tüm öğrencilerin katılmasına dikkat edilir.
- Aşağıda verilen hayvanlar sırayla taklit edilir.
  - Aç bir ayı
  - Kapana sıkışmış bir fare
  - Mutlu bir kanguru
  - Sinirli bir tavuk
  - Yeni doğan bir kuş
  - Sıcağı bulmuş bir kedi
  - Oyun oynamak isteyen bir tavşan
  - Gezintiye çıkmış bir fil
  - Uykusundan uyandırılmış bir aslan
  - Oyunun sonunda değerlendirme yapılır. Öğretmen; öğrencilere neyi taklit ettiklerini, taklit sırasında kendilerini nasıl hissettiklerini, en çok hangi hareketi sevdiklerini ve başka hangi hayvanın taklidini yapmak istediklerini sorar.

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18593

Rol Oynama

Rol oynama: Bireyin bir başkasının veya bir karakterin rolüne girerek, kendi duygu, düşünce ve deneyimlerini bu kişiye ya da karaktere transfer ederek canlandırma yapma tekniğidir. Rol oynamaya grubun tamamı ya da gönüllü olan bir kısmı katılabilir.

Çocuk, rol oynama sayesinde başka bir kimliğe bürünerek karşısındakinin ne hissettiğini ne düşündüğünü yaşama fırsatını yakalar. Rolleri hayal eder, duyguları hisseder, bedenini kullanır, canlandırmalar aracılığıyla becerilerini ortaya çıkarır ve çeşitli yeteneklerini deneme fırsatı elde eder. Birden çok duyu organı harekete geçen çocuk aktifleşir, iç dünyasında yaşadığı anlatamadığı problemlerini büründüğü rolle canlandırarak açığa vurur ve bazı basit problemlerine de çözüm yolu bulur.

Görsel 3.7: Rol Oynama

Beş yaşından itibaren çocuklar karakterleri basmakalıp görürler ve bu karakterleri genellikle yaptıkları işlerle tanırlar. Örneğin; doktor hastaları iyileştirir, itfaiyeci yangın söndürür, polis suçluları yakalar gibi. Rol oynama etkinliklerinde mesleklerin özellikleri üzerinde durulmalı ve bu doğrultuda canlandırma yapılmalıdır.

Bazı çocuklar rol oynama konusunda daha hevesli, daha girişken olurken bazı çocuklar da çekingen olup yardıma ve desteğe ihtiyaç duyabilir. Bu nedenle rol oynama etkinliklerini ilgi çekici hâle getirmek için uygun ortam oluşturulmalıdır. Oynanacak roller çocuklarla tanımlanmalı ve karakterlerin özellikleri tartışılmalıdır. Rol dağılımı yaparken gönüllü ve konuya hâkim çocuklara öncelik verilebilir, rol almayan çocuklar seyirci olarak oyunu izler. Çocukların role girmesini kolaylaştırma amacıyla farklı kumaş, kostüm ve aksesuarlardan oluşan bir kutu hazırlanabilir ve etkinlik sırasında kullanılabilir.

Rol oynama etkinliği sonrasında değerlendirme yapılırken grup tartışmalarına fırsat verilmelidir. Rol almayıp seyirci olarak oyunu izleyen öğrenciler de değerlendirmeye katılmalıdır. Rollerin hem oynayanlar hem de izleyenler üzerinde bıraktığı etki konuşulmalıdır.

ETKİNLİK 3.

- Öğretmen öğrencilere aşağıdaki rolleri dağıtır ve öğrencilerden sırayla rol oynamalarını ister.
  - Sinirli bir doktor
  - Yorgun bir öğretmen
  - Mutlu bir otobüs şoförü
  - Öfkeli bir postacı
  - Heyecanlı bir polis
  - Uykusuz bir ressam
- Rol alan öğrenciler rol oynama etkinliğini tamamladıktan sonra öğretmen öğrencilere, hepsinin aynı otobüse bineceklerini ve birlikte yolculuk yapacaklarını söyleyerek öğrencilerden canlandırma yapmalarını ister.
- Etkinliğin sonunda değerlendirmeye geçilir. Öğrencilere şu sorular yöneltilir:
  - Rol oynama sırasında neler yaşadınız?
  - Oynadığınız rolde olmak nasıl bir duyguydu? Ne hissettiniz?
  - Canlandırma sırasında en çok nerede eğlendiniz/zorlandınız?
  - Canlandırdığınız kişinin hangi duyguyu yaşıyor olmasını isterdiniz ve o zaman nasıl bir canlandırma yapardınız?

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18594

Doğaçlama

Doğaçlama: Bireyin bir olayı, durumu, yaşantıyı, deneyimi ve anıyı bir metne bağlı kalmadan gözlemlere dayanarak canlandırmasıdır. Doğaçlama aracılığıyla çocuklar araştırma ve inceleme yöntemlerini kullanarak rol oynarlar. Dramatik etkinliklerin hepsinde doğaçlamanın kullanılması söz konusudur. Yaratıcılığın en ön planda olduğu etkinlik doğaçlamadır.

Görsel 3.8: Doğaçlama

Doğaçlamaların temelini çocukların kendi yaşantıları oluşturmaktadır. Doğaçlamalar aracılığıyla çocuklar, zihinlerinde canlandırdıklarını arkadaşlarına ifade etme fırsatı bulmakta ve rahatlamaktadırlar. Bu nedenle çocuklar doğaçlamalara katılmaktan büyük keyif almaktadırlar. Doğaçlamalar, çocukların iç dünyaları, aile yaşantıları, korkuları, kaygıları ve ya onları mutlu eden durumlar hakkında bilgi sahibi olmamızı, çocuğu daha yakından tanımamızı sağlar.

Doğaçlama; bireysel, ikili grup, küçük grup veya tüm sınıfın katılımıyla uygulanabilir. Doğaçlamaya başlarken çocukların günlük yaşam becerilerinden, tanıdıkları ortam ve kişilerden yararlanılması, çocukların kaygılarını azaltarak etkinliğe katılımlarını artırmaktadır. Etkinlik sırasında çeşitli aksesuar, kostüm, maske, ses efektleri, çocuk şarkıları, etnik ve çağdaş müzik türlerinin kullanılması çocukların hayal güçlerini geliştirmektedir.

Doğaçlama çalışmaları şu şekillerde uygulanabilir:

- **Bedeni kullanarak yapılan doğaçlamalar:** Çocukların bedenlerini kullanarak yol, ağaç köprü oluşturmaları örnek verilebilir.
- **Nesnelerle yapılan doğaçlamalar:** Çocuklara bir nesne gösterilerek hangi malzeme ile yapıldığı, ne amaçla kullanıldığı gibi sorular yöneltilerek o nesnenin kullanımıyla ilgili canlandırma yapılabilir.
- **Özgün kişilikleri konu alan doğaçlamalar:** Öğretmenin ay rolüne girip geceyi daha iyi aydınlatması için çocuklardan yardım istemesi örnek verilebilir.
- **Çeşitli durumlardan kaynaklanan doğaçlamalar:** Öğretmen çok iyi bir aşçı olduğunu ve herkesin sevdiği yemekleri en iyi kendisinin pişireceğini söyler. Çocuklardan yemeğin ismini söylemeden sevdikleri yemekleri sırayla anlatmaları ve arkadaşlarının da sevilen yemekleri bulmaları beklenir.
- **İnsanlar arası etkileşimin yoğun olduğu yerlerin canlandırılması:** Market, çarşı, pazar, okul gibi ortamların canlandırılması örnek verilebilir.
- **Tamamlamaya yönelik doğaçlamalar:** Yarısı verilen bir resmin, fotoğrafın çocuklar tarafından tamamlanarak canlandırılması örnek verilebilir.

Doğaçlama sonunda değerlendirmeye yer verilmelidir. Öğretmen; çocuklara yaşadıklarına, hissettiklerine, düşündüklerine ve başka neler yapabileceklerine dair sorular sormalıdır. Ayrıca doğaçlama sırasında öğretmenin çocuklara dair gözlemlediği önemli durum ve davranışlar da değerlendirmede not alınmalıdır.

ETKİNLİK 4.

- Öğretmen, bir hafta önceden öğrencilerden çeşitli kostüm ve aksesuarlar (şapka, gözlük, çanta, baston, gömlek, eşarp, şal, önlük vb.) getirmelerini ister.
- Getirilen kostüm ve aksesuarlar büyük bir kutunun içinde toplanır ve tüm öğrenciler bunları inceler. Herkes istediği kostüm ve aksesuarı kullanır.
- Tüm öğrenciler hazır olduktan sonra öğretmen bir pazar yerini canlandıracaklarını söyler. Kullanılan kostüm ve aksesuarlara göre roller (pazarcı, çocuk, annesiyle pazara gelmiş bir çocuk, birlikte alışverişe çıkmış iki arkadaş, yaşlı adam, yaşlı kadın, zabıta, pazar çaycısı vb.) belirlenir.

- Rol dağılımı yapıldıktan sonra pazar ortamı canlandırılır.
- Doğaçlamanın sonunda değerlendirmeye geçilir:
  - Pazar ortamında neler yaşadınız?
  - En çok hangi sahnede eğlendiniz?
  - Rolünüzü oynarken kendinizi nasıl hissettiniz?
  - Başka bir rolü seçseydiniz bu hangi rol olurdu?
  - Pazar ortamında başka neler canlandırabilirdiniz?

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18595

Pandomim

Bir olayı, duygu ve düşünceyi sözcükleri kullanmadan jest ve mimiklerle canlandırma sanatına **pandomim** denir. Pandomim bireysel ya da grupla gerçekleştirilebilir. Pandomim aracılığıyla çocukların konsantrasyon, sözsüz iletişim ve birlikte hareket etme becerileri desteklenir. Canlandırma sırasında dans, müzik, öyküler ve eşyalar kullanılabilir.

Tüm dramatik etkinliklerde olduğu gibi pandomimde de basitten zora ilkesi göz önünde bulundurulmalıdır. Başlangıçta somut ve çocukların günlük yaşamlarıyla ilgili deneyimledikleri konu ve olaylar tercih edilmelidir. Ayrıca pandomime grup pandomimiyle başlanması ve bütün grubun aynı anda canlandırmaya katılması grup bilincinin oluşmasına yardımcı olacağı gibi çekingen çocukların da etkinliğe rahatça katılmasını sağlar. Grup pandomimi 3-4 yaşlarından itibaren rahatlıkla uygulanabilir.

Pandomimin konusu çeşitli kişi, olay, durum ve nesneler olabilir. Erken çocukluk döneminde öz bakım becerileriyle ilgili canlandırmalar (el yüz yıkama, diş fırçalama, giyinme, soyunma, yemek yeme, su içme vb.) yapılarak pandomime başlanabilir. Daha sonra öykü ve resimler de pandomim tekniğiyle canlandırılabilir.

Görsel 3.9: Pandomimde jest ve mimik kullanımı

Öğretmen; pandomime başlamadan önce çocuklara yapılacak canlandırmayla ilgili soru sorarak konu, olay, kişi hakkında sohbet ederek çocukların dikkatini çekmeli ve onları etkinliğe hazırlamalıdır.

Pandomimin yapılacağı alan çocukların rahat hareket edebilecekleri genişlikte olmalı ve çocukların yaratıcılıklarını pekiştirecek şekilde düzenlenmelidir. Canlandırmanın yapılacağı ortamda kostüm, aksesuar, dekor ve müziklere yer verilebilir. Erken çocukluk döneminde 10-15 dakikalık canlandırmalar yeterlidir. Pandomim sırasında öğretmen canlandırmaya katılmamalı sadece öğrencilere yönergeleri vermelidir. Pandomim diğer etkinlik türleriyle bütünleştirilebileceği gibi ayrı bir etkinlik olarak da planlanabilir.

Pandomim sonunda değerlendirme yapılmalıdır. Değerlendirme çalışması sırasında çocukların birbirlerini görecekleri çember ya da yarım daire şeklinde oturmalarına özen gösterilmelidir. Değerlendirmede çocuklara yaptıkları canlandırmaya yönelik sorular sorulmalı ve çocukların canlandırmayla ilgili duygu ve düşünceleri öğrenilmelidir.

ETKİNLİK 5.

- Öğretmen öğrencilere sabah uyandıklarında neler yaptıklarını sorar. Öğrencilerle birlikte perde açma, üst değiştirme, yatak düzeltme, el yüz yıkama, kahvaltı yapma, diş fırçalama hakkında sohbet eder.
- Tüm öğrenciler ayağa kalkar ve atölyenin ortasında büyük bir çember oluşturur. Öğretmen öğrencilerden verilen yönergeler doğrultusunda pandomim yapmalarını ister. Öğretmen çemberin ortasına geçer ve güne başlama davranışlarıyla ilgili aşağıdaki yönergeleri verir. İstenirse yönergelerde değişiklik yapılabilir.
- "Sabah oldu alarm çalıyor, kalkıp alarmı kapatıp tekrar yatıyorsunuz, alarm tekrar çalıyor, alarmı tekrar kapatıp yatıyorsunuz, alarm üçüncü kez çalıyor, esneyerek ve gerinerek yatağınızdan kalkıyorsunuz, gözleriniz uykulu terliklerinizi arıyorsunuz, terliklerinizi giyip cama doğru yürüyorsunuz, perdeyi açıyorsunuz, camı açıp temiz havayı içinize çekip geriniyorsunuz, lavaboya gidip elinizi yüzünüzü yıkıyorsunuz, aynada kendinize bakıyorsunuz, yüzünüze dokunup yüzünüzü inceliyorsunuz, mutfağa geçip kendinize kahvaltı hazırlıyorsunuz, kahvaltınızı yapıyorsunuz, lavaboya gidip ellerinizi yıkayıp dişlerinizi fırçalıyorsunuz, odanıza geçip üstünüzü değiştiriyorsunuz, saçlarınızı tarıyorsunuz, çantanızı alıp odadan çıkıyorsunuz, ayakkabılarınızı giyip evden çıkıyorsunuz."
- Etkinliğin sonunda öğrenciler birbirlerini görecek şekilde oturur ve değerlendirmeye geçilir. Öğretmen şu soruları öğrencilere yöneltir:
  - Neden üç ayrı alarm kurmuştunuz?
  - Camı açtığınızda dışarıda nasıl bir hava vardı?
  - Lavaboya gitmeden önce kimler camı kapattı? Kimler camı açık bıraktı? Neden camı açık bıraktınız?
  - Aynada yüzünüzü incelerken neler dikkatinizi çekti?
  - Kahvaltıda neler yiyip içtiniz?
  - Pijamalarınız ne renkti?
  - Üstünüzü değiştirdikten sonra ne giydiniz? Ne renkti?
  - Çantanız nasıl bir çantaydı ve ne renkti?
  - Ayakkabılarınız nasıldı ve ne renkti?
  - Evden çıktıktan sonra kimler kapıyı kilitledi?
  - Evden çıkıp nereye gittiniz?

Görsel 3.10: pandomim

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18596

Dramatizasyon

Yazılı bir metne bağlı kalarak bir olayın, öykünün, masalın ya da durumun canlandırılmasına **dramatizasyon** denir. Eğer bu canlandırma müzik eşliğinde yapılıyorsa buna **müzikli dramatizasyon** denir. Müzikli dramatizasyon çalışmalarında söz, hareket ve müzik bir arada kullanılır.

Erken çocukluk eğitim kurumlarında en sık kullanılan dramatik etkinlik tekniği dramatizasyondur. Dramatizasyon çalışmalarında canlandırma yapılırken öyküye, metne bağlı kalmak önemlidir ancak metindeki cümleler çocuklara ezberletilmez. Olay örgüsü içinde çocuklar konuşmalarında özgür bırakılır. Canlandırılacak metin önceden belli olduğu için çocuklar dramatizasyon çalışmalarına genellikle çekinmeden katılır.

Dramatizasyon çalışmalarında çocuk öyküleri ve masalları, çocuk şiirleri, tekerlemeler, öğretmenin kaleme aldığı olaylar kullanılabilir. Dramatizasyon çalışmalarına basit metinlerle başlanmalıdır. Canlandırılacak metin çocukların yaş, gelişim düzeyi ve ilgilerine uygun olmalıdır. Metin çok uzun olmamalı, konuşmalar çocukların rahatlıkla ifade edebileceği düzeyde olmalıdır. Dramatizasyon sırasında çeşitli kostüm ve aksesuarlar, kuklalar, maskeler, başlıklar, sınıfta bulunan eşyalar kullanılabilir. Dramatizasyonda komik ve eğlenceli sahneler olmalıdır.

Dramatizasyon çalışmaları yapılırken şu adımlar takip edilmelidir:

- Dramatizasyonu yapılacak metin belirlenmeli ve çocuklara sunulmalıdır.
- Dramatizasyonun yapılacağı mekân metindeki mekâna göre düzenlenmelidir.
- Dramatizasyonu yapılacak metnin olayları sıralanmalıdır.
- Dramatizasyonu yapılacak metnin rol dağılımı yapılmalıdır.
- Çocukların rollerine uygun kullanacakları kostüm ve aksesuarlar seçilerek hazırlanmalıdır.Dramatizasyon çalışması yapılmalıdır.
- Yapılan dramatizasyon çalışması değerlendirilmelidir.

Dramatizasyonda değerlendirme, çocukların oynadıkları rollerle kendilerini özdeşleştirmeleri bakımından önemlidir. Değerlendirmede çocuklara oynadıkları karakterlerle ilgili sorular (Bu durum karşısında neden böyle davrandı?) yöneltilip ardından oyunda bir yeri değiştirmek isterse bunun hangi bölüm olduğu ya da oyuna başka karakterler eklerse bunların kimler olduğu sorulabilir.

ETKİNLİK 6.

- Öğretmen, bir hafta önceden öğrencilerden okul öncesi çocuklarına uygun öykü kitapları getirmelerini ister.
- Öğrenciler tarafından getirilen kitaplar sınıfta incelenir. Öğrencilerin verdiği kararla kitaplardan iki tanesi dramatize edilmek üzere seçilir.
- Öğretmen dramatize edilecek öyküyü okur.
- Öğretmen, olayın geçtiği mekân hakkında öğrencilerle sohbet eder ve atölye o mekâna göre düzenlenir.
- Mekân hazırlandıktan sonra öğretmen ve öğrenciler öyküde geçen olaylar hakkında sohbet eder ve olay sıralaması yaparlar.
- Öğretmen öğrencilerin isteklerini göz önünde bulundurarak rol dağılımı yapar.
- Öğrenciler rollerine hazırlanır.
- Öğrenciler, dinledikleri öyküyü hazırladıkları ortamda dramatize eder.
- Dramatizasyonun sonunda öğretmen şu soruları öğrencilere yönelterek değerlendirmeye geçer:
  - Dramatizasyonu yaparken kendinizi nasıl hissettiniz?
  - En çok nerede eğlendiniz?
  - En çok nerede zorlandınız?
  - Canlandırdığın karakterin en güzel yönü neresiydi?
  - Canlandırmaya başka bir karakter ekleseydin kim/ne olurdu?
  - Sen olsan öyküyü nasıl sonlandırırdın?
- İkinci öykü de aynı aşamalar takip edilerek rol almayan öğrenciler arasında rol dağılımı yapılarak dramatize edilir.

Hikâyelerden Oyun Oluşturma

Çocukların hikâyelerden, resimlerden, durumlardan yola çıkarak kendi hikâyelerini oluşturma ve oluşturdukları hikâyeyi canlandırmalarına **hikâyelerden oyun oluşturma** denir. Hikâye oluşturmak için öğretmen çeşitli yollar izleyebilir. Gazete ve dergilerden çeşitli resimler, reprodüksiyon resimler, çocukların kendi yaptıkları resimler, afişler, kuklalar, yazılı bir metni olmayan öykü kitapları ve çeşitli nesneler aracılığıyla hikâyeler yaratılıp canlandırılabilir. Ayrıca farklı hikâyelerin kahramanları tek hikâyede bir araya getirilerek de oyun oluşturulabilir.

Çocukların kendi hikâyelerini oluşturup canlandırmaları; farklı bakış açısı kazanmalarına, problem çözme, birlikte iş yapma, karar verme ve yaratıcı düşünce becerilerinin gelişmesine, bir gruba ait olma ve öz güven duygusu yaşamalarına fırsat tanır.

Hikâyelerden oyun oluşturma etkinliklerinin uygulanabilmesi için çocukların pandomim, rol oynama ve doğaçlama teknikleriyle dramatik etkinlik uygulamış olmaları gerekmektedir. Bu teknikler sayesinde çocuklar, bazı temel becerileri kazanmakta ve hikâyelerden oyun oluşturma etkinliklerine çekinmeden dâhil olmaktadırlar.

Oyun sırasında belirli aksesuarlar kullanılabilir. Ancak bunların seçiminde dikkatli olunmalı, gerçekten gerekliyse kullanılmalıdır. Amacının dışında ve karakterlerin önüne geçecek aksesuarların kullanımından kaçınılmalıdır.

Oyunların sonunda değerlendirmeye yer verilmelidir. Değerlendirme sırasında tüm çocukların duygu ve düşüncelerini paylaşmaları için çocuklara fırsat verilmelidir. Değerlendirmede çocuklara; uygulama sırasında kendilerini nasıl hissettikleri, hikâyede başka hangi karakterlerin olabileceği, kendilerinin başka hangi karakteri canlandırmak istedikleri ve canlandırma sırasındaki hareketleriyle ilgili sorular sorulur.

ETKİNLİK 7.

- Öğretmen grup sayısına göre öğrencileri üçerli ya da dörderli gruplara ayırır.
- Eline aldığı çerçeveyi öğrencilere gösterir ve bu çerçevenin nasıl bir fotoğrafa ait olduğunu, fotoğrafın şu an nerede olduğunu, fotoğrafı kimin çektiğini sorar.
- Her grup çerçevedeki fotoğrafla ilgili tartışma yaparak düşündükleri fotoğrafın resmini çizer ve fotoğrafla ilgili bir hikâye oluşturur.
- Hikâyesini oluşturan ve rol dağılımı yapan gruplar sırayla canlandırmalarını yapar.
- Tüm sınıf canlandırma yaptıktan sonra değerlendirmeye geçilir.
- Değerlendirmede öğretmen her gruba tek tek şu soruları yöneltir:
  - Canlandırdığınız fotoğrafta kimler vardı?
  - Fotoğrafı kim çekti?
  - Fotoğraf nerede ve ne zaman çekildi?
  - Fotoğrafın çekildiği ortamda olup fotoğrafta olmayan kimler vardı? Bu kişiler neden fotoğraf karesine girmemişler?
  - Fotoğrafı çerçeveden kim çıkarmış ve neden çıkarmış?
  - O çerçevede başka nasıl bir fotoğraf olabilirdi?

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18597

Yaratıcı Dans

Dans: Duygu ve düşünceleri beden hareketleriyle ifade etmektir. **Yaratıcı dans:** Müziğin ritmine ve temposuna uygun bir şekilde, kişinin doğaçlama yoluyla içinden geldiği gibi dans etmesidir. Müziğe tepki verme bebeklik döneminde başlar ve yaşla birlikte gelişim gösterir. Çocuklarda var olan bu beceri yaratıcı dans etkinlikleriyle desteklenebilir. Erken çocukluk döneminde tüm hareketler çocukların duygu ve düşüncelerini ifade etmede bir araçtır.

Yaratıcı dans; çocukların ifade ve konsantrasyon becerilerini geliştirir, yaratıcılıklarının, müziksel becerilerinin ortaya çıkmasını destekler. Yaratıcı dans ile çocukların çevrelerine duyarlılıkları gelişir ve grupla iş birliği yapmaya yönelirler. Yapılan hareketlerle kasların gelişimi desteklenir ve dans ederek kaygıları azalan çocuk rahatlar.

Yaratıcı dans etkinliklerinin başarılı olması için çocuklar ve etkinliğin yapılacağı alan etkinliğe hazırlan-

malıdır. Özgün ve ses kalitesi iyi müzikler seçilmelidir. Dans sırasında ritim araçları, tül, balon, ip, kurdele gibi araçlar kullanılabilir. Çocukların müzik türlerini algılayabilmesi için etkinliğin uygulandığı ilk zamanlarda konu verilmeli ve çocuklardan bu doğrultuda müziği dinlemeleri istenmelidir.

Yaratıcı dans etkinliklerinin ardından değerlendirme yapılmalıdır. Değerlendirmede çocuklara; etkinlik sırasındaki duygu ve düşünceleri, dans ederken hangi hareketi yaptıkları, niçin o hareketi yapmaya ihtiyaç duydukları, müziği dinlerken ne hissettikleri sorulmalıdır.

ETKİNLİK 8.

- Öğretmen akıllı tahtadan "Edward Aris (Edvırd Aris) - Macar Halk Ezgisi" parçasını açar. Öğrencilerden müziği dinlemelerini ve içlerinden geldiği gibi dans etmelerini ister.
- Öğrenciler dans ederken öğretmen: "Küçük bir çocuğun elinden kaçırdığı bir balonsunuz, gökyüzüne doğru yol alıyorsunuz." diyerek yönerge verir.
- Öğrenciler danslarını tamamladıktan sonra değerlendirmeye geçilir ve öğretmen şu soruları sorar:
  - Sizi tutan çocuk nasıl biriydi? Tarif eder misiniz?
  - Nerede ve niçin sizi elinden kaçırdı?
  - Uçtuğunuz gökyüzü nasıl görünüyordu? Hava nasıldı?
  - Dans ederken kendinizi nasıl hissettiniz?
  - Uçarken nasıl hareketler yaptınız ve neden o hareketleri seçtiniz?

UYGULAMA FAALİYETİ

Dramatik etkinliklerde kullanılan teknikleri tablo hâline getiriniz. Tablonuzu oluştururken şu noktaları göz önünde bulundurunuz:

- Tablonuzu A3 boyutunda bir kartona renkli boyalar ve kalemler kullanarak çiziniz.
- Dilerseniz tablonuzu bilgisayar ortamında çizip A3 boyutunda çıktı alarak da hazırlayabilirsiniz.
- Tabloda tekniklerin isimlerine ve tekniklerle ilgili özet bilgilere yer veriniz.
- Bilgileri maddeler hâlinde yazınız.
- Tablonuzu teslim etmeniz için bir hafta süreniz vardır.
- Tablonuzu teslim tarihinde okula getiriniz ve ders öncesinde arkadaşlarınızın görebileceği şekilde duvara asarak sergileyiniz.
- Ders sırasında hazırlanan tabloları sınıfça inceleyiniz.
- Etkinliğin değerlendirmesinde aşağıdaki puanlama anahtarı kullanılacaktır.

	4 puan	*3 puan*	*2 puan*	*1 puan*
İçerik	*Tabloda tüm tekniklere ve tekniklerle ilgili yeterli bilgiye yer verilmiştir.*	*Tabloda tüm tekniklere yer verilmiş ancak tekniklerle ilgili bilgiler yetersizdir.*	*Tabloda bazı tekniklere yer verilmiştir, verilen tekniklerin bilgileri yeterlidir.*	*Tabloda hem teknik hem bilgi konusunda eksiklikler vardır.*
Görsel Tasarım	*Tablo boyut ve renklendirme olarak yeterlidir.*	*Tablonun boyutu yeterli ancak renklendirme yetersizdir.*	*Tablonun renklendirmesi yeterli ancak boyutu yetersizdir.*	*Tablonun boyutu ve renklendirmesi yetersizdir.*
Zamanı Kullanma	*Verilen süre etkili kullanıldı.*	*Tablo 1 gün geç teslim edildi.*	*Tablo 2 gün geç teslim edildi.*	*Tablo 3 gün geç teslim edildi.*

3.1.3. DRAMANIN TÜRLERİ

Drama türleri; eğitimde drama, yaratıcı drama ve psikodrama olmak üzere üç başlık altında incelenmektedir.

Eğitimde Drama

Eğitsel amaçları olan, önceden belirlenmiş, çocukların öğretmenleriyle birlikte yaptıkları, hareket içeren grup çalışmasıdır. Bu çalışmalarda doğaçlama önemlidir. Canlandırmalarda bir metin zorunluluğu olmamakla birlikte erken çocukluk döneminde öykü, masal, şiir gibi yazılı metinler kullanılabilir.

Eğitimde drama; planlama, uygulama, değerlendirme süreçlerine hâkim bir öğretmen tarafından uygulanabilir. Öğretmen çocukların özelliklerini ve eğitimin amacını göz önünde bulundurarak süreci gerçekleştirir.

Eğitimde dramanın amacı; her alanda yaratıcı, kendini tanıma, tanıtma ve ifade etme becerisine sahip, çevresiyle etkileşim içinde olan, sosyal becerileri ve demokratik davranışları gelişmiş bireyler yetiştirmektir.

Eğitimde dramanın özellikleri şunlardır:

- Eğitimde drama bir grup ile kurgu içerisinde gerçekleştirilir. Canlandırma her tekrarlandığında süreç farklı ilerler.
- Canlandırmaya dayalıdır ve doğaçlama tekniği önemlidir.
- Çalışmalar "şimdi" ve "burada" ilkeleri doğrultusunda gerçekleşir. Canlandırmaların yapıldığı zaman ve mekân bu nedenle önemlidir.
- Çalışmanın sonucu değil süreci önemlidir. Etkinlik sürecinde edinilen bilgi ve beceriler çocuğun kazanımıdır.
- Eğitimde drama çalışmaları, alanı ve drama süreçlerini bilen bir öğretmen tarafından yürütülür.
- Eğitimde drama müze, kütüphane, sınıf, park gibi farklı mekânlarda uygulanabilir.
- Eğitimde dramada oyunun tüm özelliklerinden faydalanılır.
- Eğitimde dramanın; ısınma, hazırlık, canlandırma ve değerlendirme aşamaları vardır. Bu aşamalar doğrultusunda planlama ve uygulama yapılır.

BİLGİ NOTU

- Eğitimde dramanın aşamalarına ve örneklerine 4. ünitede ayrıntılı olarak yer verilecektir.

Yaratıcı Drama

Çocukların gönüllülük esası doğrultusunda katıldığı, kendi deneyimlerinden ve yaşantılarından yola çıkarak doğaçlama, rol oynama gibi tekniklerle herhangi bir şeyi canlandırma sürecidir. Erken çocukluk döneminde yaratıcı drama çalışmaları oyun temellidir. Yaratıcı dramada süreç, elde edilen sonuçtan daha önemlidir.

Yaratıcı drama kendine özgü teknikler ve çalışmalarla oyunu da kullanarak erken çocukluk döneminde kullanılabilir. Yaratıcı drama çocukların fikirlerini canlandırmalar yoluyla ifade etmesi için önemli bir ortamdır. Çocuklar, yaratıcı drama aracılığıyla öykü, müzik, dans gibi etkinliklerle çeşitli konu ve olaylara ilişkin önemli yaşantılar elde ederler. Yaratıcı drama çalışmaları çocuklara duygu ve düşüncelerini farklı yollarla ifade etme imkânı sunar.

Yaratıcı drama ortamında çocuklar, hata yapma korkusu olmadan riskleri göze alarak sorunlarla yüzleşir ve canlandırmalar yoluyla karar verir. Süreç içerisinde çocuklar; kendilerine, ailelerine, akranlarına, yaşadıkları çevreye ve dünyaya ait birçok bilgi edinir. Olaylara farklı açılardan bakmayı, bilgi ve görüşleri anlamayı, yorumlamayı, tartışmayı, sorunları çözümlemeyi deneyimleme fırsatı elde ederler.

ETKİNLİK 9.

- Öğretmen öğrencilerden ayağa kalkmalarını ister. Değişik teknikler kullanarak öğrencileri ikili gruplandırır. (Ocak ayında doğanlar eş olsun, mavi rengi sevenler eş olsun vb.).
- Öğretmen öğrencilerin kendi aralarında kararlaştırarak birinin heykeltıraş birinin heykel olmak üzere hamur olacağını söyler ve etkinliğe başlanır.
- Heykeltıraş olan öğrenciler heykeltıraş gibi durur, konuşur, hareket eder. Hamur olan öğrenciler, heykeltıraşlar onlara ne şekli verirse o biçimi alır.
- Tüm heykeller tamamlandıktan sonra heykeller hareketsiz bekler; heykeltıraşlar ise bir sergiyi geziyormuş gibi heykellerin arasında dolaşır ve heykelleri inceler.
- Daha sonra eşler arasında rol değişimi yapılır ve etkinlik tekrarlanır.
- Etkinliğin sonunda değerlendirme yapılır. Öğretmen; öğrencilere etkinlik sırasında neler hissettiklerini, en çok nerede zorlandıklarını, gerçek bir heykel yapsalar nasıl bir çalışma ortaya çıkarmak istediklerini sorar.

ETKİNLİK 10.

- Öğretmen öğrencileri bir hafta önceden 4 kişilik gruplara ayırır.
- Öğrencilere Mona Lisa (Mona Liza), İnci Küpeli Kız, Frida Kahlo (Frida Kaalo) ve Kakımlı Kadın tablolarını gösterir.
- Gruplar, 4 tabloyu da canlandıracak şekilde aralarında rol dağılımı yaparlar.
- Verilen bir haftalık süre içerisinde öğrencilerden tabloları incelemeleri, tabloların yapılış öykülerini ve ressamlarını araştırmaları, canlandırmak için gerekli hazırlıkları yapmaları istenir.
- Bir sonraki derste, gruplardaki öğrencilerden rolünü aldığı tablonun hikâyesini paylaşmaları ve tabloyu canlandırmaları istenir.
- Ardından öğretmen, bu dört karakterin tek tabloda yer aldığını söyler ve öğrenciler istedikleri duruşu sergileyerek yeni bir tablo oluşturur.
- Daha sonra öğretmen, tablodaki andan başlayarak o anı canlandırmalarını ister.
- Etkinliğin sonunda değerlendirme yapılır. Öğretmen; öğrencilere tabloları oluştururken kendilerini nasıl hissettiklerini, ikinci tabloyu oluşturduklarında niçin öyle bir duruş sergilediklerini, canlandırmada en çok nerede zorlandıklarını sorar.

Görsel 3.11: Kakımlı Kadın, Frida Kahlo ve İnci Küpeli Kız portreleri

UYGULAMA FAALİYETİ

Beş Kişilik gruplara ayrılınız. Grup olarak erken çocukluk eğitim kurumlarında uygulayabileceğiniz bir yaratıcı drama planlayınız. Etkinliği planlarken ve uygularken şunları göz önünde bulundurunuz:

- Etkinliğinizi erken çocukluk dönemi çocuklarının yaş ve gelişim düzeylerine uygun planlayınız.
- Etkinliğin uygulanması sırasında yaratıcılığın ön planda olmasını göz önünde bulundurunuz.
- Uygulama sırasında Türkçeyi doğru kullanınız.
- Etkinliğin akışına göre ses tonunuzu ve beden dilinizi etkili kullanınız.
- Etkinliği uygularken göz teması kurunuz.
- Etkinliği uygulamak için 10 dakikanız vardır.
- Etkinliğiniz grup olarak değerlendirilecektir. Etkinliğin değerlendirmesinde aşağıdaki puanlama anahtarı kullanılacaktır.

Etkinliğin erken çocukluk dönemi çocuklarının yaş ve gelişim düzeylerine uygun planlanması	*15 puan*
Etkinlikte yaratıcılığın ön planda olması	*15 puan*
Etkinliğin özgün olması	*10 puan*
Türkçenin doğru kullanılması	*10 puan*
Ses tonunun etkinliğe uygun kullanılması	*10 puan*
Uygulamada göz teması kurulması	*10 puan*
Beden dilinin etkinliğe uygun kullanılması	*10 puan*
Uygulamada grubun birbirine uyumu	*10 puan*
Verilen sürenin etkili kullanılması	*10 puan*

Psikodrama

İnsanın iç dünyasının canlandırma yoluyla ifade edilmesine **Psikodrama** denir. Psikodramada kişi başından geçen olayları anlatır. Anlatılanlar doğrultusunda kişinin kendisi veya başkaları olayları canlandırır ve olayı yaşayan kişi yaşadıklarıyla yüzleşir. Psikodramanın amacı iyileştirmektir.

Psikodrama; bireyi iyileştirmeyi amaçlarken bireylere ilişkilerini gözden geçirme, ilişkilerindeki sorunların farkına varma, sorunları çözmek için çözüm yolları bulma ve seçtiği bir çözüm yoluyla hareket etme becerisi kazandırır.

Psikodrama hem yapısı hem amaçları gereği erken çocukluk döneminde kullanıma uygun değildir.

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI 2

- Dramatik etkinliklerde kullanılabilecek şiir, bilmece, tekerleme ve parmak oyunu örnekleri araştırınız. Her birinden üçer örnek yazarak ilgili konu işlenirken örneklerinizi sınıfta arkadaşlarınızla inceleyiniz.
- Bir okul öncesi öğretmeni ile görüşerek öğretmenin planında yer verdiği bir dramatik etkinlik örneği alınız. "Okul Öncesi Eğitimde Dramatik Etkinlikler" konusunu işledikten sonra toplanan örnekleri sınıfta inceleyiniz.

3.2. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE KULLANILAN DRAMATİK ETKİNLİK ÖRNEKLERİ

Okul öncesi eğitimde güne başlama zamanında, sanat, Türkçe, oyun, hareket, müzik, drama, fen, matematik, okuma yazmaya hazırlık etkinliklerinde ve alan gezilerinde drama kullanılabilir.

3.2.1. Güne Başlama Zamanında Dramanın Kullanılması

Güne başlama zamanı, öğrenme merkezlerinde uygulanmaktadır. Çocukların serbest oyun oynama ihtiyaçlarını karşılamak için düzenlenmiş alanlara **öğrenme merkezleri** denir. Erken çocukluk eğitim kurumlarında kitap, blok, müzik, sanat, fen ve dramatik oyun merkezleri yer almakta ve ihtiyaca göre merkezler öğretmen tarafından çeşitlendirilmektedir. Merkezler, çocuklar sınıfa gelmeden öğretmen tarafından çocukların gelişimleri ve ilgileri göz önünde bulundurularak çeşitli materyallerle zenginleştirilir.

Çocuklar merkezlerde etkinlik yaparken dramatik etkinlikleri kullanırlar. Özellikle dramatik oyun merkezi; çocukların birbirleriyle etkileşim kurmasına, değişik oyun senaryoları oluşturmasına, farklı rollere girmesine ve günlük yaşam deneyimlerini canlandırmasına ortam hazırlar. Çocuklar dramatik oyun merkezinde yer alan kostüm, aksesuar, maske, kukla vb. materyalleri kullanarak doğaçlamalar yaparlar. Aynı şekilde blok merkezinde etkinlik yapan çocuklar da yapı inşa oyunları oynarken farklı roller üstlenip doğaçlamalar yapabilir. Kitap merkezindeki çocuklar inceledikleri kitapları canlandırabilir, müzik merkezindeki çocuklar ritim araçlarını kullanarak yaratıcı dans sergileyebilir, sanat merkezindeki çocuklar yaptıkları figürleri bir hikâyeye dâhil ederek oyun oluşturabilirler.

Görsel 3.12: Güne başlama zamanında dramatik oyun

ETKİNLİK 11.

- Öğretmen; bir hafta önceden öğrencilerden çeşitli kumaşlar, tül, şapka, maske, kukla, çanta, şal, blok, boş kutu, araba, hayvan figürleri, boş rulo, sepet, oyun hamuru, kurabiye kalıbı ve çeşitli hamur şekillendiriciler ister.
- Atölyenin ortasına üç masa yerleştirilir. Masalardan biri dramatik oyun merkezi, biri blok merkezi, biri de sanat merkezi olarak belirlenir ve öğrencilerin getirdiği materyaller merkezlere yerleştirilir.
- Öğretmen gönüllülük esasıyla her merkez için üçer dörder öğrenci seçer.
- Öğretmen, öğrencilerden kendi masalarındaki malzemeleri inceledikten sonra bu malzemeleri kullanarak dramatik oyun sergilemelerini ister.
- Tüm merkezlerde oyun oynandıktan sonra oyunlar değerlendirilir. Öğrencilerle oyunları nasıl şekillendirdikleri, neler canlandırdıkları konuşulur.

3.2.2. Sanat Etkinliğinde Dramanın Kullanılması

Sanat etkinliği, çocukların yaratıcılıklarını vet hayal güçlerini kullanarak kendilerini ifade ettikleri etkinliktir. Sanat etkinlikleri; bireysel, küçük grup ya da büyük grup çalışması olarak uygulanabilir. Etkinliklerde boyama, kâğıt, yoğurma ve kolaj çalışmaları yapılabilir.

Sanat etkinliklerinde yapılan çalışmalar dramatik etkinlik teknikleri kullanılarak canlandırılabilir ve canlandırmalar üzerine değerlendirme yapılarak çeşitli kavramların öğrenimi ve davranışların kazandırılması desteklenebilir.

Görsel 3.13: Sanat etkinliği

ETKİNLİK 12.

- Öğretmen, bir hafta önceden öğrencilerden çalışmak istedikleri çeşitte boya ve A3 boyutunda beyaz kâğıt ister.
- Öğretmen, öğrencilerden kâğıtlarına birer zürafa çizmelerini ve zürafalarının ne gibi özellikleri olduğunu çizimlerine yansıtmalarını ister. Örneğin; boynu kısa bir zürafa, siyah bir zürafa, süslü bir zürafa vb.
- Tüm öğrenciler çizimlerini tamamladıktan sonra her öğrenci sırayla zürafasını canlandırır.
- Etkinliğin sonunda öğrencilerle yapılan canlandırmalar, zürafaların özellikleri ve farklılıklara saygı konularında konuşularak değerlendirme yapılır.

3.2.3. Türkçe Etkinliğinde Dramanın Kullanılması

Türkçe etkinliği; çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmalarını sağlamak, iletişim becerilerini arttırmak, sözcük dağarcıklarını geliştirmek, ifade becerilerini desteklemek amacıyla planlanan ve uygulanan etkinliklerdir.

Türkçe etkinlikleri kapsamında; şiir okuma, bilmece sorma, parmak oyunu oynama, tekerleme söyleme, öykü anlatma, resimli kitap okuma, dramatizasyon yapma, resimlerden öykü oluşturma, öyküyü resimlendirme vb. çalışmalar yapılır.

Şiirler

Şiirin çocuklara nasıl sunulacağı çok önemlidir. Şiir öğretmen tarafından okunmalı ve okuma sırasında şiirdeki duygunun çocuğa hissettirilmesine dikkat edilmelidir. Şiir daha sonra çocuklarla birlikte söylenmelidir. Çocuklar şiiri öğrendikten sonra şiir, çeşitli anlatım biçimlerine dönüştürülebilir, hikâyeleştirilerek rol dağılımı yapılıp dramatize edilebilir.

ETKİNLİK 13.

BALIK, ÖRDEK, KURBAĞA

Zıp zıp zıplar karada,
Yüzer tatlı sularda.
Vırak vırak seslenir,
Eğlenir şu kurbağa.

Paytak paytak yürürken,
Kaz ve ördek karada.
Vak vak vak vak yüzerler,
Eğlenirler sularda.

Suda yaşar balıklar,
Sessiz sessiz yüzerler.
Bazen sürü halinde,
Bazen yalnız gezerler.

Mahir DİNÇER

- Daha sonra öğrenciler arasında rol dağılımı yapılır. Bir ördek, bir kaz ve birkaç balık seçilir. Öğrenciler dramatizasyon sırasında dilerse atölyedeki kostüm ve aksesuarları kullanabilir.
- Canlandırma sonunda değerlendirme yapılır. Şu sorular öğrencilere yöneltilir:
  - Balıklar ne zaman yalnız ne zaman kalabalık gezerler?
  - Kurbağalar eğlenirken hangi hareketleri yaptı?
  - Kaz ve ördek nereye gidiyordu?
  - Canlandırma sırasında kendinizi nasıl hissettiniz?

Bilmeceler

Bilmeceler sorulurken eğlenceli ve ilgi çekici hâle getirilmelidir. Ayrıca bilmece sorulduktan sonra tüm çocukların cevabı düşünebilmesi için uygun bir süre verilmelidir. Çocuklar ihtiyaç duyduğunda öğretmen onlara ipucu vermelidir. Cevaplar alındıktan sonra cevapların doğruluğu ve yanlışlığı tartışılmalıdır. Bilmeceler pandomim ya da doğaçlama teknikleri kullanarak sorulabilir. Çocukların hoşlandıkları bilmeceler canlandırmalar sayesinde daha eğlenceli bir hâl alır.

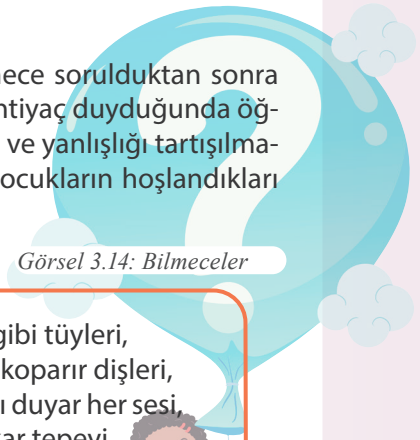

Görsel 3.14: Bilmeceler

ETKİNLİK 14.

Gökten yağar kar değil, Ses çıkarır taş değil, Yuvarlaktır top değil, Bilin bakalım bu nedir?	Dumanı tüter, İsterse gider, Balık değildir, Denizde yüzer.	Pamuk gibi tüyleri, Havucu koparır dişleri, Kulakları duyar her sesi, Hızla çıkar tepeyi.

- Öğretmen yukarıdaki üç bilmece için birer gönüllü öğrenci seçer.
- Öğrencilerden bilmeceleri pandomim tekniğiyle arkadaşlarına sormalarını ister.
- Verilen cevaplar sınıfça değerlendirilir ve hangi hareketin onları o cevaba götürdüğü sorulur.

Tekerlemeler

Tekerlemeler pandomim ya da dramatizasyon tekniğiyle canlandırılarak oyunlaştırılabilir. Çocuklar için tekerleme seçerken çocukların yaş ve dil gelişimi özellikleri dikkate alınmalı, tekerleme çocukların söyleyemeyeceği kelimeleri içermemelidir.

ETKİNLİK 15.

KIRMIZI BALIK

Kırmızı balık büyümüş mü?
Güzel güzel yüzmüş mü?
Ona bakan annesi,
Sevinerek gülmüş mü?
Dala kuş konmuş mu?
Orada yem bulmuş mu?
Karnı doyduktan sonra,
Güzel güzel uçmuş mu?

- Öğretmen yandaki tekerlemeyi okur ve öğrencilerle tekerleme tekrarlanır.
- Ardından öğrenciler tekerlemeyi dramatize eder.

Parmak Oyunları

El, kol ve parmak hareketleriyle canlandırılan küçük manzum öykücüklere parmak oyunu denir. Sözlere bedenleriyle eşlik eden çocuklar, parmak oyunları sayesinde dramatik etkinliklere hazırlanır.

Parmak oyunları, çocukların kas gelişimlerini ve koordinasyon becerisinin gelişimini destekler. Ayrıca parmak oyunları sayesinde çocukların taklit yeteneği de gelişir.

Görsel 3.15: Parmak oyunu

ETKİNLİK 16.

ELLER KONUŞUYOR

İki el karşılaşmışlar, merhaba deyip birbirlerine sarılmışlar **(Eller birbirine kenetlenir.).**
Oyun oynamaya karar vermişler.
Parmaklarını birleştirip top yapmışlar **(Parmak uçları birleştirilerek top şekli verilir.).**
Birbirlerine vurup alkışlamışlar **(Alkış yapılır.).**
Gözlük yapıp takmışlar **(Baş ve işaret parmaklar birleştirilerek gözlere tutulur.).**
Sol el demiş ki **(Sol elin parmak uçları birleştirilerek konuşma hareketi yapılır.):**
"Sen olmadan ben parmak şaklatırım." **(Sol elle parmak şaklatılır.)**
Sağ el demiş ki **(Sağ elin parmak uçları birleştirilerek konuşma hareketi yapılır.):**
"Aynı hareketi ben de yaparım." **(Sağ elle parmak şaklatılır.)**
Sol el başlamış buruna dokunmaya **(Sol elle buruna dokunulur.).**
Kulağı çekmeye **(Sol elle kulak çekilir.).**
Saçları taramaya **(Sol elle saçlar taranır.).**
Sağ el demiş ki **(Sağ elin parmak uçları birleştirilerek konuşma hareketi yapılır.):**
"Bunların hepsini ben de yaparım."
Başlamış buruna dokunmaya **(Sağ elle buruna dokunulur.),**
Kulağı çekmeye **(Sağ elle kulak çekilir.),**
Saçları taramaya **(Sağ elle saçlar taranır.).**
Sağ ve sol el en güzeli birlikte hareket etmek demişler **(İki elin parmak uçları birleştirilerek karşılıklı konuşma hareketi yapılır.).**
Başlamışlar parmak şaklatmaya **(İki elin parmakları aynı anda şaklatılır.).**
Alkışlamışlar **(Alkışlanır.).**
Kollarını birleştirip çiçek olmuşlar **(Kollarla gövdeye dolanılır.).**

- Yukarıda verilen parmak oyununu tüm sınıf birlikte oynayınız.
- Parmak oyununu öğrenene kadar birkaç tekrar yapınız.

Görsel 3.16: Parmak Oyunu

Öyküler

Okul öncesi eğitimde Türkçe etkinliklerinde okunan öyküler dramatize edilebilir. Bunun için seçilen öykülerin canlandırılmaya uygun olması gerekmektedir. Öyküler dramatize edilirken "Dramatizasyon" başlığı altında verilen aşamalar takip edilmelidir.

Görsel 3.17: Drama için öykü seçimi

ETKİNLİK 17.

- Öğretmen aşağıda verilen "Üç Kedi Bir Dilek" adlı öyküyü okur ve öyküyü dramatize edeceklerini söyler.
- Atölye öyküde geçen ortama göre düzenlenir.
- Öğrencilerle öyküde hangi olayların gerçekleştiği konuşulur ve olay sıralaması yapılır.
- Öğretmen; gönüllü olan öğrenciler arasından Piti, Pati, Pus, Bayan Leylek ve Gece Bekçisi rolüne girecek öğrencileri seçer.
- Öğrenciler atölyedeki kostüm ve aksesuarlardan istediklerini seçip rollerine hazırlanırlar.
- Öykü dramatize edilir.
- Dramatizasyonun ardından değerlendirme yapılır.

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18598

Okuma Parçası

ÜÇ KEDİ BİR DİLEK

Ne muhteşem bir gece ay ve yıldızlar pırıl pırıl. Tek bir bulut bile yok gökyüzünde. Üç kafadar yine damda. Piti, Pati ve Pus sırtüstü uzanmışlar, keyifle sohbet ediyorlar. Pus en bilmişleri. Yıldızları gösteriyor ve diyor ki: "Biliyor musunuz, kayan bir yıldız gören çok şanslıymış, çünkü mutlaka gerçekleşirmiş dileği." Piti çok heyecanlanıyor. "Gerçekten mi?" derken gözlerini kocaman kocaman açıyor ve derin düşüncelere dalıyor.

Günler ve geceler geçiyor… Ancak o geceden beri sürekli gökyüzünde Piticiğin gözleri. Hep yukarı bakmaktan boynu tutuluyor. Artık hiçbir sohbete katılmıyor. Doğru dürüst uyku bile uyumuyor. Hep bir yıldızın kaymasını bekliyor. Ama sürekli yukarı bakanların başına kötü şeyler gelebilir. Bir gece çırpınıyor Piti, lokması boğazına takılmış… Üstelik bir de damdan düşüyor, ayağı bir kiremite takılmış… Neyse ki son anda kurtarıyorlar onu. Ah, ah nereye varacak bu Piticiğin sonu?

Artık Pati ve Pus endişeli. "Ya kurtaramasaydık seni… Lütfen vazgeç beklemekten!" diyorlar, ama Piticiği bir türlü vazgeçiremiyorlar. Bu kadar önemli olan neydi ki? Acaba neydi Piti'nin dileği? Pus kendini suçlu hissediyor. Pati'nin kulağına eğiliyor ve "Hemen bir çare bulmalıyız!" diyor. Kafa kafaya verip bir süre düşünüyorlar. Birden "Buldum" diyor Pus sevinçle. "Bize gereken biraz kömür tozu, bir de el feneri. Sen bunları bul, bense ziyaret edeceğim yan damdaki Bayan Leylek'i. Kömür tozunu bulmak kolay. Fakat gece bekçisinden el fenerini ödünç almak bir olay. Bayan Leylek ise zaten yufka yürekli. Yardım etmeyi hemen kabul ediyor. Ama herkes gibi o da hediye almayı seviyor.

Piti hâla gökyüzünü izlemekte. Pati ve Pus ise doğru zamanı beklemekte… İşte bu gece gökte ay yok. Her şey karanlıkta. Yani her şey plana uygun, her şey yolunda… Bayan Leylek ve Pus kömür tozuna bulanmış, kapkara olmuşlar bile. Pati ise bir bacanın arkasına gizlenmiş, el feneri de elinde… Bayan Leylek, Pus'u tutuyor ensesinden ve birlikte havalanıyorlar. Siz hiç uçan kedi gördünüz mü? Pus neredeyse bayılacak endişesinden. Ama artık dikkat zamanı. Pus tek gözünü iyice kapamalı. İşte muhteşem bir gör19üntü. Plan işe yarıyor. Pus'un açık kalan gözü öyle güzel yansıtıyor ki fenerinin ışığını, kayan bir yıldız gibi ışıl ışıl parlıyor. Pus ile Leylek ise karanlıkta hiç seçilmiyor. Bunu gören Piti, önce şaşkınlıktan nefesini tutuyor, sonra sevinçle haykırıyor dileğini… "Sevgili yıldız, ne olur, Pus ve Pati'yle dostluğumuz hiç bozulmasın, sonsuza kadar yollarımız ayrılmasın." Pus ve Pati de işitiyor bu dileği.

Pus aceleyle temizleniyor, Pati de el fenerini gizliyor. Çabucak Piti'nin yanına dönüyorlar. Piti çok mutlu. Dostlarının üzerinde kalan kömür tozlarını fark etmiyor bile. "Gördünüz mü, kayan yıldızı?" diyor ve boyunlarına sarılıyor. Hepsinin gözleri doluyor.

Artık bitkin Piticik… Uzanıyor ikisinin arasına. Hemencecik derin mi derin bir uykuya dalıyor. Bu gece biraz serin. Pati özenle üzerini örtüyor Piti'nin. Sonra ikisi oturup düşünüyorlar, "Acaba yanlış mı yaptık?" diye. Sessizce gökyüzüne bakıyorlar… Aaaa! O da ne? Kayan bir yıldız mı bu? Gerçek mi? Hemen el ele tutuşuyorlar, bir ağızdan fısıldıyorlar… "Kayan yıldız, lütfen lütfen, gerçek olsun Piticiğin dileği…" Artık içleri rahat. İkisinin de gözleri parlıyor. Kalplerinden gelen bir ses bu dileğin gerçekleşeceğini söylüyor.

(ŞAHİNKANAT, Sara, Üç Kedi Bir Dilek, Yapı Kredi Yayınları, Ankara, 2019)

3.2.4. Hareket Etkinliğinde Dramanın Kullanılması

Hareket etkinlikleri; çocukların temel hareket becerilerini (yürüme, sıçrama, hoplama, eğilme, uzanma, sallanma, itme, çekme vb.) geliştirerek bilişsel, dil, motor, sosyal, duygusal gelişimini ve öz bakım becerilerini destekler. Hareket etkinlikleri sayesinde çocukların beden ve alan farkındalığı, denge, esneklik ve koordinasyon becerileri artar.

Okul öncesi dönemde hareket etkinlikleri uygulanırken dramatik etkinliklerin kullanılması yapılacak hareketleri çeşitlendirmekte ve süreci daha eğlenceli kılmaktadır.

ETKİNLİK 18.

- Atölyede tüm masalar duvara doğru çekilir. Sandalyeler atölyenin ortası boş kalacak şekilde yan yana dizilir.
- Öğretmen hareket etkinliği yapacaklarını açıklar.
- Öğretmen, atölye ortamının bir orman olduğunu söyler ve her öğrencinin bir hayvanı düşünmesini fakat şu an için düşüncesini kimseyle paylaşmamasını ister.
- Öğretmen öğrencilere: "Şimdi ben sırayla size hangi hayvan olduğunuzu soracağım ve siz cevap verdikten sizin yanıma gelmenizi isteyeceğim. Gelirken belirli bir hareket söyleyeceğim (kollarını kaldırarak, çift ayakla zıplayarak vb.) ve siz o hareketi yaparak geleceksiniz." der.
- Öğretmen "Ben bir aslanım sağ yanım boş, kim gelmek ister?" diyerek etkinliği başlatır. Gelmek isteyen öğrencilerden birini seçer ve ona hangi hayvan olduğunu sorar. Öğrencilerin söylediği hareketlere göre "zıplayarak, sürünerek, tek ayak sıçrayarak, çift ayak sıçrayarak, kollarını yukarı uzatarak, yaylanarak, koşarak vb." öğrencileri yanına toplar. Etkinliği eğlenceli hâle getirmek için bir yılandan zıplayarak ya da bir kuştan sürünerek gelmesini isteyebilir. Tüm öğrenciler gelip büyük bir çember oluşturduktan sonra hangi hayvanı seçtilerse o hayvan gibi dururlar ve denge hareketleri (tek ayak üzerinde durma, tek ayak üzerinde zıplama vb.) yapıp etkinliği sonlandırırlar.

3.2.5. Müzik Etkinliğinde Dramanın Kullanılması

Müzik etkinliği, çocukların müziksel gelişim sürecini olumlu yönde etkilemekle birlikte tüm alanlardaki gelişimlerini destekleyen çalışmalardır. Müzik etkinliğinin çocuğun motor gelişimine katkısı büyüktür.

Müzik etkinliklerinde dramatik etkinlikler kullanılarak süreç eğlenceli hâle getirilebilir ve kazanımlara daha kolay ulaşılabilir. Isınma çalışmalarında müzik kullanılarak grubun birbirine kaynaşması sağlanabilir. Canlandırma aşamasında şarkı söylenebilir, müzik dinlenebilir, ritim çalışması yapılabilir. Yaratıcı dansa ve müzikli dramatizasyona yer verilebilir. Aynı şekilde değerlendirme aşamasında da müziğin rahatlatma ve dinlendirme özelliklerinden faydalanılabilir. Ayrıca ront çalışmalarıyla dinlenen müzik, bedenle yorumlanır ve çocuklar hem kas kontrolü kazanır hem de enerjilerini sağlıklı bir şekilde kullanır.

ETKİNLİK 19.

- Aşağıda verilen "Renkler" rondunu öğretmeninizin liderliğinde uygulayınız.

RENKLER

Hep sarıdır elbiselerim.
Ben bu rengi pek çok severim.
Sonbaharı cicim çok sevdiğim için,
Hep sarıdır elbiselerim.

Hep kırmızıdır elbiselerim.
Ben bu rengi pek çok severim.
Bayrağımı cicim çok sevdiğim için,
Hep kırmızı elbiselerim.

Hep beyazdır elbiselerim.
Ben bu rengi pek çok severim.
Kış mevsimini cicim çok sevdiğim için,
Hep beyazdır elbiselerim.

Hep mavidir elbiselerim.
Ben bu rengi pek çok severim.
Gökyüzünü cicim çok sevdiğim için,
Hep mavidir elbiselerim.

Hep yeşildir elbiselerim.
Ben bu rengi pek çok severim.
İlkbaharı cicim çok sevdiğim için,
Hep yeşildir elbiselerim

- Öğretmen sınıftan gönüllü beş öğrenci seçer.
- Öğrenciler; sarı, beyaz, yeşil, kırmızı, mavi renklerden birini seçer ve atölyedeki kostüm ve aksesuarlardan seçtikleri renkte kostüm ve aksesuarları kullanarak hazırlanır.
- Hazır olan öğrenciler yan yana dizilir ve sırayla şarkının sözlerini söyleyerek doğaçlama yapar.
- Öğrenciler dilerse turuncu, mor, siyah, pembe gibi çeşitli renkleri şarkıya ekleyerek ronta dâhil olabilir.

3.2.6. Oyun Etkinliğinde Dramanın Kullanılması

Oyun, yetişkin yönlendirmesine ihtiyaç duymadan çocuğun kendiliğinden oluşturduğu etkinliklerdir. Çocuklar materyal ve ortama ihtiyaç duymaksızın her yerde oyun oynayabilmektedirler. Çocuklar oyunlara kendi yaşantılarından kesitleri kullanarak başlar. Telefonla konuşmak, uyumak, yemek yemek, saçını taramak gibi. Oyunlar sırasında çocuklar çeşitli nesneleri asıl amaçları dışında kullanabilmektedir. Örneğin; kaşığı mikrofon, kapağı direksiyon, şişeyi bebek gibi kullanmak vb. Çocukların bu oyunlarını gözlemleyerek ilgileri, yaşantıları, hayalleri ve öğrendikleri kavramlar hakkında bilgi edinmek mümkündür.

Okul öncesi eğitim kurumlarında, özellikle yapılandırılmamış oyun etkinliklerinde çocukların taklidi oyun, rol alma ve doğaçlama tekniklerini kullanarak oyun oynadıkları görülmektedir.

Görsel 3.18: Nesnenin farklı amaçla kullanımı

ETKİNLİK 20.

- Öğretmen heykel oyunu oynayacaklarını söyleyerek öğrencilerden ayağa kalkmalarını ister.
- Öğrenciler ikili eşleştirilir. Örneğin; bu sabah kahvaltıda yumurta yiyenler eş olsun, bu hafta yeni bir kitabı okumaya başlayanlar eş olsun vb.
- Eşler karşılıklı durur ve ilk kimin heykel olacağına birlikte karar verirler.
- Öğrencilerden biri gözlerini kapatır ve arkadaşının heykel olmasını bekler. Arkadaşı hazırım dediğinde gözlerini açmadan arkadaşına dokunur ve nasıl bir heykel olduğunu anlamaya çalışır. Yine gözlerini açmadan arkadaşı gibi heykel olur ve gözlerini açarak kendi duruşuyla arkadaşınınkini karşılaştırır. Aynı şekilde heykel olup olamadıklarını değerlendirirler.
- Ardından eşler yer değiştirir ve diğer eş gözünü kapatarak etkinliği aynı şekilde uygular.
- Etkinliğin sonunda değerlendirme yapılır. Kimlerin nasıl heykel olduğu, nasıl durduğu, etkinlik sırasında neler hissettikleri hakkında konuşulur.

3.2.7. Fen Etkinliğinde Dramanın Kullanılması

Fen etkinlikleri; çocukları merak etmeye, dikkat etmeye, soru sormaya, gözlem, araştırma, inceleme yapmaya yönlendiren etkinliklerdir. Fen etkinliği kapsamında doğayı ve doğadaki canlı cansız varlıkları tanımaya yönelik etkinlikler, deneyler, besin hazırlama çalışmaları, fotoğraf çekme, belgesel izleme, gezi, gözlem inceleme yapma gibi birçok çalışma yapılabilir.

Fen etkinliği kapsamında yapılan etkinlikler dramatik etkinliklerle bütünleştirilerek daha kalıcı öğrenmeler gerçekleştirilebilir. Örneğin, sınıfta bir çimlendirme deneyi yapıldıktan ve sonuca ulaşıldıktan sonra yapılan deneyin süreci canlandırılabilir. Bu şekilde hem süreç hatırlatılmış hem de güzel bir değerlendirme yapılmış olur.

3.2.8. Matematik Etkinliğinde Dramanın Kullanılması

Matematik etkinliği; çocuklarda matematiğe karşı olumlu tutum kazandırmak, çocukların bilişsel gelişimini desteklemek, matematiksel kavramların neden ve nasıl kullanıldığını anlamalarına yardımcı olmak ve eski bilgilerle yeni bilgiler arasında bağ kurmak amacıyla uygulanmaktadır.

Matematik etkinlikleri; çocukların günlük hayatta karşılaşabileceği örnekler üzerinden ve dramatik etkinlik, oyun, müzik aracılığıyla uygulanmaktadır. Örneğin, bir yolculuğa çıkma doğaçlaması yapılırken çocuktan oyuncaklarını, eşyalarını bavula sığdırması beklenmekte ve çocuk deneme yanılma yoluyla hacim kavramını öğrenmektedir.

3.2.9. Okuma Yazmaya Hazırlık Etkinliğinde Dramanın Kullanılması

Okuma yazmaya hazırlık etkinliği, çocukların ilkokula geçiş sürecini kolaylaştırmak ve hazır bulunuşluk düzeylerini arttırmak amacıyla yapılan etkinliklerdir. Bu etkinliklerde kesinlikle harf göstermek, yazdırmak, okuma ve yazma öğretimi yoktur.

Okuma yazmaya hazırlık etkinlikleri denilince akla sadece masa başında kâğıt, kitap, kalemle yapılan çizgi çalışmaları ve kavram öğretimi gelmemelidir. Okuma yazmaya hazırlık etkinlikleri; sanat, oyun, müzik ve drama etkinlikleriyle gerçekleştirilmelidir. Örneğin, öğretmen okuma yazmaya hazırlık çalışmalarında zikzak, eğri ve düz çizgi çalışması yaptırdıktan sonra çocuklardan bu çizgileri vücutlarıyla oluşturmalarını isteyebilir.

Okuma yazmaya hazırlıkta temel olan becerilerin gelişimini destelemek amacıyla çeşitli çalışmalar yapılmaktadır. Temel kavram çalışmaları, problem çözme ve tahmin çalışmaları, güven ve bağımsız davranış geliştirme çalışmaları vb. dramatik etkinlikler kullanılarak yapılabilir. Ayrıca dramatik etkinliklerde kullanılan bilet, harita, gazete, kitap gibi nesneler okuma yazma farkındalığını arttırmaktadır. Dramatik etkinliklerin okuma yazmaya hazırlık etkinliklerinde kullanılması çocukların okuma yazmaya karşı olumlu algı geliştirmeleri açısından da önemlidir.

3.2.10. Alan Gezisinde Dramanın Kullanılması

Alan gezileri; çocukların araştırma, inceleme, gözlem yaparak doğrudan ve yerinde öğrenmelerine zemin hazırlayan etkinliklerdir. Alan gezileri kapsamında çocukların ilgisini çekecek, onlarda merak uyandıracak her mekân ziyaret edilebilir.

Görsel 3.19: Müzede drama

Alan gezileri sırasında ziyaret edilen alanlarda dramatik etkinlikler uygulanabilir. Örneğin, ziyaret edilen bir heykel müzesinde çocuklardan istediği bir heykelin karşısına geçip o heykel gibi durması ve o andan başlayarak canlandırma yapması istenebilir. Aynı şekilde ziyaret edilen bir ressamın sanat atölyesindeki tablolar incelendikten sonra çocuklar, tablolardaki karakterlerin rollerine bürünerek canlandırma yapabilirler.

3.2.11. Erken Çocukluk Döneminde Kullanılan Dramatik Etkinlik Örnekleri

ETKİNLİK 21.

Hazırlık çalışmalarında görüştüğünüz okul öncesi öğretmeninden aldığınız dramatik etkinlik örneklerini sınıfta inceleyiniz. Etkinliklerde hangi tekniklerin kullanıldığını, hangi araçlara ihtiyaç duyulduğunu ve etkinliğin nasıl uygulandığını tartışınız.

Bu bölümde yer alan dramatik etkinlik örneklerini atölyede uygulayınız.

ETKİNLİK 22.

- Tüm sınıf çember olur. Öğretmen, öğrencilere müzik etkinliğinde dramanın kullanılmasına örnek bir çalışma yapacaklarını söyler.
- Öğretmen "Hepimiz uykudan uyanıyoruz ve kendimizi çok dinlenmiş hissediyoruz. Haydi! Tüm bedenimizi uyandıralım. Bedenimizin hangi parçasının adını söylersek hep birlikte ona günaydın diyeceğiz ve ritmik bir şekilde vuracağız. Günaydın günaydın, dizlerime günaydın." diyerek etkinliği başlatır.
- Çemberdeki öğrencilere sırayla söz verilir. Sırası gelen öğrenci bedenin hangi parçasını söylerse sınıfça oraya vurarak bedenle ritim çalışması yapılır. Örneğin; günaydın günaydın saçlarıma günaydın, günaydın günaydın omuzlarıma günaydın vb.
- Tüm sınıfa söz hakkı verildikten sonra öğretmen: "Şimdi günaydın dansı yapacağız. Bunun için birbirimizin ellerini yandan tutarak arka arkaya sıraya gireceğiz. Müziği başlattığım an sıranın en önündeki kişiyi takip ederek sınıfı gezip müziğe uygun bir şekilde yürüyeceğiz." der.
- Öğretmen akıllı tahtadan "Carnavalito (Karnavalito)" adlı müziği açar. Sıranın en önüne geçer. Müziğin hızına göre hareket ederek sınıfı harekete geçirir ve sıranın en arkasına geçer.
- En öndeki öğrenci, grubu bir süre yönetir ve o da arkaya geçer. Müzik bitene kadar öğrenciler sırayla öne geçerek etkinliği sürdürür.
- Etkinliğin sonunda değerlendirme yapılır.

ETKİNLİK 23.

- Öğretmen, öğrencilere oyun etkinliğinde dramanın kullanılmasına örnek bir doğaçlama çalışması yapacaklarını söyler.
- Öğretmen: "Şimdi sınıftan yedi öğrenci seçeceğim. Her öğrenci Türkiye'nin bir bölgesini temsil edecek. Bu yedi öğrencinin her birinin bir turizm firması var ve sınıftaki arkadaşlarınız yerli turist, seyahate çıkacaklar. Turizm firması olan öğrenciler yerli turistleri kendi bölgelerine çekmeye çalışacaklar. Arkadaşlarınızı ikna etmek için yaratıcılığınızı ve ikna kabiliyetinizi kullanmalısınız." der ve gönüllü öğrencilerden yedi kişi seçer.
- Öğrencilere hazırlanmaları için beş dakikalık bir süre verir ve kendilerine bölgelerinin adının yazılı olduğu bir yaka kartı hazırlamalarını da ister. Sınıfın her bir köşesi de bir bölge olarak belirlenir ve bir kâğıda o bölgenin adı yazılarak o köşeye asılır.
- Öğrenciler hazır olduktan sonra masa ve sandalyeler duvarlara doğru çekilerek atölye genişletilir ve hem yerli turistler hem de turizm firması olan öğrenciler atölyede serbest bir şekilde gezer.
- Turizm firması olanlar yerli turistleri kendi bölgelerine çekmeye çalışır.
- İkna olan öğrenciler hangi bölgeyi seçtilerse o bölgeye geçip otururlar.
- Etkinliğin sonunda şu sorular sorularak değerlendirme yapılır:
- Hangi bölgeye gitmeyi seçtiniz?
- Niçin o bölgeyi seçtiniz?
- O bölgeyi seçmeseydiniz hangi bölgeyi seçerdiniz? Neden?
- Arkadaşlarınızı ikna etmek için başka neler sunabilirdiniz?
- Sizce arkadaşlarınızı ikna eden söz veya davranışınız neydi?
- Etkinlik sırasında kendinizi nasıl hissettiniz?
- En çok nerede eğlendiniz/zorlandınız?

ETKİNLİK 24.

- Öğretmen, öğrencilere Türkçe etkinliğinde dramanın kullanılmasına uygun bir örnek çalışma uygulayacaklarını söyler.
- Öğretmen öğrencileri beş kişilik gruplara ayırır. Her gruba araçların, insanların, hayvanların olmadığı boş yol, cadde, köprü, köy, tünel, yeşil alan, dağ resimleri dağıtır. Öğrencilerden resimleri incelemelerini ister.
- Her grubun bu resimleri kullanarak bir öykü oluşturmasını ister. Daha sonra öğrencilere şu soruları yöneltir:
- Resimde gördüğünüz yer sizce neresi?
- Resimlerde neden kimse yok?
- Burası ne amaçla kullanılıyor?
- Daha önce böyle bir yerde bulundunuz mu? Bulduysanız orası neresiydi?
- Resme baktığınızda neler hissediyorsunuz?
- Resimdeki yere neden gitmek isterdiniz?
- Yeterli süre verildikten sonra gruplar resimleri kullanarak oluşturdukları öyküleri sırayla canlandırırlar.

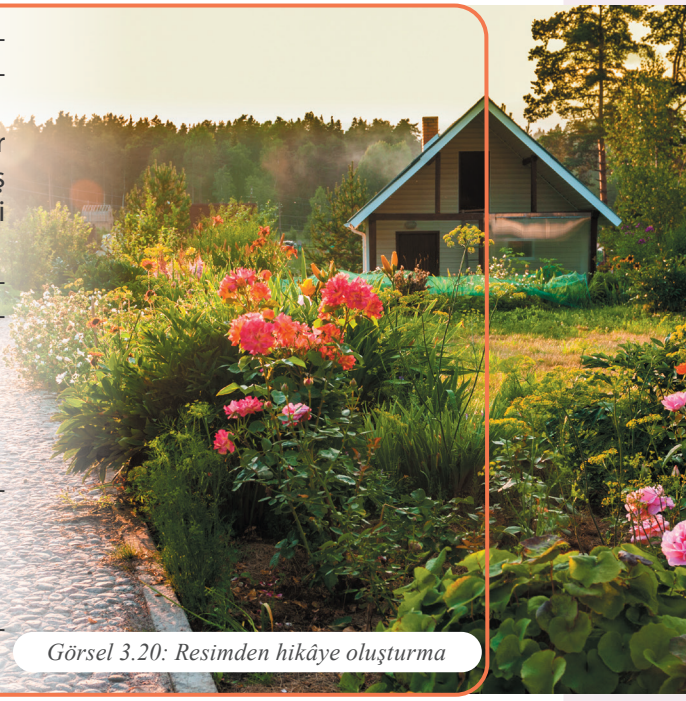

Görsel 3.20: Resimden hikâye oluşturma

ETKİNLİK 25.

- Öğretmen, öğrencilere müzik etkinliğinde dramanın kullanılmasına uygun bir örnek çalışma uygulayacaklarını söyler.
- Öğretmen eline bir ritim aracı alır ve önce yavaş bir tempoda, sonra orta hızlı bir tempoda daha sonra da hızlı bir tempoda ritim tutar. Öğrencilere her tempodan sonra o tempoda hareket eden insanın kim olabileceğini sorar ve cevap veren öğrencilerden o insanın taklidini yapmasını ister.
- Örneğin; bastonla yürüyen yaşlı bir insan, iş görüşmesine geç kalmış bir genç, parkta koşan bir çocuk canlandırılabilir.
- Etkinliğin sonunda değerlendirme yapılır. Öğretmen; öğrencilere kimi taklit ettiklerini, taklit sırasında kendilerini nasıl hissettiklerini ve en çok hangi hareketi sevdiklerini sorar.

ETKİNLİK 26.

- Öğretmen, öğrencilere Türkçe etkinliğinde dramanın kullanılmasına uygun bir örnek çalışma uygulayacaklarını söyler.
- "Yedi balıkçı her sabah erkenden denize açılır ve ağlarını denize bırakırmış. Bu sabah da ağlarını denize bırakıp balıkların ağa gelmesini beklemeye başlamışlar. Balıkları beklerken şarkılar söyleyip, sohbet etmişler. Bir süre sonra ağlarını yukarı çekmeye çalışmışlar fakat ne yaptılarsa ağı bir türlü toplayamamışlar. Daha güçlü asılmışlar, öyle yorulmuş öyle yorulmuşlar ki… Ama yine de ağı denizden çıkarmayı başaramamışlar."
- Öğretmen, yukarıdaki problem durumunu öğrencilere anlatır ve balıkçıların yerinde kendileri olsaydı ne yapacaklarını sorar. Öğrencilerden alınan cevaplarla bir hikâye oluşturulur. Hikâyedeki olaylar, karakterler, karakterlerin özellikleri, araç gereçlerle ilgili konuşulur ve gönüllülük esasına göre rol dağılımı yapılarak olay canlandırılır.
- Canlandırmanın sonunda değerlendirmeye geçilir. Değerlendirmede öğretmen şu soruları sorar:
  - Canlandırmada hangi roldeydiniz?
  - Canlandırma sırasında kendinizi nasıl hissettiniz?
  - Ağı yukarı çekmeyi nasıl başardınız?
  - Ağı yukarı çekmek neden bu kadar zordu?
  - Başka hangi yöntemle ağı yukarı çekebilirdiniz?

ETKİNLİK 27.

- Öğretmen, öğrencilere fen alanında dramatik etkinlik çalışması uygulayacaklarını söyler. Çalışma için öğrencilerle birlikte bahçeye çıkılır.
- Tüm sınıf bahçeye çıkar ve bir alanda toplanır. Öğretmen bahçeyi inceleyeceklerini söyler.
- Öğretmen; öğrencilere beş dakikalık bir süre verir ve öğrencilerden ağaçlar, çiçekler, toprak, taşlar, duvarlar, oturma alanları, bahçe demirleri gibi her alanı ve nesneyi incelemelerini ister.
- İncelemenin sonunda tüm sınıf çember olur.
- Öğretmen çeşitli yönergeler vererek öğrencileri canlandırma yapmaya yönlendirir. Örneğin; herkes dikkatini en çok çeken ağacı canlandırsın, herkes gördüğü bir taş olsun, gördüğünüz solmuş bir çiçeği canlandırın vb.
- Etkinliğin sonunda değerlendirmeye geçilir ve öğrencilere şu sorular sorulur.
  - Canlandırdığınız ağaç nasıl bir ağaçtı?
  - Solmuş bir çiçek olmak size kendinizi nasıl hissettirdi?
  - Ne renk bir çiçektiniz?
  - Canlandırdığınız taşın bir özelliği var mıydı?
  - Değerlendirme sırasında sorular çeşitlendirilebilir.
- Değerlendirme sırasında sorular çeşitlendirilebilir.

ETKİNLİK 28.

- Öğretmen, öğrencilere hareket etkinliğinde dramanın kullanılmasına uygun bir örnek çalışma uygulayacaklarını söyler.
- Atölyede masa ve sandalyeler çekilerek geniş bir alan açılır. Tüm öğrenciler aralarında boşluklar olacak şekilde geniş bir çember oluşturur.
- Öğretmen akıllı tahtada "Charlie Chaplin - Factory Scene (Çarli Çaplin – Faktori Siin)" adlı müziği açar.
- Öğretmen öğrencilere aşağıdaki yönergeleri vererek pandomim yapmalarını ister. Dilerse yönergelere ekleme ve çıkarma yapabilir.
- "Zile bastınız, kapıyı anneniz açtı, odanıza geçtiniz ve kapıyı açtığınız anda odanın ortasında kocaman bir hediye paketi olduğunu gördünüz, hediye paketinin etrafında dolanmaya başladınız, içinde ne olduğunu tahmin etmeye çalıştınız, içinde ne olduğunu çok merak ettiniz ve hemen hediyeyi açmaya çalıştınız ama öyle sıkı paketlenmiş bir hediye ki hediyeyi açmanız biraz zaman alacak. Hediye paketinizi açmaya çalışın, paketi açmak için değişik yöntemler deneyin. Yavaş yavaş açılıyor sanki, biraz daha çaba sarf etmelisiniz, daha farklı yöntemler denemelisiniz, bu kez oluyor sanırım, biraz daha çaba sarf edin ve hediye paketi açıldı. Karşınızda hediyeniz."
- Etkinliğin sonunda öğrenciler birbirlerini görecek şekilde oturur ve değerlendirmeye geçilir. Öğretmen şu soruları öğrencilere yöneltir:
- Eve girdiğinizde annenize bir şey söylediniz mi?
- Neden eve girer girmez odanıza geçtiniz?
- Hediye paketini görünce ne hissettiniz?
- Hediye paketinin büyüklüğü ne kadardı?
- Hediye paketinin etrafında dolanırken içinde ne olduğunu düşündünüz?
- Hediye paketini açmak için hangi yöntemleri denediniz?
- Hediye paketini hangi yöntemle açmayı başardınız?
- Hediye paketinin içinden ne çıktı?
- Hediyeyi görünce ne hissettiniz?
- Hediyeyi size kim göndermiş, bunu nasıl anladınız?

ETKİNLİK 29.

- Öğretmen, öğrencilere oyun etkinliğinde dramanın kullanılmasına uygun bir örnek çalışma uygulayacaklarını söyler. Çalışma için öğrencilerle birlikte bahçeye çıkılır.
- Büyük bir çember oluşturulur. Öğretmen kaç öğrenci varsa sayının yarısı kadar sayar. Daha sonra tekrar baştan başlayarak bir daha sayar ve aynı sayı olan öğrenciler eşleşir. Örneğin; 20 öğrenci varsa öğretmen her öğrenciye bir sayı vererek 10'a kadar sayar, ikinci kez tekrar 10'a kadar sayar ve aynı sayıyı alan öğrenciler eşleşir.
- Eşler bir araya gelir.
- Öğretmen öğrencilere: "Şimdi her grup kendine bir hayvan sesi belirleyecek ve etkinlik başladığında herkes gözlerini kapatıp bahçede dikkatli bir şekilde yürümeye başlayacak. Ben eşini bul dediğimde belirlediğiniz sesi çıkararak eşinizle bir araya gelmeye çalışacaksınız." der ve etkinliği başlatır.
- Etkinlik iki kez tekrarlanır. İkinci tekrarda eşlerin birbirini daha çabuk bulması beklenmektedir.
- İkinci tekrardan sonra grup çember olur ve yere oturur.
- Her grup sırayla ortaya geçerek seslerini çıkardıkları hayvanla ilgili taklidi oyun oynar.
- Etkinliğin sonunda değerlendirme yapılır. Öğretmen öğrencilere şu soruları sorar:
- Gözleriniz kapalıyken yürüdüğünüzde kendinizi nasıl hissettiniz?
- Eşinizi nasıl buldunuz?
- Eşinizi bulduğunuzda kendinizi nasıl hissettiniz?
- Seçtiğiniz hayvanın özellikleri nelerdir?
- Niçin bu hayvanı seçtiniz?

ETKİNLİK 30.

- Öğretmen; atölyede uygulanacak oyun etkinliği için bir hafta önceden öğrencilerden merdane, rende, mandal, maşa gibi çeşitli nesneleri okula getirmelerini ister.
- Öğrencilerin getirdiği nesneler atölyede bir masanın üzerine koyulur. Öğrenciler gruplar hâlinde kalkıp masadaki nesneleri tek tek incelerler.
- Daha sonra öğretmen: "Şimdi gönüllüler öncelikli olmak üzere herkes sırayla gelecek, masanın üzerinden bir nesne seçecek ama bunun hangi nesne olduğunu bize söylemeyecek ve seçtiği nesneyi canlandıracak. Örneğin, merdaneyi seçtiyse hamur açacak ve biz onun hangi nesne olduğunu tahmin edeceğiz. Mümkün olduğunca sizden önce seçilen nesneleri seçmemeye çalışın." der ve gönüllü öğrencilerden birini seçerek etkinliği paylaşır.
- Her öğrenci canlandırma yaptıktan sonra kısa bir değerlendirme yapılır ve öğrencilere hangi hareketleri yaptığı, o nesneyi başka nasıl anlatabileceği, canlandırma sırasında kendini nasıl hissettiği sorulur.

UYGULAMA FAALİYETİ

Derste edindiğiniz bilgiler ve yaptığınız uygulamalar doğrultusunda dramatik etkinlik örneklerinden oluşan bir dosya hazırlayınız. Dosyanızdaki etkinlikler erken çocukluk eğitim kurumlarında uygulanan etkinliklerde kullanılabilir olmalıdır.

Dramatik etkinlikler dosyanızın içeriği şu şekilde olmalıdır:

- 2 taklidi oyun
- 2 rol oynama
- 6 doğaçlama
  - 1 bedeni kullanarak yapılan doğaçlama
  - 1 nesneleri kullanarak yapılan doğaçlama
  - 1 özgün kişilikleri konu alan doğaçlama
  - 1 çeşitli durumlardan kaynaklanan doğaçlama
  - 1 insanlar arası etkileşimin yoğun olduğu yerlerle ilgili doğaçlama
  - 1 tamamlamaya yönelik doğaçlama
- 2 pandomim
- 4 dramatizasyon
  - 1 öykü dramatizasyonu
  - 1 şiir dramatizasyonu
  - 1 tekerleme dramatizasyonu
  - 1 bilmece dramatizasyonu
- 2 hikâyelerden oyun oluşturma
  - 1 resimlerden oyun oluşturma
  - 1 nesnelerden hikâye oluşturup oyun oluşturma
- 2 yaratıcı dans olmak üzere toplam 20 dramatik etkinlik planlanacaktır.

Dosyanızı hazırlamak için 8 ders saati süreniz bulunmaktadır. Dosyalar hazırlandıktan sonra her teknikten bir etkinliğinizi sınıfta arkadaşlarınızla uygulayınız. Uygulama için de 8 ders saati süreniz vardır.

NOT: Hazırladığınız dosyada boş bölümler bırakınız. Uygulama sırasında arkadaşlarınızın hazırladığı ve beğendiğiniz etkinlikleri çoğaltarak dosyanıza ekleyiniz. Yeni etkinliklerle karşılaştığınızda bunları da dosyanıza ekleyerek dosyanızı zenginleştirebilirsiniz. Dosyanızı erken çocukluk eğitim kurumlarında yapacağınız uygulamalarda kullanmak üzere saklayınız.

- **Hazırladığınız bu uygulama faaliyetinin değerlendirilmesi yan taraftaki kriterlere göre yapılacaktır.**

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	***PUANLAMA***
2 taklidi oyuna yer verilmiştir.	*6 puan*
2 rol oynama çalışmasına yer verilmiştir.	*6 puan*
Farklı konularda 6 doğaçlama çalışmasına yer verilmiştir.	*18 puan*
2 pandomim çalışmasına yer verilmiştir.	*10 puan*
1 öykü, 1 şiir, 1 tekerleme, 1 bilmece olmak üzere 4 dramatizasyon çalışmasına yer verilmiştir.	*12 puan*
Resimlerden 1, nesnelerden 1 olmak üzere toplam 2 hikâyeden oyun oluşturma çalışmasına yer verilmiştir.	*8 puan*
2 yaratıcı dansa yer verilmiştir.	*6 puan*
Dosya, hazırlama sürecinde en az 2 kere öğretmen görüşüne sunulmuştur.	*4 puan*
Her teknikten 1 , toplamda 7 etkinlik sınıfta uygulanmıştır.	*21 puan*
Sınıfta uygulanan etkinliklere hazırlıklı gelinmiştir.	*9 puan*
TOPLAM	***100 puan***

Ölçme ve Değerlendirme

A. Aşağıda verilen ifadeleri dikkatli bir şekilde okuyunuz. Doğru olanları (D), yanlış olanları (Y) olarak işaretleyiniz.

1. (_) Drama; doğaçlama, rol oynama, dramatizasyon gibi tekniklerle birlikte uygulanır.
2. (_) Dramatik etkinlikler ile çocuklar kendilerine kontrol edebilecekleri, riskli olmayan bir dünya yaratırlar.
3. (_) Dramatik etkinlikler sayesinde çocuklar eğlenir ve mutluluk duygusunu yaşarlar.
4. (_) Dramatik etkinlikler çocukların sembolik dünyalarında var olan bastırılmış ve keşfedilmemiş duyguların ortaya çıkmasını engeller.
5. (_) Dramatik etkinlikler cinsel kimliğin kazanılmasında önemli rol oynamaktadır.
6. (_) Taklidi oyunlara 5-6 yaşlarından önce başlanmamalıdır.
7. (_) Dramatik etkinlik sonunda değerlendirme çalışması yapılmalıdır.
8. (_) Taklidi oyunda öykülere yer verilmez onun yerine yönlendirmeler kullanılır.
9. (_) Rol oynama tekniğinde sadece izleyici olan çocuklar değerlendirmeye katılırlar.
10. (_) Dramatik etkinliklerde etkinliğe katılım zorunluluğu yoktur ancak öğretmen çocukları cesaretlendirerek etkinliğe yönlendirebilir.
11. (_) Bireyin bir olayı, durumu, yaşantıyı, deneyimi, anıyı, bir metne bağlı kalmadan gözlemlere dayanarak canlandırmasına dramatizasyon denir.
12. (_) Dramatik etkinlikler sırasında çeşitli aksesuarlar, kostüm, maske, ses efektleri, çocuk şarkıları, etnik ve çağdaş müzik türleri kullanılabilir.
13. (_) Okul öncesi eğitim programında yer alan tüm etkinliklerde dramatik etkinliklere yer verilebilir.
14. (_) Hikâyelerden oyun oluşturma etkinliklerinin uygulanabilmesi için çocukların pandomim, rol oynama ve doğaçlama teknikleriyle dramatik etkinlik uygulamış olmaları gerekmektedir.
15. (_) Drama türleri, eğitimde drama ve yaratıcı drama olmak üzere iki başlık altında incelenmektedir.
16. (_) Türkçe etkinliğinde bilmeceler pandomim ya da doğaçlama teknikleri kullanılarak sorulabilir.
17. (_) Okul öncesi dönemde hareket etkinlikleri uygulanırken dramatik etkinliklerin kullanılması yapılacak hareketleri çeşitlendirmekte ve süreci daha eğlenceli kılmaktadır.
18. (_) Dramatik etkinliklerde hem ısınma hem de rahatlama amaçlı müzik kullanılabilir.
19. (_) Fen etkinliği kapsamında yapılan etkinlikler dramatik etkinliklerle bütünleştirilmeye uygun değildir.
20. (_) Dramatik etkinliklerin okuma yazmaya hazırlık etkinliklerinde kullanılması, çocukların okuma yazmaya karşı olumlu algı geliştirmeleri açısından da önemlidir.
21. (_) Alan gezileri sırasında ziyaret edilen yerlerde dramatik etkinlikler uygulanabilir.

B. Aşağıdaki soruları dikkatli bir şekilde okuyunuz. Doğru olduğunu düşündüğünüz seçeneği işaretleyiniz.

22. Dramatik etkinliklerin çocukların bilişsel gelişimlerine etkileriyle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Çocukların çevrelerine olan farkındalıkları artar.
B) Çocukların problem çözme becerisi gelişir.
C) Çocuklar gözlem yapmayı, keşfetmeyi, araştırmayı öğrenir.
D) Bilgi ve becerilerin edinilmesi zaman alır.
E) Çocuklar yaşantılar üzerine düşünme fırsatı bulur.

23. I. Çocukların hem alıcı hem ifade edici dilleri gelişir.
II. Etkin dinlemeyi, doğru ve güzel konuşmayı öğrenir.
III. Yeni sözcükler ve dil kurallarını öğrenir.
IV. Jest, mimikleri ve dili aktif kullanmayı öğrenir.

Dramatik etkinliklerin çocukların dil gelişimlerine etkileriyle ilgili yukarıda verilenlerden hangileri doğrudur?

A) I ve III
B) I ve IV
C) I,II ve IV
D) II, III ve IV
E) I,II,III ve IV

24. Aşağıdakilerden hangisi dramatik etkinliklerin çocukların sosyal gelişimine etkisiyle ilgili yanlış bir bilgidir?

A) Bireysellik ön plandadır.
B) Aidiyet duygusu gelişir.
C) Kurallara uyma becerisi gelişir.
D) Başkalarının haklarına saygı duymayı öğrenir.
E) Sosyal ilişkiler kurma becerisi gelişir.

25. "Etkinlikler sırasında çocuklar kendilerini tanır, yeterliliklerinin farkına varır ve geliştiğini görür. Bu durumu yaşayan çocukların benlik algısı ve öz güven duygusu gelişir." Verilen bu bilgi dramatik etkinliklerin hangi gelişim alanına etkisiyle ilgilidir?

A) Bilişsel gelişim
B) Duygusal gelişim
C) Motor gelişim
D) Sosyal gelişim
E) Cinsel gelişim.

26. I. Kaslardaki hareketlenmeler dolaşımı hızlandırarak bedeni yorar.
II. Etkinlikler kas fonksiyonlarının gelişmesine ortam hazırlar.
III. Bedeni koordineli kullanma becerisi gelişir.
IV. Etkinlikler hareketlerin daha estetik olmasını sağlar.

Dramatik etkinliklerin çocukların fiziksel ve motor gelişimlerine etkisiyle ilgili yukarıda verilenlerden hangileri doğrudur?

A) II ve III
B) II ve IV
C) I, II ve III
D) II, III ve IV
E) I, II, III ve IV

27. Aşağıdakilerden hangisi çocuğun dramatik etkinlikler aracılığıyla kazandığı öz bakım becerilerinden biri değildir?

A) Giyinip soyunmayı öğrenme
B) Doğru beslenmeyi öğrenme
C) Sosyal ilişkileri öğrenme
D) Temizlik kurallarını öğrenme
E) Çatal, kaşık, tarak, diş fırçası gibi araçları kullanmayı öğrenme

28. Aşağıdakilerden hangisi dramatik etkinliklerde kullanılan tekniklerden biri değildir?

A) Tiyatro
B) Doğaçlama
C) Dramatizasyon
D) Pandomim
E) Yaratıcı dans

29. Bireyin bir başkasının veya bir karakterin yerine geçerek, kendi duygu, düşünce ve deneyimlerini bu kişiye ya da karaktere transfer ederek canlandırma yapma sürecine ne ad verilir?

A) Pandomim
B) Doğaçlama
C) Rol oynama
D) Taklidi oyun
E) Yaratıcı dans

30. Rol oynama çalışmalarıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Rol oynamada kişilik özellikleri üzerinde durulmalıdır.
B) Rol oynamaya uygun ortam oluşturulmalıdır.
C) Rol dağılımı yapılırken gönüllü çocuklara öncelik verilmelidir.
D) Rol oynamayan çocuklar seyirci olarak etkinliği izler.
E) Rol oynamada kostüm ve aksesuarlar kullanılmaz.

31. Öğrenciler arasında rol dağılımı yapılarak bir market ortamının canlandırılması hangi tekniğin kullanılmasına örnektir?

A) Dramatizasyon
B) Doğaçlama
C) Pandomim
D) Yaratıcı dans
E) Hikâyelerden oyun oluşturma

32. Pandomimin uygulanmasıyla ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Canlandırma sırasında çocukların dili doğru kullanmaları önemlidir.
B) Alan çocukların rahat hareket edebileceği genişlikte olmalıdır.
C) Canlandırmalarda kostüm, aksesuar ve müziklere yer verilebilir.
D) Pandomim grupla da uygulanabilir.
E) Erken çocukluk döneminde 10-15 dakikalık canlandırmalar yeterlidir.

33. "Müziğin ritmine ve temposuna uygun bir şekilde, kişinin doğaçlama yoluyla içinden geldiği gibi hareket etmesine denir" tanımı aşağıdakilerden hangisini ifade etmektedir?

A) Yaratıcı dans
B) Parmak oyunu
C) Tekerleme
D) Doğaçlama
E) Taklidi oyun

34. Eğitimde dramanın özellikleriyle ilgili aşağıda verilenlerden hangisi yanlıştır?

A) Etkinliğin yapıldığı zaman ve mekân önemlidir.
B) Müze, kütüphane, park gibi çeşitli mekânlarda uygulanabilir.
C) Canlandırmada oyunun tüm özelliklerinden faydalanılır.
D) Isınma-hazırlık, canlandırma ve değerlendirme aşamaları vardır.
E) Süreçten çok çalışmanın sonucu önemlidir.

35. Dramatik etkinliklerin uygulanmasına en uygun merkez aşağıdakilerden hangisidir?

A) Fen merkezi
B) Dramatik oyun merkezi
C) Sanat merkezi
D) Kitap merkezi
E) Müzik merkezi

NOT: *Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları veya faaliyeti geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme birimine geçiniz.*

4.
ÖĞRENME BİRİMİ

ÇOCUK GELİŞİMİNDE DRAMATİK ETKİNLİKLER PLANLAMA

Kavramlar

- Dramatik Etkinlik Planı
- Yüz Ve Vücut Boyama
- Kostüm
- Aksesuar

Bu öğrenme biriminde;

- Dramatik etkinlik planı hazırlarken dikkat edilmesi gereken noktaları, dramanın hazırlanma ve uygulama aşamalarını,
- Hazırlanan dramatik etkinlik planını uygulamayı,
- Okul öncesinde dramatik etkinlikler için tekniğine uygun yüz ve vücut boyamayı,
- Dramatik etkinliklerde kullanılan araç gereçleri ve önemini,
- Araç gereçleri hazırlarken dikkat edilmesi gereken noktaları,
- Dramatik etkinliğe uygun müzik, sahne, fon ve görseller kullanarak ortam hazırlamayı ve uygulamayı öğreneceksiniz.

Öğrenme Birimi Konuları

4.1. DRAMATİK ETKİNLİK PLANI

4.2. ERKEN ÇOCUKLUK DÖNEMİNDE DRAMA ETKİNLİKLERİ İÇİN KULLANILABİLECEK ARAÇ GEREÇ VE ORTAM

ÇOCUK GELİŞİMİNDE DRAMATİK ETKİNLİKLER PLANLAMA

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI 1

- Dramatik etkinlik uygulama aşamalarını araştırınız. Edindiğiniz bilgilere göre tanışma oyunları, basit beden hareketleri, ses ve nefes çalışmaları, güven oyunları ve beceri oyunlarından birer örneği sınıfta arkadaşlarınızla uygulayınız.
- Yakın çevrenizde bulunan bir anaokulu öğretmeni ile görüşerek onun hazırlamış olduğu bir drama etkinlik planını inceleyiniz.

4.1. DRAMATİK ETKİNLİK PLANI

Dramatik etkinlik planı; drama liderinin (öğretmenin) erken çocukluk eğitim kurumlarında uygulanan etkinlikleri, çocuklarla birlikte gerçek ya da hayali karakterler kullanarak canlandırmak için hazırladığı plandır.

4.1.1. Dramatik Etkinlik Planı Hazırlama Aşamaları

Dramatik etkinlik planı hazırlanırken;

- Çocuklara kazandırılması düşünülen kazanım ve göstergelerin seçilmesi,
- Çocukların yaşlarına, gelişim seviyelerine, kazanım ve göstergelere uygun dramatik etkinliğin belirlenmesi,
- Etkinlikte kullanılacak yöntem ve tekniklerin belirlenmesi,
- Seçilen etkinliğin aşamalarına göre sürelerinin belirlenmesi (Süre esnek olmalıdır. Ayrıca katılımcıları sıkmayacak, ancak yeterince düşüneceği kadar zaman tanıyacak şekilde belirlenmelidir.),
- Etkinliğin uygulanacağı mekânın seçilmesi ve düzenlenmesi,
- Kullanılacak araç gerecin belirlenmesi gerekmektedir.

4.1.2. Dramatik Etkinlik Uygulama Aşamaları

Dramatik etkinlik uygulama aşamaları;

- Isınma ve hazırlık çalışmaları,
- Esas çalışma (canlandırma),
- Rahatlama, değerlendirme, tartışma ve paylaşım çalışmalarıdır.

4.1.2.1. Isınma ve Hazırlık Çalışmaları

Dramatik etkinlik uygulamasının ilk aşamasıdır. Isınma ve hazırlık aşaması, katılımcıların psikolojik ve bedensel olarak bir sonraki aşama olan esas çalışma bölümüne hazır duruma gelmelerine yardımcı olan çalışmalardır. Isınma çalışmaları; güven duyma, uyum sağlama, beş duyuyu kullanma, gözlem becerisini geliştirmeye yöneliktir. Tanışma oyunları, basit beden hareketleri, ses ve nefes çalışmaları, güven oyunları, beceri oyunları ısınma ve hazırlık çalışması olarak gerçekleştirilebilir.

Tanışma, Kaynaştırma Oyunları

Katılımcıların birbirlerinin isimlerini öğrenmesini ve iletişim kurmasını sağlamak amacıyla oynanan oyunlardır. Elden ele bir nesne gezdirerek kendini tanıtma, ritim kullanarak kendinin veya karşısındakinin ismini ve özelliklerini söyleme, müzikle dans edip müzik durduğunda yanındakine selam verme tanışma oyunlarına örnektir.

Isınma ve Hazırlık Çalışmasında Tanışma, Kaynaştırma Oyun Örneği

Öğretmen çocuklardan müzik eşliğinde sınıfta serbestçe dolaşmalarını ister. Müzik durduğunda herkes karşısındaki arkadaşının yanına gider. İlk çocuk: "Merhaba benim adım Eliz. Senin adın nedir?" der. Diğer çocuk: " Merhaba benim adım Ulaç. Tanıştığımıza memnun oldum." der. Tanışmadan sonra müzik tekrar açılır ve çocuklar sınıfta dolaşmaya başlarlar. Müzik tekrar kapatıldığında herkesten ilk selamlaştığı arkadaşını bularak onun yanına gitmesi ve arkadaşının adını söylemesi istenir. İlk çocuk: "Merhaba senin adın Ulaç" diğer çocuk da: "Merhaba senin adın Eliz" der. Sınıftaki tüm çocuklar birbirleriyle tanışıp tekrar birbirlerinin adlarını söyleyene kadar tanışma oyununa devam edilir. Çalışma "çocuğun adı soyadı, en sevdiği renk, büyüyünce ne olmak istediği" gibi bilgilerin paylaşımıyla genişletilir.

ETKİNLİK 1.

Öğretmen: "Şimdi sizlerle ısınma ve hazırlık aşaması tanışma çalışmalarından birini gerçekleştireceğiz." der. Öğrencilerden daire şeklinde ayakta durmaları istenir. Öğretmen: "Elimdeki topu birinize atacağım. Topu alan adını, soyadını ve hangi okuldan geldiğini söyleyerek topu başka bir arkadaşına atacak." der. Sonra topu öğrencilerden birine atar. Tüm öğrenciler adını, soyadını ve geldiği okulu söyleyene kadar oyuna devam edilir. Ardından öğrencilerin derse hazırlık çalışması olarak yaptıkları araştırma sonucu elde ettikleri tanışma çalışma örnekleri sınıfta uygulanır.

Basit Beden Hareketleri:

Hızlı ve yavaş koşular, adımlamalar, sıçrama, dönme, eğilme, doğrulma gibi vücudu çalıştırmaya yönelik hareketlerdir. Bu hareketler oyunlaştırılarak da gerçekleştirilebilir. Örneğin; ağaçtan elma, yerden çakıl taşı topluyor gibi yapma, dereyi taştan taşa atlayarak geçme gibi.

Görsel 4.1: Basit beden hareketleri

Isınma ve Hazırlık Çalışmasında Basit Beden Hareketleri Örneği

Öğretmen, çocukları kollarını ve bacaklarını açtıklarında ve arkaya döndüklerinde birbirlerine değmeyecek şekilde arka arkaya yerleştirir. Çocuklara durdukları bu pozisyonda hangi hareketleri yapabilecekleri sorulur. Çocukların yaptıkları hareketler izlenir. Daha sonra bu hareketlerin içinden dört hareket seçilir. Her harekete bir renk adı verilir. Örneğin; çift ayakla iki kez zıplama kırmızı, kendi etrafında dönme hareketi sarı, kolları yukarı aşağı hareket ettirmek mavi, tek ayakla zıplamak yeşil gibi.

Öğretmen, öğrencilerden söylediği renk doğrultusunda o rengi ifade eden hareketi yapmalarını ister. Öğretmen renklere uygun hareketlerin kavrandığından emin olmalıdır.

ETKİNLİK 2.

Öğretmen atölyede öğrencilerin rahat hareket edebilecekleri boş bir alan oluşturur. "Sizlere vereceğim yönergelere göre yapacağınız hareketler ısınma ve hazırlık aşaması basit beden hareketleri çalışmalarına örnektir. Kollarımızı iki yana açalım sonra aşağıya indirelim. Başımızı önce sağdan sola sonra da soldan sağa çevirelim. Kollarımızı havaya kaldırıp yukarıya uzanalım, şimdi aşağı eğilerek ellerimizi ayak parmak uçlarımıza değdirelim. Olduğumuz yerde üç kere zıplayalım ve duralım. Şu an kocaman bir elma ağacının altındayız. Elmalar kırmızı kırmızı, çok lezzetli görünüyorlar. Hep birlikte bu elmaları toplayalım." der ve zıplayarak elma toplama öykünmesi yapılır. "Yere dökülen elmaları da toplayalım." diyen öğretmen öğrencilerle birlikte çömelerek yürüyüp yerden elma toplama öykünmesi yapar.

Ardından öğrencilerin derse hazırlık çalışması olarak yaptıkları araştırma sonucu elde ettikleri basit beden hareketleri çalışma örnekleri sınıfta uygulanır.

Ses ve Nefes Çalışmaları

Nefes almayı düzenleyen, ses kontrolünü sağlayan çalışmalardır. Ses ve nefes çalışmalarına; mum, çorba, toz ve duman üflüyor gibi yapma, balon şişiriyor gibi yapma, sesli harfleri kısa ve uzun aralıklarla ya da alçak- yüksek sesle söyleme, ses oyunları yapma, sesle kısa ritimler oluşturma örnek verilebilir.

Isınma ve Hazırlık Çalışmasında Ses ve Nefes Kontrolü Örneği

Öğretmen çocuklara: "Size bir harf söyleyeceğim. Söylediğim bu harfi verdiğim yönergelere göre söylemenizi istiyorum." der. "Seçtiğim ilk harf 'e' harfi. Şimdi kısa kısa e e e sesi çıkarmanızı istiyorum. Uzuuun aralıklarla, uzatarak söyleyin, kısık sesle söyleyin, yüksek sesle söyleyin." gibi yönergeler verir. Çalışma farklı söylenişlerle diğer sesli harfler için uygulanarak devam ettirilir.

ETKİNLİK 3.

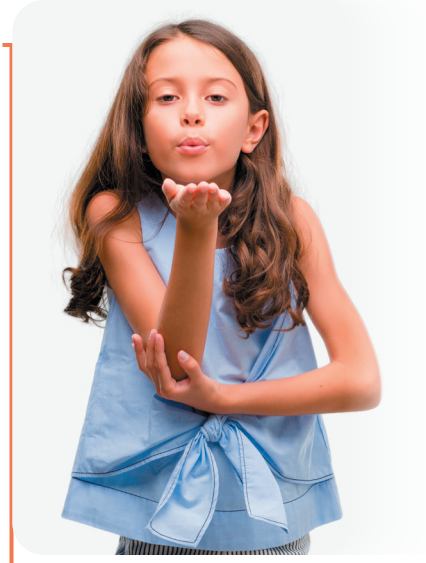

Görsel 4.2: Nefes çalışması

Öğretmen avcunu kapatarak: "Sizce avcumda ne var?" sorusunu sorar. Öğrencilerden tahminleri alındıktan sonra öğretmen: "Elimde sihirli bir toz olduğunu hayal edelim. Şimdi bu tozdan sizlere de vereceğim." der ve her öğrencinin avcuna sihirli tozdan döküyormuş gibi yapar. "Bu tozu ne kadar kuvvetli üflersek doğanın o kadar temizleneceğini öğrendim. Haydi, hep birlikte o tozu üfleyelim." der. Herkes avucundaki sihirli tozu üfler. Daha sonra öğretmen: "Doğa, hava, denizler tertemiz oldu. Şimdi temizlenen o güzel havayı içimize çekelim." der. Hep birlikte derin derin nefes alınır.

Öğretmen "Şimdi de o güzel havayı içimizde tutalım ve benim size verdiğim yönergelere göre havayı bırakalım. Havayı içinize çekin, şimdi nefesinizi tutun. Yavaş yavaş bırakın. Kalan havayı tekrar tutun ve şimdi de hızla üfleyin." diyerek çalışmaya son verir.

Görsel 4.3: Güven oyunu

Güven Oyunları

Drama etkinliklerinde gruptakilerin birbirlerine güven duymaları, yaratıcılıklarını ve duygularını ortaya koyabilmeleri, empati kurabilmeleri açısından çok önemlidir. Çocukların gözleri kapalı olarak arkadaşı ile sınıfta dolaşması veya onun verdiği yönergeleri gerçekleştirmesi, arkadaşına ağırlık vererek yaslanması gibi oyunlardır.

Isınma ve Hazırlık Çalışmasında Güven Oyunu Örneği

Öğretmen çocukları ikişerli gruplara ayırır. Eşlerden biri robot, diğeri de kumanda olur. Robotun gözleri kapalıdır. Kumanda olan kişi kendine göre komutlar oluşturur. Örneğin; kumanda robotun sırtına dokununca robot ileriye gider, sağ omuza dokununca sağa döner veya sol omuza dokununca sola döner vb. Çalışma eşlerin rolleri değiştirilerek sürdürülür.

ETKİNLİK 4.

Öğretmen öğrencilerle ip, kurdele, bloklar ve çeşitli oyuncaklar kullanarak atölyenin zeminine labirentler oluşturur. Öğrenciler ikişerli gruplara ayrılır. Eşlerden birinin gözleri bandanayla kapatılır. Gözü açık olan diğer öğrenci ise arkadaşının koluna girerek sözel yönergelerle labirentin çizgilerine basmadan, bloklara ve oyuncaklara çarpmadan labirentten geçmesini sağlar. Eşlerin rolleri değiştirilerek güven oyunu tekrar edilir.

Beceri Oyunları

Gruptaki çocukların kendilerinin ve birbirlerinin becerilerini keşfetmelerine, eğlenmelerine ve öz güven kazanmalarına yardımcı olan çalışmalardır. Düğümü çözme, nesneleri birleştirme, tahtaya çizilen resmi gözleri kapalı tamamlama, bedeni ile kendisine söylenen bir nesnenin şeklini oluşturma beceri oyunlarına örnektir.

Isınma ve Hazırlık Çalışmasında Beceri Oyunu Örneği

Tahtaya bir yuvarlak çizen öğretmen: "Bu bizim oyuncak bebeğimiz ama bebeğin gözleri, burnu, ağzı, boynu, kol ve bacakları yok. Sizlerden onları çizmenizi istiyorum, bunu gözleriniz kapalı yapmalısınız." der. Çocuklardan birinin gözleri bağlanarak tahtanın önüne getirilir. Çocuktan elindeki kalemle gözlerden birini çizmesi istenir. Daha sonra başka bir çocuğun gözleri bağlanarak diğer gözü çizmesi istenir. Sırayla tüm çocuklar resimdeki bir eksiği tamamlayana kadar etkinliğe devam edilir. Etkinliğin sonunda ortaya çıkan eğlenceli resim hep birlikte incelenir.

ETKİNLİK 5.

Öğretmen, öğrencilerden kollarını açarak birbirlerinin omzuna dokunma mesafesinde duracakları şekilde halka oluşturmalarını ister. Kendisi de halkanın ortasına geçen öğretmen: "Ben halkanın içinde dolaşırken birden elimi uzatıp sizlerden birini göstererek tak diyeceğim. Onun sağındaki ve solundaki iki kişi de kol hizasında ellerini dümdüz ona doğru uzatacak. Benim işaret ettiğim kişi, yanındakiler ona dokunmadan yere eğilebilirse kurtulacak ve yanındakiler dairenin ortasına geçerek seyirci olacak. Ancak zamanında eğilemez ve yanındakiler ona dokunursa bu sefer işaret ettiğim kişi dairenin içine geçip seyirci olacak." der. Öğrencilerin yönergeyi anladıklarından emin olmak için bir kez deneme yapıldıktan sonra oyun oynanır.

4.1.2.2. Esas Çalışma (Canlandırma)

Katılımcıların bir konu ve temayı, drama yöntem ve tekniklerden bir ya da birkaçını kullanarak canlandırdıkları aşamadır. Konu katılımcılar ya da lider tarafından belirlenir. Katılımcılar aralarında konuşup tartışarak oyun türünü belirler ve rolleri paylaşırlar. Karakterlerin özellikleri, duyguları katılımcılar tarafından canlandırılarak oyuna dönüştürülür.

Esas çalışma (canlandırma) için pandomim, rol oynama, doğaçlama, öykü oluşturma, dramatizasyon, taklidi oyun gibi tekniklerden biri veya birkaçı seçilerek uygulamaya geçilir. Canlandırma aşaması bireysel ve grup yaratıcılığının ön plana çıktığı çalışmalardır.

Esas çalışma (canlandırma) çocukların kolayca hareket edebileceği geniş bir mekânda yapılırsa çok daha başarılı olur. Ancak jimnastik salonu veya okulun bahçesi gibi çok büyük alanlar esas çalışma (canlandırma) için tavsiye edilmez. Çünkü çok büyük mekânlarda çocukları toplamak, konsantrasyonu sağlamak zor olabilir. Bunun için yeterince boş bir alan oluşturulmuş sınıf ortamı en idealidir.

Esas çalışmalarda bir enstrüman ya da çeşitli ritim araçları kullanılabilir. Ayrıca fon müziği, maske, kostüm ve aksesuarlar çocukların karakterlerin rolüne bürünmelerine yardımcı olacaktır.

Görsel 4.4: Esas çalışma

ETKİNLİK 6.

- Öğretmen öğrencilerden bazılarına çiftçi, bazılarına da tohum rolü verir. Toprak görüntüsü vermek için yere eski kumaşlar, poşetler serilir. Öğretmen tohum olanların şu an bir çuvalda beklediklerini söyler. Ardından öğretmen: "Ben hikâyemizi anlattıkça sizlerin söylenenlerle ilgili rollerinizi canlandırmanızı istiyorum." der.
- İlkbaharın gelmesi ve havaların ısınmasıyla çiftçiler toprağı sürmeye başlarlar (Toprak sürme, kazma hareketleri yapılır.).
- Bu sırada tohumlar çok heyecanlıdır: "Bu tohum çuvalının içinde çok sıkıldık bir an evvel toprakla buluşmak istiyoruz." derler. Bu arada kıpırdanmaya başlayan tohumlar kendi aralarında konuşarak birbirlerine ne tohumu olduklarını söylerler (Öğretmen tohum olan çocukları sırayla işaret eder. Öğretmenin gösterdiği çocuk ne tohumu olduğunu söyler.).
- Çiftçiler tohum çuvallarına yaklaşınca tohumlar iyice hareketlenir. Her çiftçi bir tohum alarak toprağa eker (Çiftçi rolündeki çocuk tohumu alıp toprağa yerleştirme, üzerine toprak atma ve sulama hareketi yapar.).
- Havaların iyice ısınmasıyla tohumlar yavaş yavaş yeşerip büyümeye başlar (Tohum rolündeki çocuklar yavaşça yerden kalkarak büyüyor gibi hareketler yaparlar.).
- Çiftçiler toprağı sulamaya devam ederler. Gün geçtikçe tohumlar daha da büyür. Tohumlardan bazıları tatlı, sulu meyveler veren kocaman dalları olan ağaçlara, bazıları da lezzetli sebzeler veren bitkilere dönüşürler (Her çocuk tohumken söylediği bitkiye dönüşür.).
- Çiftçiler olgunlaşan ürünlerini toplar ve cinsine göre sepete, kasaya ya da çuvala koyarlar.

ETKİNLİK 7.

- Öğretmen; öğrencilere otomobil, otobüs, tren, vapur, motosiklet gibi çeşitli taşıtların resimlerini gösterir ve öğrencilerin resimleri incelemelerine fırsat verir.
- Öğrencilere bu taşıtlardan en çok hangisini kullandıklarını veya kullanmadıkları taşıt olup olmadığını sorar. Öğrencilerden bu taşıtlarla ilgili deneyimlerini paylaşmalarını ister.
- Ardından otobüs durakları, bilet kuyrukları, son duraklar, kalabalık, tenha, gürültü, sakinlik üzerine sohbet edilir.
- Daha sonra sınıfın bir yeri otobüs durağı olarak belirlenir ve öğrenciler arasında rol dağılımı (otobüse yetişmeye çalışan öğrenci, durakta sırayı bozan bir yaşlı, otobüs şoförü, kucağında bebek taşıyan bir kadın, hamile bir kadın, yer isteyen bir yaşlı, oturduğu yerde uyuyakalmış bir genç vb.) yapılarak öğrencilerden durakta ve otobüste yaşanılanlarla ilgili doğaçlama yapmaları öğrencilerden istenir.
- Canlandırmanın sonunda öğrencilere canlandırma sırasında kendilerini nasıl hissettikleri, neden o karakteri seçtikleri, neden o şekilde hareket ettikleri vb. sorularak değerlendirme yapılır.

4.1.2.3. Rahatlama, Değerlendirme, Tartışma ve Paylaşım Çalışmaları

Drama uygulaması sonunda çoğunlukla dinlendirici müzik eşliğinde düşünsel ve bedensel rahatlamaya yönelik yapılan çalışmalardır. Bu bölümde; yapılan canlandırma ile ilgili sohbet, tartışma, soru-cevap, resim çizme, boyama, dinlendirici bir oyun oynama, düşünme ve hayal kurma gibi çalışmalar yapılabilir. Bu çalışmalar sayesinde drama çalışmasının amacına ulaşıp ulaşmadığı, çocukların hissettikleri, duygu ve düşünceleri anlaşılır.

Çocukların yerdeki minderlere uzanarak klasik müzik eşliğinde gözlerini kapatmaları ve öğretmenin anlattığı bir hikâyeyi ya da verdiği yönergeleri zihinlerinde canlandırmaları rahatlama çalışmasına örnektir.

Dramanın sonunda yapılan değerlendirme çalışmalarında sorulan açık uçlu sorular çocukların hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını desteklemektedir. Örneğin; bir uçurtmanın gökyüzündeki uçuşunu canlandırma çalışmasından sonra "Daha önce hiç uçurtma uçurdunuz mu? Uçurtmanın gökyüzünde uçmasını ne sağlıyor olabilir? Uçurtmayı canlandırırken fırtınaya yakalanınca neler hissettiniz? Uçurtmanızın ipini tutan biri olmasaydı neler olurdu? Siz bir uçurtma olsaydınız nereye uçmak isterdiniz?" gibi sorularla çocuklar düşünmeye sevk edilebilir.

Görsel 4.5: Müzik eşliğinde rahatlama çalışması

ETKİNLİK 8.

- Öğretmen öğrencilerin atölyede minderlere oturmalarını ister ve klasik bir müzik açar.
- Öğrencilerden gözlerini kapatarak bir tohumun topraktan çıkıp yeşermesini hayal etmelerini ister. Öğrencilerin tohumların yeşermesini hayal etmelerine fırsat verilir.
- Daha sonra öğrencileri boya kalemleri ve kağıtların olduğu masalara alan öğretmen: "Az önce hayalinizde yeşeren tohumun bitkiye dönüşmüş hâlinin resmini çizmenizi istiyorum." der. Öğrencilerin çizdiği resimler atölyede sergilenir.

4.1.3. Dramatik Etkinlik Planı Hazırlarken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- Dramatik etkinlikleri planlarken çocukların yaş ve gelişim düzeyine, ilgi ve isteklerine uygun etkinlikler seçmeye dikkat edilmelidir. Grup ve birey özellikleri göz önünde bulundurulmalıdır.
- Dramatik etkinlik planlanırken kazanım ve göstergeler aylık eğitim planından seçilmelidir.
- Öğrenme süreci planlanırken dramada kullanılan ısınma, esas çalışma(canlandırma), değerlendirme ve rahatlama aşamalarına uygun teknikler seçilerek plan hazırlanmalıdır.
- Etkinlik planlanırken seçilen tema ve uygulamalar; basitten karmaşığa, somuttan soyuta, yakın çevreden uzak çevreye, bilinenden bilinmeyene doğru gitmelidir.
- Dramatik etkinlikler kapsamında ele alınan kavramlar için somut nesneler kullanılmalıdır.
- Etkinlik için gerekli materyaller uygulama öncesinde temin edilmelidir.
- Sonucu değil süreci ön plana çıkaran bir strateji izlenmelidir.
- Mekânın uygunluğuna dikkat edilmelidir. Çocuklara yeterli bir alan sağlanması önemlidir. Özellikle rahatlama ve konsantrasyon çalışmalarında çocukların birbirlerine dokunmayacakları genişlikte bir alanın olması gerekir. Çalışmaların ayakkabısız yapılabileceği, güvenilir, aydınlık, sessiz, rahat bir ortam olmalıdır.
- Tüm grubu birleştirici çalışmalar planlanmalıdır.
- Dramatik etkinlikler planlarken çocukların yaratıcılıkları, problem çözme becerileri, karar verme becerileri, iç disiplin kazanmaları, sorumluluk ve işbirliği duygularını geliştirmelerine yönelik çalışmalara yer verilmelidir.
- Öğretmen, çalışmanın ilerleyemediği noktalarda öneriler geliştirerek yönlendirici olabilmelidir.
- Planlanan çalışmaların uygulama sonrasında değerlendirilmesine yönelik farklı soru türleri hazırlanmalı ve farklı değerlendirme araçları geliştirilmelidir.

4.1.4. Dramatik Etkinlik Planı Şablonu

DRAMATİK ETKİNLİK PLANI	
Etkinliğin Adı	
Yaş Grubu	
Konu	
Süre	
Kazanım ve Göstergeler	
Kullanılacak Yöntem ve Teknikler	
Materyaller	
Ortam	
Öğrenme Süreci	
Değerlendirme	

Dramatik Etkinlik Planı Örnekleri

DRAMATİK ETKİNLİK PLANI	
Etkinliğin Adı	Bulutların Dansı
Yaş Grubu	48-60 ay
Konu	Hava olayları
Süre	15 dakika
Kazanım ve Göstergeler	*Dil Gelişimi* **Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını kavrar.** (Göstergeleri: Sözel yönergeleri yerine getirir.) **Kazanım 8. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder.** (Göstergeleri: Dinlediklerini/izlediklerini resim, müzik, drama, şiir, öykü gibi çeşitli yollarla sergiler.) *Motor Gelişim* **Kazanım 5. Müzik ve ritim eşliğinde hareket eder.** (Göstergeleri: Basit dans adımlarını yapar. Müzik ve ritim eşliğinde dans eder. Müzik ve ritim eşliğinde çeşitli hareketleri ardı ardına yapar.) *Sosyal Duygusal Gelişim* **Kazanım 3. Kendini yaratıcı yollarla ifade eder.** (Göstergeleri: Duygu, düşünce ve hayallerini özgün yollarla ifade eder.)
Yöntem ve Teknikler	Dramatizasyon
Materyaller	Çocuk sayısı kadar balon (mavi, gri ve beyaz renkte), CD çalar ve klasik müzik CD'si.
Ortam	Sınıf
Öğrenme Süreci	**Isınma ve Hazırlık Aşaması** • Öğretmen çocuklardan ayakta durarak daire olmalarını ister. Çocuklara tutmaları için ipe bağlı birer balon verir. Gruptan bazı çocukların balonları mavi, bazılarının balonları gri, bazılarının da beyazdır. Mavi balonların güneşli ve açık havayı, gri balonların yağmurlu ve kapalı havayı, beyaz balonların ise karlı havayı temsil ettiği söylenir. Öğretmen: "Şimdi sizlere bir müzik açacağım. Elinizdeki balonları kullanarak dans etmenizi istiyorum." der. Çocuklar balonlarla istedikleri şekilde dans ederler. • Daha sonra öğretmen müziği kısar: "Bulutlarımız alçaldı, iyice alçaldı, yeryüzüne çok yaklaştı (Çocuklar çömelerek hareket ederler.), şimdi yükselmeye başladı, gittikçe yükseğe çıkıyor (Parmak uçlarına yükselerek yürürler.), bulutlar bir araya toplandı, şimdi yavaş yavaş birbirlerinden ayrılıyorlar." gibi yönergeler verir. Çocuklar verilen yönergelere uygun danslarına devam ederler. **Esas Çalışma Canlandırma Aşaması** • Öğretmen "Hava kapalı dediğimde gri balonlar, açık ve güneşli dediğimde mavi balonlar, karlı dediğim de de beyaz renkli balonlar bir araya toplanarak yükselerek bulut oluşturacaklar." açıklamasını yapar. • Çocuklar fondaki müzik eşliğinde dans ederken öğretmenin "Hava kapanmaya başladı, yağmur bulutları geliyor." yönergesiyle gri balonları tutan çocuklar bir araya gelerek yağmur bulutu oluştururlar. Öğretmen parmaklarıyla masaya vurarak yağmur sesi çıkarır: "Evet yağmur başladı. Gittikçe hızlanıyor. Şimdi yavaşlamaya başladı. Hava şimdi soğumaya başladı. Kar bulutları geliyor." der. Beyaz balonlu çocuklar bir araya gelerek kar bulutu oluştururlar. Diğer çocuklar üşüme hareketi yaparlar. "Hava yavaş yavaş ısınmaya başladı. Kar bulutları dağılıyor. Hava açık ve güneşli." Mavi balonları tutan çocuklar bir araya gelerek açık havayı oluştururlar. Öğretmen "Hava çok sıcak, artık üşümüyoruz." dediğinde de ısınma ve rahatlama hareketleri yapılır. **Rahatlama ve Değerlendirme Aşaması** • Öğretmen çocuklardan yerdeki minderlere sırt üstü uzanmalarını ve gözlerini kapatmalarını ister. "Elinizde tuttuğunuz balonlar sizin bulutlarınız. Onunla birlikte gökyüzüne çıktığınızı hayal etmenizi istiyorum. Bulutların ipi sizin elinizde, onu istediğiniz gibi hareket ettirebilirsiniz. Yükseğe çıkabilir, kendinize yaklaştırabilir, ona dokunabilir, isterseniz ona sarılabilirsiniz." yönergeleriyle etkinlik tamamlanır.
Değerlendirme	Uygulamadan sonra öğretmen etkinliğin amacına ulaşıp ulaşmadığını, etkinliğin çocuklara uygunluğunu, çocukların etkinliğe katılımını, uygulamada karşılaşılan problemleri ve olumlu gelişmeleri bu bölüme kaydeder. Bu bölüm öğretmene daha sonraki etkinlikleri planlamada yol gösterir.

DRAMATİK ETKİNLİK PLANI	
Etkinliğin Adı	Kurtuluşa Giden Yol
Yaş Grubu	60-72 ay
Konu	19 Mayıs Atatürk'ün Samsun'a çıkışı ve Kurtuluş Savaşı
Süre	15 dakika
Kazanım ve Göstergeler	Bilişsel Gelişim **Kazanım 1. Nesne/durum/olaya dikkatini verir.** (Göstergeleri: Dikkat edilmesi gereken nesne/durum olaya odaklanır. Dikkatini çeken nesne/durum/olaya yönelik sorular sorar. Dikkatini çeken nesne/durum/olayı ayrıntılarıyla açıklar.) Dil Gelişimi **Kazanım 5. Dili iletişim amacıyla kullanır.** (Göstergeleri: Konuşma sırasında göz teması kurar. Jest ve mimikleri anlar. Konuşurken jest ve mimiklerini kullanır. Konuşmayı başlatır. Konuşmayı sürdürür. Konuşmayı sonlandırır. Konuşmalarında nezaket sözcükleri kullanır. Sohbete katılır. Konuşmak için sırasını bekler. Duygu, düşünce ve hayallerini söyler. Duygu ve düşüncelerinin nedenlerini söyler.) **Kazanım 7. Dinlediklerinin/izlediklerinin anlamını kavrar.** (Göstergeleri: Sözel yönergeleri yerine getirir. Dinlediklerini/izlediklerini açıklar. Dinledikleri/izledikleri hakkında yorum yapar.) **Kazanım 8. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder.** (Göstergeleri: Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara cevap verir. Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına anlatır. Dinlediklerini/izlediklerini resim, müzik, drama, şiir, öykü gibi çeşitli yollarla sergiler.) Sosyal Duygusal Gelişim **Kazanım 4. Bir olay veya durumla ilgili olarak başkalarının duygularını açıklar.** (Göstergeleri: Başkalarının duygularını söyler. Başkalarının duygularının nedenlerini söyler. Başkalarının duygularının sonuçlarını söyler.) **Kazanım 11. Atatürk ile ilgili etkinliklerde sorumluluk alır.** (Göstergeleri: Atatürk ile ilgili etkinliklere katılır. Atatürk ile ilgili duygu ve düşüncelerini farklı etkinliklerle ifade eder.)
Yöntem ve Teknikler	Doğaçlama
Materyaller	Büyük boş koliler; siyah, beyaz, kırmızı, kahverengi fon kartonu; makas, yapıştırıcı, bant, mavi çöp poşeti ve kalemler
Ortam	Sınıf
Öğrenme Süreci	• Öğretmen bir hafta önceden çocuklardan büyük boş koliler; siyah, beyaz, kırmızı, kahverengi fon kartonu; makas, yapıştırıcı, bant, mavi çöp poşeti ve kalemler ister. **Isınma ve Hazırlık Aşaması** Öğretmen akıllı tahtadan 19 Mayıs Marşı'nı açar. Çocuklardan marş eşliğinde atölye içinde içlerinden geldiği gibi yürümelerini ve hareket etmelerini ister. • Marşın sonunda öğretmen çocuklara Bandırma Vapuru'nun resmini gösterir. "Vapura binen var mı? Bir vapur hangi bölümlerden oluşur? Bandırma Vapuru'nu ziyaret eden var mı? Bandırma Vapuru'nun bizim için önemi nedir?" vb. sorular sorar. • Cevapları aldıktan sonra Bandırma Vapuru'nun çeşitli resimleri çocuklarla incelenir. İncelenirken vapurun görünüşü hakkında sohbet edilir. • Daha sonra öğretmen bir hafta önceden istediği materyallerin masanın üzerine çıkarılmasını ister ve büyük grup çalışmasıyla bir Bandırma Vapuru yapılır. • Etkinliğin sonuna doğru işini bitiren çocuklarla mavi poşetler kullanarak sınıfın ortasına denizaları oluşturulur ve yapılan Bandırma Vapuru denize yerleştirilir. • Çocuklar vapurun etrafında çember oluşturarak oturur. Atatürk'ün Samsun'a çıkışı, 19 Mayıs 1919 tarihinde ülkenin durumu, Atatürk'ün o dönemde yaptığı çalışmalar, 19 Mayıs'ın bizim için önemi, 19 Mayıs'ın bayram olarak ilan edilmesi, birlik beraberlik, dayanışma, vatan sevgisi gibi konularda sohbet edilir. **Esas Çalışma (Canlandırma) Aşaması** • Öğretmen, Atatürk ve silah arkadaşlarının heykellerinin olduğu Samsun Kurtuluş Yolu'ndaki heykellerin resmini çocuklara gösterir. Resim akıllı tahtaya yansıtılır. • Çocuklar resmi inceledikten sonra hazırlanan vapurun önünde bir yer Kurtuluş Yolu olarak belirlenir ve gönüllü çocuklar aynı tabloyu belirlenen hayali Kurtuluş Yolu'nda canlandırırlar. • Çocuklar tabloyu oluşturduktan sonra öğretmen: "Acaba Atatürk ve silah arkadaşları Kurtuluş Yolu'na inmeden önce Bandırma Vapuru'nda neler yaşadılar?" der ve onları Bandırma Vapuru'nda canlandırma yapmaya yönlendirir. Çocuklar doğaçlama tekniğiyle canlandırmalarını yapar. **Rahatlama ve Değerlendirme Aşaması** • Canlandırmanın sonunda değerlendirme için çember oluşturulur. • Öğretmen; çocuklara etkinlik boyunca kendilerini nasıl hissettiklerini, neler öğrendiklerini, Bandırma Vapuru'nda olmanın nasıl bir duygu olduğunu, 19 Mayıs 1919 günü Atatürk'ün yanında olsalar ona neler söyleyeceklerini sorar.
Değerlendirme	

DRAMATİK ETKİNLİK PLANI	
Etkinliğin Adı	Yalancı Çoban
Yaş Grubu	60-72 ay
Konu	Dürüst ve güvenilir olma (Değerler eğitimi)
Süre	15 dakika
Kazanım ve Göstergeler	Bilişsel Gelişim **Kazanım 1. Nesne/durum/olaya dikkatini verir.** (Göstergeleri: Dikkat edilmesi gereken nesne/durum olaya odaklanır.) **Kazanım 17. Neden-sonuç ilişkisi kurar.** (Göstergeleri: Bir olayın olası nedenlerini söyler. Bir olayın olası sonuçlarını söyler.) Dil Gelişimi **Kazanım 3. Söz dizimi kurallarına göre cümle kurar.** (Göstergeleri: Düz cümle, olumsuz cümle, soru cümlesi ve birleşik cümle kurar. Cümlelerinde ögeleri doğru kullanır.) **Kazanım 8. Dinlediklerini/izlediklerini çeşitli yollarla ifade eder.** (Göstergeleri: Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorular sorar. Dinledikleri/izledikleri ile ilgili sorulara cevap verir. Dinlediklerini/izlediklerini başkalarına anlatır. Dinlediklerini/izlediklerini resim, müzik, drama, şiir, öykü gibi çeşitli yollarla sergiler.) Sosyal Duygusal Gelişim **Kazanım 4. Bir olay veya durumla ilgili olarak başkalarının duygularını açıklar.** (Göstergeleri: Başkalarının duygularını söyler. Başkalarının duygularının nedenlerini söyler. Başkalarının duygularının sonuçlarını söyler.) **Kazanım 5. Bir olay veya durumla ilgili olumlu/olumsuz duygularını uygun yollarla gösterir.** (Göstergeleri: Olumlu/olumsuz duygularını sözel ifadeler kullanarak açıklar.)
Yöntem ve Teknikler	Dramatizasyon
Materyaller	Çocuk sayısının yarısı kadar kuzu maskesi, kurt maskesi, çoban için sopa, çocuk sayısı kadar minder, çocuk sayısı kadar resim kâğıdı ve boya kalemleri
Ortam	Sınıf
Öğrenme Süreci	**Isınma ve Hazırlık Aşaması** • Öğretmen çocuklardan minderlere oturmalarını ister. "Sizce dürüst olmak ne demek, dürüst insanların özellikleri neler, dürüst olduğunu düşündüğünüz ve güvendiğiniz kişiler kimler?" sorularını sorar. Çocuklardan cevapları alınır. Doğru söylemenin, dürüst olmanın ne kadar önemli olduğu, dürüst olmayan kişilerin güvenilir olmadığı hakkında çocuklarla sohbet edilir. **Esas Çalışma (Canlandırma) Aşaması** • Isınma ve hazırlık aşamasından sonra öğretmen çocuklara "Yalancı Çoban" hikâyesini hikâye kitabından okur. Çocukların hikâyenin resimlerini incelemesine fırsat verdikten sonra çocuklara hikâyedeki rolleri dağıtır. Çocuklardan biri yalancı çoban, birisi kurt olur. Geri kalan çocukların yarısı koyun, diğer yarısı da köylü rollerini alırlar. Hikâye maskeler kullanılarak canlandırılır. **Rahatlama ve Değerlendirme Aşaması** • Esas çalışmadan sonra öğretmen çocukları boya kalemleri ve resim kâğıtlarının olduğu masalara alır. Yalancı çoban hikâyesinde en etkilendikleri sahneyi çizmelerini ister. Daha sonra resimler sınıfta sergilenir.
Değerlendirme	

UYGULAMA FAALİYETİ

Derste öğrendiğiniz bilgiler doğrultusunda ısınma ve hazırlık çalışması, esas çalışma, rahatlama ve değerlendirme aşamalarından oluşan şablona uygun bir dramatik etkinlik planı hazırlayınız. Hazırladığınız planı sınıfta arkadaşlarınıza sununuz.

Hazırladığınız bu uygulama faaliyetinin değerlendirilmesi aşağıdaki kriterlere göre yapılacaktır.

Etkinliğin adının belirtilmesi	*5 puan*
Konunun yaş grubuna uygunluğu	*5 puan*
Sürenin etkinliğe uygunluğu	*5 puan*
Belirlenen ortamın etkinliğe uygun olması	*5 puan*
Hazırlanan palanda yer alan çalışmaların kazanım ve göstergeleri karşılaması	*15 puan*
Isınma ve hazırlık çalışmasının uygun özellikte olması	*15 puan*
Esas çalışmanın belirlenen konuya uygunluğu	*5 puan*
Esas çalışma için seçilen tekniğin çalışmaya uygunluğu	*15 puan*
Esas çalışmanın özgün olması	*10 puan*
Rahatlama ve değerlendirme aşamasının uygun özellikte olması	*15 puan*
Materyallerin belirtilmesi	*5 puan*

4.1.5. Dramatik Etkinlik Uygularken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

- Öğretmen etkinlik öncesinde materyal ve donanımın yeterli olduğundan emin olmalıdır. Kostüm, aksesuar, kukla gibi malzemler çocukların sayısına göre yeterli miktarda sunulmalıdır.
- Çocuklara etkinliklerde istediği rolü alma veya durumu canlandırma konusunda karar verme hakkı verilmelidir.
- Bireysel canlandırmalarda ve grup canlandırmalarında herkese ayrılan sürenin eşit olmasına dikkat edilmelidir.
- Oyunlarda kaybetmek ve kazanmak değil, kendini ifade edebilmek amaç olmalıdır.
- Oyunlarda grup oluşturulurken çocukların farklı arkadaşlarıyla da grup oluşturmalarına fırsat verilmelidir. Bunun için öğretmen sayışmalar, kura çekme, renk söyleme gibi yöntemler kullanabilir.
- Çocukların birbirlerinin özelliklerini kabul etmeleri ve birbirlerinin özelliklerine saygı göstermeleri sağlanmalıdır.
- Dramatik etkinlikler başlangıçta öğretmenin oluşturduğu bir metne veya kurguya bağlı olarak oynanabilir. İlerleyen uygulamalarda çocuklar, öğretmene veya bilinen bir hikâyeye bağlı olmadan çocuklar oyun oluşturmaya yönlendirilmelidir. Örneğin; çeşitli nesneler, resimler, kostümler bir araya getirilerek çocukların bir hikâye oluşturmalarına ve bunu canlandırmalarına imkân verilmelidir.
- Eğitim programı doğrultusunda çocuklara yeni yaşantılar kazandırılmasına özen gösterilmelidir.
- Dramatik etkinlikler sırasında bazı çocuklar oyunu sergilerken diğerleri pasif izleyici olmamalı, uygulamalara tüm çocukların katılımları sağlanmaya çalışılmalıdır. Bazı çocuklar esas etkinliği canlandırırken diğerleri arka fondaki gürültüyü, sesi ve hareketi yaparak oyuna dâhil edilebilir.

- Drama uygulama aşamaları arasında geçiş ve devamlılık yaratmaya özen gösterilmelidir.
- Her oyundan sonra tüm çocuklarla oyunun değerlendirilmesi yapılmalı, başka nasıl oynanabileceği, kendileri olsalar neler yapabilecekleri tartışılmalıdır.
- Dramatik oyun anlıktır. Ne kadar süreceği ne yapılacağı belli değildir. Tekrar edilse bile her seferinde farklılaşabilir. Bu nedenle her çocuktan aynı şekilde oynaması beklenmemelidir. Etkinliğin farklılaştıkça çocukların yaratıcılıklarının daha fazla destekleneceği unutulmamalıdır.
- Çalışma değerlendirilirken süreç analiz edilmeli, çocukların birbirlerini olumsuz bir şekilde değerlendirmelerine karşı önlem alınmalıdır.

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI 2

- Okul öncesi eğitim dönemi çocuklarına uygun yüz ve vücut boyama örneklerini araştırınız.

4.1.6. Dramatik Etkinliklerde Yüz ve Vücut Boyama

Yüz ve vücut boyama; canlandırılan karakterin görüntüsüne bürünmek, yüzün ve vücudun görünümünü daha etkili hâle getirmek için farlar, kalemler, boyalar, kremler ve pudralar kullanılarak yapılan boyamadır.

Yüz ve vücut boyama ciltle ilgili kusurları örter, daha etkili bir görünüm sağlar. Oyuncunun daha ilgi çekici, yüz mimiklerinin daha etkili görünmesini ve kendini canlandırdığı karakter gibi hissetmesine yardımcı olur. Yüzü boyanan kişi kahramanların rolüne daha kolay bürünerek hem çevresindeki insanları hem de kendisini tanıma fırsatı bulur. Gerçek yaşamda dile getiremediği ya da fırsat bulamadığı olay ya da olguları yüzü boyanarak başka bir karaktere büründüğünde rahatlıkla ifade edebilir.

Görsel 4.6: Uğur böceği ve kaplan yüz boya örneği

Yüz ve Vücut Boyamada Dikkat Edilecek Noktalar

- Boyama çocukların yaş ve gelişim seviyelerine uygun olmalıdır.
- Yüz şekline uygun karakter seçilmelidir.
- Canlandırılacak karakterin özellikleri ön plana çıkarılmalıdır.
- Kullanılan malzeme sağlığa uygun, hijyenik ve kolay temizlenebilir olmalıdır.
- Yüz ve vücut boyama için özel üretilen malzemelerin dışında herhangi bir malzeme kullanılmamalıdır.

Görsel 4.7: Yaş ve gelişim seviyesine uygun yüz boyama örneği

Yüz ve Vücut Boyamada Kullanılan Malzemeler ve Uygulama

Yüz ve vücut boyama için kullanılan malzemeler bu amaçla hazırlanmış özel ürünlerdir. Malzemeler doğrudan cilde uygulandığı için bunların kaliteli ve sağlığa uygun olması çok önemlidir. Yüz ve vücut boyamada; tüp boyalar, krem boyalar, kalem boyalar, pullu- simli boyalar, ruj boyalar, sprey boyalar, fırçalar, süngerler, çıkartmalar, dövmeler, makyaj altı bazlar kullanılır. Boyamaya geçilmeden önce mutlaka makyaj altı baz kullanılmalıdır. Bu ürün, cildin hava almasını sağlayarak cildi korur.

Görsel 4.8: Yüz boyama için krem boyalar ve fırçalar

Görsel 4.9: Yüz boyama için akışkan boyalar

Uygulamada öncelikle boyanacak karakter seçilir ve uygun boyama malzemeleri hazırlanır. Boyamaya açık renklerden başlanır. Daha sonra ara tonlar boyanır ve koyu renkler en son kullanılır. İnce çizgiler çekilerek boyamaya son verilir. Her zaman çok ayrıntılı boyamalar yapmaya ihtiyaç yoktur. Ancak bu, boyamanın kalitesini düşürmek anlamına da gelmemelidir.

Görsel 4.10: Boyamaya en açık renkten başlanmalıdır.

Görsel 4.11: Ara tonlar ikinci aşamada uygulanmalıdır.

Görsel 4.12: Koyu tonlara en son geçilmelidir.

Görsel 4.13: Panda yüz boyama

Görsel 4.14: Kelebek yüz boyama

Görsel 4.15: Kaplan yüz boyama

Görsel 4.16: Kaplan yüz boyama

Görsel 4.17: Kaplan yüz boyama

Görsel 4.18: Süslü kedi yüz boyama

Yüz boyama karakter örnekleri biraz hayal gücü ve yaratıcılıkla oluşturulabilir. İstenilen her desen, figür, motif veya serbest resim yüze uygulanabilir.

Görsel 4.19: Dinozor maskesi boyama

Görsel 4.20: Örümcek adam yüz boyama

Yüz boyamada; insan figürleri, hayvan figürleri, bitki motifleri, ülkelerin bayrakları, spor kulüplerinin bayrak renkleri, geometrik şekil ve desenler, doğa ile ilgili şekiller, yöresel motif ve desenler, çizgi film kahramanları, masal kahramanları kullanılabilir.

Görsel 4.21: Yüz boyamada fırça kullanımı

Görsel 4.22: Çizgi film kahramanı yüz boyama

Vücut boyamada daha çok su bazlı ve krem bazlı boyalar kullanılmaktadır. Uygulanacak kişi çocuksa uygulama kolaylığı ve vücuttan kolay çıkması amacıyla su bazlı boyalar tercih edilmektedir.

Vücut boyama, yüz boyama kadar olmasa da okul öncesi dönemde kullanılan bir tekniktir. Özellikle hikâye anlatımlarında etkili ve eğlencelidir.

Görsel 4.23: Vücut boyama ile hikâye anlatımı

Vücut boyamada öncelikle boyanmak istenen karakter tasarlanır. Daha sonra karakter için kullanılacak renklerde su bazlı boyalar, vücut boyama kalemleri, fırçalar ve nemli bir sünger hazırlanır. Boya kalemleriyle ana hatlar çizilir. Sünger yardımıyla büyük alanların boyanması daha kolay olacaktır. Ayrıntılar ve ince hatlar için fırçalar kullanılır.

Görsel 4.24: Vücut boyama zebra

Görsel 4.25: Vücut boyama papağan

Görsel 4.26: Vücut boyama timsah

Görsel 4.27: Vücut boyama dalmaçyalı köpek

Görsel 4.28: Vücut boyama kuş

Görsel 4.29: Vücut boyama ahtapot

ETKİNLİK 9.

Öğretmen yüz ve vücut boyama çalışması için öğrencilerden ikişer kişilik ekipler oluşturur. Öğretmen; öğrencileri iş sağlığı ve güvenliği kuralları çerçevesinde dikkatli olmaları, malzemeleri kullanırken göze temas ettirmemeleri hususunda uyarır. Ekip üyelerinden her birinin bir yüz boyama bir de vücut boyama karakteri belirlemesini, belirlediği karakterleri ekip arkadaşına uygulayarak arkadaşının fotoğrafını çekmesini ister. Her iki öğrencinin de birbirine yüz ve vücut boyama yapmasına fırsat verilir. Uygulamanın sonunda çekilen fotoğraflar atölyede sergilenir.

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18599

HAZIRLIK ÇALIŞMALARI 3

- Bir okul öncesi eğitim kurumuna giderek dramatik etkinliklerde kullanılan araç gereçleri, dramanın yapıldığı ortam özelliklerini inceleyiniz. Edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Okul öncesi eğitimde dramatik etkinliklerde kullanılabilecek kostüm, aksesuar, başlık ve maske örneklerini araştırınız. Edindiğiniz bilgileri sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

4.2. DRAMATİK ETKİNLİKLERDE ARAÇ GEREÇ KULLANIMI VE ORTAM

4.2.1. Dramatik Etkinliklerde Araç Gereç Kullanımının Önemi

Dramatik etkinliklerde herhangi bir araç ya da gereç kullanılması zorunluluğu yoktur. Dramatik etkinlik çalışmaları, dramanın "mış gibi yapma" özelliğini kullanarak başka hiçbir araç gerece ihtiyaç duyulmadan yapılabilir. Ancak etkinliği daha eğlenceli ve zengin hâle getirmek, konsantrasyonu artırmak, çocukların rolünü benimsemesini, kendini daha rahat ifade etmesini, yaratıcılıklarını ortaya çıkarabilmelerini sağlamak için uygun araç gereçlerin kullanımı faydalı olacaktır.

4.2.2. Dramatik Etkinliklerde Kullanılabilecek Araç Gereçler

Okul öncesi eğitimde sınıf ortamında bulundurulan ve kullanılan materyaller dramatik etkinliklerde araç gereç olarak kullanılabilir. Ayrıca çocuğa zarar vermeyecek, çocuğun hareketini ve yaratıcılığını kısıtlamayacak her şey drama etkinliğini zenginleştirmek için kullanılabilir. Örneğin, bir sopa at olarak örtü pelerin olarak kullanılabilir.

Görsel 4.30: Dramatik etkinliklerde kukla

Dramatik etkinliklerin yapılacağı ortamda (sınıf, drama odası vb.) şu araç gereçler bulundurulmalıdır:

- Kuklalar
- Maskeler
- Kostümler (etekler, pelerinler, eski giysiler, çeşitli rollere uygun hazırlanmış kostümler vb.)
- Başlıklar ve aksesuarlar (saç, bıyık, taç, yakalar, kanatlar, ayakkabılar, sepetler, gözlükler, çantalar, kemerler, şapkalar, papyonlar vb.)
- Bozuk TV, ütü, telefon gibi ev eşyaları veya bunların minyatürleri
- Ritim araçları
- CD'ler ve CD çalar
- Resimler, fotoğraflar, posterler, afişler, dergiler vb.
- Boya kalemleri, resim kâğıtları, artık materyaller
- Yüz boyama malzemeleri
- Farklı oyuncaklar vb.

4.2.3. Dramatik Etkinlikler İçin Araç Gereç Hazırlarken Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar

Dramatik etkinlikler için hazırlanan araç gereçler şu özelliklere sahip olmalıdır:

- Hijyenik ve sağlığa uygun olmalıdır.
- Çocukların sağlığını riske atabilecek, fiziksel olarak çocuklara zarar verebilecek yapıda olamamalıdır.
- Dayanıklı ve kolay temizlenebilir olmalıdır.
- Korkutucu, ürkütücü şekilde olmamalıdır.
- Alay konusu olacak, kişiliği zedeleyecek nitelikte olmamalıdır.
- Çocukların severek kullanabilecekleri özellikte olmalıdır.
- Çocuk sayısına uygun olmalıdır.
- Dekor, kostüm ve aksesuar hazırlarken abartıya kaçılmamalıdır. Kostüm ve aksesuarlar çocukların kendilerinin giyip çıkarabileceği özellikte ve uygun ölçülerde olmalı, çocukların hareket özgürlüğünü kısıtlamamalıdır

İş Sağlığı ve Güvenliği Uyarısı:

- Atölyede iş sağlığı güvenliği kurallarına uyunuz.
- Makas, iğne, çuvaldız gibi kesici, delici araç gereçlerle ve dikiş makinası ile çalışırken dikkatli olunuz.
- Tehlike oluşturabilecek bir durumla karşılaştığınızda acilen atölye öğretmenine bildiriniz.

Görsel 4.31: Dikkat

4.2.4. Dramatik Etkinlikler İçin Araç Gereç Hazırlama

Kostüm Hazırlama

Tiyatro, sinema gibi sanat türlerinde, dramatik etkinliklerde kullanılan kıyafetlerin tümüne kostüm denir. Kostümler; İnsanların rahatlamalarını sağlamak, canlandıracakları karakterlere bürünmelerini sağlamak ve insanları eğlendirmek amacıyla kullanılırlar.

Mesleklere ait giysiler, aksesuarlar özellikle de yetişkinlere ait kostümler her zaman çocukların ilgisini çeker. Çocukların dramatik oyunlarında kostümler oldukça sık kullanılmaktadır.

Görsel 4.32: Sağlık ekibi canlandırması

Görsel 4.33: Prens/prenses kostümleri

Görsel 4.34: Prenses kostümü

Kostüm hazırlamak için öncelikle yapılması düşünülen kostümün orijinal yapısı çeşitli kaynaklardan araştırılmalıdır. Bu aşamadan sonra kostümün aslına uygun olarak tasarlanabilmesi için çizimine geçilir. Çizimlerin tamamlanmasının ardından kostümün kim tarafından kullanılacağı belirlenmeli ve kostüm, belirlenen kişinin ölçülerine uygun olarak hazırlanmalıdır.

Görsel 4.35: İtfaiyeci kostümü

Okul öncesinde dramatik etkinlikler için hazırlanacak kostümler şunlardır:

- Kumaşları esnek, yıkanabilir ve dayanıklı olmalıdır.
- Kostümün çocuğun vücuduna uygun ölçülerde olmasına dikkat edilmeli, büyük ya da küçük gelen kostümlerde gerekli tadilatlar yapılmalıdır. Kostüm, çocuğun hareketlerini kısıtlamayacak formda ve kolay giyilip çıkarılabilir özellikte olmalıdır.
- Kapama malzemesi olarak düğme, çıtçıt, agraf (kopça) gibi tutturucuların yerine kolay açılıp kapanabilecek velcro (cırt cırt) bantlar kullanılmalıdır.
- Ayrılabilen parçaların mümkün olduğunca az sayıda olmasına özen gösterilmelidir.
- Çocuğun drama içindeki rolünü benimsemesi ve rolünü rahat oynayabilmesi için kostümün gerçek karakteri yansıtacak özelliklere sahip olmasına dikkat edilmelidir.

Görsel 4.36: Kostüm örnekleri

Okul öncesinde kullanılmak üzere hayvanların, sebzelerin, meyvelerin, çiçeklerin, ağaçların, meslekların, ülkelerin, çizgi film kahramanlarının, öykü kahramanlarının, annenin, babanın, ninenin, dedenin, bebeğin, güneşin, ayın, yıldızın, geometrik şekillerin ve rakamların kostümleri hazırlanabilir.

Görsel 4.37: Ayı kostümü

Görsel 4.38: Aşçı kostümü

Görsel 4.39: Pembe panter kostümü

Görsel 4.40: Karpuz ve çilek kostümü

Görsel 4.41: Cadı kostümü

Görsel 4.42: Büyücü kostümü

Görsel 4.43: Panda kostümü

Görsel 4.44: : Batman Kostümü

Görsel 4.45: Kral kostümü

Görsel 4.46: Çam ağacı kostümü

Maske Hazırlama

Maskeler okul öncesi kurumlarda dramatizasyon aracı olarak kullanılır. Ancak bazı çocuklar yüzlerinin kapanmasından hoşlanmadıkları için küçük çocuklar için uygun olmayabilir. Bu nedenle çocuklar diğer dramatizasyon araçlarını kullanmada yeterince deneyim kazandıktan sonra isterlerse maskeleri kullanmalıdırlar.

Görsel 4.47: Kartondan kedi maskesi

Okul öncesinde dramatik etkinliklerde kullanılmak üzere maske hazırlanırken ölçülerinin çocuğun yüzüne uygun olmasına özen gösterilmelidir.

Erken çocukluk dönemi için yapılacak maskelerin çocukların hoşlanacağı karakterler olmasına dikkat edilmelidir. Parlak, canlı renkler kullanılmalıdır. Çocukları korkutacak, ürkütecek veya sağlıklarını tehlikeye atacak, takıldığında çocuğun yüzünü rahatsız edecek, çocuğun nefes almasını ve rahat konuşmasını engelleyecek maskeler kesinlikle kullanılmamalıdır.

Görsel 4.48: Tavşan maske

Maskeler kumaşlardan, keçeden, kartondan, kağıt hamurundan, alçıdan, artık materyallerden yapılabilir. Öğretmen sanat etkinliklerinde çocuklarla hazırladığı maskeleri dramatik etkinliklerde kullanabilir. Bunların dışında kırtasiyelerde hazır satılan maskeler de bulmak mümkündür.

Görsel 4.49: Sincap maskesi

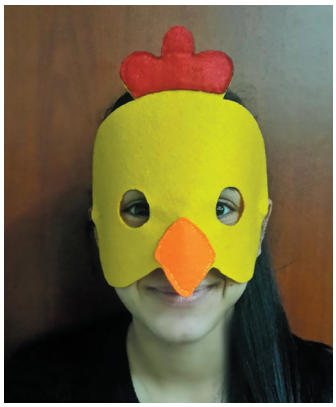

Görsel 4.50: Civciv maskesi

Görsel 4.51: Panda maskesi

Görsel 4.52: Maymun maskesi

Görsel 4.53: Ayı maskesi

Görsel 4.54: Tilki maskesi

Görsel 4.55: Aslan maskesi

Görsel 4.56: Zebra maskesi

ETKİNLİK 10.

Öğretmen öğrencilerden atölyede bulunan kartonları, keçeleri, ipleri, kumaşları, düğme ve artık materyalleri kullanarak özgün bir maske yapmalarını ister. Yapılan maskeler atölyede sergilenir.

http://kitap.eba.gov.tr/KodSor.php?KOD=18601

Başlık ve Aksesuar Hazırlama

Aksesuar, bir şeyi daha kullanışlı, daha verimli veya daha çekici hâle getirmek için ilave edilen veya takılan nesnedir. Aksesuarlar bir kostümü bütünlemek için kullanılabileceği gibi tek başlarına da kullanılabilirler.

Başlık, saç, şapka, yaka, papyon, kemer, taç, kuyruk, kanat, kravat, ibik, gaga, pelerin, takı, şal, fular, çanta, çorap, ayakkabı, baston, gözlük, eldiven, şemsiye, pençe, pati, sepet, takma burun dramatik etkinliklerde kullanılabilecek aksesuarlardandır.

Görsel 4.57: Gözlük, papyon, palyaço burnu, unicorn boynuzu ve tavşan kulağı taçlar

Görsel 4.58: Baykuş başlığı

Görsel 4.59: Yaka örnekleri

Görsel 4.60: Keçe çanta

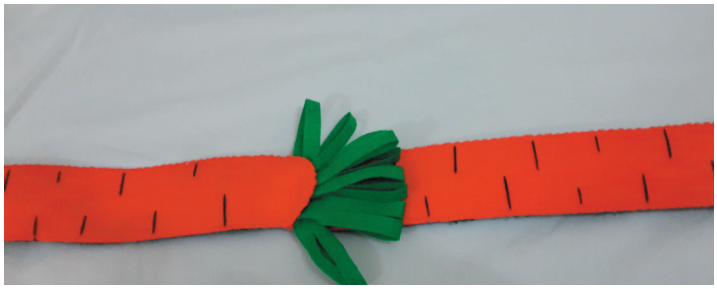

Görsel 4.61: Keçeden havuç kemer

Görsel 4.62: Kuş kostümü için taç

Görsel 4.63: Polar başlık

Görsel 4.64: Karton dinozor başlık

Görsel 4.65: Taçdan kulaklar ve aksesuarlar

Görsel 4.66: Takma burun ve gözlük

Görsel 4.67: Takma burun, şapka ve hazır saç

Görsel 4.68: Uğurböceği kanatları ve antenli başlığı

Görsel 4.69: Kumaşdan yapılmış aslan başlığı

Görsel 4.70: Karton koliden astronot başı

ETKİNLİK 11.

Öğretmen; öğrencilerden dramatik etkinliklerde kullanabilecekleri saç, pelerin, sepet kemer, çanta, kanat gibi aksesuarlardan birini ve bir başlık tasarlamalarını ister. Daha sonra öğrencilerin belirledikleri başlık ve aksesuarı tasarladıkları karakterin özelliğine uygun malzemeler kullanarak yapmalarına fırsat verilir. Çalışma sonunda elde edilen başlık ve aksesuarlar atölyede sergilenir.

ETKİNLİK 12.

Öğretmen öğrencileri beş kişilik gruplara ayırır. Verilen kazanım ve göstergeler doğrultusunda öğrencilerden bir drama etkinlik planı hazırlayarak uygulamalarını ister. Derste hazırlanan başlık, maske, aksesuarlar ve atölyede bulunan kostümleri kullanarak uygulayabilecekleri bir drama etkinlik planı grup olarak hazırlanır. Planlanan etkinlik atölyede uygulanır.

BİLGİ NOTU

Drama uygulamalarında gruptaki bütün öğrenciler etkinliğe katılır. Öğretmen, sınıftaki tüm öğrencilerin farklı etkinlikler planlayıp bu etkinlikleri uygulayabilmeleri için öğrencileri gruplara ayırmalıdır.

4.2.5. Dramatik Etkinliklerde Ortamın Önemi

Dramatik etkinlikler için özel olarak düzenlenmiş drama atölyesi ya da drama sınıfının kullanılması konsantrasyonun sağlanması ve kazanımlara ulaşılmasını kolaylaştırması açısından önemli bir etkendir. Ancak dramatik etkinlik için ayrı bir mekân bulunması zorunlu değildir.

Kostümleri, dekorları ve müzik için donanımı hazırlanmış bir drama atölyesi, çocukların dramayı ciddiye almalarını sağlayarak uyumlarını kolaylaştırır. Araç gereçlerin sürekli bir yerden başka bir yere taşınmasına gerek kalmaz.

Özel olarak hazırlanmış bir drama atölyesi ya da drama sınıfında drama çalışmaları daha verimli ve zevkli uygulanır. Okulda böyle bir mekân oluşturulamıyorsa sandalye, masa, paravan, dolap gibi malzemeler kenara çekilerek bir alan oluşturulabilir. Çok büyük bir alana gerek olmasa da çocukların birbirlerine çarpmadan rahat hareket edebilecekleri genişlikte bir alan olmalıdır. Ayrıca bahçe, sokak, hayvanat bahçesi, tarihi yerler, müze gibi yerlerde de uygulama yapılabilir.

Görsel 4.71: Kars Kafkas Müzesi'nde drama çalışması

Erken çocukluk eğitim kurumlarında yer alan dramatik oyun merkezi dramatik etkinliklerin birçoğu için kullanılabilir. Kumaşlar, sepetler, minderler gibi materyallerle mekânda düzenlemeler yapılabilir. Örtülerden çadır, çöp poşetlerinden deniz, kartonlardan ağaçlar hazırlanabilir.

Görsel 4.72: Artık materyallerle hazırlanmış çiftlik dekoru

Görsel 4.73: Artık materyallerle hazırlanmış göl dekoru

4.2.6. Dramatik Etkinliklere Uygun Ortam Özellikleri

Dramatik etkinliklerin yapılacağı ortam şu özellikleri taşımalıdır:

- Katılımcı sayısı göz önünde bulundurularak çocukların rahat hareket edebilecekleri genişlikte olmalıdır.
- İhtiyaç duyulduğunda kullanılmak üzere ortamda yeteri sayıda minder bulunmalıdır.
- Ortamdaki masa, sandalye gibi malzemeler yere sabit olmamalıdır.
- Uygun sıcaklık ve aydınlatma koşulları sağlanmalıdır.
- Ortamda çocukların dikkatlerini dağıtmayacak pastel renkler tercih edilmelidir.
- Havalandırması olan temiz bir ortam olmalıdır.

Görsel 4.74: Drama ortamı

- Etkinlik yapılacak ortam ses ve ışık sistemleri ile donatılmalıdır. Etkinliğin özelliğine bağlı olarak fon müziği için ses ve müzik CD'leri, ritim aletleri bulunmalıdır.
- Ortamın ses ve ısı yalıtımı yapılmış olmalıdır.
- Çalışmalar sırasında çocukların zarar görmeyecekleri güvenli bir ortam olmalıdır.
- Artık materyaller,hazır dekorlar, örtüler, oyuncaklar vb. dekor oluşturmada kullanılmak için bulundurulmalıdır.
- Dramatik etkinlik çalışmalarında kullanılacak materyaller yeterli sayıda olmalıdır.
- Araç gereçler çocukların rahatlıkla ulaşabilecekleri bir yerde olmalıdır.
- Drama çalışmalarının yapılacağı alanda gereğinden fazla uyaran bulunmamalıdır.
- Gerektiğinde ortamda iyi bir karartma sağlamak için pencerelerde koyu renk kalın perdeler olmalıdır.
- İş sağlığı ve güvenliği koşulları göz önünde bulundurularak tüm prizler priz koruma ürünleri ile korunmalı ya da çocuğun erişemeyeceği kadar yüksekte olmalı, kablolar çocukların erişemeyeceği yerlerde olmalıdır. Drama etkinliklerinde kullanılan materyaller kırılan parçalar var mı diye düzenli olarak kontrol edilmelidir. Çarpmalara karşı dolap ve masaların köşeleri silikon köşeliklerle koruma altına alınmalıdır. Mekânda cam ya da ayna varsa, bunların hepsi lamine edilmiş olmalıdır. Zemin ahşap parke, halı ya da anti statik anti bakteriyel yer döşemesi ile kaplı olmalıdır. Zeminin kaygan olmamasına özen gösterilmelidir.

Görsel 4.75: Silikon köşe koruyucu

Görsel 4.76: Priz koruma kapatıcısı

"Rehberin, her şeyden önce, ilk sıradaki görevi, çocuklar için oluşturulan ortama özen göstermesidir. Etkisi dolaylıdır fakat en güzel şekilde oluşturulmadığı, özen gösterilmediği takdirde, fiziksel, zihinsel, ruhsal ya da herhangi başka konuda herhangi bir verimlilik ve sürekli bir sonuç elde edilemez."

Maria Montessori

UYGULAMA FAALİYETİ

- Arkadaşlarınızla beş kişilik gruplar oluşturunuz.
- Öğretmeninizin size vereceği kazanım ve göstergeleri göz önüne alarak bir konu belirleyiniz. Belirlediğiniz konuya uygun bir drama etkinlik planı hazırlayınız.
- Uygulayacağınız etkinlik için uygun ortam ve dekor düzenlemelerini yapınız. Planladığınız etkinliğin rol dağılımını yapınız.
- Rollere uygun kostüm, başlık, maske, aksesuar, yüz ve vücut boyama tekniğini kullanarak planını yaptığınız dramatik etkinliği atölyede uygulayınız.
- Çalışmanız grup olarak, aşağıdaki kriterlere göre değerlendirilecektir.

Etkinliğin adının belirtilmesi	*5*
Konunun yaş grubuna uygunluğu	*5*
Sürenin etkinliğe uygunluğu	*5*
Belirlenen ortamın etkinliğe uygun olması	*5*
Hazırlanan palanda yer alan çalışmaların kazanım ve göstergeleri karşılaması	*10*
Isınma ve hazırlık çalışmasının uygun özellikte olması	*10*
Esas çalışmanın belirlenen konuya uygunluğu	*5*
Esas çalışma için seçilen tekniğin çalışmaya uygunluğu	*10*
Esas çalışmanın özgün olması	*10*
Kostüm, aksesuar, başlık, maske ile yüz ve vücut boyamanın esas çalışmada ele alınan konuya uygunluğu	*10*
Rahatlama ve değerlendirme aşamasının uygun özellikte olması	*10*
Materyallerin belirtilmesi	*5*
Uygulamada grup üyelerinin uyumlu çalışması	*10*

Ölçme ve Değerlendirme

A. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanları (D), yanlış olanları (Y) olarak işaretleyiniz.

1. (_) Dramatik etkinlik planı; drama liderinin (öğretmenin) erken çocukluk eğitim kurumlarında uygulanan etkinlikleri, çocuklarla birlikte gerçek ya da hayali karakterler kullanarak canlandırmak için hazırladığı plandır.

2. (_) Dramatik etkinlik planın hazırlanırken çocukların yaşlarına, gelişim seviyelerine, kazanım ve göstergelere uygun olmasına dikkat edilmelidir.

3. (_) Dramatik etkinlik uygulamalarının ilk aşaması esas çalışma (canlandırma) aşamasıdır.

4. (_) Mum, çorba, toz, duman üflüyor gibi yapma; balon şişiriyor gibi yapma; sesli harfleri kısa ve uzun aralıklarla ya da alçak yüksek sesle söyleme güven oyunlarına örnektir.

5. (_) Dramanın sonunda yapılan değerlendirme çalışmalarında sorulan açık uçlu sorular, çocukların hayal güçlerini ve yaratıcılıklarını desteklemektedir.

6. (_) Öğretmen, drama etkinliğinde çalışmanın ilerleyemediği noktalarda öneriler geliştirerek yönlendirici olabilmelidir.

7. (_) Dramatik etkinlikler sırasında bir grup çocuk oyunu sergilerken diğer çocuklar izleyici olmalıdır.

8. (_) Dramatik etkinliklerde kullanılacak kostümler korkutucu, ürkütücü şekilde olmamalıdır.

9. (_) Yüz boyama oyuncunun daha ilgi çekici, yüz mimiklerinin daha etkili görünmesine ve kendini canlandırdığı karakter gibi hissetmesine yardımcı olur.

10. (_) Dramatik etkinlikler için kullanılacak araç gereçler çocukların ulaşamayacakları dolaplara konulmalıdır.

11. (_) Dramatik etkinliklerin uygulandığı mekânın ses ve ısı yalıtımı yapılmış olmalıdır.

12. (_) Drama etkinlikleri için mutlaka bir drama salonu ya da drama sınıfı kullanılmalıdır.

B. Aşağıdaki soruların doğru cevaplarını işaretleyiniz.

13. Aşağıdakilerden hangisi ısınma hazırlık çalışmalarındandır?

A) Güven oyunları
B) Rontlar
C) Gurup yarışma oyunları
D) Doğaçlama
E) Pandomim

14. Katılımcıların bir konu ve temayı, drama yöntem ve tekniklerden bir ya da birkaçını kullanarak canlandırdıkları dramatik etkinlik uygulama aşaması aşağıdakilerden hangisidir?

A) Isınma ve hazırlık çalışması
B) Beceri oyunları
C) Esas çalışma (Canlandırma)
D) Rahatlama ve değerlendirme
E) Ses ve nefes çalışmaları

15. Çocukların yerdeki minderlere uzanarak klasik müzik eşliğinde gözlerini kapatmaları ve öğretmenin anlattığı bir hikâyeyi ya da verdiği yönergeleri zihinlerinde canlandırmaları dramatik etkinlik uygulama aşamalarından hangisine örnektir?

A) Isınma ve hazırlık çalışması
B) Beceri oyunları
C) Esas çalışma (canlandırma)
D) Rahatlama ve değerlendirme
E) Ses ve nefes çalışmaları

16. Aşağıdakilerden hangisi Esas çalışma (canlandırma) aşamasında kullanılan tekniklerden biri değildir?

A) Doğaçlama
B) Pandomim
C) Rol oynama
D) Dramatizasyon
E) Ses ve nefes çalışmaları

17. Aşağıdaki ifadelerden hangisi yanlıştır?

A) Drama etkinliği için gerekli materyaller uygulama öncesinde temin edilmelidir.
B) Dramanın sonunda yapılan değerlendirme çalışmalarında "evet- hayır" gibi kısa ve net cevapları olan sorular sorulmalıdır.
C) Resim çizme, boyama, dinlendirici bir oyun oynama, düşünme, hayal kurma gibi çalışmalar Rahatlama ve değerlendirme aşamasında yapılır.
D) Oyunlarda grup oluşturulurken çocukların farklı arkadaşlarıyla da grup oluşturmalarına fırsat verilmelidir.
E) Yüz ve vücut boyamaya açık renklerden başlanır. Daha sonra gittikçe koyulaşan tonlara geçilir.

NOT: *Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları veya faaliyeti geri dönerek tekrarlayınız.*

CEAVAP ANAHTARLARI

1. Ünitenin Cevap Anahtarı

Soru Numarası	Doğru Cevap
1	D
2	D
3	D
4	Y
5	D
6	D
7	Y
8	D
9	Y
10	Y
11	Y
12	Y
13	D
14	Y
15	D
16	A
17	D
18	C
19	C
20	E
21	A
22	C
23	B
24	D
25	E
26	B
27	B
28	C
29	D
30	B

2. Ünitenin Cevap Anahtarı

Soru Numarası	Doğru Cevap
1	D
2	D
3	D
4	D
5	Y
6	D
7	Y
8	D
9	Y
10	D
11	B
12	C
13	E
14	D
15	E
16	A
17	D
18	A
19	B
20	E

3. Ünitenin Cevap Anahtarı

Soru Numarası	Doğru Cevap
1	D
2	D
3	D
4	Y
5	D
6	Y
7	D
8	D
9	Y
10	D
11	Y
12	D
13	D
14	D
15	Y
16	D
17	D
18	D
19	Y
20	D
21	D
22	D
23	E
24	A
25	B
26	D
27	C
28	A
29	C
30	E
31	B
32	A
33	A
34	E
35	B

4. Ünitenin Cevap Anahtarı

Soru Numarası	Doğru Cevap
1	D
2	D
3	Y
4	Y
5	D
6	D
7	Y
8	D
9	D
10	Y
11	D
12	Y
13	A
14	C
15	D
16	E
17	B

KAYNAKÇA

Acay, S., Uşaklıgil, I., Tercanlı, C. (2008). *Çocuk Ezgileri.* İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Akbulut, E. (2017). *Okul Öncesi Müzik Eğitimi.* Ankara: Anı Yayıncılık.

Akman, Y., Yıldız, F., Kanpolat, S. (2016). *Drama, Animasyon ve Uygulamaları*. Ankara: İzge Yayıncılık.

Aktaş Arnas, Y., Adıgüzel, Ö. (Ed.). (2020). *Erken Çocukluk Eğitiminde Drama.* Ankara: Pegem Akademi.

Babaç, E., Yıldız, G. (2018). Dil Gelişiminde Müziğin Yeri. *FineArts Dergisi* Cilt 13, Sayı 3, Sayfalar 10 - 22

Çağdaş, A., Albayrak, H., Cantekinler, S. (2003). *Okul Öncesi Eğitimde Dramatik Etkinlikler.* Konya: Eğitim Kitabevi.

Çorak, M. (2014). *Çocuk Şarkılarının Zorluk Derecelerine Göre Sınıflandırılması Üzerine Bir Deneme.* Yüksek Lisans Tezi, T.C. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Musikisi Ana Sanat Dalı Türk Musikisi Programı, İstanbul.

Değer, A.Ç., Aytepe, Ç. (2009). *Çocuk Korolarında Temel Müzik Eğitimi.* Ankara: Punto Grafik Tasarım Matbaacılık.

Demiriz, S., Koç, F., Karadağ, A., Koca, E., Ulutaş, İ. (2006). *Erken Çocukluk Döneminde Dramatizasyon Araçları ve Kostüm Tasarımları*. Kök Yayıncılık.

Dikici Sığırtmaç, A. (2017). *Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi.* Ankara: Eğiten Kitap.

Doğru, E. (2010). *3–6 Yaş Grubu Çocukların "Müziksel İletişim Boyutları Ölçeği"nin Geliştirilmesi.* (Doktora Tezi), Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Bolu.

Ersoy, Ö., Avcı, N., Turla, A. (2009). *Bilmece Tekerleme Parmak Oyunu ve Şiirler.* İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Eskioğlu, I. (30-31 Ekim 2003). *Müzik Eğitiminin Çocuk Gelişimi Üzerindeki Etkileri.* Cumhuriyetimizin 80. Yılında Müzik Sempozyumu, İnönü Üniversitesi, Bildiriler S.116-123.

Gürsoy, F., Köksal Akyol, A. *Drama.* Ankara Üniversitesi Açık Ders Malzemeleri.

Karadağ, A. (1997). *Okulöncesinde Dramatik Etkinlikler*. Ankara: Kök Yayıncılık.

Kılıç Tapu, I. (2019). *Okul Öncesinde Müzik Eğitimi.* Ankara: Pegem Akademi.

Moss, S. (2018). *Bu Ses De Ne?* (Çev. Anıl Ceren Altunkanat). İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.

Ojala Koçak, K., Erol, O. (2009). *Karamela Sepeti.* İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Okumuş, M., Karadağ, E. (Kasım 2014). Popüler Müziklerin Okul Öncesi Dönem Çocukları Üzerindeki Etkisi, E*ğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi Journal Of Research İn Education And Teaching.* Cilt: 3 Sayı: 4 Makale No: 28

Ömeroğlu, E., Ersoy, Ö., Tezel Şahin, F., Kandır, A., Turla, A. (2006). Okul Öncesi Eğitimde Drama Teoriden Uygulamaya. Ankara: Kök Yayıncılık.

Ömeroğlu, E., Ceylan, Ş.Y., Erbay, F., Özyürek, A. (2011). *Okul Öncesi Eğitimde Dramatik Etkinliklerden Dramaya Teoriden Uygulamaya*. Ankara: Eğiten Kitap.

Önder, A. (2009). *Okul Öncesi Çocukları İçin Eğitici Drama Uygulamaları*. İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Özal G., İlknur Aytepe, Ç. – Değer, A. Ç. (2010). *Ezgili Bilmece Saymaca ve Tekerlemeler.* Ankara: Önder Matbaacılık.

Özdemir, G., Yıldız, G. Genel Gelişim Sürecinde Müziksel Gelişim, Musical Development In The Procces Of Development, *Mehmet Akif Ersoy Ünv. Sosyal Bil. Ens. Dergisi* Sayı 2, 2010-Bahar S.77-90

Özel, S. Y. (2017). *Okul Öncesi Öğrencilerinin Müziksel Becerileri ve Uygulanan Müzik Eğitim-Öğretiminin İncelenmesi*. Yüksek Lisans Tezi, T.C. Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Müziği Anasanat Dalı, İstanbul.

Öztürk, A. *Okul Öncesi Eğitimde Oyun.* İstanbul: Esin Yayınları.

Öztürk, A. (2005). *Okul Öncesi Eğitimde Müzik.* İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Pervan Karadağ, A., Ulutaş, İ., Koca, E., Demiriz, S., Koç, F. *Erken Çocukluk Döneminde Dramatik Etkinlik Uygulamaları ve Kostüm Tasarımları.* Ankara: Vize Yayıncılık.

Rasim, C. (2016). *İlk Mekteblere Çocuk Şarkıları.* Kütahya: Uluslararası Piri Reis Kültür Ajansı.

Sevinç, M. (2009). *Erken Çocukluk Gelişimi ve Eğitiminde Oyun.* İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Solak, S.(2019). *2008-2018 Yılları Arasında Yayımlanan Okul Öncesi Şarkı Dağarcığının İncelenmesi.* Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, İstanbul.

Soysal, F. (June 2012). *Erken Çocukluk Dönemi Müzik Eğitimi.* International Journal Of Social Science Volume 5 Issue3,P. 205-221.

Sun, M., Seyrek, H. (1993). *Okulöncesi Eğitiminde Müzik,* İzmir: Müzik Eserleri Yayınları.

Şahinkanat, S. (2019). *Üç Kedi Bir Dilek.* Ankara: Yapı Kredi Yayınları.

Şendağ, B. A. (2009). *Sayışma, Tekerleme Derlemeleri- Çözümlemeleri,* Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Ankara.

Şendurur, Y., Akgül, D. (2002). *Müzik Eğitimi Ve Çocuklarda Bilişsel Başarı, Music Education And Cognitive Achievement Of Children,* G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Böl. Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Ankara.

Şensoy, İ. (2001). *Okul Öncesi ve İlk Sınıflar İçin Müzik ile Eğitim Yöntemi.* Ankara: Aydınlar Matbaacılık.

T.C. Millî Eğitim Bakanlığı, M. v. (2020). *Müzik ve Dramatik Etkinlikler 9. Sınıf Ders Bilgi Formu.* Ankara.

Tür, G., Turla, A. (2005). *Okul Öncesinde Çocuk, Edebiyat ve Kitap.* İstanbul: Ya-Pa Yayınları.

Uluğbay, S. (Eylül 2013). Müzik Eğitiminin Çocuk Zekâsına Olan Etkileri, *Kastamonu Eğitim Dergisi, Cilt:21 No:3 1025-1034 September 2013 Vol:21 No:3 Kastamonu Education Journal* Anadolu Üniversitesi, Devlet Konservatuarı, Müzik Ana Sanat Dalı, Eskişehir, Türkiye. İlk Kayıt Tarihi: 08.11.2012 Yayına Kabul Tarihi: 22.01.2013

Ünal, H. F. (1994). *Müzikli Oyun Demeti.* İstanbul: Esin Yayınevi.

Yıldız, F., Akman, Y. (2017). *Oyun- Oyuncak ve Animasyon.* Ankara: Anadolu Yayınları.

Yıldız, G. (2019). *Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi.* Ankara: Anı Yayıncılık.

Yiğit, Ç. (2010). *Müzikte Yaratıcı Drama. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi.*

Yuvanç, A. (2001). *Okul Öncesi Eğitim Kurumlarında Eğitimde Drama Ders Notları.* Ankara: Çağdaş Sanat Yayınları.

GENEL AĞ ADRESLERİ

Ali Babanın Çiftliği şarkısı notaları. Erişim adresi:http://www.sarkinotalari.net/ali-babanin-bir-ciftligi-var-notalari (Erişim tarihi: 16/05/2020-14.00)

Horozumu Kaçırdılar türküsü. Erişim adresi: http://www.eba.gov.tr/ses/dinle/9328096d423ab2585447a9bc6c-0b33ebf12a4cb6be004 (Erişim tarihi: 17/05/2020-12.00)

Öz, N. B. İnsanın kültürel gelişiminde müzik eğitiminin önemi. Erişim adresi: https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/153174 (Erişim tarihi: 11/05/2020-10.00)

Resimler. Erişim adresi: https://tr.123rf.com/ (Erişim tarihi: 13/05/2020-11.00)

Şen, Y. Okul öncesi dönemde, çocuğun gelişiminde müziğin önemi. Erişim adresi: https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/31990 (Erişim tarihi: 12/05/2020-11.00)

Uslu, M. Müzik eğitiminin kişilik ve sosyal gelişme açısından değerlendirilmesi. Erişim adresi: https://paperzz.com/doc/5057333/uslu--mustafa-m%C3%BCzi%CC%87k-e%C4%9Fi%CC%87ti%CC%87mi%CC%87ni%CC%87n-ki%C-C%87%C5%9Fi%CC%87li%CC%87k-ve-sosyal (Erişim tarihi: 14/05/2020-08.00)

Yener, Y. A. (Ocak 2011/I). Müziğin çocuklar ve yaşlılar üzerindeki etkileri. Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 29, 119-124. Erişim adresi: http://pauegitimdergi.pau.edu.tr/Makaleler/1372410153_9.pdf (Erişim tarihi: 15/05/2020-09.00)

https://tdk.gov.tr/

GÖRSEL KAYNAKÇA

Kitap Kapak Görseli: www.shutterstock.com/tr/ ID: 1504209974, 377762350, 1529683880, Erişim Tarihi ve saati: 08.07.2020, 21.00.

1. Öğrenme Birimi Giriş Görseli: https://tr.123rf.com/ 49486275, Erişim Tarihi ve saati: 01.05.2020, 11.00.

Görsel 1.1: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 01.05.2020, 12.00.

Görsel 1.2: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 01.05.2020, 12.00.

Görsel 1.3: https://www.pngwing.com/tr Erişim Tarihi ve saati: 01.05.2020, 12.00.

Görsel 1.4: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 01.05.2020, 12.00.

Görsel 1.5: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 01.05.2020, 12.00.

Görsel 1.6: https://www.shutterstock.com/tr/ ID: 1677181513, Erişim Tarihi ve saati: 29.06.2020, 17.00.

Görsel 1.7: https://tr.123rf.com/ ID: 90653245, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.00.

Görsel 1.7: https://tr.123rf.com/ ID: 107160536, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.00.

Görsel 1.7: https://tr.123rf.com/ ID: 11663515, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.00.

Görsel 1.7: https://tr.123rf.com/ ID: 14799454, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.00.

Görsel 1.7: https://tr.123rf.com/ ID: 41224441, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.00.

Görsel 1.7: https://tr.123rf.com/ ID: 88432186, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.00.

Görsel 1.7: https://tr.123rf.com/ ID: 94908374, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.00.

Görsel 1.7: https://tr.123rf.com/ ID: 97529877, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.00.
Görsel 1.7: https://tr.123rf.com/ ID: 97860947, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.00.
Görsel 1.7: https://tr.123rf.com/ ID: 97860948, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.00.
Görsel 1.7: https://tr.123rf.com/ ID: 35895295, Erişim Tarihi ve saati: 15.06.2020, 11.00.
Görsel 1.8: https://www.shutterstock.com/tr/ ID: 298914257, Erişim Tarihi ve saati: 27.06.2020, 22.00.
Görsel 1.9: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 01.05.2020, 12.00.
Görsel 1.10: https://tr.123rf.com/ ID: 116466571, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.00.
Görsel 1.11: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 03.05.2020, 14.00.
Görsel 1.12: Kitabın Görsel Sanat Uzmanı tarafından çizilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 01.07.2020, 14.00.
Görsel 1.13: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 03.05.2020, 14.00.
Görsel 1.14: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 03.05.2020, 14.00.
Görsel 1.15: Kitabın Görsel Sanat Uzmanı tarafından çizilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 01.07.2020, 14.00.
Görsel 1.16: https://tr.123rf.com/ ID: 48849348, Erişim Tarihi ve saati: 03.05.2020, 20.00.
Görsel 1.17: https://tr.123rf.com/ ID: 11755115, Erişim Tarihi ve saati: 03.05.2020, 20.00.
Görsel 1.18: https://tr.123rf.com/ ID: 69585584, Erişim Tarihi ve saati: 03.05.2020, 20.00.
Görsel 1.19: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 03.05.2020, 14.00.
Görsel 1.20: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 03.05.2020, 14.00.
Görsel 1.21: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 03.05.2020, 14.00.
Görsel 1.22: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 03.05.2020, 14.00.
Görsel 1.23: https://tr.123rf.com/ ID: 100731717, Erişim Tarihi ve saati: 09.05.2020, 23.00.
Görsel 1.24: https://tr.123rf.com/ ID: 16139946, Erişim Tarihi ve saati: 09.05.2020, 23.00.
Görsel 1.25: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.05.2020, 17.00.
Görsel 1.25: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.05.2020, 17.00.
Görsel 1.26: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.05.2020, 17.00.
Görsel 1.26: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.05.2020, 17.00.
Görsel 1.26: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.05.2020, 17.00.
Görsel 1.27: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.05.2020, 17.00.
Görsel 1.28: https://tr.123rf.com/ ID: 126666335, Erişim Tarihi ve saati: 09.05.2020, 23.00.
Görsel 1.29: Yazar tarafından bu kitap için hazırlanmıştır, Erişim Tarihi ve saati: 10.05.2020, 12.00.
Görsel 1.30: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 12.05.2020, 12.00.
Görsel 1.31: https://tr.123rf.com/ ID: 94612986, Erişim Tarihi ve saati: 12.05.2020, 13.00.
Görsel 1.32: Yazar tarafından çekilmiştir,, Erişim Tarihi ve saati: 12.05.2020, 12.00.
Görsel 1.33: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 12.05.2020, 12.00.
Görsel 1.33: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 12.05.2020, 12.00.
Görsel 1.34: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 12.05.2020, 12.00.
Görsel 1.34: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 12.05.2020, 12.00.
Görsel 1.35: https://tr.123rf.com/ ID: 140636556, Erişim Tarihi ve saati: 12.05.2020, 13.00.
Görsel 1.36: https://tr.123rf.com/ ID: 37685313, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.30.
Görsel 1.36: htts://tr.123rf.com/ ID: 108720566, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.30.
Görsel 1.36: https://tr.123rf.com/ ID: 26621928, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.30.
Görsel 1.36: https://tr.123rf.com/ ID: 97949563, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.30.
Görsel 1.36: https://tr.123rf.com/ ID: 111465155, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.30.
Görsel 1.36: https://tr.123rf.com/ ID: 97460258, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.30.
Görsel 1.36: https://tr.123rf.com/ ID: 91459302, Erişim Tarihi ve saati: 31.05.2020, 22.30.
Görsel 1.36: https://tr.123rf.com/ ID: 36011511, Erişim Tarihi ve saati: 16.06.2020, 09.30.
Görsel 1.36: https://tr.123rf.com/ ID: 66839214, Erişim Tarihi ve saati: 16.06.2020, 09.35.
Görsel 1.36: https://tr.123rf.com/ ID: 42726317, Erişim Tarihi ve saati: 16.06.2020, 09.40.
Görsel 1.36: https://tr.123rf.com/ ID: 138417557, Erişim Tarihi ve saati: 16.06.2020, 09.45.
Görsel 1.37: https://tr.123rf.com/ ID: 1629765295, Erişim Tarihi ve saati: 27.06.2020, 22.00.

2. Öğrenme Birimi Giriş Görseli: https://tr.123rf.com/ ID: 39380484, Erişim Tarihi ve saati: 20.05.2020, 11.00.
Görsel 2.1: https://tr.123rf.com/ ID: 73597184, Erişim Tarihi ve saati: 20.05.2020, 11.00.
Görsel 2.2: https://tr.123rf.com/ ID: 40314110, Erişim Tarihi ve saati: 20.05.2020, 11.00.
Görsel 2.3: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 20.05.2020, 11.00.
Görsel 2.4: https://tr.123rf.com/ ID: 99632697, Erişim Tarihi ve saati: 20.05.2020, 11.00.
Görsel 2.5: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 20.05.2020, 11.00.
Görsel 2.6: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 20.05.2020, 11.00.
Görsel 2.7: https://tr.123rf.com/ ID: 64933171, Erişim Tarihi ve saati: 17.06.2020, 10.00.
Görsel 2.8: https://tr.123rf.com/ ID: 149386379, Erişim Tarihi ve saati: 22.05.2020, 15.00.
Görsel 2.9: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 22.05.2020, 15.00.
Görsel 2.10: https://tr.123rf.com/ ID: 102760636, Erişim Tarihi ve saati: 22.05.2020, 15.00.
Görsel 2.11: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 22.05.2020, 15.00.
3. Öğrenme Birimi Giriş Görseli: https://tr.123rf.com/ ID: 20312243, Erişim Tarihi ve saati: 22.05.2020, 19.00.
Görsel 3.1: https://tr.123rf.com/ ID: 35315945, Erişim Tarihi ve saati: 19.05.2020, 03.00.
Görsel 3.2: https://tr.123rf.com/ ID: 20312243, Erişim Tarihi ve saati: 22.05.2020, 19.00.
Görsel 3.3: https://tr.123rf.com/ ID: 71380291, Erişim Tarihi ve saati: 19.05.2020, 03.00.
Görsel 3.4: https://tr.123rf.com/ ID: 38635724, Erişim Tarihi ve saati: 19.05.2020, 03.00.
Görsel 3.5: sggm.saglik.gov.tr/TR,54860/cocuklara-yonelik-brosurler.html, Erişim Tarihi ve saati: 02.07.2020, 22.57.
Görsel 3.6: https://tr.123rf.com/ ID: 24649784, Erişim Tarihi ve saati: 23.05.2020, 19.30.
Görsel 3.7: https://tr.123rf.com/ ID: 112684285, Erişim Tarihi ve saati: 23.06.2020, 11.30.
Görsel 3.8: https://www.shutterstock.com/tr/ ID: 252179818, Erişim Tarihi ve saati: 29.06.2020, 20.00.
Görsel 3.9: https://tr.123rf.com/ ID: 36610358, Erişim Tarihi ve saati: 19.05.2020, 03.00.
Görsel 3.9: https://tr.123rf.com/ ID: 41040892, Erişim Tarihi ve saati: 19.05.2020, 03.00.
Görsel 3.9: https://tr.123rf.com/ ID: 54269920, Erişim Tarihi ve saati: 19.05.2020, 03.00.
Görsel 3.9: https://tr.123rf.com/ ID: 62071503, Erişim Tarihi ve saati: 19.05.2020, 03.00.
Görsel 3.9: https://tr.123rf.com/ ID: 80917932, Erişim Tarihi ve saati: 19.05.2020, 03.00.
Görsel 3.9: https://tr.123rf.com/ ID: 94886470, Erişim Tarihi ve saati: 19.05.2020, 03.00.
Görsel 3.10: https://tr.123rf.com/ ID: 39420103, Erişim Tarihi ve saati: 07.01.2020, 15.00.
Görsel 3.11: https://www.shutterstock.com/tr/ ID: 1540982939, Erişim Tarihi ve saati: 01.07.2020, 10.30.
Görsel 3.11: https://www.shutterstock.com/tr/ ID: 1582466509, Erişim Tarihi ve saati: 01.07.2020, 10.40.
Görsel 3.11: https://tr.123rf.com/ ID: 119015775, Erişim Tarihi ve saati: 01.07.2020, 10.00.
Görsel 3.12: https://www.shutterstock.com/tr/ ID: 298790597, Erişim Tarihi ve saati: 30.06.2020, 10.00.
Görsel 3.13: https://tr.123rf.com/ ID: 21573909, Erişim Tarihi ve saati: 03.06.2020, 00.30.
Görsel 3.14: https://tr.123rf.com/ ID: 96434710, Erişim Tarihi ve saati: 05.06.2020, 00.10.
Görsel 3.15: https://tr.123rf.com/ ID: 50521890, Erişim Tarihi ve saati: 08.06.2020, 02.00.
Görsel 3.16: https://www.shutterstock.com/tr/ ID: 1581593929, Erişim Tarihi ve saati: 27.06.2020, 22.00.
Görsel 3.17: https://tr.123rf.com/ ID: 60029246, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 01.30.
Görsel 3.18: https://tr.123rf.com/ ID: 49384008,Erişim Tarihi ve saati: 01.06.2020, 00.00.
Görsel 3.19: https://tr.123rf.com/ ID: 39904543, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 02.30.
Görsel 3.20: https://www.shutterstock.com/tr/ ID: 131937623, Erişim Tarihi ve saati: 30.06.2020, 10.00.
4. Öğrenme Birimi Giriş Görseli: https://tr.123rf.com/ ID: 17849122, Erişim Tarihi ve saati: 05.06.2020, 10.30.
Görsel 4.1: https://tr.123rf.com/ ID: 97298988, Erişim Tarihi ve saati: 05.06.2020, 10.30.
Görsel 4.2: https://tr.123rf.com/ ID: 104952209, Erişim Tarihi ve saati: 05.06.2020, 10.30.
Görsel 4.3: https://tr.123rf.com/ ID: 143391883, Erişim Tarihi ve saati: 05.06.2020, 10.30.
Görsel 4.4: https://tr.123rf.com/ ID: 13040915, Erişim Tarihi ve saati: 06.06.2020, 19.00.
Görsel 4.5: https://tr.123rf.com/ ID: 18735220, Erişim Tarihi ve saati: 06.06.2020, 19.00.
Görsel 4.6: https://tr.123rf.com/ ID: 23257010, Erişim Tarihi ve saati: 06.06.2020, 19.00.
Görsel 4.7: https://tr.123rf.com/ ID: 39464094, Erişim Tarihi ve saati: 06.06.2020, 19.00.
Görsel 4.8: https://tr.123rf.com/ ID: 11527884, Erişim Tarihi ve saati: 06.06.2020, 19.00.

Görsel 4.9: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.10: https://tr.123rf.com/ ID: 74354613, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.11: https://tr.123rf.com/ ID: 74783756, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.12: https://tr.123rf.com/ ID: 74485948, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.13: https://tr.123rf.com/ ID: 40872399, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.14: https://tr.123rf.com/ ID: 20310307, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.15: https://tr.123rf.com/ ID: 66160250, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.16: https://tr.123rf.com/ ID: 34864375, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.17: https://tr.123rf.com/ ID: 40872371, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.18: https://tr.123rf.com/ ID: 97562393, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.19: https://tr.123rf.com/ ID: 139655247, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.20: https://tr.123rf.com/ ID: 17505258, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.21: https://tr.123rf.com/ ID: 139654988, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.22: https://tr.123rf.com/ ID: 20679632, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.23: https://tr.123rf.com/ ID: 36353802, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.24: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 07.06.2020, 14.00.
Görsel 4.25: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 08.06.2020, 09.00.
Görsel 4.26: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 08.06.2020, 09.00.
Görsel 4.27: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 08.06.2020, 09.00.
Görsel 4.28: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 08.06.2020, 09.00.
Görsel 4.29: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 08.06.2020, 09.00.
Görsel 4.30: https://tr.123rf.com/ ID: 96921396, Erişim Tarihi ve saati: 13.06.2020, 18.00.
Görsel 4.31: https://tr.123rf.com/ ID: 62770334, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.32: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.33: https://tr.123rf.com/ ID: 45535273, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.34: https://tr.123rf.com/ ID: 62011689, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.35: https://tr.123rf.com/ ID: 91600533, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.36: https://tr.123rf.com/ ID: 31135675, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.37: https://tr.123rf.com/ ID: 91459158, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.38: https://tr.123rf.com/ ID: 100546728, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.39: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.40: https://tr.123rf.com/ ID: 24707538, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.41: https://tr.123rf.com/ ID: 22550457, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.42: https://tr.123rf.com/ ID: 12177328, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.43: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.44: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.45: https://tr.123rf.com/ ID: 96835087, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30 .
Görsel 4.46: https://tr.123rf.com/ ID: 94251414, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.47: https://tr.123rf.com/ ID: 87051596, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.48: https://www.shutterstock.com/tr/ ID: 615137660, Erişim Tarihi ve saati: 29.06.2020, 17.00.
Görsel 4.49: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.50: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.51: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.52: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.53: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.54: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.55: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.56: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.57: https://tr.123rf.com/ ID: 110479239, Erişim Tarihi ve saati: 11.06.2020, 23.00.

Görsel 4.58: https://www.shutterstock.com/tr/ ID: 625673474, Erişim Tarihi ve saati: 30.06.2020, 11.00.
Görsel 4.59: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.60: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.61: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.62: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.63: https://www.shutterstock.com/tr/ ID: 323044607, Erişim Tarihi ve saati: 30.06.2020, 11.00.
Görsel 4.64: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.65: https://tr.123rf.com/ ID: 97539797, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30 .
Görsel 4.66: https://tr.123rf.com/ ID: 11047944, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.67: https://tr.123rf.com/ ID: 20409009, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.68: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30.
Görsel 4.69: https://tr.123rf.com/ ID: 39301867, Erişim Tarihi ve saati: 09.06.2020, 14.30 .
Görsel 4.70: https://tr.123rf.com/ ID: 69980558, Erişim Tarihi ve saati: 10.06.2020, 09.00.
Görsel 4.71: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 10.06.2020, 09.00.
Görsel 4.72: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 01.05.2020, 12.00.
Görsel 4.73: Yazar tarafından çekilmiştir, Erişim Tarihi ve saati: 01.05.2020, 12.00.
Görsel4.74: http://sehitibrahimyilmazanaokulu.meb.k12.tr Erişim Tarihi ve saati: 29.06.2020, 17.00.
Görsel 4.75: https://tr.123rf.com/ ID: 42721197, Erişim Tarihi ve saati: 10.06.2020, 09.00.
Görsel 4.76: https://tr.123rf.com/ ID: 105093862, Erişim Tarihi ve saati: 10.06.2020, 09.00.